

DEMOKRACIJA

**Bosna odstavila
Osmana Đogića**

Kongres SDS je potrdil sredinsko usmerjenost stranke. Janez Janša je bil soglasno znova izvoljen za predsednika.

Kongres sredinskosti in zmagoslavja

POLITIKA
Kdo so študentski manipulatorji

TUJINA
Avstrijski jubilej z napako

INTERVJU
Dr. Ivo Urbančič
Poskušajo ohraniti obstoječe stanje

60let

RADIOMB

90,4 | 93,1 MHz

60 LET RADIA MARIBOR
Proslavite jih z nami!

**RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA**

Na novi poti

Portoroški kongres Slovenske demokratske stranke je v skladu s pričakovanji minil v duhu soglasja in zmagoslavja. Po veliki zmagi na jesenskih parlamentarnih volitvah je bilo to tudi pričakovati, saj je stranka tako visoko, kot ni bila še nikoli. Je največja vladna stranka, njen predsednik je predsednik slovenske vlade in po volitvah njena priljubljenost še narašča. V nasprotju s prejšnjimi kongresi, na katerih so se pogosto spraševali, ali so na pravi poti, in je šlo za različne poglede na razvoj in strategijo stranke, kot na primer na celjskem kongresu, tokrat teh dvomov ni bilo. V govoru na kongresu se je predsednik stranke Janez Janša spomnil tudi za stranko težkih časov. SDS je po volitvah leta 2000 preživljala obdobje razhajanj in iskanj, vendar se je znala pobrati. Z Novo Slovenijo se je povezala v verodostojno in trdno koalicijo Slovenija. Kljub številnim napadom in podtikanjem s strani tranzicijske levice in njej privrženih medijev je Janši in Bajuku na podlagi medsebojnega zaupanja uspelo ohraniti trdno povezavo, ki so jo ljudje spoznali kot edino pravo alternativo prejšnji oblasti. Že takrat sta Janša in Bajuk z enotnim nastopom dosegla, da so se nekatere stvari izpeljale tako, kot je bilo prav, in da je Slovenija kljub velikim zadržkom nekaterih v vrstah tranzicijske levice glede vstopa v evroatlantske povezave le vstopila v Nato in Evropsko unijo. Volivci so še posebej v predsedniku SDS spoznali človeka, ki je alternativa Antonu Ropu, in stranko v tolikšni meri nagradili, da je v primerjavi z letom 2000 podvojila svoj volilni izid.

Predsednik SDS Janez Janša je bil na kongresu kljub dobrim obetom realen in previden. Poudaril je, da si nova vlada ne dela iluzij, da bo v kratkem času lahko vse premaknila, saj so se stvari nabirale desetletja. Vladna koalicija namerava izboljšati tako gospodarsko kot splošno družbeno okolje in narediti kar največ, da se v Sloveniji poveča blaginja za vse. SDS naj bi gradila na trajnostnem razvoju Slovenije (o tem so sprejeli resolucijo z naslovom Slovenija na novi poti) in kljub velikim izzivom na gospodarskem področju ne bo

pozabila na reševanje socialnih vprašanj zaposlenih, mladih in upokojencev. Janševe besede se potrjujejo že v praksi, saj je vlada privolila v vsaj delno usklajevanje pokojnin z rastjo plač in dosegla dogovor s študenti glede obdavčevanja študentskega dela, pri čemer naj ne bi ogrozila konvergenčnih kriterijev za vstop Slovenije v evroobmočje. Številni ekonomski strokovnjaki so kritični do usklajevanja pokojnin s plačami, a pri tem pozabljajo, da so v zadnjih letih pokojnine realno močno zaostajale za rastjo plač in da je vlada v to privolila zaradi predvolilnih obljub in koalicijskih razmerij. Večina, ki jo ima vlada, ni tako velika in vsak koalicijski partner ima svoje prioritete. Janša se kot izkušen politik zaveda, da mora vlada stvari graditi postopno in na splošnem družbenem soglasju, še posebej pa v soglasju znotraj koalicije. V pogovoru za našo revijo to ugotavlja tudi filozof dr. Ivo Urbančič. "Očitno namerava vlada narediti pri nekaterih programskih usmeritvah nekatera odstopanja – žrtve, da ne bi ogrozila koalicije in da bo lahko glavne stvari še vedno izpeljala." Hkrati pa dodaja, da je po drugi strani tako, da stvari, "ki jih ne izpelješ prvi dve leti, potem ne moreš več izpeljati, ker se začnejo bližati volitve". Tega se očitno zaveda tudi Janša, saj je bil v svojem govoru kritičen do učinkovitosti sodne veje oblasti in poskusov, "ki zanikajo legitimnost demokratične večine v parlamentu", pri čemer je imel verjetno v mislih nasprotovanje zakonu o Radioteleviziji Slovenija in sklicevanju na civilno družbo. V omenjenem intervjuju je Urbančič spomnil, da so civilna družba ljudje "in to ljudstvo je izrazilo svojo voljo na volitvah, in to ljudstvo, ta civilna družba želi spremembe".

Stranka je na kongresu naredila tudi nekaj simbolnih premikov. Iz statuta stranke so na primer črtali določilo, po katerem je moral vsak, ki je želel kandidirati na njeni listi za državnozbornske volitve, podpisati, da ni sodeloval s tajnimi službami prejšnjega, komunističnega režima. V stranki so namreč mnenja, da to določilo ni več potrebno, saj se je slovenski politični prostor v preteklih letih prevetril, ljudje se med seboj poznajo in vedo, kaj je v preteklosti kdo počel. Poleg tega prihajajo mlade generacije, ki s tem nimajo nič. Sprejeli so tudi resolucijo Krščanski etos vliva pogum za novo pot, ki še dodatno potrjuje umeščanje stranke v krog Evropskih ljudskih strank, ki predstavljajo politično sredino oziroma rahlo desno sredino.

Nedvomno je kongres pokazal, da se SDS prilagaja novim razmeram, ki od nje zahtevajo vladno, državniško držo in predvsem uresničevanje predvolilnih obljub. In kot je na kongresu še dejal Janša, zdaj ni čas za dolge govore, ampak je čas za delo.

Metod Berlec

Kongres Slovenske demokratske stranke je pokazal, da se stranka prilagaja novim razmeram, ki od nje zahtevajo vladno držo in uresničevanje predvolilnih obljub.

9 Staro za novo?

Slovenci, narod hlapcev od pamtiveka in na večne čase.

11 Varčevalno naravnana vlada

12 Utrditev sredinskosti

Kongres SDS, največje vladne stranke, je potekal v znamenju potrditve sredinske poti, ki jo je stranka začrtala pred zadnjimi parlamentarnimi volitvami. Za predsednika stranke je bil prepričljivo izvoljen dosedanji predsednik Janez Janša, stranka pa je dobila sodobnejši program in statut.

16 Branilci statusa quo

Ostro polemično ozračje zaradi novega zakona o RTV Slovenija se nadaljuje. V javno razpravo o omenjenem zakonu se je vključil tudi Zbor za republiko in 10. maja v Cankarjevem domu pripravil javno tribuno o medijih.

18 Študentski manipulatorji

22 Potop konkurenčnosti

26 Direktiva iz Sarajeva

32 Jubilej z napako

15. maja je Avstrija proslavila petdeseto obletnico podpisa državne pogodbe (ADP), ko je spet postala suverena država. Slavje kazi dejstvo, da obveznosti do manjšin, ki jih določa 7. člen pogodbe, vse do danes niso izpolnjene.

34 Stare sile nimajo več racionalnih argumentov

Pogovor z dr. Ivom Urbančičem

Dejansko so se izpeli. To se vidi tudi po kritikah vlade. Nimajo ničesar drugega kot ideološke teme. Njihove kritike vlade na gospodarskem področju so nekonsistentne, iz trte izvite. Nimajo ničesar dobrega ponuditi. Vlado skušajo spodmakniti, vendar povsem neuspešno.

42 Vetrinj in Srebrenica

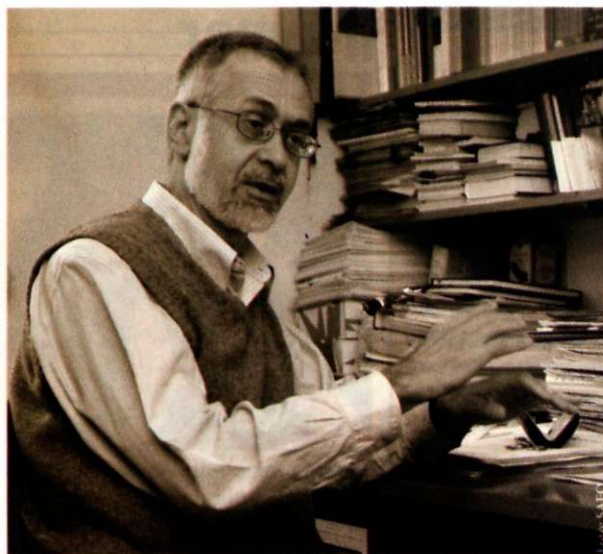
56 Blišč in beda

Hokey na ledu je šport, v katerem niso privlačni le zadetki, temveč igra na telo, močni strelji in atraktivne obrambe vratarjev.

Demokracija, p.p. 4315, SI - 1001 Ljubljana, obzorja@siol.net; telefon: 01-434-54-48 (uredništvo), 01-434-54-63 (tajništvo); faks: 01-434-54-62
 Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec; tehnični urednik: Bojan Jovan; novinarji: Vida Kocjan, Denis Vengust, Monika Maljevič, Barbara Kavtčnik, Gasper Blažič, Aleš Kocjan, Mitja Volčanšek; kolumnisti: dr. Janez Jerovšek, dr. Matej Makarovič, dr. Janko Kos, mag. Andrej Aplenc, dr. Peter Starič, dr. Ljubo Sirc, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, Esad Babačić; stalni zunanji sodelavci: Igor Gošče, Miran Mihelič, Peter Colnar, Lovro Kastelic; Vera Ban (p.p. 1716); lektoriranje: Joža Gruden; skeniranje: Matej Šoper; prelom: Tone Tehovnik, Matej Šoper; realizacija: Nova orbita, d.o.o.; fotografija: SAFO, Reuters; tisk: Ma-tisk, d.o.o., Maribor; datum natisa: dan pred izidom; izhaja vsak četrtek; cena 550 tolarjev; izdaja: Nova obzorja, d.o.o.; direktor: Metod Berlec; naklada: 11.000 izvodov; TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, poštnina plačana pri pošti 1102. Fotografija na naslovnici: SAFO
 Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.
 Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik *Demokracija* med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.
 Naročniški oddelek: obzorja.narocnine@siol.net; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Obstaja strah, da bo spet vse po starem

Janez Stergar, predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani

Zdi se mi, da Klub koroških Slovencev (KKS) širši javnosti ni najbolj znan. Nam ga lahko predstavite?

Vaš vtis je kar točen, čeprav je klub tradicionalen sestavni del slovenske civilne družbe, saj je bil ustanovljen že leta 1928 in je pred vojno imel več podružnic. Do danes delujeta le mariborski in ljubljanski klub. KKS je združeval begunce, ki so bili prisiljeni zapustiti Koroško. Nekaj sto se jih je, da bi reševalo lastne socialne težave ter ohranilo sorodstvene in prijateljske vezi, začelo združevati v klubu. KKS je tudi pospeševal osebne, kulturne in politične stike preko Karavank. Takrat nismo imeli vseh današnjih ustanov, tako da je vrsto njihovih funkcij opravljal KKS. V vodstvu kluba so bili Julij Felaher, Lovro Kuhar, Fran Zwitter, Lojze Ude, Bogo Grafenauer. KKS danes skrbi za pospeševanje kulturnih povezav, za stike z manjšino, občasno pripravimo manjše oblike pomoči, izdajamo revijo Koroški vestnik. Oglašamo se tudi v javnosti, tako da mislim, da dejavnost KKS v zadnjem času ni neopazna.

Pred dnevi se je zdelo, da bo Avstriji vsaj na simbolni ravni uspelo premakniti zadeve v zvezi z dvojezičnimi tablam na Koroškem, a so spet naletele na negativne odzive.

Res je, a treba je pojasniti, da skoraj ni ukrepa oblasti v prid koroškim Slovincem, ki ne bi sprožil odzivov. Moram pa reči, da sem tokrat prijetno presenečen, saj je bilo negativnih odmevov razmeroma malo. Še pred desetletjem bi si bilo težko misliti, da bi table obstale čez noč. Zdaj pa ne gre le za teh pet tabel, ki so jih postavile oblasti, ampak za 150, ki so jih postavili z zasebno akcijo in so razen štirih, petih ostale. Res je, da so negativni odzivi bili, res je tudi, da so se s slovnično napačnimi napisi rahlo norčevali iz slovenskih imen. Res pa je tudi, da v 60 do 70 krajih dvojezični napisi stojijo od 70. let in jih ne podirajo prav pogosto. Stvari se spreminjajo, kar dokazuje govor predsednika Heimatdienst-a dr. Josefa Feldnerja v Slovenj Plajberku, ki bi ga verjet-

no podpisal vsak koroški Slovenec. Če je to rezultat konference o konsenzu, potem je to pozitiven rezultat. Strinjam pa se z ugotovitvami Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS), da bi morale biti nemške nacionalne organizacije v skladu z avstrijsko državno pogodbo (ADP) prepovedane. Ob sklepanju ADP je bilo zaveznikom jasno, da je bilo delovanje teh organizacij za manjšino škodljivo in jih je poleg tega bremenilo sodelovanje z nacisti, zato so se odločili, da njihovo delovanje prepovejo. In vendar je bila ena od teh organizacij, Kärntner Landsmannschaft, obnovljena 4 dni po podpisu ADP, postopno pa se je tedaj začelo obnavljanje še drugih. Že samo izjava predsednika brambovcov, da "bi bilo postavljanje nadaljnjih dvojezičnih tabel nerazumljiva provokacija", je zadosten dokaz, da je njihovo delovanje še danes škodljivo. Zato verjamem, da je bilo za slovensko stran najtežje privoliti v pogovore z njimi. A to je bilo zelo pomembno, saj so drug drugega poslušali. Obstaja pa strah, da je postavitve petih dvojezičnih tabel, ki bi morale sicer stati že od leta 1977, poskus prebroditi 15. maj, potem pa bodo stvari spet potekale po starem. Ta strah ima temelj v izkušnji narodne skupnosti. Če je resna volja pri avstrijski vladi, bi morali nadaljevati s postavitvijo vseh napisov, ki jih določa uredba iz leta 1977, kot tudi tistih, za katere se bodo še dogovorili s koroškimi Slovenci.

Bo po obletnici ADP prišlo do kakšnih pozitivnih premikov?

Če bodo novi dvojezični napisi obstali, je to izmerljiv premik na bolje – za četrtno. Tudi na drugih področjih so vidni premiki na bolje, npr. v šolstvu. Po drugi strani pa se število slovensko govorečih zmanjšuje. Ta čas je le še okoli sto slovenskih otrok iz vsakega letnika. Asimilacija je posledica zgodovine, četudi zdaj ni tako nasilna kot nekoč, a je zelo kapilarna. Optimističen obet pa je, da je Slovenija v EU, slovenščina je eden od uradnih jezikov, koroški poslovneži so izgubili strah pred njo. Poleg tega hodi danes v Slovenijo na delo skoraj toliko Korošcev, kot gre Slovencev na Koroško. Tudi projektov čezmejnega sodelovanja je ogromno. Vsi ti stiki pomagajo razbijati predsodke, kar nas lahko navdaja z optimizmom. **M. V.**

Sedemnajsta obletnica ustanovitve SLS (Stran 10)

Sladko-grenki odnosi (Stran 15)

Opeharjeni obrtniki (Stran 20)

Vlada v Mariboru (Stran 24)

Schindlerjeva tovarna (Stran 29)

Slovenski sanson (Stran 38)

Poglejte, kako so "stmani" (Stran 39)

Vetrinj in Srebrenica (Stran 42)

Zakon za zamolčane (Stran 44)

Za izpolnjeno bivanje (Stran 46)

Krog je sklenjen (Stran 48)

Evrovizija pred Evrovizijo (Stran 58)

TLP kot NLP (Stran 59)

Naprej, zastava Slave (Stran 62)

Revizija preteklosti (Stran 65)

Radijski "politkomisar" (Stran 66)

Kmalu bo suša ...

Vremenarji za letošnje poletje znova napovedujejo sušo. Le-ta bo prizadela tudi sedanjega predsednika državnega sveta Janeza Sušnika, ki bo najverjetneje kmalu ostal brez plače. Priimek pove vse.

Svoboda

Verjetno se še spomnite znanega gesla Sonce, voda, zrak, svoboda v okviru akcije Razgibajmo življenje. No, tedaj se še ni čisto dobro vedelo, kaj pomeni biti svoboden, saj je bilo geslo uveljavljeno še pred prvimi demokratičnimi volitvami leta 1990. Svobodni smo bili recimo v tem, da smo lahko mislili po diktatu vsemogočne avantgarde delavskega razreda, ki se je v tranziciji svobodno preobrazila v svobodno avantgardo kapitalističnega razreda. Žal pa ljudstvo ni dojelo, da postaneš svoboden šele takrat, ko si svoboden v glavi, kot poje v neki svoji pesmi kantavtor Dušan Uršič.

V zadnjem času pa je zelo popularna določena vrsta svobode, novinarska namreč. Če smo čisto iskreni, je le-ta res popularna že dlje časa, toda menda naj bi postala ogrožena, odkar smo dobili novo oblast. Tako vsaj meni Društvo novinarjev Slovenije oziroma njegov predsednik Gregor Repovž, ki v naši državi velja za najvišjo moralno avtoriteto, kar se tiče novinarske svobode, avtonomije in neodvisnosti. Nekaj podobnega velja tudi za fakulteto za družbene vede, ki je očitno alfa in omega novinarske stroke – nič čudnega, da so imeli zadnje čase vodilni komunikologi nosove skoraj do tal, ker jih vlada ni povprašala za mnenje ne v primeru zakona o RTV ne v primeru zakona o medijih. Res neverjetna osebnost vlade, da na tak način ignorira stroko, si brzkone mislijo nekateri uslužbenci Dolančevega "rdečega lemenata". No, ko bo treba izreči kakšno mnenje o Katoliški cerkvi, klerikalizmu in podobnih zadevah, bo spet na potezi kakšen sociolog religije, ki bo urbi et orbi razglasil, komu se papež Janez Pavel II. leta 2000 ni opravičil in kako se Cerkev noče prilagoditi sodobnemu načinu življenja. Če bi imela interes, da se prilagodi, bi morala brzkone priznati pravico žensk do splava in morda še to, da Jezus sploh ni bil moškega spola in bele polti. Seveda zraven sodi še obvezen intervju z Uto Ranke Heinemann, da slovensko ljudstvo, pardon, narod po naključju ne bi pozabil, da laicizem ni slovenska pogruntavščina, ampak globalen pojav. A kaj hočemo, tudi to je del svobode.

Seveda bi bilo lepo, da bi naši zagovorniki novinarske svobode priznali svojo nesvobodo, ki je verjetno v veliki meri posledica (v tej rubriki že večkrat omenjenega) virusa STM. V tem primeru bo moralo posredovati tudi ministrstvo za zdravje, saj velja pravilo, da le duševno zdravje zagotavlja svobodno odločanje in da je svobodno odločanje tudi pogoj za etično delovanje. Seveda bi bilo lepo, če bi se slovenski ljubitelji svobode končno izkopal iz zabetoniranosti, ki jo prinaša prej omenjeni virus. V nasprotnem primeru bo treba nekoga lepega dne v Društvu novinarjev Slovenije razglasiti karanteno. In svoboda gibanja bo spet omejena ...

Gasper Blažič

h-umor

diktafon

"Ne moremo biti ponosni na to, da vse doslej nismo bili sposobni preseči delitev, ki imajo svoje najmočnejše korenine v medvojnih in povojnih dogajanjih."

(Nekdanji predsednik države Milan Kučan je po nesreči pljunil v lastno skledo, saj je lani na proslavi v Baški grapi obujal stare delitve.)

"Rebalans je pripravljen ad hoc, brez razvojnih ciljev in z njim niso izkoriščene priložnosti, ki jih imamo v tem trenutku."

(Tone Rop že ve, kaj kritizira, saj ima s slabo pripravljenimi proračuni bogate izkušnje.)

"Res je, da so imeli partiji nekoč privilegije, a so bili ti privilegiji manj kot deset odstotkov tega, kar si danes privoščijo kapitalisti."

(Župan Ajdovščine Marjan Poljšak ugotavlja, da so rdečim direktorjem v času tranzicije močno "zrasle delnice".)

"Delegati so razmišljali kot en človek, dihali kot en mož."

(Dnevnikova novinarka Meta Roglič je ugotovila, da je bil na kongresu SDS en velik dolgčas.)

"Seks in ljubezen nista nujno povezana."

(Evropski poslanec Borut Pahor razpravlja o zakonitostih intimnega življenja.)

"To se nam zdi prva stopnica k zmanjševanju vpliva, pomembnosti ter potrebnosti državnega sveta."

(Jakob Presečnik se ne strinja, da bi predsednik DS Janez Sušnik, član SLS, ostal brez plače.)

"Pes je zrcalna podoba svojega lastnika."

(Kinolog Jože Vidic je prepričan, da tudi pri lastnikih psov velja pregovor, da jabolko ne pade daleč od drevesa.)

"Še nikoli se mi ni zgodilo, da denarja ne bi vrnil. Če pa mi nekdo naredi nekaj slabega, ne vrnem le z obrestmi, ampak petkratno."

(Zmago Jelinčič Plemeniti je včasih zelo radodaren.)

"Trava je baje ok, če se maš veliko za naučit, še posebej je priljubljena med študenti in višjimi letniki srednje šole."

(Dijak Miloš K. je našel povezavo med kajenjem marihuane in intelektualnimi napori.)

"Zaradi cvička sicer nisem z nobeno spal, smo pa napisali cele zgodbe, predavali na raznih predstavitvah in ga obilno točili vsem odgovornim za to področje."

(Nekdanji kmetijski minister Franc But si kljub obilici cvička ni privoščil skoka čez plot.)

"To ni edina izjava v tem slogu. Slišal sem že za govornice, da sem Cijin agent."

(Ekonomist Mičo Mrkač vsak dan v časopisih izve kaj novega o sebi.)

"Bile so napake, bili so odstopi, vendar pa nobena vlada, ki so bile vse mačehovsko razpoložene zlasti pri financiranju, v vseh teh letih ni mogla smatrati, da je to njena radiotelevizija."

(Predsednik sveta RTV Slovenija Janez Kocijančič je prepričan, da je doslej neodvisnost javne RTV dobro uspevala.)

V Uradnem listu RS po svoje

Računsko sodišče je revidiralo računovodske izkaze in pravilnost poslovanja javnega podjetja Uradni list Republike Slovenije, d. o. o., Ljubljana, ki opravlja dejavnost zalaganja uradnega lista in registra pravnih predpisov. Cilj revizije je bil podati mnenje o računovodskih izkazih za leto 2003 in pravilnosti poslovanja v letu 2003. Računsko sodišče je Uradnemu listu izreklo negativno mnenje o računovodskih izkazih za leto 2003, ker je ugotovilo, da so previsoko obračunali obveznost iz davka od dobička pravnih oseb v znesku 36,267.000 tolarjev. Računsko sodišče je Uradnemu listu izreklo tudi negativno mnenje o pravilnosti poslovanja v letu 2003, ker je ugotovilo, da so v nekaj primerih ravnali v pomembnem neskladju s predpisi. Tako je direktorica Erika Trojer (mandat se ji izteče konec leta) sprejela pravilnik o računovodstvu in navdilo o oddaji naročil male vrednosti, čeprav je po zakonu to v pristojnosti skupščine. Poleg tega je bila direktorica dodatno zdravstveno zavarovana v znesku 44.031 tolarjev, izplačilo pa nima pravne podlage v sklepu o kriterijih za sklepanje pogodb o zaposlitvi direktorjev javnih podjetij, agencij in skladov, katerih ustanoviteljica je država. Poleg tega so imeli zaposleni plačo določeno po vrednosti točke in ne po tarifnih razredih oziroma v tolarjih, kot določa panožna kolektivna pogodba. Direktorica je izplačala denarno nagrado ob koncu leta, za to pa ni imela verodostojne listinske podlage. Nezakonito so plačali tudi dodatno zdravstveno zavarovanje. Za storitev tiskanja uradnega lista, za upravljanje portfelja in za izdajo registra pravnih predpisov niso izvedli postopkov oddaje javnega naročila, kakor to določa zakon. Poleg tega so z dobavitelji sklepali neposredne pogodbe brez postopkov oddaje javnega naročila male vrednosti. Predsednica nadzornega sveta je bila Ksenija Mihovar Globokar, članice pa Helena Alenka Leskovic, Jožica Velišček, Sonja Dolčič in Majda Podlogar. Družba s 33 zaposlenimi je imela 1,3 milijarde tolarjev prihodkov in slabih 250 milijonov tolarjev dobička.

Za poslovanje v letu 2003 so dobili negativno mnenje revizorjev.

V. K.

Pretrsljivi dokumentarec

V torek, 17. maja, je TV Slovenija predvajala pretresljiva pričevanja, ki jih je pod naslovom Čas vojne zbral novinar Jože Možina. Slednji je pustil globoko sled v gledalcih že z delom Dosje Zamolčani – moč preživetja. Ob šestdeseti obletnici konca druge svetovne vojne je prodorni novinar načel tematiko vojnih grozot iz redko predstavljenega zornega kota. Tokrat so bitke, politični dogodki, velike osebnosti v ozadju. V ospredju je človeški vidik konflikta, ki je na Slovenskem terjal skoraj 100.000 mrtvih, prizadel pa je še več svojcev žrtev in preživelih. V dokumentarcu tako govorijo navadni ljudje, ki še danes nosijo v sebi rane vojnega obdobja. Čas vojne predstavlja zgodbe šestih Slovencev. Izbira sogovornikov, kot je na predstavitvi filma novinarjem priznal sam Možina, ni bila lahka. Še živečih prič vojnih grozot ni malo, danes pa je večina pripravljena tudi spregovoriti. Kljub temu so zgodbe precej reprezentativne. Vključujejo pripovedi domobranca, ki je ušel smrti v kočevskem breznu, partizanske aktivistke, mobilizirancu v nemško vojsko, pripadnika kraljeve vojske, vojne si-

Jože Možina je v dokumentarnem filmu Čas vojne razkril človeške vidike tragedije druge svetovne vojne.

modrosti tedna

“Najbolj komičen prizor so prikazovali posnetki ob obletnici utanovitve Kidričeve vlade iz Ajdovščine. Veljaki LDS Tone Rop, Jelko Kacin in Marko Pavliha so s partizanskimi čepicami še najbolj spominjali na Titove pionirje, ki se gredo v zrelih letih spet otroške bitke ‘Nemci in partizani’. Tokrat med dobro LDS in slabo SDS.”

(Sociolog dr. Bernard Nežmah)

“... polovica problemov bi se odselila od nas, če bi se normaliziralo stanje v medijih, zlasti na RTVS. Ko smo rekli normaliziralo, si domišljamo, da smo uporabili pravo besedo: zmeraj aktualno, danes pa urgentno. Zakon o medijih bi to dosegel tako, da bi materialno in pravno omogočil njihovo pluralizacijo; zakon o RTVS pa tako, da bi izsilil delovanje te ustanove v modusu javnega zavoda, kar že več kot pol stoletja ni.”

(Publicist Justin Stanovnik)

Šturm proti notarskemu monopolu

Pravosodni minister Lovro Šturm je pretekli teden napovedal, da namerava ministrstvo kmalu za skoraj sto odstotkov povečati število notarskih pisarn po vsej Sloveniji. Po dosedanem predlogu ministra naj bi se tako število notarskih pisarn z zdajšnjih 68 povečalo na 138, in sicer tako, da bi bil na vsakih 20.000 prebivalcev vsaj en notar. Hkrati s tem ukrepom je Šturm napovedal tudi znižanje cen notarskih storitev, pri čemer naj bi se nekatere precej pocenile (tudi do 80 odstotkov). Tako bi denimo po nekaterih napovedih za overitev podpisa ali kopije listine pri notarju namesto dosedanjih 1.000 tolarjev odšteli 250 tolarjev, kar je prav toliko, kot za overitev podpisa zaračunajo upravne enote. Takšne napovedi, s katerimi želi

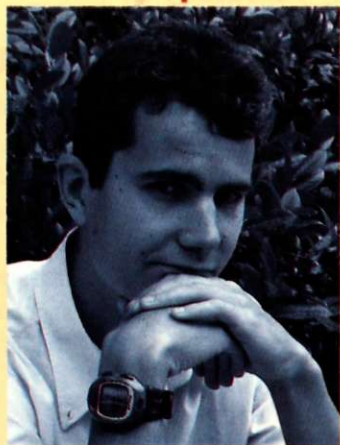
Notarska zbornica brani notarski monopol.

rote, ki so ji partizani ubili starše, in borca, ki se je prostovoljno vključil v odporiške enote ter bil po koncu vojne kot domnevni britanski vohun ob družbeni ugled. Zgodbe so namenoma zelo različne, ker želijo pokazati kompleksnost tednjega dogajanja, ki se ne da opredeliti kot črno-belo. Dokumentarec ne zamolči ničesar. Osebni spomini prizadetih sežejo od okupatorjevega nasilja in taborišč prek partizanskega terorja in ogrožanja civilnega prebivalstva do posledičnega organiziranja vaških straž, prek domobranskih ekscesov, čistk znotraj OF in povojnih pobojev vse do državnega terorja povojne oblasti. Dokumentarec priča, da so bili Slovenci, ki so se v vojni vihrli znašli na različnih straneh, pogosto potisnjeni na eno ali drugo stran brez možnosti izbire. Osebna tragedija jih združuje in od gledalca zahteva poklon njihovemu trpljenju.

M. V.

Šturm, kot je dejal, notarske storitve tako cenovno kot fizično približati državljanom, so naletele na oster odziv predsednice Notarske zbornice Slovenije Erike Braniselj. Slednja je pred kratkim napovedala, da bi lahko takšni predlogi pomenili najmanj zlom, v končni fazi pa tudi konec notariata v Sloveniji. Takšne napovedi se zdijo seveda močno pretirane, še posebej če vemo, da notarji ne veljajo za socialno ogrožen del prebivalstva. Nasprotno, zdi se, da zaradi svojega monopola (brez njihovega žiga praktično danes ne velja noben dokument) in nizkih delovnih stroškov svojih pisarn postajajo ena bogatejših kast v Sloveniji.

A. K.

Zaposlovanje

Prejšnji teden je vlada na redni seji sprejela kadrovske načrte organov državne uprave za letošnje leto. Vlada si je za izhodišče postavila težnjo po postopnem zmanjševanju števila zaposlenih v državni upravi. Tako so se dovoljene kvote za zaposlovanje v omenjenih organih zmanjšale za približno 100 delovnih mest oz. za približno en odstotek pri večini organov.

Pri tem je razumljivo, da zmanjšanje kvot ni linearno, saj je bilo treba upoštevati kadrovske stiske, nove naloge in tudi prednostne naloge v nekaterih resorjih. Tako bo zmanjšanje zaposlitvenih kvot na ministrstvu za finance odstopno nižje, na obrambnem pa občutnejše. V skladu s kadrovskim načrtom bodo letos 35 delovnih mest prenesli iz Slovenske vojske v Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij. Pri tem gre za tiste zaposlene, ki ne izpolnjujejo pogojev za zaposlitev v obrambnem sistemu in jih je sedanjji minister Erjavec "podedoval" od svojega predhodnika. Tako izpraznjenih delovnih mest ne bodo avtomatično zapolnjevali. Če bodo menili, da niso več potrebna, jih bo-

Manevrski prostor pri varčevanju obstaja, a ga prejšnja oblast ni znala ali hotela izkoristiti.

do preprosto odpravili. Na ta način pridobljene proste zaposlitve bo vlada usmerila na prednostna področja, npr. v črpanje evropskih sredstev. V ta namen so tudi oblikovali rezervni sklad 20 zaposlitev, za kolikor so zmanjšali zaposlitveno kvoto upravnih enot. Zaposlitvene kvote iz tega sklada bodo po potrebi lahko uporabili tisti resorji, ki jih bodo bolj potrebovali. Kadrovske potrebe sopsredovanja EU v letu 2008 bo vlada prikazala ločeno. Te potrebe bodo temeljile na

obstojećih kadrovskih virih, nove zaposlitve pa bodo za določen čas.

Kadrovske načrte vlade dokazuje, da se je ta resno lotila reform v smislu racionalizacije in zmanjšanja stroškov. Birokratski aparat je za majhno državo, kakršna je Slovenija, občutno predimenzioniran, kar dokazuje podatek, da se je število zaposlenih v državni upravi od osamosvojitve do da-

nes kar potrojilo, kar je mogoče le delno utemeljiti z objektivnimi razlogi.

Kljub temu je prejšnja vlada po besedah ministra za javno upravo Gregorja Viranta za leto 2005 načrtovala še 500 novih zaposlitev! Vlada želi ta trend povečevanja števila zaposlenih v državni upravi obrniti, kar je vsekakor hvalevredno. Pri tem bo verjetno naletela na neodobravanje nekaterih, ki so se navadili udobja državnih pisarn in varnega zavetja državne uprave. To je podobno, kot je bilo v socialističnem sistemu, in je dokazano najboljši način, da zaposleni izgubijo motivacijo ter se polenijo. S kadrovskim načrtom je vlada tudi dokazala, da manevrski

prostor pri varčevanju obstaja, vendar ga prejšnja vladna koalicija ni izkoristila. S tem je tudi zaprla usta opozicijskim veljakom, ki ob vsakem vladnem predlogu reform dvigujejo glas, češ da denarja ni in da gre potemtakem za račune brez krčmarja.

Vlada je zelo resno vzela projekt sopsredovanja Evropski uniji, ki naj bi bil tudi velik finančni zaloga, vendar kritiki pozabljajo na velik ugled in prepoznavnost, ki si ju Slovenija utegne pridobiti.

Mitja Volčanšek

Spet davki

Ponapovedih Mića Mrkaića, predsednika gospodarskega strateškega sveta pri predsedniku vlade, bodo člani sveta v teh dneh obravnavali predlog nove davčne reforme. Predlog je pripravila posebna skupina, ki jo je že pred meseci imenoval predsednik vlade, z njim pa naj bi med drugim rešili večino zapletov, ki so se pojavili po uvedbi

cer 8,5 odstotka za hrano in 20 odstotkov za storitve. Zdaj veljajo tudi izjeme, Mrkaić pa napoveduje, da bodo vladi predlagali enotno stopnjo brez izjem. Drugi cilj davčne reforme naj bi bila razbremenitev cen dela za najbolj izobražene. Če namreč hočemo konkurirati najrazvitejšim državam, si ne moremo privoščiti, da imamo skoraj najbolj ob-

Na vidiku so temeljite spremembe davčne zakonodaje, ki mejijo že na revolucionarnost.

davčne reforme, ki jo je pripravila nekdanja Ropova vlada, lani poleti pa jo je potrdil prejšnji državni zbor. Po njeni uveljavitvi 1. januarja letos se je izkazalo, da davčnim zakonom manjkajo številni podizvedbeni akti, tako imenovane luknje v zakonih pa so bile tolikšne, da so se posamezniki, to je izvajalci zakonodaje, v novih predpisih preprosto izgubljali. Celo Davčni urad Republike Slovenije pogosto ni imel pravih odgovorov na postavljena vprašanja, predpisani so bili številni obrazci, za katere se je pozneje izkazalo, da so bolj sami sebi namen in da ne v bankah ne na davčnih uradih z njimi nimajo kaj početi. Po napovedih Mića

Mrkaića naj bi bilo te zmede kmalu konec. Strokovnjaki so s pomočjo kompetentnih ljudi iz gospodarstva in davčne stroke očitno pripravili odločilne spremembe. Vladi naj bi predlagali radikalno poenostavitev davčnega sistema. Vsi dohodki, tako dohodek iz dela, dobiček, dividende, obresti in drugo, naj bi bili po novem obdavčeni po enotni davčni stopnji, ki bi se gibala od 20 do 30 odstotkov. Tudi stopnja za davke na dodano vrednost naj bi bila enotna. Zdaj poznamo dve, in si-

pravno izobraženo delovno silo na svetu. Sicer pa bo poenostavljena metoda zelo dobrodošla sprememba, če ne celo revolucionarna, saj je bilo doslej tako, da je prejšnja vlada velikokrat zapletala stvari predvsem zato, da so imeli državni uradniki kaj delati. Če lahko nekatere napovedane predloge strateškega sveta pozdravimo, pa je po drugi strani treba opozoriti na to, da nekatere izjeme pri obdavčenju (na primer hrana) v Sloveniji morajo biti. Kruh in potica, če rečemo nekoliko karikirano, ne moreta biti obdavčena z isto (beri: višjo) davčno stopnjo vse dotlej, dokler se tudi plače ne bodo vsaj približale evropskim. Na to mora biti vlada, ki bo sprejemala novo davčno reformo, pozorna, sicer bo večina slovenskih družin spet jedla nekdanje zelo znan "socialni kruh", ki nam ga večje trgovine že ponujajo pod svojo blagovno znamko. Mrkaić in drugi ekonomisti imajo seveda prav, da je treba stvari v temeljih spremeniti in se pri tem ne obnašati socialno, vendar pa je stanje v državi takšno, da zahteva daljši čas prilagajanja. Stvari, ki so bile zavožene v zadnjem desetletju (ali več), se namreč ne dajo čez noč spremeniti na bolje.

Vida Kocjan

Dr. Marijan M. Klemenčič

Slovenci, narod hlapcev od pamtiveka in na večne čase. Literaturo smo vedno cenili. Posebno cankarjansko. Solzna dolina slovenska. Narod, ki obožuje samoobtoževanje, samopomilovanje, samozaničevanje, samouničevanje. Kaj ko bi enkrat obrnili ploščo in se spoznali kot samozavesten narod, poln samozaupanja, ki lahko pokaže in stori marsikaj odličnega. Da bi spoznali in cenili svojo samobitnost.

Staro za novo?

Kaj nenavaden uvod na rob razpravam o (novi) regionalizaciji Slovenije. Evropa namreč zahteva, Evropa priporoča, Evropa grozi, pravijo. Komu (ali čemu) so namenjene zahteve visoke gospe Evrope? Opozarja nas, naj napravimo red v svoji hiši. Da bi spoznali bistvo prostorske stvarnosti Slovenije in se odločili. Naj se zgledujemo po Nemčiji, Italiji ali celo ZDA? To nesrečno (častljivo?) Evropo odrivamo od sebe, da jo lahko ponižno (in za izgovor lastni nesposobnosti) gledamo navzgor, kot da nismo njen soustvarjalec od samega začetka (vsaj od srednjega veka dalje) in da se nam ni treba pogledati v ogledalo. Kaj pa bi morali videti v njem? Slovenijo kot neverjetno raznoliko, razgibano pokrajino. Če že potrebujemo zglede za svojo regionalizacijo, so nam blizu Francozi; v razvojne namene izpostavlja jo pokrajinsko samobitnost, ki ima močne zgodovinske korenine, in jo prilagajajo sodobnim gospodarskim tokovom ter prostorskemu razvoju.

Kot je v vsakdanjem življenju najbolj zlorabljen beseda ljubezen, tako je v politiki (pa tudi v stroki) s pojmom regija in regionalizacija. Vsako ju drugače razume pa tudi prilagaja svojim interesom. Regija naj bi bila zaradi geografskih, gospodarskih, kulturnih in politično-zgodovinskih razlogov zaokrožena pokrajina, ki je dosegla stopnjo identitete. Prav identiteta je tisti cilj, h kateremu teži dobra politika družbenogospodarskega in prostorskega (regionalnega) razvoja, saj daje temelje za učinkovito rabo domačih virov. Najvišjo stopnjo sonaravnega razvoja lahko dosežemo le v pravih regijah, torej na območjih z identiteto, z uravnoteženim razvojem v prostoru in času. Mi, ki smo Gorenjci, Brici, Korošci itn., smo pripravljeni bolj ceni-

ti in več storiti za svojo regijo kot prebivalci neke prehodne pokrajine.

Slovenija treh dežel. V razmislek. Sodobni gospodarsko-prostorski razvoj in globalizacijske težnje zahtevajo oblikovanje večjih prostorskih enot, v katerih je mogoče razvijati komplementarno gospodarstvo. In imamo jih: osrednjo z Ljubljano, severovzhodno z Mariborom in zahodno s Kopro in Novo Gorico. Pomen Ljubljane bi relativno zastal ob povečani moči drugih središč, kar bi omogočilo enakomernejši prostorski razvoj Slovenije. Okrepljeno obrobje bi laže konkuriralo sosedstvu, hkrati pa bi se razvile samorazvojne sile. Zagovornika treh dežel sta poleg omenjenega gospodarstva tudi narava in zgodovina. Trojane in Postojnska vrata sta simbolni mejni točki med tremi pokrajinami. Od zgodovinske nostalgije po Štajerski, Kranjski in Primorski ostaja v ljudeh zelo živo (nekdanje deželno) samozavedanje, ki je lahko humus za razvojne impulze. Stare upravno-politične deželne enote (Kranjska, Štajerska, Goriška itn.) so razpadle, a regionalna identiteta je ostala. Če so

Kaj pa Korošci, Prekmurci, Savinjčani, Belokranjci, Gorenjci ...? Odprtost in prilagodljivost upravljanja naj bi usmerjali prostorsko organiziranost. Upravljavski formalizem (birokratizem) naj se podredi lokalnim pobudam po urejanju skupnih zadev. Zato bi znotraj dežel moralo biti dovolj možnosti za ohranjanje in razvijanje širših lokalnih identitet.

Morda ob tem kdo že sanja o štajerskem, koroškem ali celo bohinjskem parlamentu! Obrnimo vendar upravljavsko logiko, ki stoji na glavi, na noge. Državna in družbena organiziranost se morata podrediti potrebam ljudi in ne obratno. Treba bo še veliko dela (zavesti), da npr. denar, ki ga občinska uprava namenja za razkošno urejeno občinsko stavbo, dejansko pripada vaščanom oddaljenih vasi za njihovo vključevanje v sodobno informacijsko družbo; tako je tudi denar za drag občinski avtomobil družbeno primernejše naložen v ohranjajne obstoja osnovne šole na odmaknjenih območjih.

Tujci se čudijo in občudujejo raznolikost slovenskih pokrajin. Dajmo pokrajinam možnost, da pokažejo

Slovenija treh dežel. V razmislek. Sodobni gospodarsko-prostorski razvoj in globalizacijske težnje zahtevajo oblikovanje večjih prostorskih enot, v katerih je mogoče razvijati komplementarno gospodarstvo.

stare dežele temeljile predvsem na upravni funkciji, pa naj bi sodobne imele predvsem gospodarsko-razvojne naloge. Kaj pa če takšna razdelitev Slovenije povzroči povečano delitev med Slovenci, sedaj na teritorialni podlagi? Vprašanje nima velike teže, če se zavedamo zakonitosti sodobnega družbenogospodarskega razvoja. Povezovanje in prepletanje sta imperativa sodobne družbe, kar informacijska tehnologija in sodobna avtocestna mreža omogočata.

vsvojo življenjsko moč. Naj živijo in se izrazijo interesi vseh slovenskih pokrajin; tako bi lahko prenovili (preživeto) geslo komunistične internacionale. Naj cveti sto (pisanih) cvetov slovenskih pokrajin. Slovenija – Evropa v malem. Tudi če (samo)uveljavitveni gesli zvenita še tako kičasto in prežvečeno, sta vendarle zelo resnični. Regionalizacija je torej ogledalo naše notranje moči, našega (samo)-zavedanja pa tudi naše prihodnosti. A stroka obrača, oblast pa obrne.

Okupirali park ob filozofski fakulteti

Park za ljubljansko filozofsko fakulteto se je v dnevih med 4. in 12. majem spremenil v t. i. začasno interaktivno cono, s čimer je neformalna mreža levičarsko-anarhističnih skupin želela območje aktivirati "skozi politično-umetniške dogodke".

Zasilni oder z nekaj dodatnimi instalacijami, posejanimi po parku, je dobil začasni naziv paviljon TEMP. Skupina TEMP se predstavlja kot "platforma neformalne mreže posameznikov in skupin", mednje pa se uvrščajo Svobodna Katedra, Ljudmila, Radio Študent, MARŠ, Dost. je in drugi. V času delovanja interaktivne cone so pripravili koncerte, kabaretno predstave, performanse in duhu prirediteljev sorodna predavanja.

Tako so poslušalci lahko prisluhnili temam Manifest črne gradnje, Infrastruktura za socialno ogrožene osebe ali Skvotiranje, okupacija in drugačni načini začasnega organiziranja prostora.

Glavni namen začasne okupacije parka izhaja iz domnevne potrebe po javnem prostoru kot pogoju za obstoj demokracije. Ob tem prireditelji navajajo pri-

mer gladovne stavke t. i. izbrisanih februarja letos, ki je ti niso mogli izpeljati, "ker se je izkazalo, da javni prostor, kjer se lahko demonstrira ..., ne obstaja". V Sloveniji naj bi se nam bil zgodil premik iz superjavne (socialistične) v superprivatno situacijo. Privatizacija pa zmanjšuje pomen javnega prostora, kar močno ovira medosebno komunikacijo. Skupine, ločene od fizičnega prostora, delujejo samo še "v deteritorialni, medijski

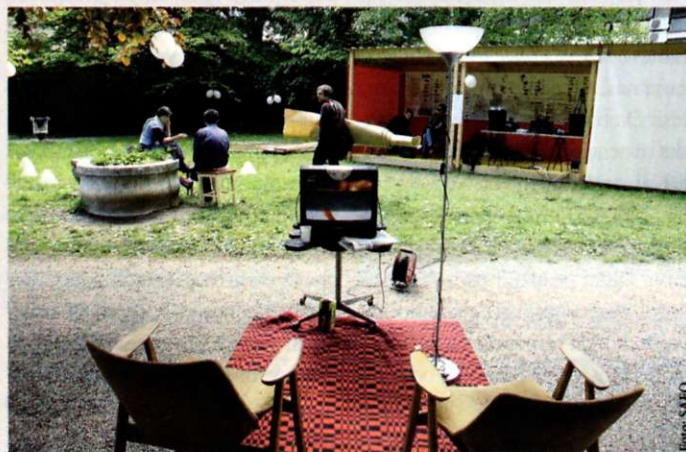
sferi in nimajo nobene možnosti za manifestiranje svojih namenov in idej". Kot posledica tega stanja postanejo te skupine naposled nevidne – izbrisane.

Organizatorji okupacije nadalje povečujejo operativni potencial mesta, ki ga urbanistična stroka zapušča in prepušča spontanemu razvoju. Tehnika začasne strukture v tem kontekstu predstavlja odgovor procesu privatiziranja mest, saj slednjega "lahko usmerimo v

drugačne smeri, lahko okupiramo PRIVATNO Z JAVNIM". Strukture, kakršna je bila tista tik ob filozofski fakulteti, "odpirajo vrata številnim možnostim ustvarjanja lastne vizije javnega prostora ..., ki vabi samoorganizirane skupine h konstruiranju enkratnega urbanizma".

Zvedavi učenci slovenskih plagiatorjev Tonyja Negrija so torej mladim vcepiljali v glavo, da si je za obstoj demokracije nujno prisvojiti zasebno lastnino v korist družbeno marginalnih skupin.

Na papirju že tako raznoliko dejavnost naj bi začinile različne debate, informiranje o političnem položaju študentskih organizacij in "druge samoiniciativne dejavnosti". Ko pa smo si šli ogledat zadevo na lastne oči, je manjkala prav samoiniciativa. Redki na pol zaspani mladeniči so v zgodnjem popoldnevu prej mirno uživali v prijetnem majskem soncu, kot da bi agitrali za svojo stvar. Ljubljanskim meščanom se tako ni treba preveč bati za svoje nepremičnine, saj je pri paviljonu TEMP očitno šlo le za zadnjo v vrsti demonstrativnih akcij razvajenih psevdointelektualcev, ki jim upornišvo pomeni le pozo in izhod iz dolgočasia. **M. V.**

Začasna zasedba javnega prostora s strani samooklicane demokratične javnosti ni doživela takšnega odmeva, kot so si želeli organizatorji.

Sedemnajsta obletnica ustanovitve SLS

V četrtek, 12. maja, je v Podpeči potekala slavnostna akademija ob 17. obletnici ustanovitve Slovenske kmečke zveze, predhodnice SLS. Na akademiji so se spomnili tudi 16. obletnice nastanka Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) in pete obletnice dokaj neuspele združitve SLS in SKD.

Na akademiji so bili navzoči nekdanji predsedniki stranke Marjan Podobnik, Franc Zagožen, Franci But, medtem ko se je zaradi zdravstvenih razlogov ni mogel udeležiti le prvi predsednik Ivan Oman. V svojem govoru je predsednik stranke Janez Podobnik poudaril, da je imela stranka ključno vlogo pri oblikovanju Majniške deklaracije leta 1989 z zahtevo po samostojni Sloveniji ter prav tako pri pripravi plebiscita in ustanovitvi lastne države. O združitvi strank SKD in SLS je dejal, da "zgodovinska združitve leta 2000 ni prinesla pričakovanega rezultata, saj je zdru-

žitev sledila predhodni, težko razumljivi zahtevi takratnega vodstva SKD, naj vsi ministri SLS izstopijo iz vlade". Presodil je še, da se je z ustanovitvijo Nove Slovenije začel proces, ki je oslabil združeno stranko. Kot je znano, SLS v prejšnjih koalicijah ni bila prav zanesljiva in stabilna partnerica, kar si je mogoče razlagati s tem, da je sodelovala pretežno v sebi nasprotnih programskih koalicijah. Tako je predsednik Janez Podobnik poudaril, da so se na podlagi prejšnjih izkušenj naučili, da se programsko sorodne stranke med seboj ne smejo napadati, ampak sodelovati. Stranka je imela v zgodovini samostojne Slovenije precej vzponov in padcev. Med slednjimi naj omenimo le leto 1996, ko so pred volitvami obljubljali, da nikakor ne bodo šli v koalicijo z LDS. Po vo-

litvah so obljubo prelomili in vstopili v koalicijo prav z LDS. Leta 2000 niso podprli večinskega volilnega sistema, ki ga je celo ustavno sodišče na podlagi referendumskega izida leta 1996 priznalo za veljavnega, temveč so raje podprli predlog Mirana Potrča, naj se v ustavo zapiše, da v Sloveniji velja popravljen proporcionalni volilni sistem.

Stranka je v sedanji koaliciji tretja

po moči, zaseda tri ministrske položaje in je za zdaj stabilna partnerica v koaliciji. Vendar je po Podobnikovih besedah "stranka neke vrste nacionalni korektor", saj imajo druge stranke v koaliciji razmeroma odprt pristop do privatizacije državnega premoženja, medtem ko so sami zelo skeptični do takšnega delovanja. Podobnik se je dotaknil tudi problema Piranskega zaliva in dejal, da

ob 1000 kilometrih obale, ki jo ima Hrvaška, lahko problematiziranje zaradi nekaj sto metrov, ki so po vseh kriterijih slovenski, ocenjujejo le kot nagajanje.

V dobro Slovenijo upamo, da so v SLS ugotovili, da morajo sorodne stranke delovati povezovalno in ne samosvoje, kot so to v preteklosti že nekajkrat storili, saj je to najboljša za Slovenijo in tudi za stranko. Na dveh stoli hkrati je namreč težko sedeti. **G. D.**

Ob 17. obletnici ustanovitve SLS je stranka v Podpeči pripravila slavnostno akademijo, osrednji govornik pa je bil predsednik stranke in minister za okolje in prostor Janez Podobnik.

Varčevalno naravnana vlada

Pretekli teden je vlada sprejela predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2005. V njem je načrtovanih 1.683 milijard tolarjev prihodkov, kar je 63,9 milijarde tolarjev več kot v zdajšnjem proračunu, odhodki naj bi se povečali za 41,7 milijarde tolarjev, na 1.775 milijard tolarjev. Proračunski primanjkljaj naj bi tako znašal 91,9 milijarde tolarjev, kar bo v deležu bruto domačega proizvoda (BDP) predstavljalo 1,4 odstotka. Veljavni proračun za leto 2005, ki ga je parlament sprejel decembra 2003, predvideva 112 milijard tolarjev proračunskega primanjkljaja, kar je 1,7 odstotka BDP. Vlada je v okviru predloga rebalansa, ki ga je sprejela sredi aprila v Kopru, predvidela znižanje primanjkljaja na 92,7 milijarde tolarjev, po usklajevanjih pa ga ji je uspelo znižati na 91,9 milijarde tolarjev. Andrej Bajuk, minister za finance, ki je rebalans predstavil, je dejal, da je zmanjšanje primanjkljaja dobra popotnica, da bomo uresničili prevzem evra v načrtovanem časovnem okviru.

Več za naložbe

Na prihodkovni strani rebalansa si vlada obeta 20,6 milijarde tolarjev več davčnih prihodkov od načrtovanih, 28,8 milijarde tolarjev več nedavčnih prihodkov, 1,8 milijarde več kapitalskih dohodkov in donacij ter 12,7 milijarde tolarjev več evropskih sredstev. Slovenija bo tako letos iz evropskega proračuna prejela skupaj 115,9 milijarde tolarjev. Odhodki bodo od načrtovanih višji za 41,7 milijarde tolarjev, od česar se bodo vplačila v evropski proračun zvišala za 17,5 milijarde tolarjev, na 90,3 milijarde tolarjev. Vlada je sicer zagotovila dodatna sredstva za različne namene v skupni višini 70 milijard tolarjev, Bajuk pa je dejal, da se bodo zato zmanjšala predvsem sredstva za investicije. Kljub temu se skupni znesek sredstev za investicije zvišuje za 32 milijard tolarjev, kar je za 23 odstotkov več od uresničene v letu 2004.

Denar tudi za tiste, na katere je Rop "pozabil"

Vlada je v predlogu rebalansa zagotovila tudi dodatna sredstva za tiste namene, pri katerih so bila načrtovana v premajhnem obsegu ali sploh niso bila načrtovana. Za plače in prispevke zaposlenih v državni upravi je tako zagotovila dodatnih 9,4 milijarde tolarjev. V veljavnem proračunu je premalo denarja za plače zato, ker je bilo načrtovano zmanjšanje števila zaposlenih v državni upravi za odstotek, v resnici pa se je število zaposlenih povečalo za 0,3 odstotka. Dodatnih 23,8 milijarde tolarjev je zagotovljenih tudi za plače v javnih zavodih, od tega 12,5 milijarde tolarjev za zaposlene v osnovnih šolah in 5,2 milijarde tolarjev za zaposlene v srednjih šolah. Za transferje posameznikom je zagotovljenih 3,2 milijarde tolarjev več, za vračilo preveč plačanih obresti iz prometnega davka pa pet milijard tolarjev več. Za pokritje pogodbenih obveznosti do Revoza sta zagotovljeni manjkajoči dve milijardi tolarjev, za poravnavo predvidenih novčitev poroštev 8,4 milijarde tolarjev, za vzdrževanje železniške infrastrukture pa dodatnih 10 milijard tolarjev, čeprav bi bilo potrebnih precej več. Vlada je z rebalansom zagotovila tudi dodatnih 1,5 milijarde tolarjev za graditev južne meje, ki niso bili predvideni. Za poplačilo obveznosti do Sklada obrtnikov in podjetnikov je zagotovljenih dodatnih 4,2 milijarde tolarjev, medtem ko se bodo rezerve za naravne nesreče, ki so bile po Bajukovih besedah načrtovane očitno prenizko, zvišale za 2,5 milijarde tolarjev.

Pokojnine in sprenevedanje LDS

V predlogu rebalansa so upoštevani tudi učinki predlaganih sprememb zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Zaradi predvidenega spremenjenega načina usklajevanja pokojnin s plačami in zaradi povečanega dodatka upokojevcem bodo celotne obveznosti državnega proračuna letos na tem področju višje za 5,9 milijarde tolarjev. S tem je vlada uresničila svojo napoved, da bo država prevzela dolgove pokojninske in zdravstvene blagajne, ki znašajo več kot 45 milijard tolarjev. Možnost za refinanciranje dolgov prek ministrstva za finance in zadolževanje prek enotnega zakladniškega računa namerava ponuditi tudi občinam. Rebalans državnega proračuna je nemudoma komentiral Anton Rop, predsednik LDS in nekdanji predsednik vlade. Dejal je, da gre za rebalans izgubljenih priložnosti in da vlada ni izkoristila priložnosti za aktivno razvojno politiko, ki jo omogočajo ugodne javnofinančne razmere, gospodarska rast in rast izvoza. Dejal je celo, da bi vlada lahko znižala davke, na primer davek na plačno listo, s čimer bi ohranili številna delovna mesta. Druga izgubljena priložnost pa je razvojna, saj bi lahko vlada ohranila načrtovano investicijsko aktivnost in tako povečala gospodarsko rast. Očital ji je tudi premajhno varčevanje, pri tem pa pozabil dodati, da je sam kot predsednik vlade na marsikaj "pozabil", da zdajšnja vlada z rebalansom večinoma popravlja le napake prejšnje in da tolikšnega nepotrebnega trošenja, kot je bilo času njegovega vodenja vlade, še ni bilo v zgodovini slovenske države.

Pretekli teden je minister za finance Andrej Bajuk predstavil rebalans proračuna.

Vlada je z rebalansom znižala proračunski primanjkljaj, napovedala varčevanje in zagotovila denar za tisto, česar prejšnja vlada v proračunu za leto 2005 ni zagotovila. To je denar za plače v šolstvu, naložbe v sodstvu in drugje, hkrati pa tudi denar za večje izdatke na področju pokojninsko-invalidskega zavarovanja in s tem izpolnila svoje obljube.

Vida Kocjan

Utrditev sredinskosti

Kongres največje vladne stranke SDS je potekal v znamenju potrditve sredinske poti, ki jo je stranka začrtala pred zadnjimi parlamentarnimi volitvami. Za predsednika stranke je bil prepričljivo izvoljen dosedanji predsednik Janez Janša, stranka pa je dobila sodobnejši program in statut.

Ker je SDS na tokratni kongres, bil je že njen osmi, odšla kot velika zmagovalka zadnjih parlamentarnih volitev, je bilo pričakovati, da bo ta potekal hitro in brez večjih zapletov. Takšna predvidevanja so se izkazala za pravilna, saj je nekaj več kot 400 delegatov, kolikor se jih je v soboto zbralo v portoroškem hotelu Bernardin (mimogrede, kongres je bil izveden brezhibno), brez daljših razprav potrdilo vse predloge, ki jim jih je v glasovanje dalo delovno predsedstvo stranke. Tako so delegati z manjšimi popravki in sprejeli prepričljivo večino potrdili osnutek programa stranke, ki ga je že nekaj dni pred

kongresom pripravil izvršni svet stranke. Nekoliko manj prepričljivo, a še vedno zadostno večino so dobile spremembe statuta stranke, potrjenih pa je bilo tudi vseh osem resolucij, s katerimi se je stranka opredelila do nekaterih aktualnih vprašanj.

Janša: Vse več je poskusov odrekanja legitimnosti parlamentu

V uvodu kongresa, ki se ga je ude-

ležilo tudi več visokih gostov iz tujine (večinoma predstavnikov in predsednikov sorodnih strank iz Evrope), je največ zanimanja zbudil uvodni govor predsednika stranke in hkrati predsednika vlade Janeza Janše. V svojem govoru je Janša poudaril, da bo stranka še naprej vodila uravnoteženo sredinsko politiko, s katero bo vzpostavila družbo povezanih in sodelujočih posameznikov ter ravno-

vesje med tržno in socialno državo. "Ob velikokrat vsiljeni dilemi o izbiri med delom in kapitalom bo SDS izbrala človeka. Tudi zato bomo v nov program zapisali središčne vrednote svobode, človekovega dostojanstva, pravičnosti, solidarnosti in domoljubnosti, ki bodo vodilo strankine sredinske politike," je dejal Janša. V kratkem sprehodu skozi zgodovino je orisal nekatere padce in

Med spremembami statuta je največ zanimanja vzbudil predlog, da se določilo, da morajo strankini kandidati na volitvah podpisati izjavo, da niso sodelovali s tajnimi službami totalitarnega sistema, črta iz statuta. Kot preživeto je bilo skoraj soglasno črtano iz statuta.

Kongres SDS je minil v sproščenem ozračju. Glede na zadnji volilni izid česa drugega niti nismo pričakovali.

vzpone stranke. "Leta 2000 smo na volitvah nastopili z geslom Čas je za Slovenijo. Rezultat nam ni pritrdiril, volivci imajo vedno prav. Trdo smo delali naprej. Z Novo Slovenijo smo se povezali in verodostojno in trdno koalicijsko Slovenija, podpirali smo vse državotvorne projekte vlade, mnoge smo prvi oblikovali sami ... in na volitvah leta 2004 podvojili rezultat, kar ni uspelo še nikomur v Sloveniji." Po pričakovanjih se je dotaknil tudi dela stranke v vladi. Kot je dejal, si vlada ob izvolitvi ni delala iluzij, da je mogoče to, kar se je slabega nabiralo desetletja, osvežiti v nekaj mesecih, ampak se zaveda, da je za to potrebnih nekaj let. "Kljub vsemu se zdalec ni vse slabo. Z dobrim izbiranjem prioritet in realnim pristopom nameravamo postopoma močno izboljšati tako gospodarsko kot splošno družbeno okolje ter narediti kar največ, da se v Sloveniji poveča blaginja za vse," je rekel Janša. Pri tem je napovedal tudi nekatere ukrepe, s katerimi nameravajo izboljšati pravno varnost državljanov. "Nedopustno je, da vsak četrtri državljani Slovenije predolgo čaka na pravično razsodbo na sodiščih. Nedopustno je, da so se korupcijske in druge kriminalne zgodbe reševale z enako prioriteto kot družbi manj nevarna kazniva dejanja. Nedopustno je, da so tožilci založili na stotine nerešenih zadev, nato pa nekaznovano odšli in mirno postali odvetniki." Vsemu temu naj bi zdaj vlada poskušala narediti konec, spremembe pa naj bi po Janševih besedah dosegla z organizacijskimi ukre-

Kongresa SDS se je udeležilo tudi veliko uglednih gostov, med njimi hrvaški premier Ivo Sanader in predsednik češke Civilne demokratične stranke Mirek Topolánek.

pi in spremembami zakonodaje na področju sodišč, tožilstva in policije.

Janša se v svojem nastopu ni mogel izogniti drugemu aktualnemu političnemu dogajanju. Kot je dejal, se v zadnjem času pojavljajo številni poskusi, da bi zanikali legitimnost demokratične večine v parlamentu, kar spominja na neke druge čase. "Parlament v skladu z ustavo voli sodnike, številne nadzorne organe ter ustavno in računsko sodišče. Omenjeni poskusi pa parlamentu odrekajo legitimnost pri imenovanju članov bistveno manj pomembnih ustanov. Tako namesto v demokratično izvoljenem parlamentu želijo odločati na korporativen način, znan iz tridesetih let prejšnjega stoletja iz ene od sosednjih držav. Na način, ki pod krinko t. i. civilne družbe na čelo ustanov pripelje relikve nekdanjega komunističnega režima," je na nevarnost takšnih poskusov opozoril Janša.

Svoj govor pa je vendarle sklenil nekoliko bolj optimistično: "Bil je včeraj in bil je čas za spremembe.

Zdaj je čas za Slovenijo. Verjame-mo vanjo in jo imamo radi. Sedaj je čas za Slovensko demokratsko stranko. Slovenija je na novi poti!"

Spremembe statuta

V podobno optimističnem tonu je nato potekal celoten kongres. Zlasti med delegati je bilo čutiti, da so za stranko po nekaj letih, ko se njena podpora ni mogla premakniti z nekaj več kot šestnajst odstotkov glasov, napočili novi časi. V takšnem ozračju so delegati gladko in v točno začrtanem terminu sprejeli vse pomembnejše dokumente kongresa in stranke. Tako so v dopoldanskem delu kongresa, takoj po Janševem govoru, najprej brez večjih pripomb sprejeli poročila o minulem delu organov stranke, v popoldanskem delu pa brez omembe vredne razprave potrdili še nova statut in program stranke ter osem resolucij, s katerimi se je stranka opredelila do aktualnega družbenopolitičnega dogajanja (vse tri dokumente so prej do-

končno izoblikovale posebne delovne skupine). Med statutarnimi spremembami velja omeniti zlasti pred leti v statut vneseno določilo, da mora vsak kandidat, ki želi na strankini listi kandidirati na volitvah, prej podpisati izjavo, da do 15. maja 1990 ni sodeloval s tajnimi službami totalitarnega sistema. Na kongresu so poslanci to določilo skoraj soglasno (proti je bilo le pet delegatov iz Celja) črtali iz statuta, s čimer so se pridružili mnenju pripravljavca statutarnih sprememb, da določilo ni več potrebno, ker ga je že rahlo povozil čas. Hkrati s to spremembo so delegati potrdili predlog, da se v statut vnese določilo, da bodo odslej strankini poslanci v slovenskem in evropskem parlamentu, ministri, državni sekretarji, državni svetniki in predsednik strokovnega sveta avtomatično postali tudi člani sveta stranke, in določilo, da bo stranka ustanovila klub županov in klub vodij občinskih svetnikov, s katerima si želijo v stranki zagotoviti večjo povezanost stranke na lokalni ravni.

Osvežitev programa

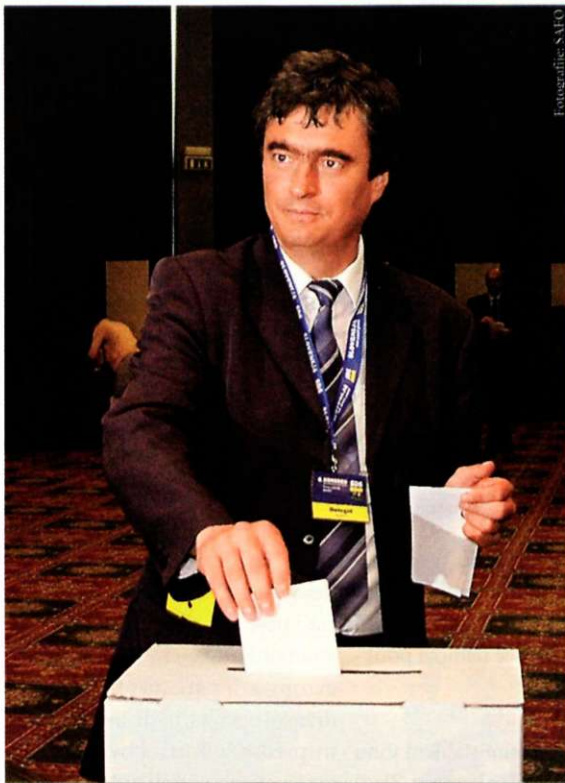
Veliko več sprememb kot sam statut stranke je doživel njen program, ki ga je stranka želela, kot je v poznejši izjavi za javnost dejal njen predsednik, bolj prilagoditi novim razmeram, v katerih se je znašla tako stranka kot država (vstop Slovenije v EZ in Nato). Novi program je v veliki meri sicer izpeljan iz starega, vsebuje pa nekaj pomembnih novih elementov. Tako je v novem programu zapisano, da med temeljne vrednote »

Zbranim delegatom je govoril tudi sekretar Avstrijske ljudske stranke Reinhold Lopatka.

Za dobro razpoloženje na kongresu so med drugimi poskrbele Rožmarinke.

Na volitvah članov izvršilnega odbora je največ glasov dobil aktualni šolski minister in dosedanji predsednik sveta stranke Milan Zver.

Za predsednika SDS je bil na kongresu s prepričljivo večino znova izvoljen Janez Janša.

» stranke spadajo svoboda, človekovo dostojanstvo, pravičnost, solidarnost in domoljubnost, med programskimi cilji pa (če omenimo samo nekatere) program navaja hitro gospodarsko rast, uravnoteženo davčno politiko, socialno pravično družbo ter spodbudno družinsko in starševsko politiko. Na gospodarskem področju si bo, kot je zapisano v programu, stranka prizadevala predvsem za hitro in vzdržno gospodarsko rast ter osvoboditev trga dela in kapitala vseh ovir, hkrati pa si bo prizadevala za razvijanje varnostne, okoljske, šolske, kulturne in socialne politike. Zlasti slednja mora biti, kot je zapisano v programu, takšna, da bo omogočala konkurenčen razvoj gospodarstva, hkrati pa solidarnost med ljudmi, generacijami, regijami in državami.

Še en mandat Janezu Janši

Po sprejetju novega programa stranke so delegati sprejeli še osem programskih resolucij (z njimi so se opredelili do nekaterih vprašanj - lizbonske strategije, krščanskega etosa, socialnega partnerstva, politike enakih možnosti, mladinske politike, trženja slovenskih kmetijskih pridelkov, vloge EU v mednarodni skupnosti ter podpore malim in srednjim

podjetjem), s katerimi so se opredelili do nekaterih aktualnih družbenopolitičnih vprašanj. Na koncu so seveda razglasili izide volitev v organe stranke. Pri tem v skladu z napovedmi ni bilo večjih presenečenj. Tako je bil z veliko podporo delegatov za predsednika stranke znova izvoljen

Janez Janša (zanj je glasovalo 398 delegatov, proti ni bil nihče, tri glasovnice pa so bile neveljavne). Na volitvah članov izvršilnega odbora je največ glasov prejel aktualni šolski minister in dosedanji predsednik sveta SDS Milan Zver. Poleg njega so bili v izvršilni odbor stranke izvo-

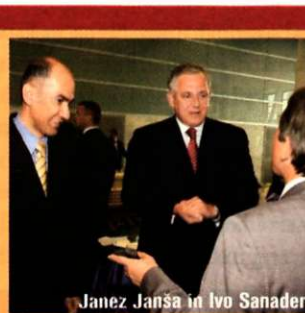
ljeni še oba dosedanja podpredsednika stranke Miha Brejč in Andrej Bručan, poslanec Branko Grims, državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Miroslav Luci, nekdanji poslanec Branko Kelemina, gospodarski minister v Bajukovi vladi Jože Zagožen, nekdanji poslanec in državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Franc Pukšič, poslanca Dimitrij Kovačič in Miro Petek, nekdanji poslanec Drago Šiftar, državni sekretar na notranjem ministrstvu Vinko Gorenak, Gregor Gomišček, Anton Štihec, Elizabeta Horvat, Sergij Daolio, Ladka Furlan in Marjan Golavšek. Člani nadzornega odbora so postali Tomaž Toplak, Brigita Brumen, Robert Celic, Marija Doroteja Grmek in Janez Pintar. Kot je takoj po izvolitvi v svojem nagovoru delegatom dejal Janša, ga visoka podpora, ki jo je dobil na kongresu, zavezuje k še boljšemu in temeljitejšemu delu v prihodnje, kot eno temeljnih smernic svoje politike pri vodenju stranke pa je napovedal vodenje zmerne sredinske politike, ki si bo prizadevala za splošno povečanje blaginje vseh. To pa je bilo tudi temeljno sporočilo, ki ga je v soboto javnosti posredoval kongres največje vladne stranke.

Aleš Kocjan

na kratko

Ob robu kongresa

Na kongresu je veliko zanimanja veljalo neformalnemu srečanju med slovenskim in hrvaškim premierjem Janezom Janšo in Ivom Sanaderjem. Kot sta dejala po srečanju, je bil sestanek namenjen utrditvi odnosov med državama, pokazal pa je na trdno odločenost obeh držav, da formalizirata začetek novega poglavja v odnosih med Slovenijo in Hrvaško. Tako sta se na sestanku dogovorila, da bosta vladi poskrbeli za pripravo treh dokumentov - izjave o izogibanju incidentov na obeh straneh meje, sporazuma o izogibanju dvojnega obdavčevanja in sklepa o ustanovitvi skupne mešane zgodovinske komisije, ki bo preučila dosedanjo zgodovino odnosov med državama -, vladi pa naj bi jih potrdili na skupnem sestanku konec junija na Hrvaškem. Pri tem je Sanader, ki se je ob tej priložnosti Sloveniji zahvalil za njeno podporo pri prizadevanjih njegove države za začetek pogajanj z Evropsko zvezo, dejal, da si bosta obe državi še naprej prizadevali ohraniti dobre sosedske odnose med državama, Janša pa, da s samim sestankom ne želita dajati nereálnih obljub, želita pa izraziti trdo voljo, da se z odprtimi problemi med obema državama soočita in skupaj iščeta rešitve, ki bodo po korakih pripeljale do končne pozitivne rešitve.

Janez Janša in Ivo Sanader

Sladko-grenki odnosi

Prejšnji četrtek se je parlamentarni odbor za zunanjo politiko odzval na nedavne obmejne incidente s Hrvaško. Na vprašanje predsedujočega odboru Jožefa Jerovška (SDS) je zunanji minister Dimitrij Rupel postavil pod vprašaj verodostojnost hrvaške strani pri prizadevanjih za izogibanje incidentom.

Pri zaplembi broda na Muri in postavitvi boj v školjčiču v Piranskem zalivu namreč ne gre le za lokalne dogodke, je komentiral Rupel. Rupel je tudi spomnil, da dosejana izjava o izogibanju incidentom v nasprotju s prejšnjimi izhaja iz stanja na dan 25. junija 1991.

Minister je napovedal, da bodo Hrvaško opozorili na nesprejemljivost dogodkov že na sestanku štirilateralne v Budimpešti, predvidoma pa naj bi o nastalih zapletih razpravljala tudi oba premierja. Slovenski interes je nedvoumen; hrvaška stran naj vrne brod, hkrati naj se nadaljuje priprave na graditev mostu čez Muro, na školjčiču pa naj se vzpostavi prvotno stanje. Minister je znova izrazil interes Slovenije, da Hrvaška čim prej postane članica EU, saj bo to olajšalo pogovore. Razprava je tekla tudi o 50. obletnici podpisa avstrijske državne pogodbe. Rupel je kritično zatrdil, da Avstrija še zmeraj ne izpolnjuje iz pogodbe izhajajoče obveznosti do slovenske manjšine.

Na vprašanje Jožefa Školca (LDS) v zvezi s stanjem v Avstriji in Italiji (razdejanje slovenske šole v Trstu) ob dejstvu, da je Slovenija že leto dni članica EU, je Rupel pojasnil, da se je ministrstvo na to že odzvalo in italijanskemu veleposlaniku izrazilo pričakovanje, da se bo Italija čim bolj potrudila za odkritje in privedbo storilcev. Problemi z Avstrijo pa po Rupelovem mnenju niso kritični, čeprav bo Slovenija pri tem uporabila evropske mehanizme, da sosedo opozori na izpolnjevanje določil ADP, ki obvezujejo severno sosedo. Zunanji minister pa je ostal zadržan do predloga Franca Žnidaršiča (DeSUS), da bi koroskemu deželnemu glavarju Jörgu Haiderju prepovedali vstop v našo državo. Rupel je dejal, da takšni ukrepi niso vedno najboljši, in kot primer navedel sankcije EU proti Avstriji ob nastopu t. i. črno-modre koalicije.

Podpora predlogu o istospolnih partnerstvih

Prejšnji teden je komisija DZ za peticije in človekove pravice na prvi obravnavi podprla vladni predlog zakona o registraciji istospolne partnerske skupnosti. Z zakonom želi vlada določiti pogoje za vpis istospolne skupnosti v register in določiti vse pravne posledice. Vlada pa ne želi posegati v razmerja med partnerjema in otroki enega ali drugega partnerja. Čeprav je ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve v pripravo besedila vključilo predstavnike nevlad-

nih organizacij, vseh njihovih pripomb vendarle ni moglo upoštevati. V prihodnje naj bi upoštevali pomislek glede pravice do dedovanja.

Vladni predlog je po pričakovanju naletel na nasprotovanje opozicijskih LDS in SD. Zakon se po njihovem mnenju izogiba večini ključnih vprašanj. V posameznih določbah glede razveljavitve registracije partnerske skupnosti je po mnenju opozicije celo diskriminatoren in slabši od njihovega, zavrnjenega predloga. Iz tega razloga so pripravili dopolnila in komisiji predlagali, naj jih povzame kot svoje, česar pa komisija ni izglasovala.

LDS in SD ministrstvu za delo očitata, da k pripravi predloga ni povabilo civilne družbe, kar so v SDS in NSi zavrnili. Sedanja vlada je po mnenju Pavla Ruparja (SDS) dala "zausnico vsem očitkom, da je diskriminatorno nastrojena", s tem da je v komaj šestih mesecih pripravila predlog zakona in ga poslala v DZ. Rupar je ob tem spomnil, da LDS in SD v letih, ko sta bili na oblasti, vprašanja nista zakonsko uredili. Slavko Gaber (LDS) pa je repliciral, da je pri vseh poskusih (in tudi pri vprašanju istospolnih partnerstev) preboja libertarnosti desna politična opcija z grožnjo referendumov preprečila tovrstne rešitve.

Na kandidatnih listah tudi tujci

Četrtek je bil tudi čas za redno sejo vlade. Na njej so za parlamentarno obravnavo po skrajšanem postopku pripravili novelo zakona o lokalnih

volitvah, ki bi kandidiranje v občinske svete omogočila tudi državljanom drugih držav članic EU, ob tem da tujci ne bi mogli kandidirati za župane. Novela predvideva tudi t. i. spolne kvote. V skladu z njimi naj bi bilo na kandidatnih listah najmanj 40 odstotkov kandidatov vsakega spola.

Na rednih lokalnih volitvah leta 2006 naj bi sicer obveljala prehodna rešitev, po kateri bi morali predlagatelji zagotoviti 25 odstotkov kandidatov vsakega od spolov.

Vlada je pripravila tudi predlog novele zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, saj se lani sprejeti zakon v praksi še ne izvaja v celoti. Novela naj bi odpravila neskladja omenjenega zakona z zakonoma o delovnih razmerjih ter o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Ministrski kabinet se je prejšnji teden lotil tudi kadrovskega načrta organov državne uprave za leto 2005. Načrt zmanjšuje kvote za zaposlovanje v omenjenih organih za približno sto delovnih mest. Proste zaposlitve bodo usmerili v prednostna področja, kot so črpanje sredstev iz kohezijskega in iz strukturnih skladov. Prav v ta namen so oblikovali rezervni sklad 20 zaposlitev, dodeljene pa bodo resorjem, ki jih bodo potrebovali za črpanje sredstev EU. Na seji so med drugim sprejeli sklep o valorizaciji nadomestila za invalidnost in določitvi višine dodatka za tujo nego in pomoč, s čimer bodo zneski od 1. aprila dalje višji za 5,74 odstotka.

Mitja Volčanšek

Zbor za republiko je prejšnji teden v Cankarjevem domu organiziral javno tribuno o medijih.

Ostro polemično ozračje zaradi novega zakona o RTV Slovenija se nadaljuje. V javno razpravo o omenjenem zakonu se je vključil tudi Zbor za republiko in 10. maja v Cankarjevem domu pripravil javno tribuno o medijih.

Čeprav dosedanja razprava o zakonu o RTV Slovenija ni prinesla kakšnih bistvenih novosti, saj nasprotniki zakona vztrajajo pri tezi, da gre za poskus sedanje vlade, da si

Branilci statusa quo

podredi javno RTV, pa se v ozadju že kažejo pravi razlogi za veliko nasprotovanje, ki ga je tranzicijska levica z večino novinarske javnosti fokusirala na eno točko, in sicer na imenovanje članov programskega sveta, ki naj bi nadomestil sedanji svet RTV Slovenija. Kljub zatrjevanju nasprotnikov, da se sicer zavzemajo za reforme javne RTV, pa je čedalje bolj jasno, da je glavni motiv za ostro nasprotovanje zakonu ohranjanje statusa quo, ki je paradžavnim strukturam doslej zagotavljalo prikrito politično kadrovanje in posredno oblikovanje radijskega in televizijskega programa. O tem veliko pove tudi dejstvo, da je na javni predstavitvi mnenj 12. maja v državnem zboru reforme načelno podprl tudi generalni direktor RTV Slovenija Aleks Štakul, ki pa nedavno ni dobil potrebne podpore državnega zbora za nastop novega mandata. Čeprav gre tudi v tem primeru za politično kadrovanje, kritiki novega zakona temu niso posvetili pozornosti.

Polemična javna tribuna

Tokratna javna tribuna Zbora za republiko (ki se je je tudi zaradi oglasa v tedniku Demokracija ude-

ležilo nepričakovano veliko število ljudi, zaradi česar so morali prizorišče preseliti v večjo dvorano) je minila v precej bolj polemičnem ozračju kot vse dosedanje, saj so med uvodnimi razpravljavci nastopili tudi najbolj izpostavljeni kritiki novega zakona o RTV – od predsednika Društva novinarjev Slovenije Gregorja Repovža do "svete trojice" s fakultete za družbene vede (dr. Manca Košir, dr. Slavko Splichal, dr. Marko Milosavljevič). Skupaj je nastopilo sedemnajst uvodnih razpravljavcev, ki so problem medijskega prostora osvetlili z več vidikov.

Mag. Klemen Jaklič, podiplomski študent prava na harvardski univerzi, je v svojem uvodnem nastopu opozoril zlasti na temeljne človekove pravice, predvsem pravico do svobode izražanja, pa tudi pravico do objektivnega informiranja. Podprl je tudi predlagani zakon o javni RTV, ki po njegovem mnenju vzpostavlja odgovornost članov programskega sveta do volivcev. Sedanji sistem namreč nima zavor in tako omogoča, da se politika vriva v javno RTV prek struktur civilne družbe. Podobno meni tudi sociolog dr. Matej Makarovič, ko medijsko objektivnost označuje za

ideal, ki se mu je težko približati, zato je treba gojiti predvsem pluralnost, ki jo mora zagotavljati država. Pri tem igra posebno vlogo medijski sklad za subvencioniranje medijev, ki običajno predstavljajo zapostavljene poglede na družbeno stvarnost in odstopajo od "glavnega toka". Vladni predlog reforme RTV Slovenija po njegovem mnenju ni idealen, je pa manj slab od sedanjega zakona, saj omogoča večjo preglednost. Opozoril je tudi na neiskrenost tistih, ki govorijo o medijski pluralnosti, hkrati pa se v primeru RTV Slovenija zavzemajo za status quo. Na razmerje javno-državno je opozoril nekdanji ustavni sodnik dr. Tone Jerovšek, ki meni, da javne službe zagotavlja država in lokalna skupnost. Država mora torej vzpostaviti organski sistem in tudi skrbeti, da bo ta sistem deloval učinkovito, za kar je odgovorna predvsem vlada.

Novinarska "katastrofa"

Na Jerovškov nastop se je polemično odzvala dr. Manca Košir, ki je sicer kritizirala sedanji zakon, češ da je slab, vendar naj bi bil po njenem mnenju novi zakon "katastrofa". Parlamentarna večina je po njenem mne-

Na RTV Slovenija so potrebne reforme, tranzicijska levica pa želi ohraniti status quo.

Profesorica na FDV dr. Manco Košir je najbolj zmotilo mnenje Draga Jančarja v Delovni Sobotni prilogi.

Novinar TVS Jože Možina opozarja na problematiko novega zakona o RTVS.

Aidan White, sekretar mednarodnega novinarskega združenja, niti po številnih pojasnilih glede novega zakona o RTVS ni spremenil svojih stališč.

nju del državnega aparata, kar naj bi bilo isto kot vlada, medtem ko je civilna družba, ki je za demokracijo *conditio sine qua non*, od države ločena. Naloga civilne družbe pa je, da nadzoruje državo (v ožjem pomenu besede). Dr. Koširjeva je v svojem nastopu tudi kritično ocenila novinarstvo v Sloveniji, ki je po njenem mnenju preveč vpeto v interese kapitala. Dr. Marko Milosavljevič je odgovoril na očitke, češ da je stroka v primerih kršenja medijske svobode molčala, in naštel knjige, ki naj bi dokazovale nasprotno. Po njegovo so se vse vlade v dosedanjih 13 letih do RTV obnašale ignorantsko. Vseh medijev pa seveda ne moremo metati v isti koš, saj je po njegovo v slovenskem prostoru preveč medijev, da bi lahko o vseh razpravljali. Tretji od trojice komunikologov s FDV (na tej fakulteti sicer poučujeta še dva razpravljavca, sociologa dr. Matej Markarovič in dr. Frane Adam) dr. Slavko Splichal je opozoril na dejstvo, da po javnomnenskih raziskavah mediji uživajo precej več zaupanja kot nekatere druge institucije, kot so politične stranke ali Cerkev. Po njegovo je problem medijev globalen in ob tem opozoril na nekatere zagate v zvezi z mediji v ZDA. Avtorji novega zakona pa naj bi se sprememb lotili prehitro in nepremišljeno.

Kot najglasnejši kritik vladnega predloga za reformo RTV Slovenija se je izkazal Grega Repovž, ki je izpostavil poročila Sveta Evrope glede položaja javnih RTV-hiš v državah nekdanjega vzhodnega bloka, kjer so bile doslej problematične tiste države, v katerih je imel parlament velik vpliv na delovanje RTV-hiše (na primer Hrvaška). Med zgledejšimi državami naj bi bile do-

slej poleg Slovenije še Litva, Latvija in Madžarska. Model, kot ga predlaga vlada, pa naj ne bi bil primeren za države z neutrjeno demokracijo. Repovža moti tudi dejstvo, da je vlada dala dovolj časa za javno razpravo o zakonu o informacijah javnega značaja, čeprav se s sprejetjem tega zakona mudi, medtem ko naj bi po nepotrebnem hitela s sprejemanjem zakona o RTV, pri tem pa skušala ustvariti vtis, da o tem poteka široka javna razprava. Pri tem je Repovž na vlado naslovil tudi nekaj hudih očitkov glede obsedenosti z "medijsko zaroto" in požel precej protestov med navzočim občinstvom.

Neenotni novinarji

A kot kaže, novinarji niso vsi istega mnenja kot predsednik njihovega stanovskega združenja. Mag. Rosvita Pesek, novinarka RTV Slovenija, je kot članica sveta RTV Slovenija (predstavnica zaposlenih) opozorila na velike strukturne težave v RTV-hiši, od finančnih izgub do slabe pretočnosti komunikacij med svetom RTV in zaposlenimi. Glavna pomanjkljivost novega vladnega predloga pa

je, da ne reši problema kadrovanja direktorjev radijskih in televizijskih programov ter odgovornih urednikov. Njen kolega Jože Možina je opozoril zlasti na ogroženost novinarske avtonomije, saj naj bi imela le-ta na RTV Slovenija plitve korenine, pa še te po njegovih besedah trčijo ob 50 let star beton. Nekdanji novinar Večera in poslanec SDS Miro Petek pa meni, da ima novinar toliko avtonomije, kolikor si jo izbojuje. Problem v medijih pa je, da se komentar, ki v mnogih informativnih oddajah ni dovoljen, vpleta drugam. Nekatere oddaje na nacionalni televiziji imajo po njegovem mnenju tudi jasen političen profil. Dejan Steinbuch, urednik Žurnala, je opozoril predvsem na povezave med novinarstvom in kapitalom ter na dejstvo, da so mediji nadzirali oblast zlasti takrat, ko nam ni vladala tranzicijska levica.

Brambovci statusa quo strašijo javnost pred samim seboj, je prepričan upokojeni novinar Viktor Blažič, ki je med drugim opozoril na zavajajoče informiranje vodstva Mednarodne zveze novinarjev, ki nas primerja s Turčijo, in na paniko v tran-

zijski levici, ki je doslej skušala s preusmerjanjem medijske pozornosti na ideološke teme (NOB, oplodjevanje samskih žensk, izbrisani) pridobivati politične točke. Blažič je opozoril, da je v minulih enajstih letih, odkar imamo sedanji zakon, prišlo do kar nekaj nedopustnih političnih posegov v javno RTV. Njemu se je pridružil tudi akademik dr. Janko Kos, ki je "z višav", kot je sam dejal, izrekel nekaj ocen o medijski problematiki. Po njegovo naj bi bila večina novinarjev nazorsko blizu nekdanjemu komunističnemu režimu, kar velja zlasti za rumeni tisk, ki se nagiba k levemu liberalizmu. Opozoril je še na problematiko izrazov, kot so javnost, država in civilna družba, in na dejstvo, da stroka ni nedolžna, saj so družbene in humanistične vede predvsem vrednotenjske in ne nevtralne. V javni razpravi so nastopili še dr. Kresimir Puharič, dr. Frane Adam, dr. Bernard Nežmah in mag. Andrej Apłenc. Slednji je opisal izkušnjo Žarka Petana z intervjujem, ki ga je posnel v Avstriji in ga je TV Slovenija predvajala v cenzurirani obliki.

Monopol ob dnevu zmage

Javni tribuni Zbora za republiko je dva dni kasneje sledila javna predstavitev mnenj v državnem zboru. Že zdaj pa je jasno, da bo verjetno ena od prihodnjih javnih tribun Zbora za republiko namenjena razpravi o tem, kaj je civilna družba. Pluralizacija medijev pa bo še naprej eden najbolj žgočih problemov, kar se je nedavno pokazalo tudi v monopolu komunistične in enobejevske ikonografije ob dnevu zmage, saj skoraj nikjer ni bilo mogoče zaslediti teze o prehodu iz enega totalitarizma v drugega. **Gasper Blažič**

Grega Repovž, predsednik DNS, zavrta "mit o medijski zaroti".

Viktor Blažič meni, da "brambovci" statusa quo strašijo javnost pred samim seboj.

Fotografije: SAFO

Študentski manipulatorji

Študentom je vendarle uspelo pri njihovi poglavitni zahtevi, tako da protestnega shoda 17. maja ni bilo. Znesek, do katerega ne bo treba plačevati akontacije dohodnine, je po novem predlogu 100.000 tolarjev na eno napotnico.

Vlada oz. finančno ministrstvo in predstavniki študentov oz. študentske organizacije Slovenije so sprejeli delni kompromis in privolili v povišani znesek, saj je vlada hotela na ta način pokazati dobro voljo in pripravljenost na pogovore in iskanje najboljših rešitev. Druge težave bodo preučili in sprejeli nekatere popravke do reforme davčne reforme, ki naj bi bila nared do jeseni.

Opozicija (oz. LDS) spet protislovnna

Ironični, če ne že kar smešni so zadnje čase poskusi prvaka LDS in nekdanjega predsednika

vlade Toneta Ropa, ki je kritičen do vsake poteze sedanje vladne ekipe. Tako je na seji parlamentarnega odbora za finance in monetarno politiko, ki je potekala 4. maja, dejal, da so se, ko so bili še v vladi in so pripravljali davčno reformo, "velikokrat usklajevali s študentskimi organizacijami. Dejstvo je, da je na koncu prišlo do uskladitve, do soglasja, ki je šlo najprej v državni zbor, in zakonodaja je bila sprejeta takšna, kot je bila". V opoziciji menijo, da so prav na področju študentskega dela nekatere re-

šitve, ki so pretrde in jih je treba izboljšati. Na koncu je še dejal: "V LDS pravimo, če je denar za upokoјence, je tudi denar za študente. Če je 70 milijard za upokoјence, potem mora biti 140 milijard za študente." Rop je očitno pozabil, na kakšen način je branil davčno reformo, ko je bil še predsednik vlade. Na splošno se zdi, da se Rop in njegova najožja ekipa zapletata v čedalje večja protislovja, saj iz njihovih nastopov lahko razberemo, kot da sami nikoli niso oblikovali politike države, v

kateri je bila tudi davčna reforma. Zanimivo, kako hitro človek pozabi na svoja dejanja, ko izgubi oblast.

"Študentska vzgoja"

Vodilni pri raznih študentskih organizacijah so imeli večinoma "politično" zaslombo pri strankah prejšnje koalicije. To velja predvsem za pripadnike sedanjih Socialnih demokratov oz. njenega podmladka Mladega foruma. Znano je, da je Mladi forum še nekoliko bolj levo usmerjen kot njihovi starejši tovariši, zato

Nekdanji predsednik vlade Anton Rop se je nenadoma spomnil, da mora biti denar tudi za študente.

Na RŠ prihodnjega sodelavca v njihovi aktualnopolitični redakciji čaka izpit iz opravih sposobnosti in splošne mislovidnosti.

v nekaterih pogledih izraza tudi precej bolj radikalne ideje in ni vedno na isti valovni dolžini s centralno stranke. Eden vidnejših "igralcev" je tako svetnik in vodja svetniške skupine SD v mariborskem mestnem svetu Matevž Frangež. Je namreč avtor plakatov, ki prikazujejo sedanjega finančnega ministra Andreja Bajuka z rogovi na glavi. Pomenljivo je, da je bil svojčas predsednik Študentske organizacije v Mariboru. Prav tako je solastnik podjetja Be One Razvojne rešitve, d. o. o., katerega soustanovitelj je Študentski servis Maribor, d. o. o. Na spletni strani Študentskega servisa poleg raznih ponudb prostih del, prostih sob, fotokopiranja in drugih možnosti najdemo tudi zanimivo dejavnost, s katero se ta servis ukvarja. Gre za upravljanje z vrednostnimi papirji. Študentski servis Maribor, d. o. o., je pogodbeni partner Veritas BH, borznoposredniške hiše, d. o. o., in med drugim kupuje in prodaja vrednostne papirje, njegova dejavnost pa je še investicijsko svetovanje, opravljanje prenosov zemljišč, izplačila dividend delničarjem in podobne storitve. Skratka, zanimivi posli, ki si jih običajni študentje ne morejo privoščiti. Direktor Študentskega servisa je Marjan Kranjc, ki je v zadnjem času postal znan po tem, da je prevzel lastništvo nad jeseniško polnilnico vode in družbo Voda Julijana in je tudi lastnik hotela v Rogški Slatini. Vse skupaj torej kaže, da se posamezniki, ki se predstavljajo kot predstavniki celotne študentske populacije, ne bojujejo le za študentske pravice, ampak bolj za svoje privilegije, ki so jih imeli v času prejšnjih vlad.

Radio Študent sprašuje

V teh dneh Radio Študent (RŠ) praznuje 36-letnico nepretrganega oddajanja. Treba mu je priznati velike zasluge v osemdesetih letih, ko je skupaj s tednikom Mladina opravljal glavno informativno vlogo pri ozaveščanju ljudi o stanju in takratni skupni državi. Žal pa je z osamosvojitvijo Slovenije in njeno demokratizacijo spremenil ideološko noto in se ni obdržal kot kritični medij do vsakršne oblasti, ampak je kljub svoji alternativni naravnosti podpiral skrajne levičarske organizacije in nji-

ŠOU je organizirala 4. Million Marihuana March, na katerem so se zavzeli za spremembe zakonodaje na področju prepovedanih drog in legalizacijo marihuane.

Avtor plakata, ki poziva k študentskim demonstracijam, je mariborski mestni svetnik Socialnih demokratov in nekdanji predsednik ŠOU Maribor Matevž Frangež (levo).

hove ideje. Prav tako se je zgodilo pri Mladini, ki je sedaj nekakšno trolilo "leve scene", predvsem LDS in Forumu 21. A vrnimo se k RŠ. Na omenjenem radiu imajo zanimiv vprašalnik za kandidate, ki želijo delati v njihovi aktualnopolitični redakciji (APR). Naslov vprašalnika je pomenljiv: Izpit opravičnih sposobnosti in splošne mislovidnosti. Upamo, da svojega vprašalnika pri ocenjevanju kandidata ne jemljejo preveč resno in da ta ni samo informacija o "pravični" ideloški usmerjenosti posameznega kandidata. Nekatera vprašanja so precej dvomljiva in pravilne odgovore z vidika RŠ verjetno vsak kandidat pozna. Na vprašanje: Kaj je WTO? so denimo mogoči štirje odgovori: a) stolpnica na Dunajski v Ljubljani, b) eno od palestinskih gverilnih gibanj, c) ena od temeljnih institucij globalnega neoliberalnega kapitalizma, d) mehanizem odpravljanja socialnih nemirov. Izbira odgovorov nakazuje, na kakšen način je treba odgovoriti. Eno izmed provokativnih vprašanj je tudi: Kdo je bil notranji minister, ko so iz registra

stalnih prebivalcev Slovenije izbrisali Društvo izbrisanih? Obstaja še nekaj dvomljivih vprašanj, a jih na tem mestu niti nima smisla predstavljati.

ŠOU za legalizacijo marihuane

V Ljubljanskem parku Tivoli je bil 7. maja 4. Million Marihuana March, prireditve, ki sta jo pripravili Študentski organizaciji Univerz (ŠOU) v Ljubljani in Mariboru. PO besedah pomočnika predsednika ljubljanske ŠOU za področje civilnodružbene iniciative Mateja Jankoviča želijo s tem projektom doseči spremembe zakonodaje na celotnem področju prepovedanih drog. Projekt je tako del svetovnega gibanja in združuje več kot 180 mest po svetu. Namen shoda naj bi bil doseči spremembo odnosa politikov, medijev in širše javnosti do uporabe konoplje v medicinske namene in uživanje konoplje. Dejstvo je, da so za organizacijo prireditve porabili študentski denar, po posnetkih sodeč pa se je v parku Tivoli zbralo zelo malo študentske populacije. ŠOU si torej lahko privoščiti, da zapravlja denar za prireditve, ki spod-

bujajo uživanje marihuane, in tudi druge marginalizirane dejavnosti, namesto da bi ta denar namenjali za graditev študentskih domov ali urejanje štipendijske politike. Na prireditvi je podmladek SLS Nova generacija delil zloženke o škodljivosti uživanja mamil, a se je na protest odzvala ŠOU Ljubljana, ki pravi, da je njihova organizacija poklicana, da odpira tabuizirana vprašanja. Zanje je namreč popolnoma jasno, da je prohibicija negativna. Iskreno upamo, da si ŠOU ne jemlje pravice, da propagira uporabo marihuane v imenu vse študentske populacije, saj je samo v podmladku SLS veliko študentov, ki se s tem ne strinjajo.

Vlada rešuje problematiko

V tem prispevku je opisanih le nekaj primerov, ki so dvomljivega značaja in mečejo slabo luč na del študentskih organizacij. Študentske organizacije so imele v preteklih letih veliko privilegijev, te pa jim je novi zakon o dohodnini močno oklestil. Ne smemo pa pozabiti, da so ta zakon lani predstavniki študentov po pogajanjih z vlado podprli in umaknili zahtevo po referendumu. Nepošteno je, da so z grožnjo demonstracij pritisnili na zdajšnjo vlado, ki je stanje na tem področju podedovala od prejšnje. S kompromisno rešitvijo je le pokazala, da želi študentsko problematiko urediti celovito, vendar pri tem ne želi hiteti z odločitvami samo zaradi pritiskov študentov. **Gregor Drnovšek**

FM 102.1
99.5
stereo
RDS

Radio VIVA

M.Sobota tel:02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Opeharjeni obrtniki

Obrtniki, ki so desetletja dolgo plačevali prispevke za starost v Sklad obrtnikov in podjetnikov, se pritožujejo nad samovoljo vodstva, ne zaupajo pa niti članom nadzornega sveta.

Prejemajo sramotno nizke pokojnine, vlada pa je desetletje dolgo odmikala reševanje te problematike. Zdajšnja vlada bo morala stvari čim prej urediti, verjetno pa bi bilo umestno podrobneje pregledati poslovanje sklada.

V Sklad obrtnikov in podjetnikov (SOP), ki deluje na Vošnjakovi ulici 6 v Ljubljani, je vključenih približno 18 tisoč slovenskih obrtnikov (konec novembra 2004 jih je bilo 17.995). Deluje od leta 1956, njegova naloga pa je bila, da je obrtnikom omogočal pokojninsko in invalidsko zavarovanje tudi v času, ko jim tega ni omogočal državni socialnozavarovalni sistem. To je bilo v času nekdanjega socialističnega sistema. Po pri-

povedovanju predstavnikov Obrtne zbornice Slovenije je država krivice do obrtniške populacije delno priznala in svoje obveznosti do sklada uzakonila v 232. členu zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Formulacija tega člena pa naj bi bila nerodna in nejasna, zato so nastajale različne razlage tako v laični kot v strokovni javnosti. Zaradi teh dilem je sklad iskal pravico na sodišču in marsikaj tudi dosegel (sodba je

že pravno močna), država pa bi mu morala povrniti precej denarja. Ministrstvo za finance je še pod vodstvom Dušana Mramorja samo ali prek Kapitalske družbe (KAD) pripravilo nekaj predlogov finančne sanacije sklada. Eden izmed njih je bil, naj bi upokojenci sklada prešli na KAD, v skladu pa bi ostali le aktivni zavarovanci, ali pa bi se sklad pripojil KAD in v tem okviru ohranil tudi blagovno znamko. Zdajšnja vlada se

po naših informacijah pogovarja o rešitvah, vendar bo morala pohiteti, saj je nezadovoljstvo obrtnikov s poslovanjem zelo veliko.

Desetletje enake pokojnine

Bilančna vsota sklada v letu 2004 je bila 23 milijard tolarjev, sklad pa je izplačal približno 1,95 milijarde tolarjev pokojnin ter izstopov. Po podatkih sklada je bilo izplačanih še 1,34 milijarde tolarjev premij. Sklad,

Obrtna zbornica Slovenije ima vse instrumente, da bi lahko zavarovala obrtnike, ki so desetletja dolgo plačevali prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v poseben sklad, na katerem pa se danes po prepričanju obrtnikov obnašajo precej svojeglavo.

Miroslav Klun, predsednik Obrtne zbornice Slovenije, zatrjuje, da zbornica s skladom nima nič skupnega in da so njemu osebno preprečili navzočnost na 13. seji skupščine.

Dušan Mramor, minister za finance, je lani poskušal urediti nekatere stvari, vendar je ostalo le pri poskusu. Zdaj naj bi Janševa vlada zadeve dokončno uredila in preprečila morebitno samopašnost posameznikov.

v katerega prispevke plačujejo obrtniki, je imel lani na podlagi delne sodbe, s katero je od države iztožil poravnavo nekaterih prispevkov, 720 milijonov tolarjev prihodkov. Prav neurejene stvari z državo v preteklih letih naj bi bile po besedah vodstva sklada razlog za to, da se pokojnine in premije v skladu ne povečujejo. Ena od bralk nas je opozorila, da se pokojnine tistih upokojenih obrtnikov, ki so dolga leta v sklad plačevali svoje prispevke, zadnjih 10 let niso povečale. To pomeni, da imajo obrtniki sramotno nizke pokojnine, saj se te dejansko sploh ne revalorizirajo z rastjo življenjskih stroškov oziroma plač, kot se povečujejo pokojnine drugih upokojencev. Po besedah naše bralke to pomeni naslednje: če so obrtniki v preteklih desetih letih v sklad plačevali po 10 tisoč tolarjev mesečno, danes prejema po 10 tisoč tolarjev mesečne pokojnine. In tako že vseh 10 let. Dejansko v skladu vplačanih zneskov v zadnjem desetletju niso oplemenitili niti za tolar, kar je seveda gospodarska škoda brez primere.

Dogajale naj bi se čudne stvari

Četudi vodstvo sklada odgovarja, da je za to kriva država, pa obrtniki menijo drugače. Pravijo, da se v skladu dogajajo "čudne stvari", predsednik sklada pa je že 12 let isti človek. To je Jože Štefancič, ki je bil letos vnovič izvoljen za predsednika. Ker vodstvo sklada nadzira nadzorni svet, je zanimiva tudi njegova sestava. Po besedah ene od članic sklada naj bi bila glavna nadzornika Peter Hrastelj in Stane Špindler,

oba naj bi bila člana še v nekaterih drugih nadzornih svetih, ki pa naj ne bi uživala popolnega zaupanja obrtnikov. Skupščina sklada naj bi že dvakrat izglasovala odstop uprave, na naslednji seji pa naj bi bili sklepi izvrženi. Člani uprave naj ne bi bili hoteli odstopiti. Poleg tega naj člani skupščine ne bi vedeli, kaj se sploh dogaja v skladu, kje je denar in kako sklad posluje. Veliko kritik naj bi bilo tudi na delo Jožeta Štefanciča in Bojana Jeana, zakonitih zastopnikov sklada. Nekateri člani njima in Petru Hrastlju očitajo, da so si leta 2004 izplačali zelo visoke nagrade za preoblikovanje sklada. Skupni znesek naj bi znašal 45 milijonov tolarjev. Do nepravilnosti pri poslovanju naj bi prihajalo že v preteklih letih, ko naj bi bili nekateri iz vodstva sklada poslovali brez potrjenih in ustrezno podpisanih naročilnic. Po pripovedovanju nekaterih naj bi bilo nepravilno izpolnjenih naročilnic v letu 2002 za več kot 40 milijonov tolarjev. Navedeni seveda to zanikajo.

Sklad v zasebni lasti

Skladu torej večina obrtnikov ne zaupa več, zato bi bil nujno potreben pregled revizorjev. Po nam dostopnih podatkih revizorji računskega sodišča poslovanja sklada v letih obstoja računskega sodišča niso nikoli pregledali. Res pa je, da je bil sklad v takšni obliki, kot je zdaj, pri Okrožnem sodišču v Ljubljani registriran 10. decembra 2001, kot vrsta lastnine pa je vpisana zasebna lastnina. Iz Ajpesove finančne baze podatkov je razvidno, da sta zakonita zastopnika Bojan Jean in Jože Štefancič, iz revidiranega poročila o poslovanju za leto 2003 pa ni mogoče razbrati lastništva sklada.

Podatki o dohodkih posameznikov so tajni

Ker se je na nas obrnila ena od obrtnic in predlagala, naj preverimo prihodke Jožeta Štefanciča in Bojana Jeana, moramo zapisati, da to lahko storijo le člani sklada ali pa oba navedena prihodke razkrijeta sama. Na Davčnem uradu Republike Slovenija so namreč prihodki posameznikov davčna tajnost.

Vida Kocjan

Člani nadzornega sveta

Predsednik: Stane Špindler

Člani: Peter Hrastelj, Jaka Vadnjak, Boris Pfeifer, Vladimir Klemencič

Opomba: Po statutu so trije člani nadzornega sveta iz vrst zavarovancev, dva pa iz vrst neodvisnih strokovnjakov.

- Skupščina šteje 25 članov, zastopnikov zavarovancev, ki jih izvolijo zavarovanci po regijskem ključu na podlagi pisnega glasovanja.

Vir: Poročilo leta 2003

Zaključni račun in redno revizijo poslovanja sklada vsako leto obravnava skupščina sklada. Pokojnin ne povečujejo že celo desetletje, vodstvo pa odgovarja, da bo tako vse do dokončne ureditve razmer z državo. Na ta način naj bi se namreč delno ohranjalo ravnotežje med aktivnimi in upokojenimi zavarovanci. "Ko se bodo razmere dokončno uredile, bo glede na razpoložljiva sredstva o spremembah odločala skupščina. Do takrat imajo aktivni zavarovanci možnost povečati premijo s prestopom v višji razred, zatrjujejo v vodstvu sklada. Drugače pa naj bi bilo pri rentnem zavarovanju. Tega sklad trzi od leta 1996, obveznosti do zavarovancev naj bi bile pokrite s sredstvi, sklad pa naj bi iz tega vira ustvarjal dobiček, ki naj bi se po sklepu skupščine pripisal na račune zavarovancev. Rentno zavarovanje naj bi bilo primerljivo z življenjskimi zavarovanji drugih ponudnikov. Na račun sklada so obrtniki v nekaj zadnjih letih, predvsem pa lani, ko je bila potrebna finančna sanacija sklada, izrekli marsikatero gorko. Miroslav Klun, predsednik Obrtne zbornice Slovenije (OZS), je februarja letos za stanovsko revijo Obrtnik na vprašanje o tem, zakaj nekateri člani zbornice, ki so hkrati člani sklada, menijo, da OZS premalo skrbi za zavarovance, odgovoril, da zbornica nima nikakršnega vpliva na skladovo poslovno politiko. Za ilustracijo je navedel, da si sklad ne želi sodelovanja OZS, saj se je skupščina sklada odločila, da on kot predstavnik OZS ne sme sodelovati na njenem 13. zasedanju.

ELEKTROPROM

EVJ
ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke 22
 1412 KISOVEC
 tel.: 03 56 57 150
 fax: 03 56 71 488
www.elektroprom.si

- ♦ projektiranje strojnih in elektro instalacij in geodetske storitve
- ♦ bar sedmica
- ♦ lokalna televizija ETV
- ♦ trgovina EVJ Center
- ♦ elektroinstalacije
- ♦ centralne kurjave, vodovod, plinske instalacije
- ♦ kabelsko komunikacijski sistemi
- ♦ grafitne ščetke
- ♦ tiskana vezja
- ♦ delovni stroji in nizke gradnje

Vnovič smo zdrsnili na lestvici mednarodne konkurenčnosti in padli celo pod raven Slovaške, Madžarske in Estonije. Raziskava IMD je pokazala, da je Slovenija že tretjič zapored nazadovala in s 45. mesta zdrsnila za celih sedem mest navzdol.

Tako je na lestvici mednarodne konkurenčnosti nazadnje pristala na nevhvaležnem 52. mestu. Za seboj smo med novimi članicami EU pustili le še Poljsko, ki je tudi ena izmed novih članic EU, zdrsnili pa smo pod Slovaško in Madžarsko ter Česko! Poljska je obdržala lansko 57. mesto, medtem ko smo mi potonili za sedem

Potop konkurenčnosti

mest. Pred nami so Slovaška (na 40. mestu), Madžarska (na 37. mestu), Česka (na 36. mestu), Estonija (na 26. mestu). Skupni kazalec konkurenčnosti posamezne države je po raziskavi švicarskega Mednarodnega inštituta za razvoj menedžmenta (IMD) sestavljen iz štirih področij: delovanja gospodarstva, učinkovitosti države, poslovne učinkovitosti in infrastrukture. Omeniti velja, da Slovenija v letošnji raziskavi ni izboljšala oziroma popravila ocene niti na enem izmed omenjenih področij.

Raziskavo oziroma njene izsledke tako lahko imamo za katastrofalne. Nazadovali smo že tretjič zapored in v tretje celo najbolj doslej. In v istem trenutku, ko se soočamo s katastrofalnimi izsledki raziskave, se vprašamo, kdo je dejansko kriv za nastali položaj, za tak drastični padec slovenske konkurenčnosti.

In brez ovinkarjenja lahko zapišemo, da so za takšno situacijo odgovorne prejšnje vlade pod dolgotrajno taktirko LDS. Pod njihovim vodstvom je prišlo do potopa slovenske konkurenčnosti in v preteklosti ni bilo storjenega praktično nič, da bi potapljanje ustavili, lahko bi celo rekli, da so ga samo še pospeševali.

Lahko bi krivce ponovili stokrat ali morda še večkrat, vendar bi situacija še vedno ostala ista. In iskati krivca sedaj, ko je vse že mimo, je izguba časa. Res pa je, da bosta sedaj nova vlada in novi premier tista, ki bosta morala Slovenijo vleči iz "krize konkurenčnosti". Vse, kar se je dogajalo zadnja leta in kar je vztrajno drselo navzdol, je sedaj na ramenih nove vlade. Posledice nas tepejo še naprej, čeprav je LDS že nekaj časa v opoziciji. Kako si bomo izboljšali ugled in kako bomo splezali više na lestvici?

Eldeesova zapuščina Janezu Janši je zelo nevhvaležna dediščina in po večini meril raziskave IMD zares katastrofalna. Popoln poraz je bil iz-

merjen na področjih realne davčne obremenitve – obremenilen, nepregleden in neučinkovit davčni sistem zagotovo zaseda prvo mesto; omejnjeni davčni sistem duši podjetniško dejavnost, aktivno prebivalstvo odvraca od dela in prizadevanja za večjo lastno učinkovitost in napredovanje, delovna zakonodaja odvraca brezposelne od iskanja dela in podjetja od odpiranja delovnih mest. Ustanavljanje in poslovanje podjetij je zapleteno in zbirokratizirano, naložbene spodbude ne privabljajo tujih vlagateljev in ne spodbujajo konkurence, tako potrebne in nujne za razvoj. Gospodarstvo ne prejema potrebnega znanja iz izobraževalnega

sistema niti zadostnega števila visoko usposobljenih kadrov. Tuji vlagatelji se v širokem loku izogibajo s političnim vplivom in protekcionizmom prežetega slovenskega gospodarstva, kjer niti lastniki prek svojih nadzornih svetov niso zmožni učinkovito nadzorovati menedžmenta in uveljavljati svojega interesa. To je le nekaj dejstev, ki škodijo, zatirajo in dušijo konkurenčnost Slovenije.

Velika poslabšanja

Največje poslabšanje delovanja gospodarstva, kjer je Slovenija izgubila kar šest mest, je pri mednarodnih naložbah. Slovenija je namreč lani zasedala 23. mesto, letos pa je drastično zdrsnila na 59. Temu sledi nazadovanje v delovanju domačega gospodarstva, in sicer za enajst mest, na 52. mesto. Za dve mesti je Slovenija nazadovala tudi na področju učinkovitosti države. Najslabše se je izkazala na področju poslovne zakonodaje, in sicer se je uvrstila le na 55. mesto, na področju davčne politike pa se uvršča na 52. mesto. Nekoliko se je izboljšala edino ocena javnih financ.

Med podpodročji poslovne učinkovitosti, po kateri se Slovenija med 60 državami uvršča le na 52.

Janez Janša se mora ukvarjati s klavirno Ropovo zapuščino.

mesto, so bile tradicionalno najslabše ocenjene poslovne vrednote (pristali smo na 54. mestu). Na področju infrastrukture pa Slovenija stagnira; to je edino izmed štirih področij, ki jih ocenjuje raziskava IMD, kjer Slovenija ni nazadovala. Obdržala je lansko 38. mesto.

Manjkajoče reforme

Po izsledkih raziskave lahko sklepamo, da v vsej tej zgodbi nekaj manjka. Manjkajo namreč strukturne reforme, ki jih potrebujemo, da bi postali moderno gospodarstvo.

Vprašati se je treba, zakaj Slovenija tako vztrajno tone, iz leta v leto in že tretjič zapored, oblast pa do sedaj ni naredila nič konkretnega, da bi to padanje ustavila. Lahko bi rekli, da je spala na lovorikah oziroma na makroekonomskih dosežkih. Upošteva slovenski bruto družbeni proizvod (BDP) smo rasli in se razvijali. Po BDP smo naravnost odlični. Vendar velja opozoriti, da smo morda bili odlični zase, nikakor pa ne v primerjavi z drugimi. Nekateri strokovnjaki so mnenja, da je bilo

prejšnjo oblast "strah", da bi korenitejše reforme, kot so na primer reforma socialnih transferjev, utegnile ogroziti makroekonomske dosežke in socialni mir, zaradi česar so v preteklosti z njimi odlašali. Vendar to nikaor ni opravičljiv razlog, če se sploh najde kakšen. Čeprav je rast BDP zadovoljiva, je vsekakor treba vedeti, da to ni vse. Kolikor se bomo še naprej krčevito oklepali rasti BDP in se ne bomo ozirali na podatke, ki nam jih dobrohotno ponuja raziskava IMD, bomo najprej povprečni, nato podpovprečni in nazadnje bomo potonili še globlje. Vsekakor morajo biti najprej odpravljene strukturne ovire, priti mora tudi do vzpostavitve prijaznejšega podjetniškega okolja in do učinkovitejšega pretoka znanja v gospodarstvo in davčnega sistema.

Stephane Garelli s švicarskega Mednarodnega inštituta za razvoj menedžmenta (IMD) pravi, da je padec mednarodne konkurenčnosti Slovenije posledica zamude pri uvažanju nekaterih pomembnejših re-

Po konkurenčnosti je za nami le še Poljska.

form v državi, kot so reforme na področjih proračunskega primanjkljaja, davkov, naložbenih spodbud, ustvarjalnega podjetniškega okolja, znanosti in tehnologije v izobraževanju. V primerjavi z drugimi državami je Slovenija najšibkejša na področju davčnega sistema, spodbud za naložbe in spodbudnega podjetniškega okolja. Na kratko: Slovenija je za tuje vlagatelje manj privlačna kot preostale države, dodati pa je treba, da je za to kriva tudi slovenska miselnost, ki ji lahko očitamo zaprtost za tuje ideje.

Upanje za prihodnost

Pred nami je obilica problemov, s katerim se bodo morali soočiti reševalci te kompleksne engine. Kje bodo začeli in kako se bodo lotili tega vročega poglavja, ki se ga iz strahu ni upal dotakniti nihče v preteklosti, bo pokazal čas. Jasno je, da bo treba močno zavihati rokave in se lotiti vseh starih grehov, ki jih je zakuhal prejšnja oblast, in jih nadomestiti z učinkovitimi rešitvami, ki nas bodo potisnile po lestvici konkurenčnosti navzgor. Izmed vseh težav, ki pestijo konkurenčnost Slovenije, zagotovo ne bo lahko izbrati najpomembnejših, ki se jih bomo lotili najprej, saj je le-teh na pretek. Zapuščina prejšnjih vlad je na tem področju več kot ogromna. Dejansko je vztrajno padanje konkurenčnosti odsev dolgoletne neodgovorne in brezbrizne vladavine prejšnje oblasti nad slovenskim gospodarstvom. Vsekakor je jasno, da so bremena prejšnje vlade še zelo težka in da bo za dobre in učinkovite spremembe potreben čas. A kot pravijo, kjer je volja, tam je moč. **Denis Vengust**

PETROL, d.d., Ljubljana, Dunajska cesta 30, 1522 Ljubljana, LJ-VA/BV

**Ko je zunaj vse belo, ...
... je čas, da naročite kurilno olje.**

Izkoristite ugodne pogoje plačila in že danes naročite vso toploto, ki jo potrebujete za dom - na dom.

PETROL

KURILNO OLJE IN PLIN
EVROPSKE KAKOVOSTI

080 22 66

Vlada Janeza Janše nadaljuje z nizom delovnih obiskov, na katerih se seznanja s stanjem v slovenskih regijah. Po januarskem obisku Bovca, marčevem Prekmurja in aprilskem Obalno-kraške regije je tako pretekli teden praktično celotna vlada obiskala Podravje.

Tudi tokratni obisk vlade je minil v nadvse delovnem ozračju, saj so predsednik vlade, ministri in nekateri državni sekretarji v dveh dneh opravili okoli 60 delovnih pogovorov s predstavniki političnega, gospodarskega, univerzitetnega in družbenega življenja v Podravju. Predsed-

Vlada v Mariboru

nik vlade in nekateri ministri so se v Podravje odpravili že v torek, glavina obiskov pa je vendarle potekala v sredo. Dan se je, kot je že običaj, začel z dnevno delovnim posvetom vlade, po njem pa so se predstavniki vlade razkropili na vse strani. Predsednik vlade je skupaj z notranjim ministrom Dragutinom Matejem, gospodarskim ministrom Andrejem Vizjakom in ministrom za promet Janezom Božičem obiskal mariborsko letališče, kjer se je sešel z njegovim vodstvom. Sestanek je bil internega značaja in zato za novinarje zaprt, vendar je predsednik vlade na popoldanski skupni tiskovni konferenci dejal, da jim je vodstvo Aerodroma Maribor predstavilo vizijo in načrte prihodnjega razvoja Aerodroma, kar sam ocenjuje kot zelo dobro. Pri tem je, kot je dejal Janša, vlada Aerodromu obljubila, da mu bo pomagala odpraviti nekatere administrativne ovire, ki so do zdaj preprečevale njegov še hitrejši razvoj.

Bajuk: Čas za privatizacijo NKBM

Po obisku mariborskega letališča se je predsednik vlade odpravil na mariborsko univerzo, kjer se je se-

znal z razmerami, nato pa sta s finančnim ministrom odšla na obisk k vodstvu Nove Kreditne banke Maribor (NKBM). Za ta obisk je med novinarji vladalo največ zanimanja, saj so mnogi pričakovali, da bodo na srečanju govorili tudi o že dolgo napovedani privatizaciji te banke. Kot sta na popoldanski skupni tiskovni konferenci dejala Janez Janša in Andrej Bajuk, je beseda res tekla o tem, vlada pa je vodstvu banke predstavila tudi model, po katerem bo delno privatizirala banko, ki je, kot je znano, zdaj v večinski državni lasti. Kot je na tiskovni konferenci dejal Bajuk, se je vlada dokončno od-

ločila, da v banki izpelje postopno in pregledno privatizacijo, slednje pa bo storila tako, da bo del bankinega premoženja v obliki delnic ponudila v odkup na ljubljanski borzi. Kot je dejal Bajuk, bo premoženja, ki ga bodo ponudili v odkup, največ 25 odstotkov (pogovori z nekaterimi interesenti, ki bi bili pripravljeni odkupiti delnice, naj bi že potekali, neuradno pa se za nakup delnic najbolj zanima Gantarjeva KD Group), tako da bo država tudi po tej prodaji obdržala ključno besedo pri določanju poslovnih načrtov banke, še pred prodajo pa bo, kot je dejal Bajuk, treba izvesti dokapitalizacijo

banke. V ta namen naj bi ministristvo že začelo pogovore z Evropsko banko za obnovo in razvoj, ti pa naj bi se v najkrajšem času začeli tudi uresničevati. Sicer pa je dolgoročni cilj vlade ta, da bo NKBM kot drugi finančni steber odigrala svojo vlogo tudi v skladu s tradicijo, ki jo ima NKBM kot naslednica nekdanje Hranilnice mesta Maribor, ki je bila že v prejšnjem stoletju močna finančna ustanova in jedro za razvoj tega dela Slovenije.

Vizjaka impresionirala TDR Metalurgija v Rušah

Medtem ko sta se Janša in Bajuk mudila v NKBM (od tam je pred-

Predsednik vlade se je med drugim sešel z mariborskim županom Borisom Sovičem. Ob tej priložnosti se je vpisal v častno knjigo mesta Maribora.

Številčno najmočnejši obisk so imeli na Aerodromu Maribor, saj so ga hkrati s predsednikom vlade Janezom Janšo obiskali gospodarski, notranji in prometni minister.

Sredstva iz evropskih skladov

Kot sta na tiskovni konferenci dejala predsednik vlade Janez Janša in minister za lokalno samoupravo in regionalno politiko Ivan Žagar, se je vlada na delovnem sestanku seznanila s problematiko črpanja sredstev iz evropskih skladov. Kot je znano, je vladna ekipa že ob prevzemu poslov ugotovila, da na področju črpanja sredstev ne teče vse tako, kot bi moralo, zaradi česar je sprejela nekaj ukrepov za boljše črpanje teh sredstev, na delovnem sestanku v Podravju pa je zdaj preverila, kako se ti sklepi uresničujejo. Kot je dejal Žagar, so na delovnem sestanku ugotovili, da se stanje na tem področju počasi izboljšuje, sprejeli pa so tudi nekaj ukrepov, s katerim bodo črpanje sredstev še pospešili. Med drugimi je navedel sklep, da vlada čim prej pripravi popravek zakona o javnih naročilih, saj, kot je dejal, zdajšnji zakon omogoča, da se postopki pri posameznih razpisih v celoti blokirajo.

sednik vlade odšel na srečanje z mariborskim županom Borisom Sovičem), so bili nadvse dejavni tudi drugi ministri. Gospodarski minister Andrej Vizjak se je po obisku mariborskega Aerodroma odpravil v Selnico ob Dravi na srečanje s podravskimi gospodarstveniki, nato pa se je v ruskem podjetju TDR Metalurgija srečal s širšim krogom županov in obrtnikov. Kot je dejal na popoldanski tiskovni konferenci, je bil obisk tovarne v Rušah zanj osebno zanimiv zato, ker je podjetje lep primer, kako so neposredne tuje investicije ob krčenju proizvodnje odigrale pomembno razvojno vlogo. Omenjena tovarna je nekoč zaposlovala 2.000 ljudi, zdaj pa le okoli 400, vendar po Vizjakovih besedah ni propadla, saj so na njenem prostoru zrasla nova podjetja s tujim kapitalom, kar je preprečilo socialne težave in prineslo nove priložnosti. "Zadnja leta so v podjetju storili veliko za zmanjšanje porabe ob naraščajočem obsegu poslovanja, zdaj pa so prišli do točke, ko je treba tovarno modernizirati," je dejal Vizjak. Na tej točki vidi lepo priložnost za strateskega partnerja, ki bo s svežim denarjem tudi privatiziral državno premoženje in posodobil tovarno.

Več muh na en mah

Da takšni vladni obiski, kot je bil obisk v Podravju pretekli teden, niso namenjeni samo pogovorom in seznanjanju z razmerami, ampak tudi sprejemanju konkretnih odločitev, ki rešujejo posamezne probleme, je dokazal šolski minister Milan Zver. V dveh dneh, kolikor je trajal njegov obisk, je z mariborskim škofom Francem Krambergerjem podpisal pogodbo, ki mariborski škofiji v naravi vrača objekte na Vrbski cesti, kjer sedaj domujejo tri šole: fakulteta za kmetijstvo, srednja kmetijska in srednja šola kmetijske mehanizacije, hkrati pa mu je z vodstvi vseh treh šol uspelo doseči dogovor o preselitvi na druge lokacije. Sporazum, ki ga prejšnjemu ministru za šolstvo in šport Slavku Gabru kljub nekaterim obljubam in zavezam, ki jih je dal šolam, ni uspelo sprejeti v nekaj letih (najverjetneje zato, ker je ministr-

stvo želelo zavirati denacionalizacijo), da novi minister in njegova ekipa sprejela v vsega dveh mesecih. Dogovor rešuje prostorsko stisko treh šol, hkrati pa omogoča vrnitev po vojni zaplenjenih prostorov Cerkev, saj bo škofija s temi prostori rešila stisko svoje gimnazije. Tudi zato ni čudno, da je Zver sporazum, s katerim so očitno zadovoljni tudi ravnatelji omenjenih šol, podprl pa ga je tudi mariborski župan Boris Sovič, označil za zgodovinskega. "Gre za pomemben sporazum, ki omogoča vzpostavitev oz. nadaljnji razvoj mariborske srednješolske mreže, hkrati pa bo pomemb-

no pripomogel k izboljšanju njenih materialnih pogojev," je dejal Zver.

Janša: Regija se po začetnem šoku počasi dviguje

Čisto na koncu dvodnevne obiske se je vlada srečala z župani, gospodarstveniki ter poslanci in državnimi svetniki regije. Še pred tem je bila skupna tiskovna konferenca, na kateri je predsednik vlade strnil nekaj ključnih misli o obisku v regiji. Kot je dejal, je ključna ugotovitev praktično celotne vlade po dvodnevem obisku v Podravju ta, da se stanje po začetnem šoku, ki ga je po odcepitvi in izgubi jugoslovanskega trga doživela

regija, počasi, a čedalje bolj prepričljivo izboljšuje. "Tako statistika kot tudi stanje, na katerega smo naleteli ob tokratnem obisku, kaže, da se stanje v regiji izboljšuje. Število delovnih mest v povprečju narašča hitreje kot v državi. Tudi število brezposelnih pada hitreje kot nasploh v državi, čeprav je delež brezposelnih v regiji še vedno za štiri odstotne točke večji od državnega povprečja. Negativna je tudi nataliteta, vendar le še malo zaostaja za državnim povprečjem," je dejal Janša. Po njegovih besedah v regiji počasi, a vztrajno oživlja tudi gospodarstvo. "Nastajajo nova mikro in mala podjetja, nekatera mala podjetja pa so v zadnjih letih prerasla v srednja, kar postopoma nadomešča izgubljena delovna mesta." Sicer pa predsednik vlade v prihodnje vidi tri ključne razvojne potenciale, na katere se mora opreti regija. To so univerza, letališče in Nova Kreditna banka Maribor. Če sklepamo po Janševih besedah, so napovedi za nadaljnji razvoj regije spodbudne, k še večjemu in hitrejšemu razvoju pa bo nedvomno pripomogel tudi nedavni obisk slovenske vlade. **Aleš Kocjan**

Notranji minister Dragutin Mate je poleg Aerodroma Maribor obiskal Policijsko upravo Maribor. Ogledal si je tudi policijsko postajo vodnikov službenih psov in konjenikov.

Zelo dejaven je bil šolski minister Milan Zver. V torek se je srečal z mariborskim škofom Francem Krambergerjem, v sredo pa je obiskal dve osnovni in dve srednji šoli ter sešel z ravnatelji podravskih gimnazij.

Srečanje z gospodarstveniki Podravske regije

Tiskovna konferenca vlade v mariborskem hotelu Piramida

Direktiva iz Sarajeva

S sporočilom za javnost 16. maja je sabor islamske skupnosti s predsednikom Harisom Rosićem v Republiki Sloveniji potrdil govornice o razrešitvi Osmana Đogića s funkcije slovenskega muftija. Na izredni seji dan pred tem je sabor kot najvišje telo Islamske skupnosti v Sloveniji enoglasno sprejel sklep, da Đogić nima več pooblastil za predstavljanje islamske skupnosti na območju Republike Slovenije.

Pred dobrim tednom so s sedeža Islamske skupnosti v Sloveniji sporočili, da je Osman Đogić razrešen svojih dolžnosti in obveznosti, ki jih je imel kot slovenski mufti. Na funkcijo začasnega koordinatorja je bil imenovan mariborski imam Ibrahim Malanović. Đogić se je sicer zavzemal za sestanek predstavnikov slovenske islamske skupnosti, na katerem naj bi se pogovarjali o spremembah statuta, s čimer bi uredili postopek izvolitve slovenskega muftija. A so bila njegova prizadevanja že vnaprej obsojena na neuspeh.

Skaljani medčloveški odnosi

Gre pravzaprav za nesoglasja med strujo Osmana Đogića, ki se zavzema za večjo samostojnost slovenske skupnosti, in strujo Nevzeta Porića, ki se zavze-

ma za ohranitev dosedanjih vezi s Sarajevom. Govornice o morebitni zamjeni so se v javnosti pojavile že konec marca. Đogić je zavračal domnevna nesoglasja glede vodenja skupnosti v Sloveniji, zato je pričakoval, da mu bo vrh v Sarajevu podaljšal mandat, ki se mu izteče to soboto. Govornice naj bi bila tedaj sprožila skupina nezadovoljnih vernikov in namerno zavajala javnost, da bi ga ta strmoglavila. A Đogić je menil, da do odpoklica lahko pride le, če mufti deluje v nasprotju z ustavo islamske skupnosti. Očitno pa je šel Osman Đogić v svojih prizadevanjih za večjo samostojnost slovenske islamske skupnosti predalet.

Dva dokumenta, ki sta na sedež Islamske skupnosti v Sloveniji prispela iz Sarajeva, se v dobršni meri nanašata na "skaljene medčloveške odnose" med poglavarjem muslimanov v BiH, reis-ulemom Mustafu Cerićem in nesojenim slovenskim muftijem. Sporočilo se nanaša na 45. člen ustave Islamske skupnosti v BiH, po katerem muftije imenuje, razrešuje in premešča sabor Islam-

ske skupnosti v BiH. Đogić sam trdi, da ni odstopil, ampak da so ga odstavili. Novega muftija naj bi po besedah predsednika bosenskega sabora Huseina Smajlovića slovenski muslimani dobili septembra.

Priseljeni islam

Osman Đogić, ki naj bi bil v veliki meri kriv za poslabšanje odnosov, je prepričan, da postopek razrešitve ni potekal v skladu s pravili in da imenovanje Malanovića na omenjeno funkcijo nima pravne teže. Nekdanji slovenski mufti je pojasnil, da Islamska skupnost v Sloveniji deluje po drugačnem pravnem redu kot skupnost v BiH. Slovenska islamska skupnost je registrirana pri uradu za verske skupnosti v Sloveniji, Islamska skupnost v BiH pa na za to pristojnem organu v Sarajevu. V Sloveniji se islamska skupnost še vedno skljuje na zakon o verskih skupnostih iz sedemdesetih let, to je na zakon o svobodi veroizpovedi v BiH.

Đogić je prepričan, da bi se Islamska skupnost v Sloveniji morala osa-

mosvojit: "Tako je v vseh drugih muslimanskih verskih skupnostih v nekdanjih jugoslovanskih republikah kakor tudi v evropskih državah in zakaj ne bi bilo tako tudi v Sloveniji?" Vzrok za nastale razmere vidi v tem, da je Islamska skupnost v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami na tleh nekdanje skupne države najmlajša. V Sloveniji obstaja tako imenovan islam priseljencev. Glede na to, da Slovenija ni tradicionalno islamska država, so tovrstni problemi nekaj običajnega – v BiH je denimo islam navzoč že 500 let. A Đogić je mnenja, da je pravno povsem nemogoče, da bi muslimani v Sloveniji odgovarjali za svoje delovanje, medsebojne odnose in prihodnost, če njihov vrhovni predstavnik prihaja iz neke druge države. Zavzema se za to, da bi bili organi in pravni akti Islamske skupnosti v Sloveniji na prvem mestu, saj je islam nadpolitična in nadpravna kategorija. Islamska skupnost je etično heterogena in protislovno je, da slovenski mufti zastopa interese neke druge osebe, pravi Đogić in dodaja, da koordinator ni

Trinajstega maja je Islamska skupnost v Sloveniji javnosti sporočila, da Osman Đogić ni več slovenski mufti.

Lahko zaplet vpliva tudi na graditev džamije ob Cesti dveh cesarjev?

50 tisoč muslimanov, od tega največ Bošnjakov, Albancev, Makedoncev in Turkov. Velika večina muslimanov (skoraj 40 tisoč) živi v mestih, največ v Ljubljani in na Jesenicah, večje skupine pa so še v Kopru, Mariboru in Velenju. Islamsko skupnost sestavlja trinajst odborov in ima deset verskih objektov ali mesdzidov.

Začetki ustanavljanja Islamske skupnosti v Sloveniji segajo v 60. leta, uradno pa je bila islamska skupnost prijavljena leta 1976. Prvo srečanje je bilo organizirano pozimi leta 1963. Prvotni odbor islamske skupnosti je bil ustanovljen leta 1967 v Ljubljani, kjer so dve leti kasneje organizirali tudi prve javne verske obrede ali mevlud. Decembra 1994 se je slovenska islamska skupnost odcepila od hrvaške in ustanovila lastno muftijstvo. Na konstitutivni seji sabora so sprejeli statut, po katerem je mufti postal član Rijasetu v Sarajevu. Najvišji predstavnik Rijasetu v BiH je reis-ulema, hierarhično so pod njim muftiji, piše eden vodilnih islamskih ideologov v Sloveniji Ah-

med Pašić v delu Islam in muslimani v Sloveniji. O aktualni problematiki smo poskušali povprašati tudi njega, a nam je tajnik slovenske islamske skupnosti Nevzet Porić dejal, da je na počitnicah nekje daleč in da se v to zadevo ne vpleta. Znano je, da je v zadnjem času že dvakrat odšel v Meko in morda je poromal prav tja.

Referendum je padel

Džamija je na slovenskem ozemlju nekoč že stala. Majhno mošejo so leta 1916 v Logu pod Mangartom zgradili Bošnjaki, a o njej obstaja le malo podatkov. Postavili naj bi jo bili pripadniki 4. bosensko-hercegovskega polka, ki so tja prispeli v aprilu 1916 v okviru soške fronte. Muslimani v Sloveniji so prek predsednika mešitaha v BiH za graditev džamije v Ljubljani zaprosili leta 1969. Za lokacijo džamije so bile predvidene ljubljanske Žale, a leta 2000 je bil izvedbeni načrt za območje Plečnikovih Žal spremenjen in mestni oddelek za urbanizem je kasneje predlagal lokacijo med južno ljubljansko

obvoznico in Cesto v Mestni log. Vprašanje džamije v Ljubljani je v zadnjem času nekoliko potihnilo. Lanski referendum o potrditvi lokacijskega načrta za omenjeno lokacijo ob Cesti dveh cesarjev je padel. Veliko je bilo povedanega o (ne)smiselnosti referenduma, marsikdo pa se sprašuje, ali je to res le problematika Ljubljančanov ali pa smo o tem dolžni odločiti vsi Slovenci.

Omenjeni zapleti med islamskima skupnostma v Sloveniji in BiH po mnenju novega koordinatorja Ibrahima Malanovića nimajo povezave z graditvijo džamije. Dožič pa je prepričan, da niti morebitna upravna osamosvojitve Islamske skupnosti v Sloveniji ne bi vplivala na to oziroma bi bili lahko odzivi celo pozitivni.

V islamu je v nasprotju s krščanstvom, ki ločuje duhovno in posvetno oblast, ideal povezanost vseh vidikov življenja v eno. Povsod po Evropi je bilo vključevanje organiziranega islama naporen proces, vsaka država pa je skladno z lastno kulturo določala merila vključevanja islama v družbeno življenje. Slovenija ni tradicionalno islamska država, zato je proces vključevanja toliko težji. V času demokratizacije Slovenije so tovrstne teme še občutljiveše kot sicer. Olje na ogenj pa priliva tudi terorizem, ki v zahodnem svetu poraja čedalje globji strah pred islamom, saj so v glavnih vlogah domala vselej islamski skrajneži. Do džamije imajo muslimani ustavno pravico, a omenjeno nasilje lahko marsikaj pove o razsežnostih, ki jih islam premore v svojih negativnih in skrajnih interpretacijah.

Peter Avsenik

verska funkcija in odločitev sabora v BiH ni nič drugega kot izraz nespoštovanja Islamske skupnosti v BiH do slovenskih muslimanov. Dožič pravi, da ne želi pretrgati duhovne vezi s Sarajevom, saj gre pri tem tudi za spoštovanje muslimanske tradicije.

Na drugi strani novi koordinator Ibrahim Malanović meni, da je Islamska skupnost v Sloveniji del sarajevske; tudi če bi slovenska islamska skupnost hotela imeti upravo v svojih rokah, bi morala ta proces opraviti v BiH.

Islamska skupnost v Sloveniji

Večje število muslimanov je v Slovenijo prišlo v začetku 60. let prejšnjega stoletja, in sicer iz ekonomskih razlogov. Do leta 1961 se je iz BiH izselilo okoli 320.000 prebivalcev, do leta 1971 pa še dobrih 460.000. Znotraj nekdanje Jugoslavije so se večinoma selili v Hrvaško in Slovenijo. Tako se je v Slovenijo do leta 1971 preselilo dobrih 20 tisoč ljudi iz Bosne, predvsem iz Bosenske krajine in vzhodne Bosne, kjer so muslimani takrat predstavljali večino. Po podatkih popisa prebivalstva Statističnega urada Republike Slovenije iz leta 2002 živi v Sloveniji nekaj manj kot

Interese slovenskih muslimanov se vedno zastopa Sarajevo.

SLOPAK
DRUŽBA ZA RAVNANJE Z ODPADNO EMBALAŽO D.O.O.

Ločujmo za prihodnost

www.slopak.si www.ih.si/snaga

Feta je lahko le grška

Na sodišču evropskih skupnosti v Luksemburgu so presodili, da je feta lahko le ime tradicionalnega slane sira iz Grčije in si zato zasluži zaščito v celotni Evropski zvezi. Zdaj bo njihov predlog preučilo še sodišče, ki mnenje pravobranilcev upošteva v 80 odstotkih primerov. Eden od pravobranilcev je namreč v svojem mnenju ocenil, da ime feta izpolnjuje pogoje iz uredbe o zaščiti geografskih imen in določitve izvora za kmetijske

se na sodišče obrnili dve članici, in sicer Nemčija in Danska, po mnenju katerih je feta splošno ime za slan sir iz kozjega in ovčjega mleka, zato njegova zaščita ni potrebna. Sicer pa ima spor glede imena feta v EZ že dolgo zgodovino. Sodišče bo dokončno sodbo podalo v prihodnjih mesecih.

Najbolje je v Franciji

Delavci v novih članicah EZ v povprečju letno delajo tri tedne več kot njihovi kolegi v starih članicah povezave. Po eni izmed raziskav je delovni čas v novinkah daljši kot v starih članicah, zaposleni pa imajo v povprečju tudi manj dni letnega dopusta. Kolektivno dogovorjen delovni čas v članicah EZ v povprečju znaša 38,6 ure na teden, medtem ko so imeli zaposleni lani v povprečju 26 dni plačanega dopusta. V 15 starih članicah in na Norveškem je dogovorjeni delovni teden v povprečju dolg 37,9 ure, v novinkah pa 39,5 ure. Najkrajši delovni teden je v Franciji – 35 ur, na Danskem in na Nizozemskem pa znaša 37 ur. Najdlje, po 40 ur, morajo delati zaposleni v Sloveniji, Estoniji, Grčiji, na Mad-

pridelke in hrano, saj gre za sir, ki je doma v velikem delu Grčije, njegove lastnosti izvirajo iz geografskega okolja, izdelujejo pa ga na določenem območju. Zato ime feta ni generično, temveč tradicionalno ime, ki je povezano z državo izvora, meni pravobranilec. Mnenje je podal, potem ko sta

Nova garda

Papež Benedikt XVI. je med avdienco v apostolski palači izrekel dobrodošlico 31 novim članom švicarske garde, papeževe osebne vojske. Med sprejemom novih članov garde je papež govoril o lastnostih dobrega papeževga vojaka. Med njimi je izpostavil čvrsto katoliško vero, prepričan in prepričljiv katoliški način življenja, trdno zvestobo in globoko ljubezen do Cerkve in papeža. Novi vojaki so bili na avdienci pri papežu pred svojo prisego v Vatikanu. Švicarska garda, ki šteje okoli 100 pripadnikov, varuje papeža in visoke cerkvene dostojanstvenike, ustanovil pa jo je papež Julij II. leta 1506. Pripadniki morajo biti švicarski državljani, katoličani, neporočeni, visoki in stari med 18 in 25 let.

žarskem, v Latviji, Litvi, na Malti, Poljskem ter v pristopnicah Romuniji in Bolgariji. Skladno z evropsko direktivo o delovnem času delovni teden ne sme presegati 48 ur. Takšno zgornjo mejo postavlja približno polovica članic, druga polovica, med njimi Slovenija, kot zgornjo mejo opredeljuje 40 ur, medtem ko v Belgiji delovni teden ne sme presegati 38 ur.

Dragulj vnovič odprt

Vila Gregoriana, eden od draguljev italijanske stavbne dediščine, ki stoji v parku Tivoli približno 40 kilometrov iz Rima, je po restavraciji in večdesetletni zapušenosti spet odprta za javnost. Italijanski predsednik Carlo Azeglio Ciampi je znova odprl ogromni park na rimskem podeželju, ki ga je dal leta 1835 urediti papež Gregor XVI. Ena najprivlačnejših točk parka je več kot sto metrov visok vodni slap. Park so za 2,3 milijona evrov obnovili pod okriljem Italijanskega okoljskega sklada (FAI), iz njega pa so morali odstraniti več ton odpadkov, da so pešpoti znova usposobili za sprehajalce in jih opremili s klopami. Druga faza obnove Vile Gregoriane, ki zadeva predvsem arheološke najdbe – nad parkom se razprostira majhna akropola z dvema templjema iz 2. st. pr. Kr. – se bo začela kmalu, stala pa bo 1,7 milijona evrov. Z restavracijo Vile Gregoriana bo Tivoli, kjer stojita že Vila d'Este in Vila Adriana, obe vpisani v seznam svetovne kulturne dediščine organizacije UNESCO, dobil svoj tretji dragulj.

Nova odkritja

Havajski astronomi so odkrili 12 novih majhnih lun s premerom od tri do sedem kilometrov, ki krožijo

okoli Saturna. S tem odkritjem se je število znanih Saturnovih lun povzpelo na 46. Največ znanih lun v našem Osončju ima Jupiter – kar 63. Kar 11 novoodkritih Saturnovih lun kroži okoli Saturna v nasprotni smeri od večjih Saturnovih satelitov, zato znanstveniki predvidevajo, da so te lune v orbito Saturna vdrle od drugod iz vesolja. Nove Saturnove lune so odkrili s teleskopom Subaru na havajskem vulkanu Mauna Kea.

Papežev avtomobil naprodaj

Edino vozilo pokojnega papeža Janeza Pavla II. bo slo na dražbo v ZDA, prodajalec pa pričakuje, da bo zanj iztržil od 1,5 milijona do pet milijonov dolarjev. Svetlomodri ford escort GL letnik 1975 je na dražbi leta 1996 za 102.000 dolarjev kupil poslovnež iz ameriške zvezne države Illinois Jim Rich. Dean Kruse, predsednik in lastnik dražbene hiše Kruse International iz Auburna (država

Illinois), je dejal, da bo avtomobil nekdanjega papeža na dražbi 3. in 4. junija v hotelu Mandalay Bay v Las Vegasu najbrž dosegel kar visoko ceno. Pred tem pa so za slabih 189 tisoč evrov na dražbi že prodali šest let star volkswagen golf, ki je bil nekoč last sedanjega papeža Benedikta XVI.

Najstarejši primerek

Britanski arheologi so našli kar 2000 let star čevelj, kar so že označili za izredno najdbo. Čevelj so našli v bližini Wellingtona na jugozahodu Britanije v izdolbenem drevesnem deblu, ki je bilo zakopano v tleh. Drevo naj bi po mnenju raziskovalcev takratni prebivalci uporabili pri iz-

kopavanju vodnjaka. Čevlji je dolg približno 30 centimetrov, kar naj bi ustrezalo današnji številki 42 ali 43. Zato sklepajo, da je pripadal moškemu. Šlo naj bi tudi za najstarejši primerek čevlja, ki je bil kdaj najden v Veliki Britaniji. Je razmeroma dobro ohranjen, v usnju so še vedno vidne luknje od šivov in vezalk.

Stavka na BBC

Več tisoč novinarjev in drugih uslužbencev britanske medijske hiše BBC je privolilo v stavko v znak protesta proti napovedanemu odpuščanju. Sindikati so sporočili, da so nji-

hovi člani večinsko glasovali v podporo stavki, do katere naj bi prišlo v primeru neuspeha pogajanj med sindikati in vodstvom družbe, ki potekajo ta čas. To bi se po navedbah francoske tiskovne agencije AFP lahko zgodilo v mesecu dni. Generalni direktor BBC Mark Thompson je na začetku tega leta napovedal, da bodo v družbi odpustili skoraj 4.000 uslužbencev.

Predsednikovo razkošje

Predsednik Turkmenistana Saparmurat Nijazov si je kupil letalo vrste boeing 767-300 in ga poime-

noval "leteči štab". 130 milijonov dolarjev vredno letalo so izdelali po naročilu posebej za Nijazova, ki je na čelu te nekdanje srednjeazijske sovjetske republike od njene neodvisnosti leta 1990. Letalo je opremljeno z najsodobnejšimi komunikacijskimi sistemi, da bi Nijazov državo lahko vodil, tudi ko je v tujini. Nakup letala so financirali iz deviznih rezerv Turkmenistana, kjer so bogata nahajališča zemeljskega plina. Nijazov, ki ga kličejo Turkmenbaši, kar pomeni vodja vseh Turkmenistancev, je razvil kult osebnosti. Po vsej državi so v njegovo čast postavili na tisoče kipov, med katerimi je tudi 12 metrov visok kip iz zlata.

Več telefonov kot prebivalcev

Število mobilnih telefonov na Norveškem je lani prvič preseгло število prebivalcev te skandinavske države. Norvežani so kot njihovi drugi nordijski sosedi veliki uporabniki mobilnih telefonov in čedalje bolj odpovedujejo stacionarne telefone. Konec leta 2004 je bilo na Norveškem 4,6 milijona prebivalcev, naročnikov mobilnih telefonov pa 4,71 milijona. Okoli 17 odstotkov norveških gospodinjstev ima samo mobilne telefone brez fiksne telefonske linije.

Napovedani potresi

Seizmologi opozarjajo, da bi potres, ki je 26. decembra 2004 prizadel Indonezijo in povzročil uničujoče cunamije, utegnil biti prvi v zizu močnih premikov zemeljske skorje v prihodnjih desetih do petnajstih letih. Eno izmed potresno najbolj ogroženih območij je Sredozemlje, kjer bi močan potres lahko povzročil tudi uničujoče cunamije. Ogrožene so predvsem obale Grčije in Turčije. Štirje najmočnejši potresi v 20. stoletju so se zgodili v dvanajstih letih, in sicer od 1952 do 1964. Zato je zelo verjetno, da bo v prihodnjih letih prišlo do več potresov, podobnih tistem, ki je konec lanskega leta prizadel Indonezijo. Evropo je od prazgodovine do danes prizadelo najmanj 232 cuna-

Ven iz Indonezije

Japonski avtomobilski izdelovalec Mitsubishi bo do junija v Indoneziji nehal izdelovati osebne avtomobile; zapreti namreč namerava svojo tovarno v Džakarti, pri čemer bo delo izgubilo 300 ljudi. V tovarni izdelujejo modele kuda in galant sedan. Po zaprtju tovarne bodo osebne avtomobile za prodajo na indonezijskem trgu uvažali iz Tajske in od drugod. Za zaprtje tovarne so se po navedbah podjetja odločili zaradi padca priljubljenosti avtomobila kuda na indonezijskem trgu, decembra pa se je iztekla tudi pogodba o najemu zemljišča, na katerem stoji tovarna. Prodaja Mitsubishijevih avtomobilov na japonskem trgu se je od lani znižala, potem ko je podjetje priznalo, da je več let načrtno prikrivalo napake na delih avtomobilov, da bi se izognilo dragim vpoklicom vozil. Zaradi prikrivanja so aretirali šest vodstvenih delavcev podjetja.

mijev. Nekateri so bili tako močni, da so spremenili celo tok civilizacije.

Malaria znova grozi

V Južni Afriki opozarjajo, da se bi malaria, ki so jo že zajezili, do leta 2050 zaradi podnebnih sprememb lahko znova razširila. Poleg tega opozarjajo, da bi podnebne spremembe v območje z malarijo lahko spremenile območje, kjer sta največji južnoafriški mesti Johan-

nesburg in Pretoria. Lahko bi se zgodilo, da bo do leta 2020 število Južnoafričanov, ki jih bo ogrožala malaria, štirikrat večje kot doslej. Malaria vsako leto pokosi več kot milijon Afričanov, posebej otrok do petega leta starosti. Podnebne spremembe bodo prizadele najrevnejše

sloje prebivalstva, biološko raznovrstnost, poljedelstvo, zdravje, v bistvu skoraj vse sektorje družbe.

Schindlerjeva tovarna

Znamenito tovarno nemškega poslovneža Oscarja Schindlerja, ki je med drugo svetovno vojno več kot 1.200 Judov rešil pred holokavstom, bodo obnovili. Tovarna, ki stoji v Krakovu, je v tako slabem stanju, da so stražarji številnim turistom iz Izraela, ZDA in drugih držav prepovedali obisk kraja, kjer je ameriški režiser Steven Spielberg posnel prizore za film Schindlerjev

seznam, ki je dobil filmskega oskarja. V krakovskem turističnem uradu menijo, da bi morali tovarno obnoviti in čim prej odpreti za turiste.

V šole kasneje

Ste že opazili, da se včasih zbudite tudi brez budilke? Poznate koga, ki hodi naokoli brez ročne ure, pa nikoli ne zamudi na sestanek? Vse to se dogaja zaradi notranje, biološke ure, ki jo ima vsak človek. Odvisno je le, kako je naravnana. Z vidika kronobiologije bi se pouk v šolah moral začeti eno uro kasneje, kot se, in sicer ob devetih. To pa zato, ker daljše spanje dobro vpliva na zbratost in hkrati tudi na spomin. Zakaj je tako, raziskovalci z univerzitetne psihiatrične klinike v Baslu še ne vedo. Znano je le, da notranja biološka ura, ki je v vsakem od nas, močno vpliva na ritem menjavanja budnosti in počitka. V zadnjih dvajsetih letih se je povprečna dolžina spanca pri ljudeh skrajšala z 8,3 na sedem ur. Dandanes mnogi trpijo zaradi kroničnega pomanjkanja spanca in nespečnosti. Večina ljudi je po nekaterih nemških raziskavah takšna, da bi najraje hodila spat ob pol enih ponoči in vstajala ob pol devetih, zato bi bilo edino smiselno zares predstaviti urnike. Se nam sčasoma obeta še bolj evropski delovni čas?

Grehi babic

Pred dvema in pol tisočletjema je Evripid izjavil, da se grehi staršev poznajo na otrocih, sodobni znanstveniki pa ugotavljajo, da je narava lahko še bolj kruta: otroci se lahko pokorijo še za "grehe" svojih starih staršev. Nastavki za nekatera obolenja se razvijejo že pri zarodku, boleznini pa se pojavijo šele čez desetletja. To velja predvsem za srčno-žilne bolezni, diabetes in težave z imunskim sistemom. Kaže pa, da nagnjenost k tem boleznim nastane v času prenatalnega razvoja. Na primer, če plod ne dobiva dovolj hrane, se razvije v ekonomičen fenotip – iz vsakega obroka hrane se bo organizem trudil dobiti čim več hranilnih snovi. Po rojstvu bo organizem otroka počel prav to – vendar je to v svetu hitre prehrane in hamburgerjev zanesljiva pot k diabetesu drugega tipa. Nagnjenost k boleznim pa lahko preskoči generacijo: otrok bo imel štirikrat večjo možnost zboleli za rakom, če je njegova babica med nosečnostjo z njegovo mamo kadila. Tveganje je popolnoma enako, kot če bi kadila njegova mama.

Predor za veliki pok

Ali je mogoče izvedeti, kaj se je dogajalo v našem vesolju takoj za tem, ko je nastalo? Fiziki menijo da lahko, zato gradijo veliko napravo, kjer bodo opazovali trčenja delcev v velikosti atomov in manjših, ki bodo letali po prostoru s skoraj svetlobno hitrostjo. Cilj je rekonstruirati energijo, ki je povzročila veliki pok. Jekleni predor v obliki obroča, dolg 27 kilometrov, bo zgrajen pod zemljo na globini 80 metrov med Francijo in Švico. Za njegovo graditev bodo potrebovali 50 tisoč ton materiala. Pred nekaj tedni so na gradbišče pripeljali največji magnet, težak 50 ton, ki je potreben za izvajanje napomembnejših poskusov na Lague Hardon Collider, kot se imenuje ta orjaški pospeševalec delcev, ki bo dokončan leta 2007. Pri projektu poleg Francije in Švice sodeluje tudi Italija, njegova vrednost pa je 350 milijonov evrov.

Ljudje proti naravi

Po mili volji lahko razpravljamo o globalnem segrevanju, jedrski nevarnosti, cunamijih in trčenjih z asteroidi, toda največja grožnja za ekosistem so ljudje. V zadnjih 50 tisoč letih je pojav ljudi na celinah, kjer so prej živele samo živali, povzročil izginotje megafavne, trdi David Berny, direktor Nacionalnega tropskega botaničnega vrta na Havajih. Množično izumrtje živali, še posebej velikih, je najprej opaziti v krajih, ki so jih ljudje naprej kolonizirali, konča pa se na otokih, ki so jih ljudje dosegli zadnje: to sta Galapagos in Mauritius. Zadnje izumiranje poteka še danes, začelo pa se je pred 12 tisoč leti. Ko so v Severno Ameriko prišli ljudje, so tam izumrli mamuti, konji, kamele, sabljevski tigri in drugi. Zaradi lova in povečanja človeške populacije so na primer mamuti izumrli v pičlih tristo letih. Na drugem koncu sveta, v Sibiriji, si direktor severovzhodne znanstvene postaje Zimov prizadeva za ustanovitev tako imenovanega pleistocenskega parka s površino 160 kvadratnih kilometrov.

Ugodnosti za nove naročnike revije Demokracija:

- prvi mesec boste revijo prejeli brezplačno
- brezplačno prejmete majico Demokracija
- sodelujete v žrebanju za eno od knjig naše založbe

Naročnina na revijo Demokracija je lahko tudi darilo.

Naročilnica

Akcija - novi naročniki - prvi mesec **brezplačno!**

Plačilo s položnico • Uredništvo revije Demokracija • p.p. 4315, 1001 Ljubljana

DEMOKRACIJA

ime in priimek: _____

pošiljati začnete dne: _____

datum rojstva: _____

datum: _____

ulica: _____

podpis naročnika: _____

kraj, poštna št.: _____

Davčni zavezanec: da ne

Če želite 8-odstotni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate: upokojenec invalid brezposeln študent ali dijak

S to naročilnico se zavežem, da bom naročnik Demokracije najmanj eno leto!

cena: 550 SIT

Kitajska že dolgo časa ne skriva svoje želje po odpravi embarga, ki je bil uveden leta 1989 in ji prepoveduje nakup orožja. Prepoved prodaje orožja Kitajski je bila uvedena po krvavi zadušitvi demonstracij v Pekingu, ko je življenje izgubilo več sto neoboroženih civilistov. Decembra lani so se evropski voditelji dogovorili, naj bi do junija letos unija odpravila prepoved prodaje orožja tej državi, vendar pa ta datum predvsem zaradi različnih mnenj ni povsem realen.

Venezuelanski predsednik Chavez (desno) se je odločil, da pri spanski vladi kupi več vrst vojaške opreme, kar je razburilo predvsem sosednjo Kolumbijo.

povečati svoje zaloge orožja. To v zadnjem času počne tudi venezuelski predsednik Hugo Chavez, ki je zaradi svoje revolucionarne politike že dolgo časa trn v peti predvsem Washingtonu. S španskim predsednikom vlade Joséjem Rodríguezom Zapaterom je že lani novembra podpisal sporazum, v katerem sta potrdila, da Španija Venezueli prodaja 12 vojaških letal, vojaške ladje in več policijskih patroljnih čolnov. Kmalu zatem je Chavez od Rusije odkupil več desetisoč kosov strelnega orožja in od Brazilije kar 36 vojaških letal. Svoje-

Oboroževalne ambicije

Deljena mnenja

Odprava prepovedi prodaje orožja Kitajski je tudi področje nestrinjanja Bruslja in Washingtona, saj Združene države Amerike močno nasprotujejo odpravi prepovedi. Po mnenju ameriške administracije je Kitajska še vedno država, ki ne spoštuje človekovih pravic, zato je prodaja orožja zelo tvegan podvig. Čeprav je od začetka prepovedi minilo že 15 let, pa v kitajskem političnem vrhu do sedaj še ni prišlo do menjave oblasti, ki je zakrivila pokol miroljubnih civilistov. Poleg tega kitajske oblasti še vedno ne priznavajo svoje krivde za ta dogodek in zatrjujejo, da so ravnale pravilno. Tako torej bolj preseneča miselnost nekaterih predstavnikov EU, ki so pripravljene znova odpreti trgovino z orožjem med Evropo in Kitajsko. Med slednjimi je največji zagovornik Kitajske francoski predsednik Jacques Chirac, ki je bil tudi med pobudniki začetka pogajanj o odpravi embarga. Po njegovem mnenju je pogodba iz leta 1989 že zastarala in jo je treba odpraviti, opozarja pa tudi na dejstvo, da Severna Koreja s strani EU nima embarga, kar naj bi bil večji problem. Chirac pa s svojo politiko do Kitajske opozarja tudi na dejstvo, da je Kitajska na poti, da postane gospodarska velesila, zaradi česar je Francija v zadnjih letih postala ena izmed njenih največjih gospodarskih zaveznic

v EU. K odpravi embarga se nagiba tudi visoki predstavnik EU Javier Solana, saj naj bi po njegovem mnenju Kitajska precej napredovala na področju človekovih pravic. Vendar pa večina držav petindvajsetrice še vedno ne podpira odprave embarga, dokler kitajske oblasti ne potrdijo listine Združenih narodov o političnih in civilnih pravicah.

Posledice odprave embarga

Odprava embarga s strani EU bi zagotovo prinesla več negativnih kot pozitivnih posledic. Senat ZDA je že večkrat zagrozil, da bi spreminjanje kitajske oboroževalne politike pome-

bodo vsi poskusi odcepitve zadušeni, če bo treba, tudi s silo. Ta zakon tako potrjuje dvoličnost kitajske politike, saj je ob pogovorih o odpravi prepovedi prodaje orožja Kitajska zatrjevala, da orožja ne bi uporabljala v nedemokratske namene. Analitiki opozarjajo, da bi ob vnovični vzpostavitvi trgovine z orožjem med Kitajsko in EU Kitajska posledično lahko zahtevala tudi prepoved prodaje orožja Tajvanu, kar bi še dodatno otežilo pot Tajvana k samostojnosti. Prodaja orožja državam, v katerih je oblast vse prej kot demokratična, je zelo tvegan poseg, saj se prav kmalu lahko ponovijo dogodki iz leta 1989, in glede

ga nezadovoljstva v zvezi z venezuelskimi nakupi orožja ne skrivajo v sosednji Kolumbiji, hkrati pa je kolumbijski predsednik Alvaro Uribe izrazil razočaranje nad obnašanjem španskega premierja Zapatera. Leta je namreč sočasno s prodajo orožja Venezueli Kolumbiji prodal 41 tankov, za kar pa po mnenju Uribeja ni bilo potrebe. Kolumbija je Španijo sicer prosila, da ji prodajo orožje, ki ga potrebuje za boj proti gverilci in pridelovalcem kokaina, vendar pa v Kolumbiji infrastruktura ni primerna za uporabo tankov in jih zato niti ne potrebujejo.

Če so potrebe Kolumbije po oboroževanju smiselne, pa tega nikakor ne moremo trditi za Venezuelo. V tej državi namreč nimajo več problemov z uporniški skupinami ali s trgovino z mamilami, s kakršnimi se spopadajo v sosednji Kolumbiji. Prav tako pa bi lahko Hugo Chavez svojim oboroževalnim ambicijam namenil manj denarja glede na dejstvo, da je Venezuela ena najrevnejših držav Južne Amerike, saj v njej kar

Eden izmed glavnih zagovornikov odprave embarga med EU in Kitajsko je francoski predsednik Jacques Chirac.

Mnenja EU glede odprave prepovedi prodaje orožja Kitajski so deljena, vendar večina članic podpira prepoved tudi v prihodnje.

nilo tudi ohladitev zunanjih odnosov med ZDA in EU. Zagovorniki statusa quo so postali še glasnejši po sprejetju protiodcepitvenega zakona za Tajvan, ki so ga v Pekingu sprejeli letos marca. V njem je določeno, da je Tajvan le kitajska provinca in da

na to, da se kitajsko vodstvo od takrat še ni spremenilo, še vedno obstaja možnost, da bi se kakršni koli protivladni protesti spet končali krvavo.

Venezuelske ambicije

Kitajska pa ni edina država, ki želi

70 odstotkov državljanov živi v revščini, od tega jih je polovica izjemno revna. A kljub temu prebivalci Venezuele zaupajo svojemu predsedniku, saj že od prihoda na oblast leta 1998 uživa njihovo veliko podporo, za katero ne kaže, da bi kmalu usahnila.

Ana Müllner

Slavje ob petdeseti obletnici podpisa avstrijske državne pogodbe na balkonu dunajskega dvorca Belvedere

Fotografije: Reuters

Jubilej z napako

15. maja je Avstrija proslavila petdeseto obletnico podpisa državne pogodbe (ADP), ko je spet postala suverena država. Slavje kazi dejstvo, da obveznosti do manjšin, ki jih določa 7. člen pogodbe, vse do danes niso izpolnjene. Vsaka obletnica prinaša s seboj ponos na prehojeno pot in pot Avstrije je bila od leta 1955 dolga in uspešna; je stabilna demokracija, desetletje članstva v EU jo je v tem še utrdilo, gospodarski razvoj je zgleden. Nemogoče pa je prezreti neizpolnjen obračun z ostanki nacistične dediščine in pomanjkljivo uresničevanje pravic narodnih manjšin.

Črna preteklost

Da bi razumeli težave, ki Avstrijo bremenijo v letu 2005, se moramo ozreti na čas pred 2. svetovno vojno. Že leta 1933 je Avstrija po notranjepolitični krizi doživela vzpostavitev stanovske države klerofašističnega tipa pod vodstvom Engelberta Dollfussa, ki je vnesla marsikatero delitev. V boju zoper socialdemokrate kot tudi zoper naciste se je Dollfuss naslanjal na Mussolinijevo Italijo. Julija 1934 je sledil neuspešen nacistični puč, ki pa je terjal Dollfussovo smrt. Ozračje je ostalo naelektreno, nacisti pa so bili v Avstriji še naprej zelo močni.

Leta 1938 je sledila priključitev države Hitlerjevi Nemčiji. Šlo je za nasilno dejanje, ki pa ga je spremljalo odobravanje dela prebivalstva. Zavezniki so sicer že z moskovsko deklaracijo oktobra 1943 ugotavljali, da je Avstrija prva žrtev nacizma in da je "anšlus" ničen. Hkrati pa je veljalo opozorilo, da Avstrija "nosi odgovornost zaradi sodelovanja v vojni na strani Hitlerjeve Nemčije".

Po končani vojni je Avstrija postala zasedbeno območje ZDA, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze. Deli Koroške, ki jih je jugoslovanska armada zasedla do srede maja

1945, so prešli pod britansko upravo. Jugoslavije k razdelitvi okupacijskih območij niso pripustili. Avstrija naj bi namreč v očeh Zahoda predstavljala tampon, ki bi preprečeval širjenje komunistične nevarnosti.

Pogajanja o prihodnosti

Izhodišče pogajanj o Avstriji, ki so se začela januarja 1947, je bilo, da Avstrija kot država ni napovedala vojne in je ni vodila, ob koncu spopadov pa je bila osvobodjena in ne premagana. Zato zavezniki z Avstrijo ne bi sklenili mirovne, ampak državno pogodbo. Jugoslovanske ozemeljske aspiracije na Koroškem je podpirala le Sovjetska zveza, a je tudi ta po informbirojskem sporu leta 1948 umaknila svojo podporo. Pogajanja so zaradi načelnega vprašanja avstrijske odgovornosti in zaradi praktičnih vprašanj – meje z Jugoslavijo in sovjetskih zahtev po nemški imovini – zastala. Jugoslavija je bila prisiljena postopno zmanjševati svoje zahteve, na pogajanjih pa je veliko nesoglasij dvignilo vprašanje slovenske manjšine.

Čeprav je bila nato pogodba v glavnem pripravljena že do leta 1949, je hladnovojno "kazanje mišic" preložilo njen podpis. Do njega je končno prišlo leta 1955. Avstrijska državna pogodba je znova vzpostavila Avstrijo kot suvereno, svobodno, neodvisno in

demokracično državo (1. člen), prepovedala je politično ali gospodarsko združenje z Nemčijo (4. člen), za meje so bile določene meje pred priključitvijo Nemčiji (5. člen), pravice slovenske in hrvaške manjšine (lastne organizacije in tisk, osnovno in srednje šolstvo, dvojezičnost v upravi in na sodiščih, dvojezični krajevni napisi, prepoved delovanja organizacij, ki kratijo pravice obeh manjšin) je zaobjel 7. člen, v 9. pa je bila naložena razpustitev nacističnih organizacij.

Spremenljiv odnos do manjšine

Neposredno po podpisu ADP je Avstrija razglasila nevtralnost. Z Jugoslavijo so se stiki postopno normalizirali. Krizo v jugoslovansko-avstrijskih odnosih so nato prinesla sedemdeseta leta zaradi vprašanja manjšine. Avstrijski nacionalisti so 1970 ob obletnici koroškega plebiscita zatrjevali, da bo zgodovina na Koroškem potegnila končno črto šele, ko enega izmed obeh narodov ne bo več. Leta 1972 je sledil zloglasni pogrom nad dvojezičnimi krajevnimi napisi, leta 1976 je bila sprejeta t. i. sedmojuljska zakonodaja, ki je temeljila na preštevaniu

manjšine in s katero naj bi izpolnili 7. člen ADP. Dediščina tega obdobja se danes kaže predvsem v odsotnosti dvojezičnih krajevnih napisov, ki jih predvidevata tako uredba iz leta 1977 kot rzsodba avstrijskega ustavnega sodišča iz leta 2001. Napisi pa so le najvidnejša težava koroških Slovencev.

Na ne najboljše stanje so opozorili tudi na okrogli mizi z naslovom Slovenstvo v Avstriji 50 let po avstrijski državni pogodbi, ki je 10. maja potekala v prostorih državnega sveta. Na njej je predsednik državnega zbora France Cukjati uvodoma opozoril, da "smo Slovenci v prvi vrsti domoljubi in ne nacionalisti". V tem smislu je torej treba jemati ugotovitve udeležencev okrogle mize, da 7. člen po 50 letih ni v celoti uresničen, najbližje uresničiti pa so določila, ki zadevajo šolstvo. Dr. Avgustin Malle je opozoril na pomanjkanje politične volje pri političnih strankah v Avstriji in na to, da Avstrijo k varstvu manjšine poleg ADP obvezuje vrsta sklepov in deklaracij EU. Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Jože Wakounig je opozoril na zastoje pri konferenci o soglasju, avstrijski veleposlanik Valentin Inzko pa je poudaril, da je avstrijska vlada vendarle sprejela več ukrepov v prid manjšine.

V iskanju soglasja

Sicer pa so zadnji meseci minili v znamenju ADP in nerešenih sporov. Potem ko se je polegla razprava o nasledstvu Slovenije pri ADP, so bili opazni poskusi pozitivnih premikov s sklicem druge konference o soglasju (prva je propadla leta 2002), ki jo je sklical avstrijski kancler Wolfgang Schüssel, da bi dosegli sporazum gle-

de postavitve dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem. Morda tudi kot posledica povečane pozornosti mednarodne javnosti ob jubileju so pogovori do zdaj kljub začetni skepsi potekali razmeroma uspešno. V kanclerjevi navzočnosti so tudi postavili prve dvojezične napise v petih krajih od

velikem slogu in so bile zamišljene kot obnovitev zgodovinskega dogodka izpred 50 let. Ob tem pa velja opozoriti na pomembni pomanjkljivosti proslave. Prva je ta, da slovenski zunanji minister nanjo ni bil povabljen, saj Avstrija naše države ne priznava kot sopolisnice ADP. Zunanji mi-

podpisnice, in opozoril, da 7. člen ob opaznih premikih pri njegovem uresničevanju ostaja odprto vprašanje in da Slovenija pričakuje dokončno izpolnitev vseh obveznosti.

Še zgovornejši podatek pa je bila odsotnost zunanjih ministrov ZDA in Velike Britanije na proslavi. Obe drža-

• Avstrija naj bi bila prva žrtev nacizma, a je bila v tridesetih letih prejšnjega stoletja pod vodstvom Engelberta Dollfussa organizirana kot fašistična stanovska država.

• Celo desetletje po koncu vojne je bila Avstrija razdeljena na ameriško, sovjetsko, britansko in francosko zasedbeno območje.

• Ob okrogli obletnici je izvirnik avstrijske državne pogodbe izjemoma zapustil Moskvo in bil na ogled na Dunaju.

• Postavitev dvojezičnih krajevnih napisov prejšnji teden je sprožila nasprotujoče si odzive, saj so napisi vsebovali slovnične napake.

tistih, kjer bi ti morali stati že po uredbi iz leta 1977. Napačen slovenski zapis dveh izmed njih je bil neprijeten spodrsrlaj, če v njem ne vidimo podcenjujočega odnosa oblasti. Vsekakor pa je bila pozitivna in odmevna akcija civilne iniciative Vidna domovina, ki je na zasebnih zemljiščih postavila manjkajoče dvojezične napise v približno 150 krajih na Koroškem, kar kaže na zmožnost tvornega sodelovanja manjšine in večine.

Neizpolnjena obveza

Nedeljske slovesnosti v dunajskem dvorcu Belvedere so potekale v

nister Rupel je v sporočilu za javnost priznal Avstriji mednarodno veljavo na podlagi uveljavitve vrednot demokracije, svobode, miru in stabilnosti, k čemur je levji delež prispevala ADP. Hkrati pa je spomnil, da se Slovenija šteje za naslednico Jugoslavije kot so-

vi sta sicer poskrbeli za nadomestno navzočnost drugih svojih predstavnikov, a v tišem jeziku diplomacije je bilo to znamenje Avstriji, da se tudi zavezniki zavedajo, da po petdesetih letih ni vse tako, kot bi moralo biti.

Mitja Volčanšek

RUMENE STRANI

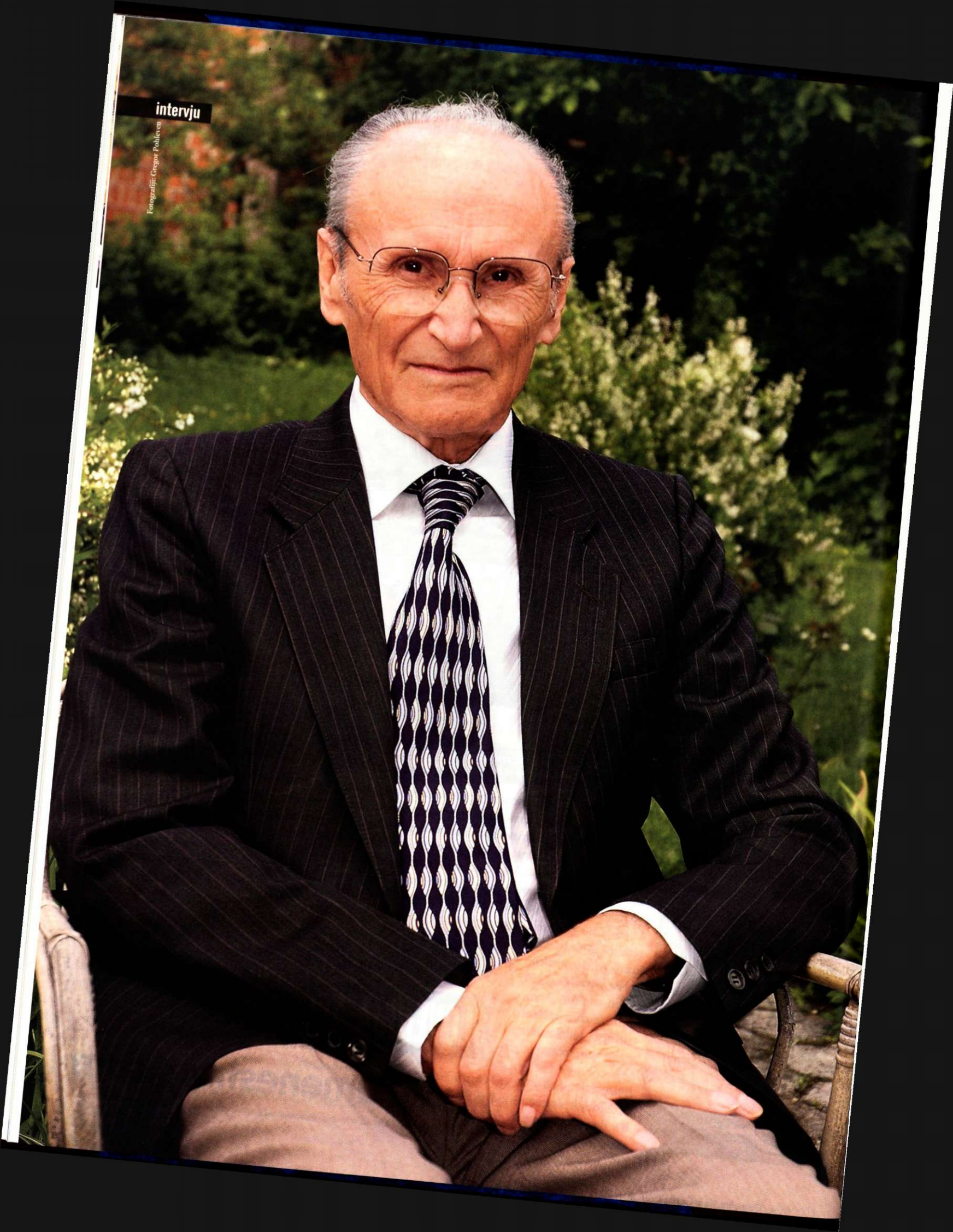
SLOVENIJA TEL

I N T E R
M A R K E T I N G

www.rumenestrani.com

intervju

Fotografiji: Gregor Pohljevc

Rojen je bil leta 1930 v Robiču pri Kobaridu. Je doktor filozofskih znanosti. Bil je sodelavec univerzitetnega Inštituta za filozofijo in sociologijo v Ljubljani. Ukvarja se s hermenevtiko, fenomenologijo, filozofsko metodologijo, filozofijo mišljenja, preučuje zlasti Heideggerja, Vebra in Nietzscheja. Je avtor številnih knjig in strokovnih člankov. Spada v krog intelektualcev, ki se zbirajo v okviru Nove revije.

Približno pol leta je minilo od državno-zborskih volitev, ki so prenesle spremembo oblasti v Sloveniji. Kje vidite ključne vzroke za preobrat?

Sedaj je to preprosto. Predvsem v aroganci prejšnje oblasti, drugo pa je tudi to, da je med ljudmi liberalna demokracija izgubila zaupanje. Zdi se mi, da bo sedanja vladajoča garnitura dalj časa na oblasti, vsaj dva ali tri mandate. Če seveda ne bo prišlo vmes kaj izrednega, če se ne bo kaj ponesrečilo ali če ne bo prišlo do razhoda v koaliciji.

“Stranki leve, kolikor sta levi, se nista mogli sporazumeti. Skupnega jezika, ki bi gradil na skupno doseženih rezultatih in skupni odgovornosti, liderji teh strank niso bili sposobni najti. Tudi zdaj ne vidim resnega poskusa, da bi bili pripravljeni delovati kot opozicija,” tako nekako je nekdanji predsednik države Milan Kučan v intervjuju za Mladino presodil stanje na levi. Je mogoče vzroke za poraz tranzicijske leve iskati v neenotnosti?

Ne. Neenotnost pred volitvami ni bila vidna. Je šele sedaj. Dejansko so se izpeli. To se vidi tudi po kritikah vlade. Nimajo ničesar drugega kot ideološke teme. Njihove kritike vlade na gospodarskem področju so nekonsistentne, iz trte izvite. Nimajo ničesar dobrega ponuditi. Vlado skušajo spodmakniti, vendar povsem neuspešno.

Je mogoče ob tem vleči vzporednice s stanjem, v kakršnem so bile pomladne stranke pred leti?

Ne. Tega ni mogoče primerjati. Gre za čis-

Sociolog dr. Frane Adam je nedavno v Novi reviji zapisal, da so zadnje volitve krepko zamažale hegemonijo (tranzicijskega) levega liberalnega bloka. “Kot že pojem hegemonije pove, poanta oblasti ni le politična, temveč je poudarek na obvladovanju širših institucionalnih sklopov, na penetraciji v civilno družbo, medije in univerzo. Po volitvah je v tem bloku opaziti dezorientacijo in veliko frustracijo. Ne gre samo za to, da so bili navajeni oblasti in se zdaj v opoziciji ne znajdejo. Gre za več. Najprej je pod vprašaj postavljen njihov posebni privilegirani status, poleg tega je mogoče, da bodo nekateri monopolni in rentni položaji ukinjeni.” Se vam zdi, da je levica res tako izgubljena?

Adam ima prav. Kot sem že dejal, so se te stranke izpele, nimajo pravega koncepta in njihova hegemonija počasi slabi. No, sedanja vlada je njihovo hegemonijo na različnih področjih šele komaj načela.

V času Demosa se je tudi mislilo, da je stara elita nemočna, vendar se je prenovljena potem kmalu po osamosvojitvi prav s pomočjo črvov, če uporabim vaš izraz, spet pobrala in znova prevzela oblast. Se ta zgodba lahko ponovi?

Nevarnost je, da se to ponovi. Skrbita me dve stranki v tej koaliciji; SLS in DeSUS, ki ju pogosto vodijo zelo parcialni interesi. Že sedaj so nekateri ukrepi vlade oddaljeni od temeljnih programskih usmeritev, od tistega, kar je bilo prej napovedano. Pojavljajo se številni očitki zaradi

ne bo nič premaknilo. Nevarnost je, da vlada ne bo izpolnila svojih programskih ciljev in rešila tistih problemov, za katere je rešitev obljubljala.

No, seveda pri odprodaji državnega premoženja stvari ni mogoče narediti čez noč. Verjetno želi sedanja vlada (in sedanja vladajoča politična opcija) v gospodarstvu utrditi svoj vpliv, saj prej tega vpliva kot opozicija na tem področju praktično ni imela.

Vsekakor je tako. Očitno namerava vlada narediti pri nekaterih programskih usmeritvah nekatera odstopanja – žrtve, da ne bi ogrozila koalicije in da bo lahko glavne stvari še vedno izpeljala. Po drugi strani pa je tako, da stvari, ki jih ne izpelješ prvi dve leti, potem ne moreš več izpeljati, ker se začnejo bližati volitve. Dejstvo je, da je nekatere ukrepe treba sprejeti, speljati, čeprav so v javnosti nepopularni. Moja skrb je v tem, da nekaterih glavnih stvari, za katere se je zavzemala Slovenska demokratska stranka, vlada ne bi mogla izpeljati zaradi koalicijskih kompromisov.

Naj se vrnem k Adamu. V prej omenjenem članku pravi, da je opozicija z Janšo na čelu že pred volitvami postala normalna in sprejemljiva politična opcija, tako personalno kot nazorsko. In to kaže tudi po zmagi na volitvah. Po njegovo je mogoče (in to mislijo tudi številni drugi), da se bo Janša na oblasti zasedel za več kot en mandat. Drugačnega mnenja je Spomenka Hribar, ki zatrjuje, da sedanja oblast kaže totalitarne tendence, skratka, da ni sprejemljiva oblastna politična opcija.

Kar se mene tiče, je izjava Spomenke Hribar absolutno prenagljava in neupravičena. Še dobro niso prišli na oblast, pa se gre Hribarjeva spet zaustavljanje desnice. Njeno sklepanje ne izhaja iz resne analize, ampak iz nekih iracionalnih oseb-

Stare sile nimajo več racionalnih argumentov

Pogovor z
dr. Ivom
Urbančičem

to drugo stvar. Pomladne stranke so bile neenotne zaradi mnogih stvari. Poleg tega so imele takrat črve v svoji hruški – podtaknjence, ki so te stranke med seboj sprli. V preteklosti je znala levica spretno med seboj spreti te stranke, medtem ko danes tega praktično ne more več storiti, saj so se pomladne stranke iz tega veliko naučile.

napovedanega in sprejetega usklajevanja pokojnin z rastjo plač in zaradi prepočasnega umika države iz gospodarstva. Po drugi strani pa se ponavlja teza, da se želi odprodati celotno slovensko premoženje, česar pa iz (ne)ukrepov vlade ni moč zaslediti. Slovenija mora državna podjetja privatizirati in jih delno prodati tudi tujcem. Dokler se ne bo v to kisllo jabolko ugriznilo, se

nih zamer. Res je namreč, da Janez Janša ni nikoli maral plesati, kot je žvižgala Spomenka Hribar.

Zadnji tedni so v znamenju konca druge svetovne vojne. Predsednik vlade Janez Janša je bil slavnostni govornik na Mali gori ob dnevu upora proti okupatorju in v Cankarjevem domu ob šestdeseti obletnici konca druge sve- >>

» toвне vojne. Kako ocenjujete njegova govora?

Ne samo njegova govora, ampak celotno ravnanje vlade ob teh vprašanih je izredno premissljeno. Vlada (vladajoča koalicija) se ni pustila sprovcirati v ideološki in kulturni boj, za katerega ob teh vprašanih v resnici gre. Ni se pustila izzvati, da bi se na preteklosti delili in da bi levica na podlagi tega imela koristi. Janševa vlada in predvsem njegova stranka so načrtno izhajali iz tega, da na ideoloških temah iz preteklosti in na odnosu do preteklosti ne bodo utemeljevali svoje politike. In to je glavna stvar te nove politike. Jansa je v svojih govorih to popolnoma jasno pokazal. Zato menim, da je govor, ki ga je imel v Cankarjevem domu ob šestdeseti obletnici konca druge svetovne vojne, po svoji uravnoveženosti, po politični orientiranosti v prihodnost najboljši politični govor v zgodovini Slovenije. Takega še nisimo imeli. Želim, da se ta politika nadaljuje, da ideološke teme o preteklosti, o teh sporih okoli partizanov, domobrancev in neofašistov, ne postanejo osrednji predmet političnih razprav, saj je to tema, na kateri opozicija rada gradi in se v njej počuti doma. Jansa je to uvidel, zato se je že pred volitvami tem temam spretno izogibal.

Njegov govor torej poleg uravnoveženosti nosi tudi jasen in nepristranski pogled na preteklost.

Drži. Jasen, poleg tega pa tudi diferenciran pogled na preteklost. Gre za stališče, da je bil NOB tisti element, ki je bil del zmagovite zavezniške mednarodne antifašistične koalicije in ki je bil v tem smislu osvobodilni boj. In je bil pozitiven. Pri tem pa je razločil izrabo tega boja s strani manjšinskih komunistov za zločinsko komunistično revolucijo in uzurpacijo oblasti. To dvoje je treba razločiti; partizanski osvobodilni boj in njegovo zlorabo s strani komunistov. Podobno je pri domobranjih. Njihova prisega in sodelovanje z okupatorjem nista sprejemljiva. Treba je razločiti tisto, kar je naredil vrh domobranstva kot kolaborant z okupatorjem in s prisego, in navadne borbe, domobranci, ki so v domobranstvo stopili zaradi samoobrambe. To ne pomeni, da je treba NOB in domobranstvo izenačiti, ampak da na stvari gledamo objektivno, saj večina domobrancev ni bila izdajalcev domovine, ampak so bili izzvani s strani revolucije. Ni pa sprejemljivo, da so sodelovali po nalogu njihovega vodstva skupaj z okupatorji v ofenzivah proti partizanom.

Kot protikomunistični borci?

Kot že samo ime pove. Branili so svoje domove in življenja pred komunističnim terorjem, ki je potekal že med vojno. Pri tem pa ne gre za poskuse izenačevanja s partizanstvom, ampak za priznanje zgodovinskih dejstev. Jansa je te stvari jasno razločil in opredelil.

Očitno namerava vlada narediti pri nekaterih programskih usmeritvah nekatera odstopanja – žrtve, da ne bi ogrozila koalicije in da bo lahko glavne stvari še vedno izpeljala. Po drugi strani pa je tako, da stvari, ki jih ne izpelješ prvi dve leti, potem ne moreš več izpeljati, ker se začnejo bližati volitve. Dejstvo je, da je nekatere ukrepe treba sprejeti, speljati, čeprav so v javnosti nepopularni.

Zgodovinarji, ki so blizu prejšnji oblastni strukturi, zatrjujejo, da želi sedanja oblast reinterpretirati zgodovino.

Če pri tem mislimo, da gre za reinterpretacijo njihove interpretacije dejanske zgodovine, potem je to točno in nujno, da se dela. Mi moramo vzpostaviti historično interpretacijo na način, ki ustreza

Govor, ki ga je imel Janša v CD, je po svoji uravnoveženosti, po politični orientiranosti v prihodnost najboljši politični govor v zgodovini Slovenije.

razvoju dogodkov, ne pa ideološki podobi, ki je bila ustvarjena v prejšnjem režimu. To je nedvomno nujno in tu zgodovinarji stare šole nimajo prav. Oni zabrisujejo nekatere stvari. Nočejo sprejeti razločitve med narodnoosvobodilnim bojem, ki ga je seveda organizirala komunistična partija, in revolucionarnim zločinstvom že v času druge svetovne vojne, ki je sprožilo državljansko vojno. Ne razločevati, to je tista ozkost teh zgodovinarjev, ki ni sprejemljiva. V nekaterih akcijah nekaterih intelektualcev, ki so želeli usmeriti javne izjave proti neofašističnemu ravnanju v zadnjih časih v Italiji, sem se nedvoumno izrazil, da brez jasne obsodbe naših zločinov ne moremo podučevati neofašistov kako in kaj. Najprej moramo počistiti pri sebi, potem pa lahko podučujemo tudi neofašiste. Ne pa da te stvari spet zamegljujemo. Ne smemo biti zrcalna slika neofašistov, ki prav tako zamegljujejo svoje zločine. Takih izjav ne podpisujem.

V zadnjih tednih je zelo aktualno tudi vprašanje medijev. Z vladnim predlogom zakona o Radioteleviziji Slovenija so oživele razprave ne samo o položaju in vlogi nacionalne televizije, ampak tudi o njeni uravnoveženosti oziroma neuravnoveženosti. Nasprotniki zakona trdijo, da želi vlada nacionalno televizijo poddržaviti in si jo s tem podrediti.

Absolutno nimam tega vtisa. Gre za predlog zakona, ki je dejansko narejen podobno kot v mnogih evropskih državah. Gonja proti temu zakonu je poskus, da bi ohranili slabo obstoječe stanje, zato ni upravičena.

Nasprotniki novega zakona tudi pravijo, da mora radiotelevizijo nadzorovati javnost oziroma civilna družba, pri čemer pa je jasno, da sedanji svet RTVS preko tako imenovane civilne družbe nadzoruje tranzicijska levica. Je civilna družba samo kulisa?

Civilna družba je fetiš. Pravzaprav je vse, kar ni vladno, civilna družba. Podjetja, ki niso v državni lasti, cerkev itd. Civilna družba so ljudje in to ljudstvo je izrazilo svojo voljo na volitvah, in to ljudstvo, ta civilna družba želi spremembe. Če vlada ne bi začela delati tega, kar dela, potem ne bi izpolnjevala svojih volilnih obljub. Ljudje so jih prav zaradi tega izbrali na volitvah, da bodo številne stvari vodili drugače. Sam se ne bi oziral na te očitke, ker so tendenciozni in neracionalni.

Pisatelj Drago Jančar je pred kratkim v Sobotni prilogi Dela zapisal, da nasprotnike novega zakona o RTVS očitno moti predvsem to, da

bo programski svet, ki je predviden po novem zakonu namesto sedanjega sveta, izglasovala večina, ki pa je očitno napačna večina.

Točno tako. Jančar je tu zadel v polno. Prav za to gre. Tudi "šuntanje" in zavajanje novinarskih kolegov iz tujine jim ne bo pomagalo. Prihajajo k nam in očitajo ministru za kulturo Simonitiju stvari, ki jih imajo sami v svojih državah podobno urejene. Skratka, niso dosledni. Ko pa se jim pokaže realnost, ostanejo brez besed. Že vnaprej sejati tako nezaupanje se mi zdi popolnoma nepotrebno. Gre predvsem za poskuse ohranjanja obstoječega slabega stanja.

Na Zboru za republiko, kjer je potekala razprava o medijih, je večina nastopajočih menila, da imamo še vedno neuravnovežen medijski prostor.

Medijski prostor je tak, kot je bil. To ni nič

novega. Vprašanje je, kdaj bodo sami novinarji ugotovili, kaj je tisto, kar je njihova državljanska dolžnost in dolžnost medijev kot četrte veje oblasti. Novinarji bodo morali prej ali slej spoznati, da morajo oni kot uho, glas in vest družbe podpirati politiko uravnovešenosti in predvsem poročati o dogodkih, ne pa sporočati svoje navijaštvo.

“... meni je vseeno, ali nov ali star, konservativen ali liberalen, rad bi imel normalen časopis,” je v prej omenjenem članku zapisal Drago Jančar. Ali Slovenija potrebuje nov kvaliteten dnevni časopis?

Če bi ga lahko vzpostavili, bi bilo to sijajno. Dolžnost vlade je, da vzpostavi razmere za pluralni medijski prostor. Predvideni sklad za medije je že en tak vzvod. Novinarstvo pa mora ob tem dozoreti in o stvareh poročati stvarno in ne ideološko.

Slovenija je dobro leto članica Evropske unije. Zdi se, da se to v naši državi ne pozna preveč. Je članstvo upravičilo pričakovanja ljudi?

Stare sile nimajo več racionalnih argumentov, takih, kot so jih imeli prej. Hegemonija, ki so jo imeli do sedaj, se jim sesuva. Pa ne samo zaradi članstva, ampak očitno je, da ni več mogoče korporativistično voditi gospodarstva in da po starih ideologijah ni več mogoče upravljati zadev. Ni pa članstvo v EU povzročilo te spremembe. Bistvena je notranja situacija, ki se evropeizira sama po sebi in kaže, da ta vlada ne bo imela samo enega mandata (če bo kot koalicija obstala), ampak več.

Ostaniva še malo pri EU. Aktualno je vprašanje potrditve ustavne pogodbe v Franciji in še nekaterih drugih državah. Je Evropska unija na prelomnici?

Po svoji temeljni usmeritvi sem filozof in tako tudi gledam na stvari. Izdal sem knjigo Nevarnost biti: Krokiji o duhu evropskosti. V njej govorim o zelo hudi nevarnosti, v katero drvi obstoječi razviti svet, predvsem Evropa. Sam se počutim kot evropski Slovenec oziroma kot slovenski Evropejec. Ker mi gre za Evropo, sem na neki način kritičen do tega, kako se odvija celotna zadeva. Naj na kratko povem vso zadevo. Vsa določila, norme, vrednote te nove ustave ne delajo drugega, če jih premislimo v bistvenem, kot podaljšujejo v brezkrainost Evropo, kakršna že je. Prave prihodnosti Evrope v teh listinah ni. In tu je velik problem Evrope, Evropa, kakršna je, nima prave prihodnosti. Če bomo samo brezkončno povečevali produkcijo, ni v tem nikakršne prihodnosti in tudi ne možnosti človeškosti človeka. Vse debate, ki so mi znane ob tej ustavi, so ta problem popolnoma izpustile. Ne vidimo nevarnosti, v katero ta razviti svet drvi. In vse pričakovanje, da se bo vse rešilo, če bomo povečali produkcijo, če

bomo znanost vpregli v to, da bo še bolj produktivna in konkurenčna, da bomo še več ustvarili, da bomo še bolj, kar smo, je velika utopija. To je velik problem Evrope in vsega razvitega sveta.

No, očitno Evropi ne preostane drugega, kot povečevati konkurenčnost, saj se sooča s hudo konkurenco ZDA in Kitajske in se mora na to odzvati.

Seveda, vendar to ne bo ustvarilo nove prihodnosti Evrope. Nam gre za to, da ustvarimo človeka vredno prihodnost. Ne pa za to, da vso produktivno populacijo spreminjamo v razpoložljivi resurs za to nenehno stopnjevanje produkcije. To ni človeško. Že Platon je videl, da

Civilna družba je fetiš. Pravzaprav je vse, kar ni vladno, civilna družba. Civilna družba so ljudje in to ljudstvo je izrazilo svojo voljo na volitvah, in to ljudstvo, ta civilna družba želi spremembe.

človek samó z znanostjo še ni človek, da je tu potrebno še nekaj tretjega. In tega današnja Evropa nima. Iz tega izvira moja skrb zanjo.

So to vrednote, vera?

Ne. Tukaj gre najprej za ovedenje velike nevarnosti, v kateri je evropski človek, ki je sploh neovredna, ki ni to, kar ponavadi imenujemo ekološka, klimatska globalna nevarnost, premajhno število rojstev, gospodarski zlom ali kaj podobnega. Nevarnost, o kateri govorim, je razčlovečenje evropskega človeka kot človeka, ki je zdaj samo razpoložljiv. Ta ustava je nujna in jo je treba sprejeti. Vendar si z njo Evropa ni odprla nove prihodnosti. To ni kritika Evrope, ampak skrb za Evropo.

Evropa se gre že pretirano čistunstvo človekovih pravic do te mere, da vsakega, ki razmišlja nekoliko drugače kot njena vladajoča javnost, malone obtoži za misljenjski delikt. To se je pri Buttiglioneju že skoraj zgodilo. Evropska vrhunška politična javnost ne trpi drugačnega mišljenja od svojega prevladujočega.

Kako pa gledate na trk civilizacij, ki smo mu na neki način priče po 11. septembru 2001?

V arabskem svetu se ni zgodilo tisto, kar se je zgodilo v Evropi z novim vekom, da so se stvari postavile na racionalne temelje. Ni prišlo do obrata k človekovi svobodi. V Evropi se je vera ločila od politike, v islamskem svetu pa večinoma še ne. To je v teku in zato se v islamskem svetu pojavlja toliko konfliktov. Sprejemanje zahodne tehnologije in znanosti jih sili v spremembo in odvrnitev od islamskih teokratskih vladavin v demokratične oblike družbe. Gre za proces, ki ni preprost in bo še dolgo potekal. Prej ali slej bodo morali razločiti med teokratsko in posvetno vladavino. Med tem

pa se porajajo v tem svetu nevarnosti, ki so grožnja evropskemu načinu življenja.

Ameriški predsednik George W. Bush govori o širjenju svobode po svetu.

To je širjenje zahodnega odnosa do vseh stvari. To počne tudi Evropa, ki je v preambuli svoje ustavne listine zapisala (to so sicer potem nekoliko korigirali), da se bo zavzemala za širjenje temeljnih vrednot evropske kulture. To pomeni popolnoma isto, kar govori ameriški predsednik. Nekateri levičarski krogi v Evropi si izmišljujejo konflikt z Ameriko, ki jim je potreben iz nekaterih drugih razlogov. V islamskem svetu smo pač priče procesu demokratizacije, ki je ni mogoče

ustaviti, saj je to njihova prihodnost. So pa med njimi mnogi, ki želijo čas ustaviti in kolo zgodovine zavrteti nazaj, izredno radikalni in nevarni.

Je Evropa lahko zaradi tega ogrožena? S tem v zvezi se pojavljajo upravičeni dvomi glede vključitve Turčije v Evropsko unijo.

Sam sem zelo v dvomih, da je Turčija res evropska država, saj je njen največji del v Mali Aziji. Po eni strani razumem, da bi se z vstopom v EU lahko še bolj evropeizirala in bi bila lahko zgled drugim islamskim državam, po drugi strani pa je Turčija še povsem islamska in azijska država. Njen odnos do manjšin (Kurdi), do ljudi ni evropski. Evropa lahko izgubi svojo identiteto. Pojavijo pa se lahko še mnogi drugi problemi. Skratka, razumem pomisleke glede članstva Turčije v EU, nisem načelno proti priključitvi Turčije EU, mislim pa, da uresničitev tega zahteva svoj čas.

To torej pomeni, da mora Evropa le ostati pri svojih koreninah.

Države na robu Evropske unije se morajo najprej evropeizirati, šele potem bi lahko razmišljali o njihovi vključitvi, pri čemer je potreben daljši čas. Vprašanje pa je, ali bo to še Evropa, če se bo zveza širila prek njenih geografskih meja.

Nekateri turški politiki očitajo Evropejcem, da želijo z omejevanjem širitve Evropske unije še naprej ostati ekskluziven krščanski klub.

To je ta očitek, čeprav se je Evropa sprostila političnega krščanstva. Vera je ločena od državne oblasti, kar je prav. Verska izpraznjenost evropskega človeka v dotiku in mešanju z dogmatično zagnanostjo islamskega sveta pa je nekaj, kar lahko poraja še neslutene težave. Vendar premalo poznam turške razmere, da bi smel o tem soditi.

Metod Berlec

Festival slovenskega šansona, ki ga prireja Glasbeni program Radia Slovenija, bo letos že tretjič. V četrtek, 19. maja, si ga boste v studiu 14 Radia Slovenija lahko ogledali v živo. Hkrati ga bodo prenašali na 1. programu Radia Slovenija.

Letos je na razpis za festival, ki poteka pod vodstvom glasbene urednice Meri Avsenak Pogачnik in glasbenega producenta Deča Žgurja, prispelo 50 novih del. Izmed njih je strokovna žirija, ki jo sestavljajo literarni kritik Matěj Bogataj, pesnik Ervin Fritz, skladatelj Mojmir Sepe ter skladatelj in glasbeni producent Žiga

Kantavtor in občasno tudi šansonjer Dušan Ursič v drugi polovici osemdestih let v Rogaski Slatini

Najbolj znana slovenska šansonjerka Vita Mavric

Andraž Hribar je bil najboljši izvajalec leta 2001.

Andrej Rozman Roza je predlanskim napisal najboljše besedilo.

Predlanskim je bil najboljši izvajalec Ales Hadalin.

Slovenski šanson

Stanič, izbrala 15 šansonov – od klasičnih, šlagerkih do rahlo rokovsko in džezovsko obarvanih. Žirija bo ob koncu festivala izbrala najboljše besedilo, najboljšo glasbo in naboljšega izvajalca. Program bo vodila Maja Šumelj.

Za nagrade se bodo letos potegovali: Matjaž Romih (Dama rek-lama), Lado Leskover (Vabilo), Ana Vipotnik (Orfejeva pesem), Jure Ivanušič (Žabja vas), Lara Jankovič (Jaz sem tista iz omare), Lidija Kodrič (Moj koledar), Romana Krajncan (Serenada), Nata-

ša Artiček (Igla), Metod Banko (Če bom še živ), Jana Kvas (Muzika Marije L.), Nika Vipotnik (Eva-blues), Olivija (Brez sramu in brez strahu), Meta Vranič (Umrl je milijonar), Patetico (Nihče me ne bo videl jokati), Andraž Hribar (Moj življenjski refren).

Zgodovina šansona

Prvi predstavnik šansona kabaretnega sloga in tudi prvi kantavtor pri nas je bil Frane Milčinski-Jezek. Med 2. svetovno vojno je šanson cvetel v tako imenovanem

Totem teatru na Miklošičevi cesti v Ljubljani. V njem so sodelovali predvsem igralci, ki jih je okupator pregnal iz Štajerske, in omenjeni Jezek. Šansoni so sestavljali kar precejšen del programa.

koncerte. Ob vsem tem so prihajali med nas tudi kantavtorji s svežim pristopom do tega žanra. Slovenski šanson je doživel razcvet s festivalom v Rogaski Slatini v drugi polovici 80. let. Živel je sedem

Zmagovalci prejšnjih dveh festivalov

ŠANSON 2001:

najboljše besedilo: Jure Ivanušič - ODISEJ
 najboljša glasba: nagrado sta si delila Simon Šimat CIRKUS 1913 in Štefan Miljevič - HREPENENJE
 najboljši izvajalec: Andraž Hribar - CIGARETY

ŠANSON 2003:

najboljše besedilo: Andrej Rozman-Roza STRAHOVI IZ VELIKIH SOB
 najboljša glasba: Saša Olenjuk - KABARET BREZ SKRBI
 najboljši izvajalec: Aleš Hadalin - NOREC

GOOD VIBRATIONS

107.8 MHz

RADIO VELENJE

www.radiovelenje.com

Naš čas, d.o.o., Kidričeva 2a, Velenje
 tel: 03/ 897 50 03, fax: 03/ 5869 263

Čeprav so bili politično obarvani, jih je italijanski okupator nekako toleriral, pod nemško okupacijo pa je vse skupaj zamrlo.

Slovenski šanson si je pozneje svojo pot utiral na Slovenski popevki ob koncu 70. in v začetku 80. let s samostojnimi šansonjerskimi večeri pa tudi s posamezniki, ki so tej vrsti posvetili posebno pozornost in sami prirejali

let, potem pa so bili šansonjerski zanesenjaki znova prepuščeni sami sebi. Leta 2001 je glasbeni program Radia Slovenija po zamisli odgovorne urednice Ivanke Mulec Ploj obudil Festival slovenskega šansona. K sodelovanju spodbujajo že uveljavljene avtorje, kantavtorje, izvajalce in tiste mlajše ustvarjalce, ki vodijo slovenski šanson na nova, sodobnejša pota.

Barbara Kavtčnik

Ob počastitvi vstopa Slovenije v EU, priključitve Primorske Jugoslaviji in občinskem prazniku sta tolminski muzej in Zveza kulturnih društev pripravila delavnico starih tehnik vezenja in šivanja po nekdanji modi, starih pričesk, revijo noš folklornih skupin in celodnevni ekopraznik.

Pod naslovom Šivanje po starem je v tolminskem muzeju prve dni maja delavnico starih tehnik vezenja in šivanja vodila Marta Košuta iz Trsta. Sledila je predstavitev oblačilne kulture gornjega Posočja in večletnega projekta izdelave noš za tri folklorne skupine z območja občine Tolmin. Strokovna gostja okrogle

Predstavitve avtohtonih narodnih noš je v Tolmin privabila številne obiskovalce.

Fotografije: Miran Mihelič

Poglejte, kako so "štmani"

mize z naslovom Noša ni samo obleka, je več kot to, je bila tudi dr. Marija Makarovič, vodilna raziskovalka na tem področju v Sloveniji. Čez dva dni je v tolminskem muzeju potekala delavnica izdelave ženskih pričesk iz preteklosti z naslovom Počesane kot nekoč. V njej so pripravili pričeske vsem dekletom, ki so za tem nastopila v reviji folklornih skupin Razor iz Tolmina, Justin Kogoj iz Dolenje Trebuše in Ivan Laharnar s

ci plesnih skupin, ko so na reviji stare mode najprej predstavili oblačenje in obnašanje po starem, potem pa v teh nošah še zaplesali.

Kot je bilo med nastopom opisano, sega folklorna dejavnost v tem prostoru že v leto 1957, ko so na Šentviški Gori ustanovili šolsko folklorno skupino. Temeljite pa se je tega lotil organist in skladatelj Ivan Laharnar, ko je leta 1965 v okviru Prosvetnega društva ustanovil folklorno skupino odras-

ga nastopanja pod vodstvom Rafaela Dolenc je mentorstvo prevzel Boris Laharnar. Za ukrojitev verodostojnih noš je takratna mentorica Dolenceva obiskala kar 36 vasi in izpršala 140 informatorjev. Akademsko slikarka Jana Dolenc je vse te noše skicirala, vse gradivo pa je strokovno obdelala dr. Makarovičeva. Šele iz tega je leta 1999 nastala knjiga Oblačilna kultura kmečkega prebivalstva na Tolminskem z opisi noš, materi-

dencev je nastajala najmlajša tukajšnja folklorna skupina z avtohtonimi narodnimi nošami iz Trebuše, ustanovljena leta 1995. Ta je lahko dotedanje raziskave prvih dveh koristno uporabila tudi za svoje potrebe. Ženske obleke je ukrojila Cvetka Hozjan, moške pa Darja Vončina, vendar te še vedno nastajajo. Prav jim pridejo tudi pri njihovi dramski skupini ter ob raznih prireditvah. Po oceni poznavalcev tako popolne in prijetne predstavitve

Godci so spremljali folklorne plesne skupine in ustvarili prijetno ozračje.

Stari plesi in drugi običaji v Tolminu še niso iz mode.

Marta Košuta je vodila delavnico starih tehnik vezenja in šivanja.

Šentviške planote. Hkrati je ta dan na trgu pred muzejem potekal tretji celodnevni ekopraznik, ki ga je organiziralo Združenje slovenskih ekoloških kmetij. V bližnji kinodvorani so medtem predstavili problematiko ekoloških kmetij na severnem Primorskem.

Obujanje tradicije

Največ aplavza so bili deležni "manekenke in manekeni" ter god-

lih. Že leta 1997 se je to društvo preimenovalo v Folklorno društvo Ivan Laharnar – Planota, Šentviška Gora. Noše so naredili s pomočjo strokovne izvedenke dr. Marije Makarovič na podlagi slikovne in pisne zapuščine.

Začetki Folklornega društva folklorne skupine Razor segajo v leto 1985. Danes šteje skupina kar 40 članov iz raznih krajev Tolminske. Po dvajsetih letih nastajanja in uspešne-

alov, z risbami in s fotografijami. Potem je bilo treba poiskati prava blaga in šiviljo, ki je znala vse to sešiti po starem. Nič manj se ni bilo treba potruditi pri starinski obutvi, nakitu. Sledila je režija, odrske postavitve, koreografija, glasbena spremljava ...

Odmevna predstavitve

Spodobno navdušenostjo in s pomočjo naštetih in že tudi mlajših zve-

noš in plesov, ki je privabila številne gledalce, Tolmin se ni doživel.

Kdor je doživel tako kulturno in etnološko bogat dan, mu gotovo ni bilo zal, ker se ni udeležil proslave ob 60. obletnici samozvane Kidričeve lutkovne revolucionarne "ljudske" vlade, ki se je čez trupla tisočih povzpela in ostala na oblasti tega slovenskega ljudstva, ki ga je "osvobodila" v okupacijo novega totalitarizma.

Miran Mihelič

NOVO

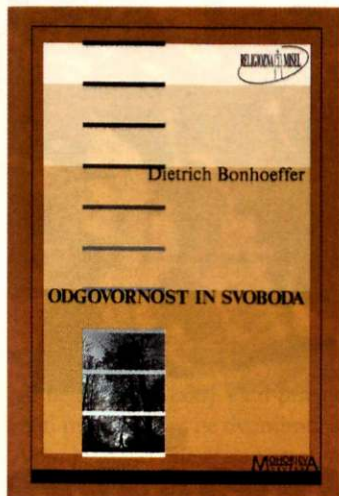
Pripravljen(i) za užitek.

Predstavljamo vam novi Barcaffe Cappuccino s tremi okusi. Odlikujeta ga hitra priprava in izorstna aroma, saj potrebujete le vročo vodo ali mleko in skodelica omamnega kapučina bo v hipu pred vami. Barcaffe. Za lepši dan.

Odgovornost in svoboda Mohorjeva družba Celje

Dietrich Bonhoeffer se je rodil leta 1906 v Breslauu (Vroclavu) v Šleziji. Študiral je teologijo in postal pastor. Že kot študent, zlasti pa kasneje kot docent na univerzi v Berlinu je veliko razmišljal o Kristusu, Cerkvi in življenju kristjana v sodobnem svetu. 9. aprila 1945 so ga nacisti obesili. V enem od intervjujev je kardinal Joseph Ratzinger med drugim omenil, da se je

navdihoval pri dveh velikih teologih: konvertitu kardinalu Johnu H. Newmanu in potestantskem pastoru Dietrichu Bonhoefferju. Bonhoefferjevo delo je ostalo fragmentarno in v zametku, vendar prav to sili bralca k razmišljanju. Lutra je sprejemal kritično in si je prizadeval osvoboditi krščanstvo iz izolacije, ga posodobiti in narediti enakopravnega sogovornika svetu. Njegova teološka misel je bila vedno povezana z delovanjem. Teorijo je nenehno soočal z življenjsko prakso. Mohorjeva je v zbirki *Religiozna misel* izdala izbor iz njegovih del. Spremno besedo je napisal Jože Pucelj.

Otroška glasbila

Založba Mladinska knjiga

Knjiga Igorja Cvetka *Trata pesem pelja* je dragocena zbirka otroškega izročila, ki preko izbranih otroških ljudskih pesmi in ob bogatih avtorjevih ilustracijah usmerja otroka v samostojno glasbeno doživljanje in izražanje. Je eno izmed prvih del nove zbirke *Predšolska vzgoja*. Objavljene pesmi so del otroškega repertoarja v našem izročilu. Spremljajo jih ilus-

tracije in slike, na katerih je predstavljena zbirka otroških instrumentov, glasbil, zvočil in zvočnih igrac, ki so prav tako vzete iz našega izročila. Knjiga tako omogoča otroku celostno glasbeno ustvarjanje in doživljanje.

Nevarnost biti

Založba Nova revija

V Zbirki *Phainomena* je izšlo delo filozofa dr. Ivana Urbančiča *Nevarnost biti s podnaslovom Krokiji o duhu evropskosti*. Urbančič v najnovejšem delu nadaljuje z razvijanjem in poglobljanjem svojega mišljenja zgodovine biti. To mišljenje – strogo gledano – ni in ne more več biti filozofiranje. O tem piše v prvih dveh krokijih. V tretjem in četrtem krokiju govori o duhu evropskosti oziroma o formaciji nihilizma. V četrtem krokiju razvija temo o pomnjenju in

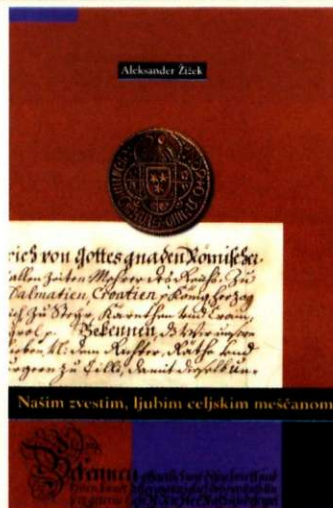

ovedenju, ki je vprašanje vse moralitete, npravnosti, pravnosti in za leten nujnega pogoja možnosti svobode. Gre za vprašljivost teh najvišjih vrednot današnje nihilistične formacije zgodovine biti, kot zapiše na zavihku. S to knjigo Urbančič samo pogloblja temo iz svoje prejšnje o naravi in globinah evropskega nihilizma.

Svoboda za Cerkev

Založba Sophia

Vsebino knjige *Svoboda za cerkev, svoboda od cerkve* je Marko Kerševan razdelil v tri sklope. V prvem, *Cerkev in moderna družba*, piše o Cerkvi v družbi, o ambivalentnosti komunističnega socializma in časa po njem, o Evropejcih jutri

(kristjani brez cerkve — ljudje brez vere?), o tem, da "religija ni zasebna zadeva", o moderni državni ideologiji, krščanstvu in civilni religiji, o etični odgovornosti verskih skupnosti in o sporazumu s Svetim sedežem in Republiko Slovenijo. V drugem, *Čas, ki ga živimo*, govori o tem, kdo je odgovoren za pravičnost in mir, o obdobju pred prvim papeževim obiskom v Sloveniji, o predmetu verstva in etika v osnovni šoli, o papežu in patriarhah, o cerkvi in džamiji, o Janezu Pavlu II. in o slovesu nadškofa Rodeta. V tretjem poglavju poda svoj pogled na II. vatikanski koncil in piše o Cerkvi in sodobnem svetu.

Na Morganovi liniji

KS Škofije, Lipa Koper

Knjiga *Na Morganovi liniji* opisuje življenje na območju sedanje Krajevne skupnosti Škofije v času po drugi svetovni vojni, ko je tam potekala demarkacijska črta, znana pod imenom Morganova linija, ki je delila najprej Julijsko krajino in kasneje Svobodno tržaško ozemlje (STO) na anglo-ameriško zasedbeno cono A in jugoslovansko cono B. Povzeta so tudi pomembnejša povelja mednarodna dogajanja v zvezi z začasnimi vojaškimi in kasnejšimi trajnimi državnimi razmejitvami med Jugoslavijo in Italijo na Primorskem kot tudi politična situacija v obeh zasedbenih conah in še predvsem v Trstu kot epicentru političnega boja nasprotnih strani.

Celje in Karel VI.

Zgodovinsko društvo Celje

Aleksander Žizek, strokovni sodelavec Zgodovinskega arhiva Celje, je po večletnem delu na listinskem gradivu v omenjenem arhivu za objavo v knji-

gi *Nasim zvestim, ljubim celjskim meščanom* pripravil integralni prepis in potrditev celjskih mestnih pravic, kot jih je leta 1717 potrdil cesar Karel VI., oče cesarice Marije Terezije. Pri potrditvi mestnih pravic Karla VI. gre za eno redkih ohranjenih listin z integralnim prepisom in potrditvijo mestnih privilegijev Celja. Vsebuje posamezne listine s potrditvami generalnih in posebnih pravic meščanov s strani Celjskih grofov ter Habsburžanov kot deželnih knezov. Pričujoča objava vsebuje faksimile izvorne listine, prepis iz gotice, prevod v slovenščino ter spremno študijo s pregledom najvažnejših etap razvoja mestne samouprave v predmodernem Celju.

Slovenski prazniki

Založba Karantanija

S pomočjo dveh knjig Marjete Zorec *Slovenski prazniki — Prepodimo zimo* in *Slovenski prazniki — Od kresovanja do silvestrovanja* se lahko podrobneje seznanimo s slovenskimi šegami, navadami in običaji, ki so povezani s posameznimi prazniki skozi

celo leto. Izvemo, katere dogodke zaznamujejo državni prazniki, kdaj in kako smo Slovenci dobili kulturni praznik, od kod izvira kurent, od kdaj praznujemo valentinovo, kaj se dogaja 1. aprila in kdo je Zeleni Jurij, kakšno moč ima praprotno seme na kresno noč, zakaj na veliki šmaren blagoslovajo cvetje in zelišča in kaj ponažarjajo posamezni božični simboli. Seznanimo se lahko tudi z izvorom in zgodovino državnih praznikov, kot so praznik dela, dan državnosti, dan reformacije in dan samostojnosti.

Slovenski begunci na Vetrinjskem polju. Velik del so jih Angleži pred 60 leti s prevaro izročili v smrt.

Vetrinj in Srebrenica

Nova slovenska zaveza je 22. aprila 2002 poslala veleposlaništvu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irskva v Ljubljani odprto pismo v zvezi z dogodki (zločinom) v Srebrenici in v Vetrinju. Ker veleposlaništvo ni odgovorilo oziroma se je zavilo v molk, NSZ zdaj tudi prek te javne objave znova poziva veleposlaništvo, da na pismo odgovori.

Ekscelenca! Gotovo Vam niso neznaní nedavni dogodki na Nizozemskem, ki so dosegli vrh 16. aprila z odstopom celotnega kabineta premierja Vima Koka. Razlog za odstop je bilo poročilo Nizozemskega instituta za vojno dokumentacijo o vlogi, ki so jo v zvezi s srebreniško tragedijo odigrali nizozemski mirovni vo-

jaški kontingent v Bosni, vodstvo nizozemske vojske, obrambno ministrstvo in celotna takratna vlada. Poročilo je to vlogo pokazalo v taki luči, da je prikrito nelagodje, ki je obstajalo v nizozemski javnosti vse od srebreniških dogodkov poleti 1995, preraslo v spoznanje, ki mu niso bile več dovolj besede, ampak je zahtevalo dejanja. Nizozemski bataljon modrih čelad, ki je od marca 1994 do srede 1995 zagotavljal varnost območja Srebrenice, je 13. julija 1995 pod pritiskom prodirajočih sil generala Mladića kraj skoraj brez boja zapustil, tamkajšnje muslimane pa prepustil njihovi usodi. Ta usoda pa je bila genocid: ženske so bosansko-srbski vojaki iz kraja pregnali, moške in može, starce in otroke pa po bližnjih poljih pokončali. Pokol je zajel 7.000 do 8.000 ljudi. Poročilo ni govorilo samo o vprašljivi umiku neke vojaške enote, ampak tudi o odločitvi vrhov-

nega vojaškega vodstva, da dejansko potek dogodkov in negativno podobo vojske prikrije pred obrambnim ministrstvom in celotno vlado.

Moralna zaveza

Pomembnejši kot poročilo samo pa je način, kako je na v njem navedena dejstva reagirala nizozemska jav-

nost, posebej pa posredno in neposredno vpleteni ljudje, od vojske do politike. Odzvali so se tako, da nas je impresionirala njihova visoka moralna zaveza, zlasti v času, ko se ljudje, osumljeni velikih preteklih nepravilnosti, ničesar ne spominjajo ali valijo krivdo drug na drugega ali pa, če se jim kaj dokaže, ne kažejo ne obža-

lovanja ne sramu. Kok, ki je sodeloval v vladi, ko se je ta leta 1993 odločila, da sodeluje v mirovni misiji v Bosni, in je bil za časa padca Srebrenice že njen predsednik, je v parlamentu izjavil, da nizozemska vlada sicer ni neposredno kriva za genocid v Srebrenici, mora pa vzeti nase polno odgovornost za situacijo, v kateri se je genocid mogel zgoditi. Ta odgovornost je tako velika, da se lahko dostojno izrazi samo z odstopom celotnega kabineta.

Čast in odgovornost

K temu sklepu sta bistveno pripomogla dva člana vlade. Pr-

Anglež Toby Low (kasneje lord Aldington), ki je odigral odločilno umazano vlogo pri celovski prevari.

vi je bil okoljski minister, socialdemokrat Jan Pronk, ki je izjavil, da mora sprejeti odgovornost za moralno stanje, izkazano v poročilu, in je sam že vnaprej napovedal odstop. Drugi je bil obrambni minister Frank de Grave, ki je tudi napovedal odstop in ga utemeljil iz dejstva pravne države: da vojaško vodstvo njegovemu predhodniku Voorhoevnu ni prikazalo prave narave dogodkov okoli Srebrenice in po njej, zadeva tudi njega, saj je resor, v katerem se je to dogajalo, prevzel in je tako na neki način tudi njegova stvar.

Kako daleč je tu segel občutek za čast in odgovornost, kaže tudi odstop šefa generalštaba nizozemske vojske Ada van Baala, ki je bil za časa Srebrenice samo drugi najvišji častnik v vojski, a je zdaj menil – tako je menila tudi javnost –, da ne more biti več odgovoren za vojsko.

7.000 in 11.000 ljudi

Ekscelenca! Čudili bi se, če zdaj že ne bi vedeli, zakaj Vam pišemo. Niti malo namreč ne dvomimo, da Vam je znano ime kraja Vetrinj na sedanjem avstrijskem Koroškem. Kaj je namreč bolj naravno kot to, da se vsak nov veleposlanik Velike Britanije v Sloveniji da temeljito poučiti o pomenu kraja Vetrinj in njegovem mestu v novejši slovenski zgodovini. Od 26. do 31. maja 1945 so se tam dogajale stvari, ki so nenavadno podobne – podobne včasih do podrobnosti – stvarim, ki so se skoraj natančno pol stoletja pozneje dogajale v Srebrenici. Le ljudje in njihova imena so bila drugača: tam bosanski muslimani, tu slovenski begunci in njihova vojska, tam nizozemske modre čelade, tu britanski 5. korpus; tam mednarodno varovan kraj Srebrenica, tu vetrinjsko taborišče pod varstvom azila, ki so ga Slovencem dali Britanci. In kakor je Mladić lagal Bošnjakom, da se jim ne bo nič zgodilo in da naj bodo mirni, tako so britanski oficirji lagali častnikom slovenske domobranske vojske, da se jim ne bo nič zgodilo in da gredo v Italijo; in kakor je nizozemski poveljnik Karremans po dogodku pil slivovko z Mladićem, tako so britanski oficirji prej in pozneje drugovali z vojaškimi in političnimi častniki slovenske in jugoslovanske komunistične vojske. Pri vsej podobnosti je bila le ena

razlika: v Srebrenici je bilo pokončanih 7.000 do 8.000 ljudi, Britanci pa so poslali v smrt, po njihovih izračunih, 11.850 Slovencev, vojakov in nevojakov. Če jih je od teh ostalo živih 850, je bilo slovenskih žrtev 11.000. To pa je vseeno več kot v Srebrenici, čeprav se tudi danes znova govori o Srebrenici kot največjem zločinu po drugi svetovni vojni. Tako dobro se je Britancem in slovenskim komunističnim partizanom posrečilo skriti naravo in obseg genocida, ki so ga eni omogočili in drugi uresničili.

Ponovitev Vetrinja

Tako je svet prepleten in tako je podoben veliki in napeti tragiki drami, da je Vetrinj, njegovi ljudje in njegova zgodovina še na neki drug, čuden, a resničen način povezan s Srebrenico. Oba kraja, Vetrinj in Srebrenica, sta namreč na koncu, eden drugega in drugi dolgega razvoja, ki se je začel v Beogradu 27. marca 1941. Tedaj je britanski ministrski

predsednik Winston Churchill ob nekih dogodkih vzkliznil, da so "jugoslovanski narodi spet našli svojo dušo". A niso minila tri leta, ko je z raznimi prikritimi pogodbami dosegel, da je tako najdena duša prišla v roke njenih največjih sovražnikov. Ti so nato v prostoru, ki so ga ustvarili, to dušo pol stoletja izučevali v svojih umetnostih in manirah in jo – že prej pohujšano po tistih varljivih pogodbah in spoznanju, da je vrhovno pravilo sveta dokončno in za zmerom cinizem – tako predelali in spremenili, da so čez nekaj desetletij njeni novi nosilci mogli uprizoriti genocid nad muslimani v Srebrenici.

Tu nakazane okoliščine niso nikaka bizarna kurioziteteta, ampak kažejo na resnično vlogo neke tuje roke, ki je z enim posegom poslala neki jugoslovanski narod na pot strašljive metamorfoze, z drugim pa poslala 11.000 Slovencev v smrt – ne iz sovraštva, ampak iz površne in objestne arogance imperialnega naroda.

(Ne)raziskanost zločina

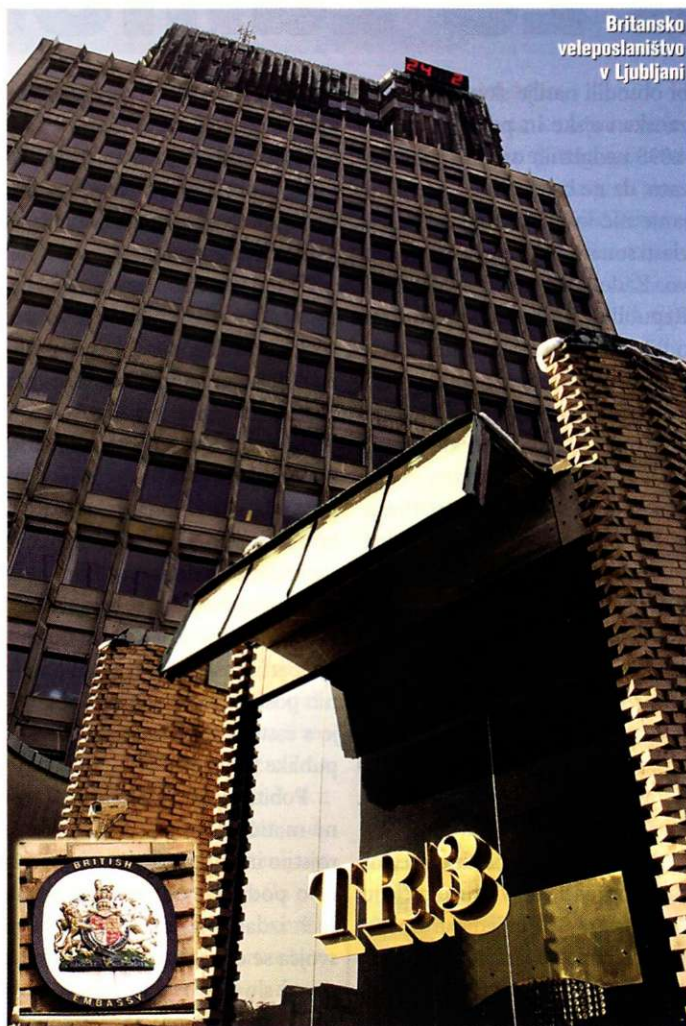
Ekscelenca! Vetrinj in Srebrenica imata torej veliko skupnega. A mi Vas – kakor ste morda že zaslutili – želimo s svojim pismom spomniti predvsem na velike razlike, ki obstajajo med njima. Na velike razlike med tistimi, ki so dopustili Srebrenico, in tistimi, ki so dopustili Vetrinj, s čimer nikakor nismo pripravljeni priznati, da je dopustitev v obeh primerih enako blizu vzroku.

Vloga tistih, ki so dopustili Srebrenico, je bila po sedmih letih raziskana in ocenjena, vloga tistih, ki so dopustili Vetrinj, pa še po pol stoletja ostaja v temi. Vloga Nizozemcev pri nastanku fenomena Srebrenica ni bila samo raziskana in ocenjena, ampak so bile poleg tega narejene tudi neke kretnje, ki so jih raziskave in ocene terjale – v skladu s pravnimi in moralnimi normami demokratične politike in demokratičnega občutja. Nekaj najvišjih političnih in vojaških uradnikov je odstopilo, s čimer so na tradicionalen in učinkovit način priznali, da se čutijo odgovorne za nekaj, kar je bilo na neki način v njihovi kompetenci in se ne bi smelo zgoditi.

"Zakaj prav nas?"

Britanci pa paralelnega razvoja na relaciji Vetrinj – Slovenci niso dopuščali in ga ne dopuščajo. Narejenih je bilo nekaj močnih sunkov – Vi, gospod veleposlanik, zanje veste, zato o njih ne bomo govorili – v smeri razjasnitve stanja, a jim ni bilo dopuščeno, da bi razvili svoje stvarno in moralno sporočilo. Mislim, da ne bomo rekli preveč, če pravimo, da so bili zadržani. Spričo visokosti zgleada, ki zdaj prihaja s kontinenta, boste komaj mogli, da svoje vloge ne bi končno jasno zagledali. Čisto lahko, da se bodo zdaj tudi pri vas zgodili ljudje kot Vim Kok, Jan Pronk, Frank de Gave, Ad van Baal in napolnili praznino, ki zija za Tolstoyem, Nicolsonom, Corsellinom. Ne mislite, da ne vemo, kakšne zasluge imate za svobodo Evrope! Pravijo tudi, da je bil na Vetrinjskem polju narejen edini zločin britanske vojske v drugi svetovni vojni. To se sliši kot poklon, a nam malo pomaga. Naše vprašanje je namreč: Zakaj ste izbrali prav nas? Zakaj prav nas?

Nova Slovenska zaveza,
dr. Tine Velikonja

Britansko veleposlaništvo v Ljubljani

Partizani in druge oborožene skupine, ki jih je med drugo svetovno vojno na Slovenskem organizirala Komunistična partija Slovenije, so med vojno ubili več kot 4.000 Slovencev.

Vpreženi so bili v strahotno revolucionarno morijo, njihove žrtve pa so še danes, šestdeset let po vojni, skrajno diskriminirane. Slovenska država je zavarovala le tiste, ki so bili na strani revolucije, in torej tudi mnogi med njimi zločinci, žrtve revolucije pa so še danes izobčene.

Vasja Majhen, sorodnik ene od žrtev, ki so jo med drugo svetovno vojno po nedolžnem (iz političnih razlogov) ubili partizani na Štajerskem, je na državni zbor naslovil os-

Zakon za zamolčane

nutek besedila zakona o žrtvah partizanskih pobojev. V njem uvodoma zapiše, da državni zbor Republike Slovenije, izhajajoč iz "temeljnih civilizacijskih načel, zlasti iz prepovedi odvzema življenja, spoštovanja sočloveka, njegovega dostojanstva in osebnosti ter pravil pravne države, mednarodnih dogovorov in pravil ravnanja v času vojne", sprejema ta zakon v opomin, da pripadniki slovenske vojske podobno kot v drugi svetovni vojni v prihodnje ne bi izvajali nasilja nad nedolžnimi (nič krivimi) osebami.

Spomenica

Skupaj z zakonom naj bi bila sprejeta tudi spomenica, s katero bi ugotovili, da pripadniki slovenske partizanske vojske niso imeli nobenega razumnega in stvarno opravičljivega razloga za nasilje in pobijanje nedolžnih oseb in soborcev v času druge svetovne vojne, kar je bilo v nasprotju s splošno priznanimi civilizacijskimi načeli, pravili pravne države, mednarodnimi konvencijami in prepovedjo mučenja in krutega ravnanja v času vojne. Z njo naj

bi obsodili nasilje slovenske partizanske vojske in poboje najmanj 4.098 nedolžnih oseb in soborcev zato, da ne bo dvoma, da je pobijanje nič krivih oseb med vojno, zlasti sonarodnjakov, neopravičljivo. Zadolžili bi tudi predsednika Republike Slovenije, da posmrtno odlikuje po krivem pobite osebe med drugo svetovno vojno s strani pripadnikov slovenske partizanske vojske in njihovih sodelavcev.

V osnutku zakona o žrtvah partizanskih pobojev so žrtve partizanskih pobojev opredeljene na naslednji način: "Žrtev partizanskih pobojev je državljan Republike Slovenije, ki je bil med drugo svetovno vojno izpostavljen nasilnim dejanjem ali prisilnim ukrepom slovenske partizanske vojske in njenih sodelavcev." Kot čas druge svetovne vojne je predlagano obdobje od 27. marca 1941 do 15. maja 1945.

Nasilno dejanje partizanske vojske je opredeljeno v drugem členu: "Pod nasilnim dejanjem partizanske vojske v obdobju druge svetovne vojne se razume vsako ravnanje v nasprotju s splošno priznanimi civiliza-

cijskimi načeli, pravili pravne države in mednarodnimi konvencijami, zlasti o zaščiti vseh oseb pred mučenjem in drugimi oblikami okrutnega, nečloveškega in ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ter vojnim pravom.

Poboj je nasilno dejanje pripadnikov slovenske partizanske vojske, s katerim so nič krivim osebami in udeležencem vojne v zunajsodnih postopkih odvzeli življenje."

Upravičenci do odškodnine so svojci pobitih oseb po določilih drugega poglavja zakona o dedovanju, brez omejitev o povečanju ali zmanjšanju dednega deleža.

Predlagana je tudi obveznost države, da ubite osebe s strani slovenske partizanske vojske v zunajsodnih postopkih posmrtno odlikujejo s častnim znakom svobode Republike Slovenije.

Pobite osebe se vpišejo v ustrezne matične knjige (državljanstvo, rojstvo in knjigo umrlih). Na listini o podelitvi odlikovanja in na vseh izdanih listinah za pobitega svojca se obvezno pripiše "pobit s strani slovenske partizanske vojske". Na koncu predloga zakona je

dodanih tudi nekaj prehodnih in končnih določb, v katerih so opredeljene obveznosti državnih organov. Med njimi je takšna, ki govori o tem, da delavcem pristojnih služb ministrstva, ki ne izstavijo zahtevanih listin iz določil tega zakona, preneha delovno razmerje zaradi hujše kršitve delovnih obveznosti.

Razlogi za zakon

Predlagatelj za sprejetje tega zakona navaja naslednje razloge: "Po 3. odstavku 50. člena Ustave Republike Slovenije je žrtvam vojnega nasilja zagotovljeno posebno varstvo v skladu z zakonom. Tako varstvo pa ni zagotovljeno najmanj 4.098 pobitim osebami – žrtvam nasilja slovenske partizanske vojske v že sprejetih zakonih: zakonu o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN) in v zakonu o popravici krivic (ZPKri) – ter njihovim svojcem. Zakonodajalec z zavestnim sprenevedanjem in sprevačanjem zgodovinskih resnic grobo krši pravico posameznika do zakonske zveze in družine iz 53. člena URS in do svobodnega odločanja o rojstvih otrok iz 55. člena URS ter pravico do zasebne

lastnine in dedovanja iz 33. člena URS. Glede na navedeno, doslej ne celovito zakonsko statusno opredelitev žrtev vojnega nasilja in povzročiteljev vojnega nasilja, se s predlaganim zakonom izničuje neenakost pred zakonom (14. člen URS) ter spodbujanje k neenakosti in nestrpnosti ter razpihovanje rasnega in drugih vrst sovraštva med državljani Republike Slovenije (63. člen URS)."

Med cilje in načela zakona je predlagatelj zapisal. "Temeljno načelo predlaganega zakona o žrtvah partizanskih pobojev (ZZPartP) je izenačitev žrtev vojnega nasilja, saj je bila država med vojno dolžna skrbeti za svoje državljane, ne pa jih pobijati zaradi 'vaških zdrah'. V nobenem primeru pa ni imela pravice opustiti skrb za prevzete obveznosti, to je spoštovati splošno priznana civilizacijska načela, pravila pravne države, mednarodne konvencije ter tedaj veljavno vojno pravo.

Predlagani zakon zato določa, da je žrtev partizanskih pobojev (vojnega nasilja) oseba, ki so jo člani slovenske partizanske vojske pobili v času vojne zaradi političnih, rasnih, verskih in drugih osebnih razlogov sadističnih pobijalcev.

"Pri poboju gre za odvzem življenja z mučenjem na okruten način, zato so med žrtve vojne upravičeno uvrščeni svojci pobitih, saj so po ustavi upravičeni do zadoščenja."

Predlagatelj meni, da za izvedbo predlaganega zakona ne bodo potrebna dodatna finančna sredstva v proračunu. "Ta sredstva se bodo pridobila z ukinitvijo dotacij iz proračuna RS Zvezi združenj borcev NOV ter s prepovedjo občinam za izvedbo prireditve ob 60. obletnici osvoboditve, na katerih del ogorčene borčevske populacije s predsednikom ZZB na čelu razpihuje sovraštvo in nestrpnost med Slovenci."

Obrazložitev zakona

Potrebo po tem zakonu je predlagatelj obrazložil z naslednjimi argumenti.

Z zakonom se bo odpravilo "načelo neenakega obravnavanja enakih dejanskih stanov brez razumnega in upravičenega stvarnega razloga, ki ga

zagovarja varuh človekovih pravic Matjaž Hanžek. Po tem njegovem stališču ima zakonodajalec pravico arbitrarno odločati o ne/enakosti stanov in uzakoniti pravico do pobijanja v zunajsodnih postopkih.

Odpravlja se tudi načelo ustrežljivih sodnikov (tudi ustavnih – Janeza Čebulja, Cirila Ribičiča in Jožeta Tratnika), ki zakonodajalca niso opozorili na protiuustavnost sprejetih zakonov o žrtvah vojnega nasilja in o popravni krivic."

Čeprav so videli splošni interes za prostocarinske prodajalne, pa zaradi nepriznavanja splošnih civilizacijskih načel, pravil pravne države, mednarodnih konvencij ter vojnega prava niso priznali "splošnega interesa svojcem" žrtev partizanskih pobojev. V osnutku je zapisano, da je "največje neznanje prav pri sedanjem predsedniku ustavnega sodišča, ki za zunajsodni poboj nedolžnega državljana uporablja pojem usmrtitev (ki pomeni izvršitev – nekoč – najvišje mogoče izrečene kazni: smrtne kazni, ki se je lahko izrekla le v primerih najhujših kaznivih dejanj)."

Neenak položaj žrtev

Predlagatelj na koncu navede morda še najmočnejši argument za ta zakon, saj z njim opozarja na ekscesnost našega sodstva, ki še kar naprej – kljub petnajstim letom demokracije, konca komunizma, ohranjanja revolucionarnih tradicij – tiči

v rdeči preteklosti. Zapisal je, da enako "neznanje (ali koruptivnost!) izpričuje tudi senat Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v upravnem sporu za priznanje statusa žrtve vojnega nasilja", ki zavrnitev pritožbe otroka pobitega očeta utemeljuje z naslednjimi besedami: "Na drugačno odločitev v predmetni zadevi ne morejo vplivati tožnikov navedbe, da je bil tožnikov oče s strani partizanov po krivici in brez sojenja usmrčen (!?), saj takega nasilnega dejanja kljub njegovi protipravnosti ni mogoče šteti za nasilje okupatorja oziroma njegovih sodelavcev v smislu ZZVN. V zvezi s pritožbenimi ugovori, da so določbe ZZVN krivične, ker spravljajo žrtve vojnega nasilja v neenak položaj (iz česar bi sledilo, da tožnik ugovarja, da so v nasprotju z ustavo Republike Slovenije), pa sodišče pripominja, da je tovrstna presoja v pristojnosti ustavnega sodišča."

Čisto na koncu je predlagatelj osnutka zakona o žrtvah partizanskih pobojev h gornjemu dodal, da je k utemeljitvi senata Vrhovnega sodišča RS treba dodati le, da doslej še ni odprlo ustave RS, ki določa: "Če sodišče pri odločanju meni, da je zakon, ki bi ga moralo uporabiti, protiuustaven, mora postopek prekiniti in začeti postopek pred ustavnim sodiščem." (1. odst. 156. člena URS – postopek za presojo ustavnosti in zakonitosti)

www.radiodur.si

Nismo največji, nismo najboljši, nismo najlepši
in nismo najbolj trapasti.

01 / 520 5000

Radio Krka
106.6 MHz

Založba Ignis je v zadnjem letu predstavila slovenskemu bralcu novo knjižno zbirko Ignis. Ljudje, ki v postmodernem svetu mnogih izbir želijo izkusiti osebno srečanje z Bogom in z njim poglobiti odnos, bodo veselili teh knjižic, ki nagovarjajo človeka v njegovi žepi po nadnaravnem pa tudi v njegovi osebni stiski, odnosih in hrepenenju po neposrednem Božjem dotiku.

Za izpolnjeno bivanje

Zbirka izraža bližino sodobnemu človeku v njegovih osebnostnih in duhovnih potrebah, hkrati pa je globoko zakoreninjena v dvatisočletno modrost krščanskega izročila in Božje besede. Prežema jo prepričanje o tem, da nam Bog hoče dobro in da nam daje dobre stvari tudi tukaj, na tem svetu.

12 korakov k Božjemu ozdravljenju

Knjiga 12 korakov k Božjemu ozdravljenju Eddieja Russlla zanje nove mednarodne uspehe. Slovenska katoliška založba Ignis jo je leta 2003 izdala v slovenščini, konec marca letos pa še v portugalskem prevodu. Knjiga je dosegla veliko priljubljenost v angleško govorečih deželah, na tisoče ljudi pa je bilo blagoslovljenih tudi ob nemškem prevodu. Knjiga, ki jo Barry James Hickey, nadškof v Perthu, priporoča kot "vir navdiha in pomoči", temelji na Božji besedi in Katekizmu Katoliške cerkve. Eddie Russell, mednarodni katoliški govornik in evangelizator, se v njej osredini na popolno Božjo voljo za nas in odkriva poti do blagoslova na vseh področjih življenja.

Poglavje o zavezi razkriva, kaj je zaveza pomenila za Hebrejce, predstavi naše pravice iz zaveze in bralca spodbudi, da vstopi v zavezni odnos z Bogom, posebej pri svetem obhajilu. Razkrije štiri ključne do Božjega

ozdravljenja in 15 razlogov, zakaj do ozdravljenja ne pride. 12 korakov je spodbuda k veri. V dveh poglavjih razkriva, kako v svojem življenju zgradimo nadnaravno vero in kako lahko vstopimo v krščansko upanje.

Ozdravljenje po blagoslovu

Knjižica Ozdravljenje po blagoslovu (Blagoslov na blagoslov), ki je blagoslovljena že stotine tisocev bralcev v špansko, portugalsko in angleško govorečih deželah, je odgovor na željo po sreči in smislu. Regis in Maisa Castro v njej bralcu odkrivata, kako v življenju posvojiti moč Božje besede. Nauči nas tudi molitve vere, ki zgage Božjo roko in odpre vse naše bitje za odrešenje, ozdravljenje in osvobojenje v Jezusu Kristusu. Bog nas kliče, da blagoslovljamo.

Avtorja nam ob Svetem pismu odkrivata, kako živeti iz preobilja blagoslovov, ki nam jih hoče dati Bog. Razgrinjata pomen in moč blagoslovljanja v življenju kristjana. Marsikdo bo ob njej vstopil v takšno molitev in dobil moč za to, da blagoslovlja svoje sovražnike. "Knjižica bralca popelje v izkušnjo Božje ljubezni: 'Našli boste živega Jezusa ... prejeli njegov mir, veselje, ljubezen, duhovno in telesno ozdravljenje.' V tej knjižici so zapisane lepe molitve, ki ne prosijo samo za eno stvar, ampak za vse, kar človek potrebuje" (škof Kvas).

Jezus te ljubi

Knjiga Jezus te ljubi je nastala ob prizoru mlade zasvojenke na televiziji, ki je kot razlog za svojo zasvojenost navedla: "Od nikogar nisem ljubljena ... Nihče me ne ljubi ... Nihče ne skrbi zame!" Avtorja Regis in Maisa Castro sta spisala to knjigo, "da bi mogli spoznati in izkusiti Božjo ljubezen ... da ne bi niti vi niti mlada zasvojenka niti kdor koli drugi spet rekli: 'Nihče me ne ljubi ...,' ampak raje: 'Jezus me ljubi! Jezus je usmiljen z mano.'"

To je knjiga molitve in meditacije, ki sloni na Božji besedi. Popejljati želi v osebno izkušnjo Jezusove ljubezni. Ob tematikah, kot so kako naj bom odrešen; ne boj se ničesar, ker je Jezus s tabo, ime Jezus ima

moč ali po kateri poti naj hodim v svojem življenju, odkriva svetopisemske resnice za vsakdanje življenje in usmerja v njihovo uporabo v molitvi. Nekatera poglavja so močna spodbuda k veri in ob svetopisemskih odlomkih usmerjajo k odločni in pogumni molitvi z vero. "Skoraj polovica besedil v tej knjigi je v obliki molitve. To sicer niso molitve, ki bi jih uporabljali kot liturgične molitve v cerkvi, osebno pa nas morejo z Bogom zelo zblizati. Poseben poudarek pri teh molitvah je slavljenje Gospoda" (škof Kvas). Bralec bo ob premišljevanju besedil v knjigi odkril Božje usmiljenje in odrešenje, odkrival pa bo tudi, kako Bog konkretno deluje v njegovem življenju.

10 zapovedi molitve

Veliko vprašanje sodobnega kristjana je, kako dobro moliti. Molitvene delavnice in skupine dosegajo uspehe, ker si ljudje želijo osebnega odnosa z Bogom. Pojavlja se potreba po osnovnih delih o molitvi. Takšno delo je tudi knjižica 10 zapovedi molitve. V njej p. Robert DeGrandis bralcu odkriva, kako naj vstopi v molitev. Ob praktičnih primerih odkriva moč spontane molitve, pomaga pa tudi na novo odkriti tradicionalne molitve, Božjo besedo in duhovno branje. Ob knjižici se korak za korakom odkriva, kako preprosto je vstopiti v osebno

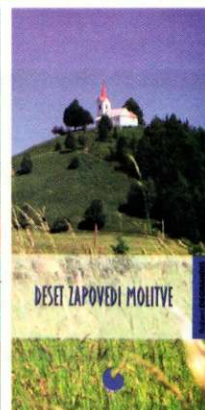
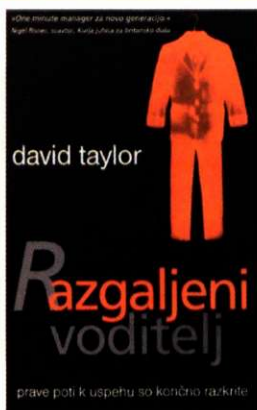
odnos z Bogom in okušati molitev. Prav kakor osebna molitev pa je pomembna tudi molitev v skupnosti, še posebej pri nedeljski maši.

Čeprav si je avtor knjižico zamislil samo kot uvod za začetnika, nagovarja tudi številne kristjane z globoko molitveno izkušnjo. "Presenetljiva in dobra je misel že v prvem odstavku ..., naj molimo zato, da bi dobro molili ... Vsak odstavek ima novo globoko misel o pomenu molitve, ki je v Jezusovih besedah: 'Brez mene ne morete ničesar storiti.' Pisec zanimivo in upravičeno pravi: 'Ne poznam človeka, ki preveč moli, vsi pa se zavedamo, da premalo molimo. Vzrok za pomanjkanje vere in miru je v pomanjkanju molitve'" (škof Kvas). Knjižica se konča s pričevanjem zdravnika, ki mu je odkritje Boga v molitvi spremenilo življenje in mu pomagalo, da se je osvobodil zasvojenosti s tabletami. Uvod je napisal škof Jožef Kvas. Izšla je v več svetovnih jezikih, v Braziliji je izšla že 14. izdaja, zelo priljubljena pa je tudi v špansko govorečih deželah, na Poljskem in Hrvaškem.

Odpušcanje in ozdravljenje

Eden od velikih biserov svetopisemske modrosti je Jezusovo navodilo: "Odpustite svojim sovražnikom ..." Danes njegovo vrednost odkriva tudi psihologija, medicina pa odkriva povezave med zamero ali sovraštvom in številnimi psihosomatskimi motnjami. Marsikdo bi rad odpustil, pa ne ve kako ali pa reče: "Saj sem odpustil, pozabiti pa ne morem." Priljubljena knjižica *Odpušcanje in notranje ozdravljenje*, avtorja sta p. Robert DeGrandis in Betty Tapscoth, razkriva različne vidike odpušcanja in bralcu pomaga, da se sooči z osebami iz svojega življenja, ki jim mora odpustiti, in v Božji navzočnosti naredi korak odpušcanja. Ljudem, ki ne vedo, ali so odpustili, je v veliko pomoč uvid, da je odpušcanje stvar odločitve. Drugi del knjižice bralcu pomaga, da se sooči s svojimi spomini in preteklostjo. Ne gre za to, "da gremo v preteklost in izkopavamo umazane podrobnosti. Ne gre za to, da bi videli, koliko smeti se lahko spomnimo. Gre za to, da vržemo proč vse smeti, ki so tam".

Ob tej knjižici lahko stopimo iz preteklosti in omejitev starega človeka in

se v notranji svobodi in miru pripravimo na polnejše življenje, v katerem odkrijemo novo sproščenost v naših odnosih in Bogu ne postavljamo več ovir, ampak v odnosu z njim izkušamo, da smo "nova stvar v Kristusu". V knjižici najdemo tudi dve molitvi, ki pomagata vstopiti v dinamiko odpušcanja in notranjega ozdravljenja, in svetopisemske citate, ki usmerjajo na tej poti.

Ozdraviti samopodobo

Slaba samopodoba je ena od ovir, ki mnogim ljudem preprečujejo, da bi v polnosti razvili svoje naravne zmožnosti in da bi imeli zdrav in sproščen odnos do Boga. Na slabo sprejemanje samega sebe pogosto vplivajo mediji, ki ljudi ves čas silijo k primerjanju s standardi televizijske kulture, pogosto pa so v ozadju slabe samopodobe globoko ukoreninjeni vzorci družinske vzgoje. V poplavi psihološke literature je redko najti knjižico, ki bi z modrostjo združevala psihološke uvide, ki jih narekuje zdrava pamet, in svetopisemska življenjska vodila. To nam zdaj ponuja knjiga *Kako ozdraviti samopodobo*.

Avtorja p. Robert DeGrandis in Betty Tapscoth se soočita z značilnostmi vzgoje na Zahodu in obravnavata tri glavne razloge za slabo samopodobo: zavrženost, nezdrav občutek krivde in perfekcionizem. Ob spoznanju, da sta dobra človekova samopodoba in spoštovanje do samega sebe ena najglobljih človekovih potreb, pa avtorja zavračata vsakršno samopomilovanje in usmerita k svetopisemskemu načinom kako razviti zdravo samopodobo. Kako ozdraviti samopodobo je lahko tudi dragocen priročnik za vzgojo, ki otroke obvaruje pred nezdravo osredinjenostjo na svoj jaz in jim vcepi zdrav, pozitiven pogled nase. Knjižica se sklone z molitvijo za Bogu

všečno samopodobo in s svetopisemskimi odlomki o Božji ljubezni. Uvod je napisal škof Jožef Kvas.

Ob križevem potu

Križev pot je poleg rožnega venca ena od najbolj priljubljenih pobožnosti krščanskega zahoda. Ob knjižici p. Roberta DeGrandisa *Notranje ozdravljenje ob meditacijah križevega pota* začutimo, da je lahko veliko več kakor samo pobožnost. "Ta premišljevanja o postajah križevega pota poudarjajo našo potrebo po ozdravljenju – po tem, da smo osvobojeni bolestin čustev, kot so globoko ukoreninjena jeza, zamera, ljubosumje, sovraštvo, napuh, neodpuščanje – prek Jezusove smrti na križu."

Avtor nas ob vsaki postaji križevega pota popelje skozi tri korake: premišljevanje, osebno premišljevanje, meditacija. Premišljevanje popelje molilca v doživeto izkušnjo svetopisemskega odlomka. V osebni premišljevanju se soočimo s svojimi osebnimi okoliščinami, avtor nas povede v soočenje z ljudmi, ki jim moramo odpustiti, "na vsaki postaji pa nas tudi kliče k spreobrnitvi, k popravi krivic in napak, ki smo jih zagrešili" (škof Kvas v uvodu). V meditaciji se srečamo z Jezusom in njegovo ljubeznijo sredi konkretnih življenjskih okoliščin. Pogoste meditacije postaj križevega pota lahko povedejo h globokim in trajnim občutjem potrebe po odpušcanju, potrebe, da bi bili sočutnejši do drugih, in k veliki želji, da bi druge dosegli z ljubeznijo in razumevanjem. Vodile nas bodo do točke, kjer bomo služili drugim z Jezusovo ljubeznijo. "Ta oblika molitve križevega pota – zlasti osebna meditacija – je zelo primerna za osebno premišljevanje, ko si lahko vzamemo dovolj časa" (škof Kvas).

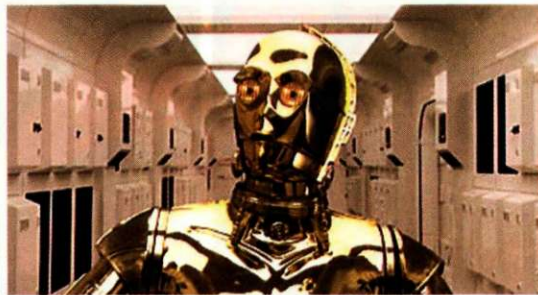
Razgaljeni voditelj

David Taylor je avtor knjige *Razgaljeni voditelj*, ki je ena najbolj prodajanih poslovnih knjig v Veliki Britaniji. Knjiga je izraz novega vala mišljenja in delovanja, ki postavlja ljudi pred procese, izbiro pred spremembo in pomen pred denar. *Razgaljeni voditelj* je nasprotje procesno usmerjene miselnosti, ki je zapravila tako veliko milijonov, uničila zaupanje med podjetjem in zaposlenim in tako veliko podjetij pripravila k temu, da so v najboljšem primeru ostala nepremična na mestu.

Delo se usmeri v voditeljstvo na različnih ravneh podjetja in je zanimiva za vse, ki se pri svojem delu srečujejo z voditeljskimi izzivi v skupini ali podjetju. Je tudi knjiga za tiste, ki bi radi razvili voditeljske sposobnosti na osebnih ravni ali pa bi preprosto želeli napredovati v službi. *Razgaljeni voditelj* odpravi skrivnosti, pretiravanje in žargon in razode eno sam samcato formulo za zagotovljen uspeh, ki je dostopen vsakomur. Knjiga je potovanje, ki ga je mogoče opraviti od začetka do konca ali pa se mu je mogoče pridružiti na kateri koli stopnji – na podlagi najboljšega voditeljskega mišljenja na svetu vas popelje, kamor hočete priti. "Razgaljeni voditelj prinaša zabavo, prigodo in navdih nazaj v poslovni in osebni uspeh." Je destilat idej Davida Taylorja in njegovih navdihajočih zamisli, ki so ga naredile za najbolj iskanega evropskega govornika o voditeljstvu in osebnosti rasti.

David Taylor pomaga podjetjem več kakor 20 let: delal je z družbami, kot so Rolls-Royce, Allianz in Cornhill, in voditelj v svetu. Je predsednik Združenja IT-direktorjev, NCC-Certusa (danes ene glavnih povezovalnih skupin med britansko vlado in IT-industrijo), gostujoči predavatelj MBA na Imperial Collegeu v Londonu, član Kraljeve družbe umetnosti (Royal Society of Arts), znan mednarodni govornik in reden gost televizijskih oddaj. Dela z različnimi profili ljudi, od generalnih direktorjev do profesionalnih igralcev golfa, od timov prvih 100 podjetij z indeksa FTSE do dobrodelnih organizacij pa tudi z državnimi in mednarodnimi voditelji.

Vse knjige se dobijo na telefonski številki 01/283-2655. **V. M.**

Krog je sklenjen

STAR WARS: EPISODE III – REVENGE OF THE SITH

Med tretjo epizodo Vojne zvezd, Maščevanje Sitha bo vitez jedi Anakin Skywalker sprejel usodno odločitev. Moral se bo odločiti, ali naj izgubi svoje najdražje ali svojo dušo, da bi si pridobil moč, da bi jo rešil.

Kakšna je Anakinova odločitev, zakaj jo je sprejel in zakaj nato nosi srhljivo črnino, ki je postala del legende Vojne zvezd? Po skoraj tridesetih letih ugibanj in pričakovanj bodo ljubitelji filma po vsem svetu v Maščevanju Sitha končno izvedeli resnico in odgovore na mnoga odprta vprašanja. Med drugim bodo izvedeli, kako in zakaj je junaški Anakin Skywalker, ki naj bi bil po prerokbah Izbranec, tisti

posameznik, ki naj bi vzpostavil ravnovesje v Sili in zagotovil mir po vsej galaksiji, postal strašni Darth Vader, cesarjeva desna roka.

Zadnje poglavje

“Koščki sestavljanke se bodo sestavili,” obljublja scenarist in režiser George Lucas, ki končuje sago, ki jo je začel leta 1977 z Vojno zvezd, IV, Novo upanje. “Končno bomo povedali še zadnje poglavje.”

Na začetku Maščevanja Sitha se po vsej galaksiji bijejo zadnje katastrofalne bitke klonskih vojn, tudi tista na nebu mestnega planeta Coruscant, kjer je sedež razpadajoče Republike in tudi sedež vitezov jedi. Kancler Palpatine je talec generala Grievousa, vodje droidske vojne – mehanskih vojaških enot separatistične zveze. Obi-Wan Keno-

Režija: George Lucas
Scenarij: George Lucas, Jonathan Hales
Produkcija: Rick McCallum
Igrajo: Hayden Christensen, Natalie Portman, Ewan McGregor, Samuel L. Jackson, Ian McDiarmid, Frank Oz, Kenny Baker, Ahmed Best, Anthony Daniels, James Earl Jones
Premiera: 19. 5. 2005
Distribucija: Continental film

bi (Ewan McGregor) in Anakin Skywalker (Hayden Christensen) se trudita po najboljših močeh, da bi osvobodila Palpatina in uničila Grievousa. Gre za drzno misijo, a šele za začetek nevarnih bitk in podvigorov jedi, s katerimi se odlikuje tretja epizoda, najbolj akcijska med vsemi Vojnami zvezd. Uvodna bitka sproži niz dogodkov, ki privedejo do trenutka resnice za Anakina, čigar skrivnosti

vedno grozijo, da ga bodo dohitele. Živi dvojno življenje kot vitez jedi, medtem ko je skrivaj poročen s prelepo senatorko Padmé Amidala (Natalie Portman). Anakin se jo boji izgubiti, kar izkoristi Palpatine in mu razkrije drugo plat Sile, tisto, ki mu je prepovedana, in hkrati tisto, ki mu bo dala nepredstavljivih moči.

Obi-Wan sprevidi Anakinov notranji boj in se mora nazadnje

Poslednji lovec

Poslednji lovec gledalca popelje po stopinjah resnične osebe, ki se iz dneva v dan sooča z novimi težavami in pustolovščinami, ki jim ni para.

Film Poslednji lovec je potovanje v svet, kjer so narava, živali in človek eno. “Pravi” lovci, kot so bili Davy Crockett, Jack London ali Jeremiah

Johnson, ne obstajajo več. Obstaja pa človek, ki še vedno živi po starih lovskih običajih v naravi. Temu poslednjemu lovcu je ime Norman. Star je

spopasti s svojim nekoč obetavnim učencem Padawan v bitki s svetlobnimi meči na vulkanskem planetu Mustafar. "Ker privrženci Vojne zvezd že dolgo poznajo številne ključne točke zgodbe, jim je George želel ponuditi presenetljivo izkušnjo, ki bo hkrati izpolnila vsa pričakovanja." Sklepni dvoboj s svetlobnimi meči med Anakinom in Obi-Wanom je samo ena od številnih akcijskih sekvenc v Maščevanju Sitha. "V tem filmu je neverjetno veliko akcije," pritrjuje McGregor.

Napeti dogodki v Maščevanju Sitha so seveda neposredno povezani tudi z Novim upanjem, ki se, kot vemo skoraj vsi, začne z Darthom Vaderjem, ki s svojimi enotami zajame vesoljsko plovilo upornikov. Gre za zadnjo epizodo sage, ki jo je Lucas zasnoval v zgodnjih sedemdesetih. "Če si boste zdaj ogledali vseh šest epizod skupaj, od prve do zadnje, se pravi, do Jedijske vrnitve, bo to povsem druga izkušnja," pravi. "Pri epizodah I, II in III me je gnala zgodba o Anakinu, ki je na za-

četku dober človek, a postane hudoben, nazadnje pa ga odrešita njegova otroka. Vznemirljivo je videti, kako se vse skupaj poveže."

Dejansko je nemogoče določiti, kdaj natanko se je začela produkcija Vojne zvezd, Maščevanje Sitha. Film se je pravzaprav pripravljaval skoraj trideset let, vse od takrat, ko je George Lucas zasnoval sago o družini Skywalker, sago, ki je postavljena v čas vojnih viher v oddaljeni galaksiji.

50 let in živi z Nebasko Nehanni, Indijanko. Film prikazuje eno leto življenja Normana, Nebaske in njunih psov ter vse težave, s katerimi se morajo vsak dan spopadati. Film Poslednji lovec je potovanje v svet, kjer so narava, živali in človek kot eno. Filmska ekipa spremlja Normana in njegovo indijansko partnerko na lovu, snema ju, ko postavitva prvo kočjo,

ribarita ... In seveda tudi živi z njima. Norman in Nebaska nas bosta povabila v svet, kjer so snežni viharji glasnejši od besed, kjer led, ki ti prekriva obraz, preprečuje, da bi sploh odprl usta. Ekipa filma je celo leto spremljala Normanovo življenje v divjini in s tem skušala ujeti njegove najboljše trenutke: ko igra samega sebe. **Monika Maljevič**

LE DERNIER TRAPPEUR

Režija: Nicolas Vanier
Scenarij: Nicolas Vanier
Igrajo: Norman Winther, May Loo, Alex Van Bibber, Ken Bolton, Denny Denison
Premiera: 19. 5. 2005
Distribucija: Ljubljanski kinematografi

na kratko

Znani režiser **Tim Burton** je v svoj novi film *Charlie And The Chocolate Factory* vključil vso svojo družino. Eno izmed glavnih vlog bo namreč igrala njegova partnerka Helena Bonham Carter, medtem ko bo njun dveletni sin Billy Ray nastopil v eni izmed manjših vlog. Burton in Carterjeva sta postala par leta 2001 na snemanju filma *Planet Of The Apes*.

Do 22. maja bo v **Cannesu** potekal **58. filmski festival**. Za letošnje zlato palmo se bodo potegovali filmi režiserjev, kot so Wim Wenders, Jim Jarmusch, Gus Van Santo, Lars Von Trier in David Cronenberg. V uradnem delu programa bo prikazanih 20 filmov iz 13 držav. Največ med njimi je ameriških, kar štirje. Zunaj tekmovalnega programa bo prikazan film Woodyja Allena *Match Point* in Lucasov najnovejši del *Vojne zvezd*. Letošnji žiriji bo predsedoval Emil Kusturica.

Na pričujočem festivalu v Cannesu bo prikazan tudi biografski film o življenju Kurta Cobaina. Premiera filma **Last Days**, pod režijo in scenarij se je podpisal Gus Van Sant, je bila pretekli petek. Film prikazuje zadnjih nekaj ur življenja rokzvezde z imenom Blake, čigar podoba temelji na pokojnem frontmanu skupine Nirvana. Gre celo za fizično podobnost, saj je igralec Michael Pitt močno podoben Kurtu. Film prikazuje zadnje trenutke Kurtovega življenja, ko se ta bojuje z demoni in angeli, boj pa se konča s samomorom.

Pred filmsko kamero v nastajajočem filmu **The Guardian** bosta skupaj stopila Kevin Costner in Ashton Kutcher. Disneyjeva drama režiserja Andrewa Davisa spremlja Jakea Cummingsa (Kutcher), upornega mladeniča, ki mu življenje uhaja z vajeti. Potem ko postane član obalne straže, najde prijatelja in mentorja v legendarnem reševalcu (Costner). Starejši kolega pomaga glavnemu liku, da spremeni svoje življenje, tako da mu pojasnjuje, da je smisel življenja v življenju za druge.

V Ameriki že postaja običaj, da priljubljene zvezde glasbenega sveta občasno zaidejo tudi v filmske vode. Tako je tudi letos med nominacijami za **filmske nagrade MTV** nekaj glasbenih imen. R&B pevkica Mya si je tako prislužila nominacijo za vlogo v filmu *Cursed*, Ashanti pa za vlogo v filmu *Coach Carter*. Na seznamu nominiranih najdemo tudi nepogresljivega Willa Smitha, ki je nominiran za vlogo v filmu *Hitch*. Biografski film o življenju Raya Charlesa je nominiran za najboljši film leta, nominacijo si je prislužil tudi glavni igralec filma Jamie Foxx. V nasprotju z običajnimi filmskimi nagradami MTV podeljuje nagrade tudi v zanimivih in šaljivih kategorijah, kot so najboljši poljub, najboljši ples, največji negativec, najbolje odigrani strah, najboljša akcijska scena ter podobno. Velika podelitev bo 4. junija v Los Angelesu.

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

ŠTAJERSKI VAL

VEČ KOT 50 LET PRIJATELJSKE BLIŽINE

PETEK,

20.5.2005

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 POROČILA (VPS 07.00)
- 7.05 DOBRRO JUTRO
- 8.00 POROČILA
- 8.05 DOBRRO JUTRO
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 MLADI SOLIST,

- 9.20 KRATKI DOKUMENTARNI FILM ZA OTROKE EBU
- 9.20 ENAJSTA ŠOLA, ODDAJA ZA RADOVEDNEŽE
- 9.50 ODDAJA ZA OTROKE
- 10.05 PRISLUHNI MO TIŠINI
- 10.35 Z VAMI
- 11.25 DEMO(S)KRACIJA
- 12.15 OSMI DAN
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.15 TEDENSKI IZBOR
- 13.15 OBRORJA DUHA
- 13.45 DUHOVNI UTRIP
- 14.00 ČAS VOJNE, DOKUMENTAREC MESECA
- 15.00 POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
- 15.05 MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.05)
- 15.40 TIMOTEJ HODI V ŠOLO,
- 15.40 RISANA NANIZANKA, 7/26 (VPS 15.40)
- 16.05 IZ POTPNE TORBE: NIT (VPS 16.05)
- 16.25 SLOVENSKI VODNI KROG: MURA, IZOBRAŽEVALNO DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 16.25)
- 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.35 LEDENA SVETOVA, NOVOZELANDSKA DOKUMENT. SERIJA, 3., ZADNJI DEL (VPS 17.30)
- 18.30 ZREBANJE DETELJICE (VPS 18.30)
- 18.40 LUKA IN LUČKA, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.45 CELESTIN, RISANKA
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ (VPS 20.00)
- 20.50 NEW YORK - LONDON, ANGLEŠKA NADALJEVANKA, 6/7 (VPS 20.55)
- 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 POLNOČNI KLUB (VPS 22.50)
- 0.05 TURISTIKA, PONOVITEV
- 0.25 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
- 1.20 SLOVENSKI VODNI KROG: MURA, IZOBRAŽEVALNO DOKUMENT. ODDAJA, PON.
- 1.45 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE, PON.
- 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.10)
- 2.35 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.25 TV PRODAJA
- 10.00 OTROŠKI INFOKANAL
- 10.40 TV PRODAJA
- 11.15 ZABAVNI INFOKANAL
- 12.00 GLASNIK, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 12.00)
- 12.30 DNEVI VINA IN VRTNIC, AMERIŠKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 12.30)
- 14.30 TEDENSKI IZBOR
- 14.30 JASNO IN GLASNO - VEGETARIJANCI: VSEJEDCI, KONTAKTNA ODDAJA
- 15.20 LEEOJAMMAI, POSNETEK KONCERTA
- 16.20 ŠPORT ŠPAS
- 16.50 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE (VPS 16.50)
- 17.20 MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
- 17.50 DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
- 19.00 IZ CANTERBURYJSKIH ZGODB, ANGLEŠKA LITERARNA NAD., 5/6, PONOVITEV (VPS 19.00)
- 20.00 LEONARDO, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2 (VPS 20.00)
- 20.50 ALPE-DONAVA-JADRAN (VPS 20.55)
- 21.20 VIDEOPIŠMA, DOKUMENTARNA SERIJA, 6/10 (VPS 21.25)
- 21.50 SIMPSONOVI, AMERIŠKA RISANA NANIZANKA, 12/22 (VPS 21.45)
- 22.15 VSE ZA LJUBEZEN, ANGLEŠKI FILM (VPS 22.15)
- 23.55 AMEN, KOPRODUKCIJSKI FILM, PON. (VPS 23.55)
- 2.10 INFOKANAL

Kanal A

- 9.20 TV prodaja
- 9.25 Triki Jamieja Oliverja, pon. angleške oddaje
- 9.55 MacGyver, 3. sezona, pon. 20. dela am. naniz.
- 10.45 E+, ponovitev

- 12.45 TV prodaja
- 13.15 Triki Jamieja Oliverja, angleška oddaja
- 13.50 Mladi in nemirni, 4. sezona, 149. del am. nad.
- 14.45 Vsi moji otroci, 2. sezona, 44. del ameriške nad.
- 15.35 TV prodaja
- 16.05 MacGyver, 4. sezona, 1. del ameriške nanizanke
- 17.00 Oh, ta sedemdeseta, 6. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
- 17.30 Mladi zdravniki, 1. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ Pod lupo
- 18.50 E+ Trac tedna
- 19.30 E+ Z Janinom okoli sveta
- 19.50 E+ Obisk
- 20.00 Midve z mamo, 3. sezona, 3. del am. nanizanke
- 20.55 Komedija: Padec v vodo, ameriški film
- 23.00 Ženske zadeve, 1. sezona, 5. del am. naniz.
- 0.00 Vroča Ruby Wax, pogovorna oddaja
- 0.40 E+, ponovitev

Pop TV

- 6.25 24UR, ponovitev
- 7.25 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.15 Pet skrivnosti, ponovitev 67. dela mehške nad.
- 9.10 Zastavljeno srce, ponovitev 38. dela venezuelske nadaljevanke
- 10.00 TV prodaja
- 10.30 Srčna dama, ponovitev 64. dela mehške nad.
- 11.20 Prava ljubezen, pon. 36. dela venezuelske nad.
- 12.15 Trenja, ponovitev
- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Prava ljubezen, 37. del venezuelske nad.
- 15.55 Srčna dama, 65. del mehške nadaljevanke
- 16.55 Zastavljeno srce, 39. del venezuelske nad.
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Pet skrivnosti, 68. del mehške nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 Sanjska ženska, zadnja oddaja
- 21.10 Akcija: Misija nemogoče 2, ameriški film
- 23.25 Pod lupo pravice, 1. sezona, 10. del am. naniz.
- 0.20 XXL premiere
- 0.25 Zakleta dvojčka, kanadsko-ameriški film
- 2.30 24UR, ponovitev
- 3.30 Nočna panorama

TevePika

- 6.00 Tv prodaja
- 6.30 Zeleni vodnik, pon
- 7.00 Do zdravja tudi tako, Kaiser Kajumov, pon
- 7.30 A TO JE TO! poučno - zabavna oddaja z Rezo, pon
- 8.00 Eko sola kot način življenja, 80 dreves za čist zrak, pon
- 8.30 Tv Prodaja
- 9.00 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 9.30 ABCD, svet avtomobilizma, pon
- 10.00 Za vas in mesto, z Milanom Škiedarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
- 11.00 ŠKL, šolska košarkarska liga, com
- 12.00 To morate vedeti!, Vzajemci. Com, vzajemci da ali ne
- 13.00 Do zdravja tudi tako, zdrava hrana, založba Debora, pon
- 13.30 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 14.00 Slovenska glasbena lestvica, pon
- 15.00 Tv prodaja
- 15.30 Do zdravja tudi tako, studio Ank, pon
- 16.00 Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
- 17.00 Sijaj, pon
- 17.30 Do zdravja tudi tako, Biosinchron, živo
- 18.30 Kulturne drobtinice, Alan Ford v Šentjakobu, pon
- 19.00 Uspešen obrtnik, akcija z Obrtno zbornico Slovenije, pon
- 19.30 V harmoniji z naravo, pon
- 20.00 V deteli ruma, salse in cigar, prvič
- 21.00 NT konferenca 2005, reportaža iz Portoroža, prvič
- 21.30 24 UR, informat. oddaja
- 22.30 Naš vrt, svetovalna oddaja za vrtničarje, pon
- 23.00 Trenja, POP TV
- 00.30 Tv prodaja
- 01.00 Glasbeni mozaik

Prva TV

- 05.30 TV prodaja
- 06.15 The Best Off
- 06.30 TV prodaja
- 07.00 Tri v vrsto
- 07.15 Spomin
- 07.30 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 08.00 Tri v vrsto
- 08.15 Spomin
- 08.30 TV prodaja
- 09.00 Spomin
- 09.20 Tri v vrsto
- 09.35 Yu-Gi-Oh, risana serija

- 10.00 TV prodaja
- 10.25 Sto izlozb, sto strasti, 432. del italijan. telenovele
- 11.00 Čarovnije, 59. del italijanske serije
- 11.55 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 12.50 TV prodaja
- 13.15 Tri v vrsto
- 13.30 Spomin
- 13.45 TV prodaja
- 14.10 Skozi ključavnico, ponovitev
- 14.55 Dobro je biti ..., razvedrilna oddaja
- 15.25 Sanje sveta, 6. del italijanske mini serije
- 15.55 Resnične zgodbe - v iskanju pravice
- 16.40 Reklamni predah, razvedrilna oddaja
- 17.10 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 17.35 Sto izlozb, sto strasti, 433. del italijan. telenovele
- 18.05 Čarovnije, 60. del italijanske serije
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 19.55 Plemeniti komentar
- 20.00 Policist s petelinjega vrha, 5. del srbske naniz.
- 21.00 101 zgodba Hollywooda, razvedrilna oddaja
- 21.55 Gospod Bean, 9. del angleške serije
- 22.25 Okrožje Columbia, II/3. del ameriške nanizanke
- 23.20 Angleške oči, ameriška romantična drama, 2001
- 01.00 Policist s petelinjega vrha, 5. del srbske naniz.
- 02.00 101 zgodba Hollywooda, razvedrilna oddaja
- 02.30 Gospod Bean, 9. del angleške serije
- 03.00 Okrožje Columbia, 2/III. del ameriške nanizanke
- 03.50 Angleške oči, ameriška romantična drama, 2001

SOBOTA,

21.5.2005

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
- 7.35 POP KLOBUKOM
- 8.10 ODDAJA ZA OTROKE
- 8.25 KINO KEKEC: THE BALL, BELGIJSKO-NIZOZEMSKI FILM (VPS 08.25)
- 9.55 TEDENSKI IZBOR
- 9.55 NAJŠIBKEJŠI ČLEN, KVIZ
- 10.45 POLNOČNI KLUB
- 12.00 TEDNIK, PONOVITEV
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.10 TURISTIKA, PONOVITEV
- 13.30 SLOVENCI V ITALIJI (VPS 13.35)
- 14.00 BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA PO DVAJSETIH LETIH, ČEŠKA NADALJEVANKA, 9/13, PON.
- 15.05 ŽIVLJENJSKA PRILOŽNOST, DANSKO-ŠVEDSKI FILM (VPS 15.05)
- 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.15 OZARE (VPS 17.15)
- 17.25 SOŽITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR (VPS 17.25)
- 18.40 PRIHAJA NODI, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)
- 19.00 DNEVNIK
- 19.25 UTRIP
- 19.40 VREME
- 19.45 ŠPORT
- 20.00 TOTALNA RAZPRODAJA, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NANIZ., 5/10 (VPS 20.00)
- 20.30 DIVJA UKRAJINA, DIVJI PLESI, DOKUMENTARNI FILM (VPS 20.35)
- 21.00 PESEM EVROVIZIJE 2005, PRENOS IZ KIJEVA (VPS 21.00)
- 0.25 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, PONOVITEV
- 1.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 01.05)
- 1.30 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 9.00 TV PRODAJA
- 9.30 INFOKANAL
- 11.15 TV PRODAJA
- 12.10 TEDENSKI IZBOR
- 12.10 VIDEOPIŠMA, DOKUMENTARNA SERIJA, 6/10
- 12.35 ZDAJI, ODDAJA ZA RAZGIBANO ŽIVLJENJE
- 13.00 PESEM EVROVIZIJE 2005
- 13.00 PREDIZBOR, POSNETEK IZ KIJEVA
- 15.20 KOŠARKA NBA, POSNETEK (VPS 15.20)
- 16.55 NOVA GORICA: LIGA SIMOBIL V NOGOMETU, HIT GORICA - PRIMORJE, PRENOS (VPS 16.55)
- 19.00 ODPRTO PRVENSTVO AVSTRALIJE V TENISU, ŠPORTNI FILM (VPS 19.00)
- 20.00 SAMO ZA ENO NOČ, AM. FILM (VPS 20.00)
- 21.30 VEDEL JE, DA IMA PRAV, ANGLEŠKA LITERARNA NADALJEVANKA, 3/4 (VPS 21.30)
- 22.30 NIKOLI OB DESETH, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.30)

- 23.30 FESTIVAL V2002, POSNETEK KONCERTA (VPS 23.30)
- 0.20 INFOKANAL

Kanal A

- 9.20 TV prodaja
- 9.50 Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 40. dela am. nad.
- 10.40 Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 41. dela am. nad.
- 11.30 Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 42. dela am. nad.
- 12.20 Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 43. dela am. nad.
- 13.10 Vsi moji otroci, 2. sezona, pon. 44. dela am. nad.
- 14.00 Danjnyjeve zvezde
- 15.00 Dežela pred časom: Skrivnostni otok, risani film
- 16.20 Novi stari otoka, 5. del ameriške humor. naniz.
- 16.45 Umor, je napisala, 2. sezona, ameriška naniz.
- 17.35 Skriti griči, 12. del ameriške humor. nanizanke
- 18.00 E+
- 20.00 Kriminalka: Pot zločina, ameriški film
- 21.40 Las Vegas, 1. sezona, 7. del ameriške nanizanke
- 22.30 Recet: umor, ameriški film
- 0.20 Ekstra magazin, ponovitev

Pop TV

- 7.30 TV prodaja
- 8.00 Ringa-Raja:
- 8.00 Najlepše pravljice bratov Grimm: Voda življenja, sinhr. ris. film
- 8.25 Tom in Jerry, risana serija
- 8.35 Bobek in Ciril, sinhronizirana risana serija
- 8.55 Mali rdeči traktor, sinhronizirana risana serija
- 9.05 Ogjive družica, sinhronizirana risana serija
- 9.15 Mala čarovnica Sabrina in zgodba o prijateljstvu, sinhronizirani risani film
- 10.35 Transformerji, sinhronizirana risana serija
- 11.00 Mišek Stuart Little, risana serija
- 11.30 Zenki, sinhronizirana risana serija
- 11.55 Šolska košarkarska liga
- 12.55 Formula 1, prenos treninga
- 14.05 Sumljiva bolezen, ameriški film
- 16.00 Rajski svet: Tigrov tempelj, dokument. oddaja
- 17.10 24UR - vreme
- 17.15 Otrok iz pradavnine, ameriški film
- 19.00 24UR
- 20.00 Filmski hit: Kdo bo koga, ameriški film
- 21.55 Mreža, ameriški film
- 0.00 Beg pa tak, angleški film
- 1.45 24UR, ponovitev
- 2.45 Nočna panorama

TevePika

- 07.30 Tv Prodaja
- 08.00 Navigator, pon
- 08.30 Jana, oddaja o sončni strani življenja, družinska optika Lah, pon
- 09.00 Tv Prodaja
- 09.30 Do zdravja tudi tako, zdrava hrana, založba Debora, pon
- 10.00 NT konferenca 2005, reportaža iz Portoroža, pon
- 10.30 To morate vedeti!, pametna poteza - vzajemc's s popustim, pon
- 11.30 Zeleni vodnik, pon
- 12.00 ABCD, svet avtomobilizma, pon
- 12.30 Koncert 50 zvezd za otroke, dobrodelna prireditelj
- 13.30 Glasbeni mozaik
- 14.30 Tv Prodaja
- 15.00 ŠKL, šolska košarkarska liga
- 16.00 Denar obrača, menedžer obrne, pon
- 17.00 Do zdravja tudi tako, Kaiser Kajumov, pon
- 17.30 Do zdravja tudi tako, magnetna terapija z Biosinchronom, pon
- 18.30 To morate vedeti!, Vzajemci. Com, vzajemci da ali ne
- 19.30 Rokomet moja igra, pon
- 20.00 Modro, oddaja o navtiki, prvič
- 20.30 Miss sporta 2004, prvič
- 21.00 Sijaj, pon
- 21.30 24 UR, informat. oddaja
- 22.30 Evropski večeri Lojzeta Petrieta, gost večera bo: glaciolog in alpinist inž. Peter Škvarca, prvič
- 00.00 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
- 00.30 Ekstra magazin
- 01.30 Tv Prodaja
- 02.00 Glasbeni mozaik

Prva TV

- 07.50 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 08.40 Čarovnije, 56. del italijanske serije
- 09.35 Čarovnije, 57. del italijanske serije
- 10.30 Čarovnije, 58. del italijanske serije
- 11.25 Čarovnije, 59. del italijanske serije
- 12.20 Čarovnije, 60. del italijanske serije
- 13.15 Ena na ena, ponovitev
- 14.05 Prestižno, ekskluzivno, ponovitev

14.30	Ali G, 10. del
15.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.00	Kraljevske družine, dokumentarna serija
16.55	Barabe in princese, 1. del hrvatske serije
17.50	101 zgodba Hollywooda
18.30	Hotel poldruga zvezdica, 10. del
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Čudaka pod krinko, am. akcijska komedija, 2001
21.40	Hudičeva hrbtnica, španska fantazijska grozljivka, 2001
23.30	Reporter X
00.00	Čudaka pod krinko, am. akcijska komedija, 2001
01.40	Hudičeva hrbtnica, španska fantazijska grozljivka, 2001
03.30	Reporter X

NEDELJA,

22.5.2005

Slovenija 1

7.30	ŽIV ŽAV: ROLI POLI OLI, RISANA NANIZANKA, 19/24; TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RISANA NANIZANKA, 19/26; FRAČJI DOL, RISANA NANIZANKA, 19/23 (VPS 07.30)
9.50	POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 09.55)
10.20	SLEDI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 10.25)
10.50	GOSPODAR DUHOV, FRANCOSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13 (VPS 11.00)
11.20	OZARE, PONOVIŠTEV
11.25	OBZORJA DUHA (VPS 11.30)
12.00	LJUDJE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA (VPS 12.00)
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.10	PRI JOZOVČU Z NATALIJO (VPS 13.10)
14.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 14.15)
14.20	POLDNEVNIK
14.25	CLOVEŠKI FAKTOR
14.30	NOVA RESNICA
14.35	NEDELJSKO OKO
14.45	PET MINUT SLAVE
14.50	PANIKA, IGRANA REPORTAŽA
14.55	PLANETV
15.30	PREDMET POZELENJA
15.50	ZIVE LEGENDE
15.55	ŠPORT & ANGLEŠKA NOGOMETNA LIGA
16.05	ŠPORT NA DANAŠNJI DAN
16.10	OSMI POTNIK
16.20	LORELLA
16.35	STEREOTIPI
16.45	ZIVALSKI SVET, ANIMIRANA SERIJA
17.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA (VPS 17.15)
17.20	GLASBENI DVOBOJ
17.35	KEK'S
17.40	KOYAA, ANIMIRANI FILM
17.45	VABILO ZA DVA
18.05	VROČE
18.10	DRUŽABNA KRONIKA
18.30	ZREBANJE LOTA (VPS 18.30)
18.40	HOPLA, RISANKA (VPS 18.40)
18.45	ČARLI IN MIMO, RISANKA
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNİK
19.25	ZRCALO TEDNA
19.40	VREME
19.45	ŠPORT
20.00	SPET DOMA (VPS 20.00)
21.45	Š - ŠPORTNA ODDAJA (VPS 21.45)
22.20	PETI ELEMENT (VPS 22.15)
23.15	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 23.15)
23.35	PORTRET NEKEGA MESTA, NEMŠKI ČB FILM (VPS 23.35)
1.00	DNEVNİK, VREME, ŠPORT, PONOVIŠTEV
1.40	DNEVNİK ZAMEJSKE TV (VPS 01.40)
2.10	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
8.35	TV PRODAJA
9.20	TEDENSKI IZBOR
9.20	DIVJA UKRAJINA, DIVJI PLESI, DOKUMENTARNI FILM
9.45	PESEM EVROVIŽIJE 2005, POSNETEK IZ KIJEVA
13.10	ŠPORT ŠPAS (VPS 13.10)
13.40	TV PRODAJA
14.10	PODOBE ČASA - OB 60-LETNICI RADIA MARIBOR, PONOVIŠTEV (VPS 13.40)
15.20	KOŠARKA NBA, POSNETEK (VPS 15.10)
16.50	PREŠ ODPRITIM PRVENSTVOM FRANCIJE V TENISU (VPS 16.40)

17.20	KOŠARKA NBA ACTION (VPS 18.50)
17.50	MAGAZIN LIGE PRVAKOV V NOGOMETU (VPS 19.20)
18.25	DP V ROKOMETU (M), DRUGA TEKMA FINALA KONČNICE, PRENOS (VPS 17.10)
20.00	SUPERVULKAN, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2 (VPS 20.00)
20.50	NAŠE SKRIVNO ŽIVLJENJE, AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 6/22 (VPS 20.55)
21.40	IMPROMPTU - ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA
21.40	BALETNO IN PLESNO ŠOLANJE V SLOVENIJI (VPS 21.45)
21.55	PO SLEDEH BALETA: ZAČETKI IN RAZVOJ V SVETU, 1/2 (VPS 22.00)
22.35	NAŠI OPERNI PEVCI: RUDOLF FRANCL (VPS 22.40)
22.45	DP V ROKOMETU (M), DRUGA TEKMA FINALA KONČNICE, POSNETEK INFOKANAL
0.05	

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 145. dela ameriške nadaljevanke
10.40	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 146. dela ameriške nadaljevanke
11.30	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 147. dela ameriške nadaljevanke
12.20	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 148. dela ameriške nadaljevanke
13.10	Mladi in nemirni, 4. sezona, ponovitev 149. dela ameriške nadaljevanke
14.00	Dannyjeve zvezde, gost Vinko Vasle
15.00	Dezela pred časom: Skrivnostna skala, risani film
16.20	Novi stari očka, 6. del ameriške humor. naniz.
16.45	Umor, je napisala, 2. sezona, am. nanizanka
17.35	Skriti griči, 13. del ameriške humoristične naniz.
18.00	E+
20.00	Družinski film: Slonova zgodba, ameriški film
21.20	Tih zločin, 2. sezona, ameriška nanizanka
22.15	Navigator
22.45	Talec za en dan, ameriški film
0.25	Dannyjeve zvezde, ponovitev

Pop TV

7.30	TV prodaja
8.00	Ringa-Raja:
8.00	Zelenjavčki, sinhronizirani risani film
8.35	Tom in Jerry, risana serija
8.45	Bobek in Cyril, sinhronizirana risana serija
9.05	Mali rdeči traktor, sinhronizirana risana serija
9.15	Ogijeva družina, sinhronizirana risana serija
9.25	Transformerji, sinhronizirana risana serija
9.55	Formula 1, prenos treninga
11.00	Sanjska ženska, ponovitev
12.05	Šolska košarkarska liga, ponovitev
13.00	Resnični svet, dokumentarna oddaja
13.30	Formula 1, prenos dirke za VN Monaka
16.00	Resnični svet, dokumentarna oddaja
16.30	Poročeni ljubimec, ameriški film
18.15	24UR - vreme
18.20	Entrada - kuhinje Latinske Amerike, dokumentarna oddaja
19.00	24UR
20.00	Nedeljski film: Ace Ventura: Nori detektiv, ameriški film
21.35	Športna scena
22.35	Strah in groza v Las Vegasu, ameriški film
0.45	24UR, ponovitev
1.45	Nočna panorama

TevePika

08.30	Tv Prodaja
09.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
09.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
10.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
10.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
11.00	Za vas in mesto, z Milanom Škledarjem, oddaja o kmetijstvu
12.00	Do zdravja tudi tako, studio Ank, pon
12.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
13.00	V harmoniji z naravo, pon
13.30	A TO JE TO! poučno zabavna oddaja, pon
14.00	Do zdravja tudi tako, zdrava hrana, zalozba Debora, pon
14.30	Tam, kjer je veselje doma
15.30	In line, oddaja o in line hokeju, prvič
16.00	To morate vedeti!, Vzajemci. Com, vzajemci da ali ne
17.00	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
17.30	N1 konferenca 2005, reportaža iz Portoroža, pon
18.00	Što motion, pon
18.30	Štiri tačke, oddaja o hitnih ljubljencih, prvič
19.00	Denar obrača, menedžer obrne, pon

20.00	Slovenska glasbena lestvica
21.00	Slovenska radijska postaja v Argentini, prvič
21.30	24 UR, informat. oddaja
22.30	ABCD, svet avtomobilizma, pon
23.00	To morate vedeti!, pametna poteza - vzajem' s popustim, pon
00.00	V delzi ruma, salse in cigar
01.00	Miss sporta 2004, pon
01.30	Tv Prodaja
02.00	Glasbeni mozaik

Prva TV

07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.45	Risani film
09.30	Otroško nedeljsko dopoldne, kontaktna oddaja
12.00	Skozi ključavnico, ponovitev
12.45	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
13.35	Alo, alo, 9. del angleške serije
14.05	Gospod Bean, 9. del angleške serije
14.35	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
15.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
16.00	Rock Otočec 2002, reportaža
16.35	Reklamni predah, razvedrila oddaja
17.05	Čudaka pod krinko, ameriška akcijska komedija, 2001
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
20.00	Zasebni detektiv Shame, ameriška akcijska komedija, 1994
21.40	Znani in zanimivi
22.25	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
23.10	Gospod Bean, 8. del angleške serije
23.40	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
00.10	Zasebni detektiv Shame, ameriška akcijska komedija, 1994
01.50	Znani in zanimivi
02.35	Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
03.20	Gospod Bean, 8. del angleške serije
03.50	Dobro je biti ..., razvedrila oddaja

PONEDELJEK,

23.5.2005

Slovenija 1

6.25	TEDENSKI IZBOR
6.25	UTRIP
6.40	ZRCALO TEDNA
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	IZ POPOTNE TORBE: NIT
9.25	RISANKA
9.30	SLOVENSKI VODNI KROG: MURA, IZOBRAŽEVALNO DOKUMENTARNA ODDAJA
10.05	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA, PONOVIŠTEV
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	TISTEGA LEPEGA POPOLDNEVA
14.30	TV SMO LJUDJE: MONTAŽA
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	DOBER DAN, KOROŠKA (VPS 15.05)
15.40	TELEBAJSKI, OTROŠKA NANIZANKA, 38/45 (VPS 15.40)
16.00	RISANKA
16.10	RADOVEDNI TAČEK: GALERIJA (VPS 16.10)
16.30	AJKEK PRI RESTAVRATORJIH:
17.00	AJKEK IN UMETNINE IZ GLINE, POUČNO- RAZVEDRILNA ODDAJA, 9/10 (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.40	V GOZDU JELENOV IN MUFLONOV, NEMŠKA POLJUODNOZNAKSTVENA ODDAJA (VPS 17.45)
18.25	ZREBANJE 3X3 PLUS 6 (VPS 18.25)
18.40	LOLEK IN BOLEK, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNİK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA PO DVAJSETH LETH, ČEŠKA NAD., 10/13 (VPS 20.00)
21.00	IZZIVI (VPS 21.00)
21.25	PISAVE (VPS 21.25)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	DEDIŠČINA EVROPE: ČAROVNICE, NEMŠKA DOKUMENT. NAD., 3., ZADNJI DEL (VPS 22.50)
23.40	PISAVE, PONOVIŠTEV
0.10	DNEVNİK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.05	DNEVNİK ZAMEJSKE TV (VPS 01.05)
1.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.10	TV PRODAJA
12.45	TEDENSKI IZBOR
12.45	Š - ŠPORTNA ODDAJA
13.15	ALPE-DONAVA-JADRAN
13.50	IMPROMPTU - ODDAJA O UMETNOSTI GLASBE IN PLESA, PONOVIŠTEV
13.50	BALETNO IN PLESNO ŠOLANJE V SLOVENIJI PO SLEDEH BALETA:
14.05	ZAČETKI IN RAZVOJ V SVETU, 1/2
14.45	NAŠI OPERNI PEVCI: RUDOLF FRANCL
15.00	TEDENSKI IZBOR
15.00	SUPERVULKAN, ANGL. DOKUMENT. ODDAJA, 1/2
15.50	TURISTIKA
16.15	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 16.15)
17.20	DEDIŠČINA EVROPE: HAWKING, ANGLEŠKI FILM, PONOVIŠTEV (VPS 17.20)
18.55	PEŠČICA IZBRANIH, AMERIŠKA NAD., 10., ZADNJI DEL, PONOVIŠTEV
20.00	OSEBNO (VPS 20.00)
20.30	GENERACIJE ZNANOSTI (VPS 20.30)
21.05	STUDIO CITY (VPS 21.05)
22.05	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA (VPS 22.05)
22.35	ŠTUDENTSKA (VPS 22.35)
23.05	BRANE RONČEL IZZA ODRA (VPS 23.05)
0.35	INFOKANAL

Kanal A

9.20	TV prodaja
9.25	Triki Jamieja Oliverja, pon. angleške oddaje
9.55	MacGyver, 4. sezona, pon. 1. dela am. naniz.
10.45	E+, ponovitev
12.45	TV prodaja
13.15	Triki Jamieja Oliverja, angleška oddaja
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 150. del am. nad.
14.45	Vsi moji otroci, 2. sezona, 45. del am. nad.
15.35	TV prodaja
16.05	MacGyver, 4. sezona, 2. del ameriške nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 1. sezona, 4. del am. humor. naniz.
18.00	E+
18.10	E+ Pod lupo
18.45	E+ Torba
18.55	E+ Sanjske minute
19.50	E+ Manipulacija
20.00	Filmski ciklus - Jean Claude Van Damme: Smrtna obsodba, ameriški film
21.35	Zvezdna vrata, 3. sezona, 1. del ameriške naniz.
22.30	Will in Grace, 5. sezona, zadnji del ameriške humoristične nanizanke
23.00	Seinfeld, 4. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
23.30	Caroline v vlemestu, 1. sezona, 16. del ameriške humoristične nanizanke
0.00	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Pret skrivnosti, ponovitev 68. dela mehiške nad.
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 39. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	TV prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 65. dela mehiške nad.
11.50	Prava ljubezen, pon. 37. dela venezuelske nad.
12.45	Športna scena, ponovitev
13.40	TV prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 38. del venezuelske nad.
15.55	Srčna dama, 66. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 40. del venezuelske nad.
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 69. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Naša mala klinika, 2. sezona, 15. del sloven. naniz.
20.55	Provalence, 4. sezona, 14. del am. nanizanke
21.50	Skriti aduti, 15. del ameriške nanizanke
22.45	XXL premiere
22.50	Alias, 2. sezona, 5. del ameriške nanizanke
23.45	Umor rock zvezde, ameriški film
1.25	24UR, ponovitev
2.25	Nočna panorama

TevePika

06.00	Tv Prodaja
06.30	Do zdravja tudi tako, Kaiser Kajumov, pon
07.00	Sijaj, pon

07.30	ŠKL, solska kosarkarska liga
08.30	Tv Prodaja
09.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
09.30	Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
10.00	Koncert 50 zvezd za otroke, dobrodela prireditve
11.00	Razgledovanja, potopisna reportaža
11.30	Do zdravia tudi tako, zdrava hrana, zalozba Debora, pon
12.00	ABCD, svet avtomobilizma, pon
12.30	Do zdravia tudi tako, studio Ank, pon
13.00	NT konferenca 2005, reportaža iz Portoroža, pon
13.30	Rokomet moja igra, pon
14.00	Trenja, POP TV
15.30	Tv Prodaja
16.00	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
17.00	Slovenska radijska postaja v Argentini, pon
17.30	Klepet z jasnovidko Maručo, živo
18.00	Štiri tacke, oddaja o hisnih ljubljencih, pon
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
19.00	Kulturne drobtinice, Alan Ford v Šentjakobu, pon
19.30	A TO JE TO! poučno zabavna oddaja, pon
20.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, disleksija odraslih, prvič
21.30	24 UR, informat. oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Dražba umetnin z Mariom, živo
23.00	E +
01.30	Tv Prodaja
02.00	Glasbeni mozaik

Prva TV

05.30	Tv prodaja
06.15	The Best Off
06.30	Tv prodaja
07.00	Tri v vrsto
07.15	Spomin
07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.00	Tri v vrsto
08.15	Spomin
08.30	Tv prodaja
09.00	Spomin
09.20	Tri v vrsto
09.35	Yu-Gi-Oh, risana serija
10.00	Tv prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 433. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 60. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	Tv prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.25	Spomin
13.35	Tv prodaja
13.50	Krožje Columbia, II/3. del ameriške nanizanke
14.35	Zasebni detektiv Shame, ameriška akcijska komedija, 1994
16.30	Znani in zanimivi
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 434. del italijanske telenovele
18.05	Čarovnije, 61. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Deviški samomori, ameriška drama, komedija, akcija 1999
21.40	Alo, alo, 10. del angleške serije
22.10	Urška šov
23.10	Deviški samomori, ameriška drama, 1999
00.50	Alo, alo, 10. del angleške serije
01.10	Urška šov

TOREK,

24.5.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	AJKEC PRI RESTAVRATORIIH: AJKEC IN UMETNINE IZ GLINE, POUČNO-RAZVEDRILNA ODDAJA, 9/10
9.20	ČEDRIK, RISANA NANIZANKA, 17/52
9.35	ŠPORT ŠPAS
10.05	ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.40	SOZITJA, SVETOVALNA ODDAJA TV MARIBOR

11.55	PRI JOŽOVCU Z NATALIJO
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.25	TEDENSKI IZBOR
13.25	GLASBA TREH DEŽEL, 1. DEL
14.25	TOTALNA RAZPRODAJA, DRUŽINSKA HUMORISTIČNA NANIZANKA, 5/10 (VPS 15.45)
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK (VPS 15.10)
15.40	ZMAJSKE ZGODBE, RISANA NANIZANKA, 8/26 (VPS 15.45)
16.05	MIŠKA SMETIŠKA: ŽARNICA, RISANKA (VPS 16.10)
16.10	RISANKA
16.15	ZLATKO ZAKLADKO: JEZERKO IZ CERKNišKEGA JEZERA (VPS 16.15)
16.30	KNJIGA MENE BRIGA - NOAM CHOMSKY: 911 ENAJSTI SEPTEMBER, PONOVITEV (VPS 16.30)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	BILI SMO MLADI TAKRAT ..., DOKUMENTARNI FILM (VPS 17.30)
18.00	MODRO (VPS 18.00)
18.35	METKA IN ZVERINKO ZVER, RISANKA (VPS 18.40)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK (VPS 19.00)
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	POD ŽAROMETOM (VPS 20.00)
20.55	DAROVANJE, DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 21.00)
22.00	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
22.50	HITLER IN BORMANN, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA (VPS 22.50)
23.40	BILI SMO MLADI TAKRAT ..., DOKUMENTARNI FILM, PONOVITEV
0.15	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.10	POD ŽAROMETOM, PONOVITEV
2.00	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.00)
2.25	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.30	ZABAVNI INFOKANAL
12.40	TV PRODAJA
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	OŠEBNO
13.45	SLOVENCJI V ITALIJI
14.15	GENERACIJE ZNANOSTI
14.50	ARITMIJA, GLASBENA ODDAJA
15.30	ŠTUDENTSKA
16.00	STUDIO CITY
17.05	MOSTOVI - HIDAK: POTEPANJA - BARANGOLJŠOK, PONOVITEV
17.35	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.20)
18.25	ŽELJKO KOZINC: PRAVICA VASI BREZJE, TV IGRA (VPS 18.30)
19.35	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NAD., 7/20 (VPS 19.35)
20.30	EVGENIJ ŠVACOV: ZMAJ, TV PRIREDBA PREDSTAVE SLOVENSKEGA MLADINSKEGA GLEDALIŠČA (VPS 20.35)
22.15	EVROPA, DANSKI KOPRODUKCIJSKI FILM (VPS 22.20)
0.05	INFOKANAL

Kanal A

9.20	Tv prodaja
9.25	Triki Jamieja Oliverja, pon. angleške oddaje
9.55	MacGyver, 4. sezona, ponovitev 2. dela ameriške nanizanke
10.45	E+, ponovitev
12.45	Tv prodaja
13.15	Triki Jamieja Oliverja, angleška oddaja
13.50	Mladi in nemirni, 4. sezona, 151. del am. nad.
14.50	Vsi moji otroci, 2. sezona, 46. del ameriške nad.
15.35	Tv prodaja
16.05	MacGyver, 4. sezona, 3. del ameriške nanizanke
17.00	Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
17.30	Mladi zdravniki, 1. sezona, 5. del ameriške humoristične nanizanke
18.00	E+
18.10	E+ Sekstra
18.45	E+ Zvezdniki nasvet
19.00	E+ Nebuloza
20.50	Akcija: Mladi vojaki, ameriški film
21.35	Zvezdna vrata, 3. sezona, 2. del ameriške naniz.
22.30	Seinfeld, 4. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
23.00	Dobro jutro, Miami, 2. sezona, 1. del ameriške humoristične nanizanke
23.30	Caroline v velemestu, 1. sezona, 17. del ameriške humoristične nanizanke
0.00	E+, ponovitev

Pop TV

6.55	24UR, ponovitev
7.55	Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
8.45	Pet skrivnosti, ponovitev 69. dela mehiške nadaljevanke
9.40	Zastavljeno srce, ponovitev 40. dela venezuelske nadaljevanke
10.30	Tv prodaja
11.00	Srčna dama, ponovitev 66. dela mehiške nadaljevanke
11.50	Prava ljubezen, ponovitev 38. dela venezuelske nadaljevanke
12.45	Providence, 4. sezona, ponovitev 14. dela ameriške nanizanke
13.40	Tv prodaja
14.10	Ricki Lake, pogovorna oddaja
15.00	Prava ljubezen, 39. del venezuelske nadaljevanke
15.55	Srčna dama, 67. del mehiške nadaljevanke
16.55	Zastavljeno srce, 41. del venezuelske nadaljevanke
17.55	24UR - vreme
18.00	Pet skrivnosti, 70. del mehiške nadaljevanke
19.00	24UR
20.00	Preverjeno
21.00	Življenjska zgodba: Mamino dario, ameriški film
22.40	XXL premiere
22.45	Alias, 2. sezona, 6. del ameriške nanizanke
23.40	Sivi metulji, ameriški film
1.15	24UR, ponovitev
2.15	Nočna panorama

TevePika

6.00	Tv Prodaja
6.30	Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
7.30	Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
8.00	NT konferenca 2005, reportaža iz Portoroža, pon
8.30	Tv Prodaja
9.00	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
9.30	Sijaj, pon
10.00	Samozdravilna energetska metoda Rudija Klariča, prvič
10.30	Do zdravia tudi tako, magnetna terapija z Biosinhromom, pon
11.30	Slovenska radijska postaja v Argentini, pon
12.00	Do zdravia tudi tako, Kaiser Kajumov, pon
12.30	Kulturne drobtinice, Alan Ford v Šentjakobu, pon
13.00	To morate vedeti!, pametna poteza - vzajemc's s popustim, pon
14.00	Evropski večeri Lojzeta Petreleta, gost večera bo: glaciolog in alpinist inž. Peter Skvarca, pon
15.30	Do zdravia tudi tako, studio Ank, pon
16.00	Slovenska glasbena lestvica, pon
17.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, disleksija odraslih, pon
17.30	Rad igran nogomet, prvič
18.00	V harmoniji z naravo, prvič
18.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
19.00	Na piki, aktualna pogovorna oddaja
20.00	To morate vedeti!
21.00	Jana, oddaja o sončni strani življenja, drugačne počitnice, prvič
21.30	24 UR, informat. oddaja
22.30	Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
23.00	Naša mala klinika, POP TV
00.00	Tv Prodaja
00.30	Glasbeni mozaik

Prva TV

05.30	Tv prodaja
06.15	The Best Off
06.30	Tv prodaja
07.00	Tri v vrsto
07.15	Spomin
07.30	Yu-Gi-Oh, risana serija
08.00	Tri v vrsto
08.15	Spomin
08.30	Tv prodaja
09.00	Spomin
09.20	Tri v vrsto
09.35	Yu-Gi-Oh, risana serija
10.00	Tv prodaja
10.25	Sto izlozb, sto strasti, 434. del italijanske telenovele
11.00	Čarovnije, 61. del italijanske serije
11.55	Adijo pamet, kontaktna oddaja
12.50	Tv prodaja
13.15	Tri v vrsto
13.30	Spomin
13.45	Tv prodaja
14.10	Urška šov, ponovitev
15.00	Deviški samomori, ameriška drama, 1999
17.10	Yu-Gi-Oh, risana serija
17.35	Sto izlozb, sto strasti, 435. del italijanske telenovele

18.05	Čarovnije, 62. del italijanske serije
19.00	Adijo pamet, kontaktna oddaja
19.55	Plemeniti komentar
20.00	Barabe in princese, 2. del hrvaške serije
20.30	Kraljevske družine, dokumentarna oddaja
21.15	Ali G, 11. del
21.45	Ljubzenske prevare, 2. del ameriške resničnostne serije
22.30	Barabe in princese, 2. del hrvaške serije
03.00	Kraljevske družine, dokumentarna oddaja
23.50	Ali G, 11. del
00.20	Ljubzenske prevare, 2. del ameriške resničnostne serije

SREDA,
25.5.2005

Slovenija 1

6.20	TEDENSKI IZBOR
6.20	KULTURA
6.30	ODMEVI
7.00	POROČILA (VPS 07.00)
7.05	DOBRO JUTRO
8.00	POROČILA
8.05	DOBRO JUTRO
9.00	POROČILA (VPS 09.00)
9.05	TEDENSKI IZBOR
9.05	MIŠKA SMETIŠKA: ŽARNICA, RISANKA
9.10	ZLATKO ZAKLADKO: JEZERKO IZ CERKNišKEGA JEZERA
9.25	KNJIGA MENE BRIGA - NOAM CHOMSKY: 911 ENAJSTI SEPTEMBER
9.45	MLADI VIRTUOZI: KVARTET ROGOV AKADEMIJE ZA GLASBO (VPS 09.45)
10.10	TEDENSKI IZBOR
10.10	LEDENA SVETOVA, NOVOZELANDSKA DOKUMENTARNA SERIJA, 3., ZADNJI DEL SPET DOMA
11.00	SPET DOMA
13.00	POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
13.15	TEDENSKI IZBOR
13.15	NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO
13.35	LJUDE IN ZEMLJA, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
14.25	GOSPODAR DUHOV, FRANCOŠKA DOKUMENTARNA SERIJA, 10/13
15.00	POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
15.05	MOSTOVI - HIDAK (VPS 15.10)
15.40	JURIJ DROBIŽEK, RISANA NANIZANKA, 21/26 (VPS 15.45)
16.05	MALE SIVE CELICE, KVIZ (VPS 16.10)
17.00	NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
17.30	Z VAMI (VPS 17.30)
18.20	TURISTIKA (VPS 18.20)
18.40	ZREBANJE ASTRA (VPS 18.40)
18.45	TRJJE AGENTJE, RISANKA (VPS 18.45)
18.55	VREME (VPS 18.55)
19.00	DNEVNIK
19.35	VREME, MAGNET, ŠPORT
20.00	SEDMI PEČAT: PREDEN SE ZNOČI, AMERIŠKI FILM (VPS 20.00)
22.15	ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME (VPS 22.15)
23.10	OMIZJE (VPS 23.10)
0.25	DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
1.20	Z VAMI, PONOVITEV
2.10	DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.10)
2.35	INFOKANAL

Slovenija 2

6.30	INFOKANAL
9.25	TV PRODAJA
10.00	OTROŠKI INFOKANAL
11.00	TV PRODAJA
11.35	ZABAVNI INFOKANAL
12.15	EVROPSKI MAGAZIN, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 13.20)
12.45	TEDENSKI IZBOR
12.45	VIZUM ZA PRIHODNOST, BOSANSKA HUMORISTIČNA NADALJEVANKA, 7/20
13.30	NOVA DEZELA, ŠVEDSKI FILM (VPS 13.30)
16.10	NIKOLI OB DESETH, GLASBENA ODDAJA
17.20	MOSTOVI - HIDAK, PONOVITEV
17.50	DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
18.55	SLAČENJE, NOVOZELANDSKA NADALJEVANKA, 18/20, PONOVITEV
20.00	CARIGRAD: FINALE LIGE PRAKOV V NOGOMETU, MILAN - LIVERPOOL, PRENOS (VPS 20.00)
23.00	SLOVENSKA JAZZ SCENA: PERPETUUM JAZZLE IN THE REAL SIX.PACK (VPS 23.00)
0.00	MOJ SVAK, ITALIJANSKI FILM, PON. (VPS 23.40)
1.30	INFOKANAL

Kanal A

- 9.20 TV prodaja
- 9.25 Triki Jamieja Oliverja, pon. angleške oddaje
- 9.55 MacGyver, 4. sezona, ponovitev 3. dela ameriške nanizanke
- 10.45 E+, ponovitev
- 12.45 TV prodaja
- 13.15 Triki Jamieja Oliverja, angleška oddaja
- 13.50 Mladi in nemirni, 4. sezona, 152. del ameriške nadaljevanke
- 14.45 Vsi moji otroci, 2. sezona, 47. del ameriške nadaljevanke
- 15.35 TV prodaja
- 16.05 MacGyver, 4. sezona, 4. del ameriške nanizanke
- 17.00 Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 3. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.30 Mladi zdravniki, 1. sezona, 6. del ameriške humoristične nanizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ Pod lupo
- 18.50 E+ Najemi me
- 19.50 E+ Pojezija
- 20.00 Ekstra magazin
- 20.50 Popolna preobrazba, 2. sezona, 9. del dokumentarne nanizanke
- 21.40 Zvezdna vrata, 3. sezona, 3. del ameriške nanizanke
- 22.35 Seinfeld, 4. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.05 Dobro jutro, Miami!, 2. sezona, 2. del ameriške humoristične nanizanke
- 23.35 Caroline v velemestu, 1. sezona, 18. del ameriške humoristične nanizanke
- 0.05 E+, ponovitev

Pop TV

- 6.55 24UR, ponovitev
- 7.55 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.45 Pet skrivnosti, ponovitev 70. dela mehške nadaljevanke
- 9.40 Zastavljeno srce, ponovitev 41. dela venezuelske nadaljevanke
- 10.30 TV prodaja
- 11.00 Srčna dama, ponovitev 67. dela mehške nadaljevanke
- 11.50 Prava ljubezen, ponovitev 39. dela venezuelske nadaljevanke
- 12.45 Preverjeno, ponovitev
- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Prava ljubezen, 40. del venezuelske nadaljevanke
- 15.55 Srčna dama, 68. del mehške nadaljevanke
- 16.55 Zastavljeno srce, 42. del venezuelske nadaljevanke
- 17.55 Pet skrivnosti, 71. del mehške nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 TV kriminalka: Mreža laži, ameriški film
- 21.40 Hitri Edi, 2. del angleško-ameriške nanizanke
- 22.35 XXL premiere
- 22.40 Alias, 2. sezona, 7. del ameriške nanizanke
- 23.35 Čudna družina, ameriški film
- 1.15 24UR, ponovitev
- 2.15 Nočna panorama

TevePika

- 6.00 Tv Prodaja
- 6.30 Rad igran nogomet, pon
- 7.00 Slo motion, pon
- 7.30 Do zdravia tudi tako, magnetna terapija z Biosinhromom, pon
- 8.30 Tv Prodaja
- 9.00 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 9.30 Klepet z jasnovidko Maruco, pon
- 10.00 Štiri tačke, oddaja o hišnih ljubljenci, pon
- 10.30 Jana, oddaja o sončni strani življenja, disleksija odraslih, pon
- 11.00 Za vas in mesto, z Milanom Skledarjem, oddaja o kmetijstvu, pon
- 12.00 Denar obrača, menedžer obrne, pon
- 13.00 Naša mala klinika, POP TV
- 14.00 Miss sporta 2004, pon
- 14.30 Tv prodaja
- 15.00 In line, oddaja o in line hokeju, pon
- 15.30 Moto Šok, pon
- 15.45 V deželi ruma, salse in cigar, pon
- 16.45 V družbi z turistično agencijo Quo Vadis, prvič
- 17.00 Razgledovanja, potopisna reportaža, prvič
- 17.30 Kulturne drobnice, Senožeče na preprihu zgodovine in sedanjosti, prvič
- 18.00 Do zdravia tudi tako, Biospectrum, prvič
- 18.30 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
- 19.00 Slovenska glasbena lestvica, pon
- 20.00 ABCD, svet avtomobilizma

- 20.30 Sijaj
- 21.00 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež
- 21.30 24 UR, informat. oddaja
- 22.30 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 23.00 Preverjeno POP TV
- 00.00 Tv Prodaja
- 00.30 Glasbeni mozaik

Prva TV

- 05.30 TV prodaja
- 06.15 The Best Off
- 06.30 TV prodaja
- 07.00 Tri v vrsto
- 07.15 Spomin
- 07.30 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 08.00 Tri v vrsto
- 08.15 Spomin
- 08.30 TV prodaja
- 09.00 Spomin
- 09.20 Tri v vrsto
- 09.35 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 10.00 TV prodaja
- 10.25 Sto izlozb, sto strasti, 435. del italijanske telenovele
- 11.00 Čarovnije, 62. del italijanske serije
- 11.55 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 12.50 TV prodaja
- 13.15 Tri v vrsto
- 13.30 Spomin
- 13.30 TV prodaja
- 14.15 Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
- 14.45 Barabe in princeze, 2. del hrvaske serije
- 15.15 Ljubezenske prevare, 2. del ameriške resničnostne serije
- 15.55 Kraljevske družine, dokumentarna oddaja
- 16.40 Ali G, 11. del
- 17.10 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 17.35 Sto izlozb, sto strasti, 436. del italijanske telenovele
- 18.05 Čarovnije, 63. del italijanske serije
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 19.55 Plemeniti komentar
- 20.00 Ena na ena, pogovorna oddaja
- 21.00 Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
- 21.50 Hotel poldruga zvezdica, 11. del angleške serije
- 22.20 Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
- 22.50 Fantje iz Harlema, am. akcijska drama, 2002
- 00.30 Ena na ena, pogovorna oddaja
- 01.20 Vajenec pri Donaldu Trumpu, ameriška resničnostna serija
- 02.10 Hotel poldruga zvezdica, 10. del angleške serije
- 02.40 Prestizno, ekskluzivno, razvedrila oddaja
- 03.10 Fantje iz Harlema, am. akcijska drama, 2002

ČETRTEK,

26.5.2005

Slovenija 1

- 6.20 TEDENSKI IZBOR
- 6.20 KULTURA
- 6.30 ODMEVI
- 7.00 POROČILA (VPS 07.00)
- 7.05 DOBRO JUTRO
- 8.00 POROČILA
- 8.05 DOBRO JUTRO
- 9.00 POROČILA (VPS 09.00)
- 9.05 TEDENSKI IZBOR
- 9.05 MALE SIVE CELICE, KVIZ
- 9.50 ODDAJA ZA OTROKE
- 10.10 POD ŽAROMETOM
- 11.05 IZZIVI
- 11.35 OMIZJE
- 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME (VPS 13.00)
- 13.25 TEDENSKI IZBOR
- 13.25 PETI ELEMENT
- 14.15 PISAVE
- 14.40 ODPETI PESNIKI
- 15.00 POROČILA, PROMET (VPS 15.00)
- 15.05 MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN (VPS 15.10)
- 15.40 CEDRIK, RISANA NANIZ., 21/52 (VPS 15.45)
- 15.50 RISANKA
- 15.55 MOJA NOVA PRIJATELJICA, KRATKI DOKUMENT. FILM ZA OTROKE EBU (VPS 16.00)
- 16.10 NA LINIJI, ODDAJA ZA MLADE (VPS 16.10)
- 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME (VPS 17.00)
- 17.30 GEOMETRIJSKE BASNI, RISANA NANIZANKA (VPS 17.25)
- 17.35 ŠTAFETA MLADOSTI (VPS 17.30)
- 18.20 DUHOVNI UTRIP (VPS 18.20)
- 18.20 MOJSTER MIHA, RISANKA (VPS 18.40)
- 18.55 VREME (VPS 18.55)

- 19.00 DNEVNIK
- 19.35 VREME, MAGNET, ŠPORT
- 20.00 TEDNIK (VPS 20.00)
- 21.00 OSMI DAN (VPS 21.00)
- 21.30 KNJIGA MENE BRIGA - URBAN KORDEŽ: OD RESNICE K ZAUPANJU (VPS 21.30)
- 22.00 ODMEVI, ŠPORT, VREME (VPS 22.00)
- 22.50 GLASBENI VEČER
- 22.50 SIMFONICNI ORKESTER AKADEMIJE ZA GLASBO IN GEORGE PEHLIVIANIAN - G. MAHLER: SIMFONIJA ŠT. 5 (VPS 22.50)
- 23.35 ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE IN ARVID ENGEKARD (W. A. MOZART, J. KVANDAL) (VPS 23.35)
- 0.10 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, PON.
- 1.05 TEDNIK, PONOVITEV
- 2.00 DNEVNIK ZAMEJSKE TV (VPS 02.00)
- 2.25 INFOKANAL

Slovenija 2

- 6.30 INFOKANAL
- 10.00 OTROŠKI INFOKANAL
- 11.30 TV PRODAJA
- 12.00 ZABAVNI INFOKANAL
- 13.45 TV PRODAJA
- 14.20 TEDENSKI IZBOR
- 14.20 POMAGAJMO SI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
- 14.50 SLEDI, ODDAJA TV KOPER-CAPODISTRIA
- 15.20 SIMPSONOVI, AMERIŠKA RISANA NANIZANKA, 12/22
- 15.50 CIRCOM REGIONAL, ODDAJA TV MARIBOR (VPS 15.50)
- 16.20 LEONARDO, ANGLEŠKA DOKUMENTARNA ODDAJA, 1/2, PONOVITEV
- 17.20 MOSTOVI - HIDAK: BREZ MEJA - HATJRTALAN, PONOVITEV
- 17.50 DAVI, IZBOR IZ JUTRANJEGA PROGRAMA (VPS 17.50)
- 19.00 UJETNIK, ANGLEŠKA NANIZANKA, 6/17, PON.
- 20.00 60-LETNICA RADIA MARIBOR, POSNETEK IZ SNG MARIBOR (VPS 20.00)
- 22.00 V SENCI MOČI, NEMŠKA DRAMA, 2., ZADNI DEL
- 23.25 ŠTAFETA MLADOSTI, PONOVITEV
- 0.10 OSEM IN POL, ITALIJANSKI ČB FILM, PONOVITEV (VPS 00.10)
- 2.25 INFOKANAL

Kanal A

- 9.20 TV prodaja
- 9.25 Triki Jamieja Oliverja, ponovitev angleške oddaje
- 9.55 MacGyver, 4. sezona, ponovitev 4. dela ameriške nanizanke
- 10.45 E+, ponovitev
- 12.45 TV prodaja
- 13.15 Triki Jamieja Oliverja, angleška oddaja
- 13.50 Mladi in nemirni, 4. sezona, 153. del ameriške nadaljevanke
- 14.45 Vsi moji otroci, 2. sezona, 48. del ameriške nadaljevanke
- 15.35 TV prodaja
- 16.05 MacGyver, 4. sezona, 5. del ameriške nanizanke
- 17.00 Raymonda imajo vsi radi, 1. sezona, 4. del ameriške humoristične nanizanke
- 17.30 Mladi zdravniki, 7. del ameriške humoristične nanizanke
- 18.00 E+
- 18.10 E+ Obisk
- 18.50 E+ Parada plesa z Barbro Drnač
- 19.50 E+ Večerja z zvezdo
- 20.00 Krimic: Dvorisno okno, ameriški film
- 21.55 Zaupanje, angleška nadaljevanke, 6/6
- 22.55 Sreča, 1. sezona, 1. del angleške humoristične nanizanke
- 23.35 Navigator, ponovitev
- 0.05 Ameriška pita Ruby Wax, pogovorna oddaja
- 0.50 E+, ponovitev

Pop TV

- 6.55 24UR, ponovitev
- 7.55 Ricki Lake, ponovitev pogovorne oddaje
- 8.45 Pet skrivnosti, ponovitev 71. dela mehške nad.
- 9.40 Zastavljeno srce, ponovitev 42. dela venezuelske nadaljevanke
- 10.30 TV prodaja
- 11.00 Srčna dama, ponovitev 68. dela mehške nadaljevanke
- 11.50 Prava ljubezen, ponovitev 40. dela venezuelske nadaljevanke
- 12.45 Hitri Edi, ponovitev 2. dela angleško-ameriške nanizanke

- 13.40 TV prodaja
- 14.10 Ricki Lake, pogovorna oddaja
- 15.00 Prava ljubezen, 41. del venezuelske nad.
- 15.55 Srčna dama, 69. del mehške nadaljevanke
- 16.55 Zastavljeno srce, 43. del venezuelske nadaljevanke
- 17.55 24UR - vreme
- 18.00 Pet skrivnosti, 72. del mehške nadaljevanke
- 19.00 24UR
- 20.00 Trenja
- 21.30 Na kraju zločina: Miami, 2. sezona, 17. del ameriške nanizanke
- 22.25 XXL premiere
- 22.30 Avtopsija: Zgodbe mrtvih, dokumentarna oddaja
- 23.30 Počivaj v miru, žena, ameriški film
- 1.15 24UR, ponovitev
- 2.15 Nočna panorama

TevePika

- 6.00 Tv Prodaja
- 6.30 Kulturne drobnice, Senožeče na preprihu zgodovine in sedanjosti, pon
- 7.00 Slo motion, pon
- 7.30 Razgledovanja, potopisna reportaža, pon
- 8.00 Sijaj, pon
- 8.30 Tv prodaja
- 9.00 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 9.30 Rad igran nogomet, pon
- 10.00 Na piki, aktualna pogovorna oddaja, pon
- 11.00 Jana, oddaja o sončni strani življenja, disleksija odraslih, pon
- 11.30 V harmoniji z naravo, pon
- 12.00 In line, oddaja o in line hokeju, pon
- 12.30 Samozdravilna energetska metoda Rudija Klarica, pon
- 13.00 ŠKL, sotska košarkarska lga
- 14.00 Preverjeno POP TV
- 15.00 Denar obrača, menedžer obrne, pon
- 16.00 To morate vedeti!, pon
- 17.00 Jana, oddaja o sončni strani življenja, drugačne počitnice, pon
- 17.30 Navigator, prvič
- 18.00 Zrela leta z Melanijo Šter, prvič
- 18.30 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, živo
- 19.30 Klepet z jasnovidko Maruco, pon
- 19.30 Živeti zdravo, vodi: Milka Krapež, pon
- 20.00 To morate vedeti!, lutke in Slovenca življenje, prvič
- 21.00 Turistična oddaja
- 21.30 24 UR, informat. oddaja
- 22.30 Poslovni studio, dnevno informat. oddaja, pon
- 23.00 Ekstra magazin
- 00.00 Evropski večeri Ljuzeta Petrieta, gost večera bo: glaciolog in alpinistinja. Peter Škvarca, pon
- 01.30 Tv prodaja

Prva TV

- 05.30 TV prodaja
- 06.15 The Best Off
- 06.30 TV prodaja
- 07.00 Tri v vrsto
- 07.15 Spomin
- 07.30 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 08.00 Tri v vrsto
- 08.15 Spomin
- 08.30 TV prodaja
- 09.00 Spomin
- 09.20 Tri v vrsto
- 09.35 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 10.00 TV prodaja
- 10.25 Sto izlozb, sto strasti, 436. del italijanske telenovele
- 11.00 Čarovnije, 63. del italijanske serije
- 11.55 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 12.50 TV prodaja
- 13.15 Tri v vrsto
- 13.30 Spomin
- 13.40 TV prodaja
- 14.05 Ena na ena, ponovitev
- 14.50 Fantje iz Harlema, am. akcijska drama, 2002
- 16.40 Fawtly Towers, 11. del angleške serije
- 17.10 Yu-Gi-Oh, risana serija
- 17.35 Sto izlozb, sto strasti, 437. del italijanske telenovele
- 18.05 Čarovnije, 64. del italijanske serije
- 19.00 Adijo pamet, kontaktna oddaja
- 19.55 Plemeniti komentar
- 20.00 Sanje sveta, 7. del italijanske mini serije
- 20.30 Resnične zgodbe - v iskanju pravice
- 21.15 Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
- 21.45 Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
- 22.30 Reklamni predah, razvedrila oddaja
- 23.00 Sanje sveta, 7. del italijanske mini serije
- 23.30 Resnične zgodbe - v iskanju pravice
- 00.15 Dobro je biti ..., razvedrila oddaja
- 00.45 Skozi ključavnico, pogovorna oddaja
- 01.30 Reklamni predah, razvedrila oddaja

PETEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Turistične novice
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
11.15	Knjižne minute (presoje)
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar tedna
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
17.00	Ob petih pospravljamo podstrešje
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Spoznanje več - predsednik manj (dr. Drago Ocvirk)
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Iz Mohorjeve skrinje
21.15	Ponovitev Komentarja tedna
21.30	Mozaik dneva
22.00	Klasična glasba Ponovitve:
23.00	Doživetja gora in narave
24.00	Srečno na poti
00.45	Spoznanje več - predsednik manj
04.40	Radio Vatikan

SOBOTA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)
07.00	Zvonjenje
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Naravoslovne zanimivosti
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Sobotna iskrica
10.30	Poročila, Vaša pesem
11.00	Za življenje, danes in jutri: 1. Oddaja z Bogdanom Žoržem 2. Zakonska oddaja 3. Svet oblikuje mlade 4. Oddaja z Karlom Gržanom
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila

12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Slovenec Slovenca vabi
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Naš gost
19.30	Poročila
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Radijska molitev
21.00	Škofov nagovor pred nedeljo
21.15	Svetniški kandidati - skof Vovk
Ponovitve:	
22.00	Za življenje
23.00	Obala neznanega
24.00	Slovenec Slovenca vabi
04.40	Radio Vatikan

NEDELJA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)
07.00	Zvonjenje
07.15	Iz žitnice slovenstva
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Iz življenja vesoljne Cerkve
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Prenos sv. Maše
10.00	Oznanila
10.15	Graditelji slovenskega doma
11.00	Poročila, osmrtnice, obvestila
11.15	Kmetijska oddaja
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Glasbena voščila
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Slovenec po svetu in domovini
18.30	Sakralna glasba
19.30	Poročila
19.45	Škofov nagovor za nedeljo
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Obala neznanega - izzivi vere
21.30	Radijski roman
Ponovitve:	
22.00	Naš gost
23.00	Graditelji
23.45	Svetniški kandidati
00.30	Iz življenja vesoljne Cerkve
04.40	Radio Vatikan

PONEDELJEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Kratka kateheza
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva

13.00	Mali oglasi
13.30	Stare, na lepe
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
17.00	1. Zdravstvena 2. Svetloba in sence 3. Pravne zagate 4. Aktualno
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Glasovanje za Vašo pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Prijatelji radia Ognjišče
21.30	Mozaik dneva
22.00	Zanimivosti nočnega neba (1.), Prijatelji radia Ognjišče II. (2. - 5.)
Ponovitve:	
23.00	Sakralna glasba
24.00	Slovenec po svetu in domovini
04.40	Radio Vatikan

TOREK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Predstavljamo vam
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
13.30	Skriti zaklad (1., 3.), Gradimo odprto družbo (2., 4.)
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Šport na Radiju Ognjišče I.
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Šport na Radiju Ognjišče II.
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Luč v temi (1.), Juretov večer (2., 4., 5.), Vstani in hodi (3.)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Sončna pesem
Ponovitve:	
23.00	Ponedeljekova 17.
24.00	Prijatelji radia Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

SREDA

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)

07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Sredin trn
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Srečno na poti
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Zlati zvoki
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Sredin pogled v svet
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Mali oglasi
17.00	Pogovor o
18.00	Poročila, Vaša pesem
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Sveta vera bodi vam luč (radijska kateheza)
21.30	Mozaik dneva
22.00	Glasba z znamenji
Ponovitve:	
23.00	Luč v temi (1.), Skriti zaklad (2., 4.), Vstani in hodi (3.)
24.00	Šport na Radiju Ognjišče
04.40	Radio Vatikan

ČETRTEK

05.00	Z molitvijo v nov dan
05.10	Vreme, ceste, zamude vlakov
05.30	Poročila
05.45	Napovednik programa
06.00	Pričevalci vere
06.20	Prognostik
06.30	Kratke novice
06.35	Kličemo 113
06.45	Sejalec seje besedo (dnevni odlomki Božje besede z razlagi)
07.00	Zvonjenje
07.15	Bim-bam-bom
07.30	Poročila, prognostik, AMZS, osmrtnice, obvestila
08.00	Kmetijski nasvet
08.10	Pod lipo domačo
08.30	Koledar prireditev
08.45	Spominjamo se
09.00	Poročila
09.15	Napovednik
10.00	Poročila
10.15	Doživetja gora in narave
11.00	Kratke novice, Vaša pesem
12.00	Zvonjenje
12.05	Besede Matere Terezije
12.15	Voščilo PRO-jevcem
12.30	Poročila, osmrtnice, obvestila
12.50	Iz žitnice slovenstva
13.00	Mali oglasi
14.00	Kratke novice
14.05	Napovednik
14.15	GV v etru
14.30	Kulturni utrinki
14.45	Komentar Družine
15.00	INFO oddaja
15.30	Osmrtnice, obvestila
15.45	Koledar prireditev
15.50	Pričevalci vere
16.00	Glasbena voščila
17.00	Oddaja KP studija
18.00	Poročila, Vaša pesem
18.15	Dijaska oddaja
19.00	Kratke novice
19.15	Napovednik
19.30	Za otroke
19.45	Sejalec seje besedo (ponov.)
20.00	Radio Vatikan
20.20	Kaj bo jutri na R.O.?
20.30	Karavana prijateljstva I.
21.30	Mozaik dneva
22.00	Karavana prijateljstva II.
Ponovitve:	
23.00	Pogovor o
24.00	Sveta vera bodi vam luč
04.40	Radio Vatikan

Esad Babačić

Ponosni Risi

Eden največjih športnih kolektivov pri nas je prepuščen sam sebi, pošteni delavci, ki so svoje življenje žrtvovali za zeleno-bele, pa obsojeni na životarjenje. Tisti, ki so vse skuhaj zakuhali, so medtem verjetno že našli kakšno novo ciljno skupino. Tudi Risi so se po silovitem finišu prvenstva vrnili v kruto realnost in zdaj se bodo ukvarjali s tem, kdaj bodo dobili zasluženi denar. Verjetno jim ni v uteho, da se večini njihovih nogometnih kolegov s tem ni treba več ukvarjati, ker njihovih klubov preprosto ni več. Zaradi vsega tega je tisto, kar so v Avstriji uprizorili naši hokejisti, še toliko več vredno. Potem ko so bili že na dnu, so se znali v odločilnem trenutku vrniti, kar sicer ni odlika naših reprezentanc na velikih tekmovanjih. Turnirski način tekmovanja je pač poseben, in če v moštvu ni prave kemije, pride do hudih padcev, o čemer smo se že nekajkrat prepričali. Stabilnost so doslej pokazali le naši rokometiši, ki so prišli do finala evropskega prvenstva, in to brez kakšnih posebnih nihanj. Povsem drugače je z našimi košarkarji, ki se jim sindrom "Izrael" ponavlja iz turnirja v turnir. Risi so bili na dobri poti, da doživijo popoln polom, saj so bili že tako globoko, da jih je odpisala celotna domača javnost. Na njihovi strani so bili le tisti, ki jim je bil scenarij vnaprej jasen. Avstrijci so imeli pretežno nalogo, zato je

bilo pričakovati, da bodo padli, takoj ko bo jasno, da ne morejo doseči čudeža. In to se je tudi zgodilo. Seveda to nikakor ne zmanjšuje zaslug naših igralcev, proti katerim se je zarotilo skoraj vse. Takšen preobrat bi si pri naših košarkarjih težko zamislili, čeprav imajo v svojih vrstah veliko konkurenčnih igralcev. Tudi konkurenca ni tako velika kot v skupini A svetovnega hokeja. Težava je v avtoriteti na igrišču, ki je košarkarji še niso našli. V nasprotju z njimi jo hokejisti imajo: uteleša jo odlični Ivo Jan, ki ga spoštujejo. Njegova preudarnost se je prenesla na moštvo in to je opravilo s sosedi. Prav poznavanje avstrijske mentalitete in vzvišen odnos do naših fantov sta bila

Razingarja, Goliciča, Kopitarja, Glaviča in drugih. Bojevati se za obstanek v ligi, kjer je večina moštev daleč pred teboj, res ni preveč prijetno, še posebej če to počneš leto za letom. Zato je še toliko pomembneje, da veš, kaj vse prinese takšen uspeh. Takšnih izjav, kot jo je dal Kavčič, je res malo, zato sem je bil toliko bolj vesel. Glede na žreb za naslednje svetovno prvenstvo se bo v Latviji očitno dogajalo nekaj podobnega. Po junaškem boju v Avstriji se ne smemo bati, in če bo treba, bomo spet navijali, kot da bi se naši potegovali za naslov svetovnih prvakov.

Na obračun z najboljšimi evropskimi reprezentancami pa se počasi pripravljajo tudi naši košarkarji, ki bodo še enkrat po-

Hokejska legenda Pavle Kavčič je šel v iskanju motivov za igranje v najelitnejši skupini še malce dlje in opozoril na to, da so Risi igrali za rodove, ki šele prihajajo.

dejavnika, ki sta še dodatno podžgala igro. Seveda pa je treba pohvaliti tudi druge, ki so zbrali dovolj volje in moči, da so se osredinili na eno samo tekmo. Vse to govori o tem, da jim hokej ne pomeni izključno posla; fantje preprosto uživajo v igri in to je tisto, kar jih žene naprej. Hokejska legenda Pavle Kavčič je šel v iskanju motivov za igranje v najelitnejši skupini še malce dlje in opozoril na to, da so Risi igrali za rodove, ki šele prihajajo in bodo nekoč stopali po poteh Jana, Kontreca,

skusili dokazati, da si zaluzijo status, kakršnega uživajo na klubskem prizorišču. Očitno pa se je spet zataknilo že na začetku, saj nekaterim ni do igranja za izbrano vrsto. Samo upamo lahko, da to ne bo vplivalo na tiste, ki jim je igranje za reprezentanco sveto. Prepričan sem, da Pipan ne bo imel lahkega dela pri ustvarjanju ozračja, ki na zadnjih turnirjih ni bilo kaj prida. Zelo pomembno bo, po kakšnem ključu bo izbiral tiste, ki bodo morali krvaveti za državni dres. Upam, da bo našel prave.

Zadnje čase je bilo malo izjav, ki bi mi dale misliti, zato sem postal že kar malce ravnodušen, ko gre za naš šport. Ob pogledu na bežigrasjo zelenico, čez katero sva se pred dnevi sprehodila z Gregorjem Židanom, pa sem bil prav razočaran.

Hokej na ledu je verjetno edini šport, v katerem niso privlačni le zadetki, temveč celo bolj trenutki negotovosti, sama igra na telo, močni streli in spektakularne obrambe vratarjev. Zaradi hitrosti igre se pri enakovrednih nasprotnih akcijah in priložnosti vrstijo druga za drugo, pogostost strelav je velika, vratarji dosegajo več kot 90-odstotno uspešnost.

Zmagovita češka hokejska reprezentanca

Blišč in beda

Vse to je navzoče v igri, ki zahteva posebne napore in v nekaterih državah zaradi velike priljubljenosti in medijske pokritosti soustvarja celo kulturo obnašanja. Visok prag strpnosti, pozitiven in učinkovit način razmišljanja ter spoštovanje nasprotnika so tiste lastnosti, ki jih hokej na ledu prav gotovo spodbuja tako pri tekmovalcih, vodstvih ekip in gledalcih (ti se v mnogočem razlikujejo od navijačev pri drugih športih) kot tudi pri vseh tistih, ki ustvarjajo možnosti in razmere za to športno dejavnost. Vse to lahko, kot je dejal naš sedaj že nekdanji trener Kari Savolainen, ustvarja "hokejsko kulturo". Če so pri nekaterih športih predispozicije (tako v ožjem, telesnem, kot v širšem, družbenem, smislu) odločilne, so pri hokeju nujne, ne pa zadostne. Izid je seveda najpomembnejši, ni pa edini motivator tega ustvarjanja. Prav srčnost, poštenost in vera v človeku so tisti elementi, ki množice navdihujejo, da se po svojih junakih zgledujejo in določajo pripadnost ne samo klubom, naciji, ampak hokejskemu športu v celoti. In prav to je ob častnem sprejemanju porazov odločilen povezovalni element, ki vse spremljevalce tekmovalnih dogajanj na koncu združuje in navdihuje za nadaljnje dosežke.

Slovenija kljub velikemu porazu pred Nemčijo

Kaj od tega je nam in vsem drugim v svetovni hokejski družini s svojim uspehom ponudila naša državna vrsta? Poleg uspešnega izida zase bore malo. Prvič se je namreč zgodilo, da so se v IIHF odkrito bali takšnega scenarija v skupini za obstanek. Ne toliko zaradi izpada nemške in avstrijske državne vrste in pokroviteljskih sredstev iz teh držav (kot napačno trdijo pri nas, saj ima IIHF glavno pogodbo s švicarskim podjetjem zagotovljeno za več let). Bolj kot to zaradi športnega protislovja, od katerega je na SP zaradi spleta okoliščin tokrat prišlo prvič na način, ki ga niti najpravičnejša pravila

ne bi mogla preprečiti. Poraz Slovenije z Nemčijo 1:9 je bila tista srečna okoliščina, ki nam je pred zadnjo tekmo z Avstrijo na stečaj odprla vrata obstanka med elito. Vsak nižji poraz bi lahko bil za slovensko ekipo usoden, saj bi domačini laže ulovili potrebno razliko v zadetkih. Realnost sosedov je na našo srečo privedla do njihove nemotiviranosti, kar je posledično omogočilo Sloveniji obstanek. Švicarski tisk postavlja letošnji razplet skupine za obstanek na prvo mesto največjih hokejskih razočaranj vseh časov. Pri tem opominja, da odhaja v nižjeligaško tekmovanje ekipa, ki ima eno najmočnejših profesionalnih lig na svetu DEL, dvorane s 15 do 18.500 gledalcev večinoma

polne, 25.934 registriranih igralcev samo med člani, medtem ko ostaja med elito ekipa (celo 1. v skupini) z najslabšo razliko v zadetkih, v direktnem dvoboju poražena 9:1, s samo 888 registriranimi igralci in dvema profesionalnima kluboma. Temu se lahko reče športna krivica. In priznati jo mora vsak objektivni športni privrženec.

HZS zastavonoša nepravilnosti

Slovenija dejansko ne prispeva skoraj nič v urejeno in za nas za zdaj še dosegljivo elitno hokejsko družino. To ne bi bilo sicer nič narobe, če se za to ne bi tako potegovali. Da ne sodimo med elito, seveda niso krivi igralci. Njih je komaj toliko, kot je igrišč v razvitejših državah. Za slabo sta-

Slovenska hokejska reprezentanca realno sodi v spodnji dom elitne hokejske skupine. Kljub katastrofalnemu porazu proti Nemčiji so se proti Avstriji znali združiti v kolektiv in se z zmago še za eno leto obdržati v elitni skupini svetovnega hokeja.

HZS mora v prihodnosti ustrezno poskrbeti za izjemen potencial, ki se kaže v mlajših ekipah do 18 in do 20 let. Iz te skupine izhaja tudi eden največjih upov svetovnega hokeja, 17-letni Anže Kopitar, ki je prispeval ključni delež, da je Slovenija obstala v skupini A.

S svojo strokovnostjo, mirnostjo in treznostjo je selektor Kari Savolainen v slovenskem hokeju zapustil izjemen pečat.

Nestil Aljancič, predsednik HZS, je dejal, da se bo poslovil tisti trenutek, ko bo na čelo prišla ekipa z vizijo in denarjem.

tiranje je krivo stanje ne samo v našem hokeju, ampak v celotnem slovenskem športu. To temelji na preživetih vrednotah, nepravilnih načinih financiranja, neustrezni kategorizaciji športov, kolikor je ta sploh potrebna, in še bi lahko naštevali. Vse to v panožnih zvezah dobiva samo dodatno nadgradnjo v obliki močno vprašljivih finančnih malverzacij in drugačnih nezakonitosti, potuho pa jim daje celo OKS. Hokejska zveza Slovenije je znova zastavonoša večine nepravilnosti, ki prihajajo in bodo še prihajale na dan v času športne tranzicije v Sloveniji. O tem bodo verjetno v prihodnje lahko več povedale državne ustanove – od računskih sodišč prek tožilstev do rednih sodišč –, ko se bodo sposobne s tem spoprijeti.

HZS čaka čistilna akcija

V vzorcih obnašanja in dejanjih nekaterih vodilnih je ne samo v HZS,

ampak tudi v klubih in sekcijah zveze občutno pomanjkanje moralnih vrednot, prevzete obveznosti pa se še naprej lahko pometajo pod preprogo brez kakršne koli slabe vesti. Pet igralcev, ki zaradi poškodb na svetovno prvenstvo niso odpotovali, so pa med najzaslužnejšimi za uvrstitev v ta rang tekmovanja, še vedno čaka na izpolnitev obljub. Nespoštovanje človekovega (dobrega) dela in rezultata pomeni hkrati nespoštovanje človeka samega. Soočamo se s hipokrizijo, samozadovoljstvom, nenehnimi opravičevanji in brezperspektivnostjo. Uporabljajo se napačne ugotovitve, da se obdržijo lastni privilegiji ali za gašenje frustracij (v smislu "glede na razmere, ki jih imamo, smo svetovni prvaki"). S čim lahko torej HZS prispeva v mednarodno hokejsko družino? S hokejsko močjo prav gotovo ne. Kaj pa s pripadnostjo hokejskim načelom, t. i. hokejski kul-

Velika zmagovalka: Češka

V velikem finalu 69. SP skupine A v hokeju je znameniti češki obrambni sistem naposled zadaval napadalnejšega iz Kanade. S tem so Čehi prepričali Kanadčanom ponovitev češkega zmagovalnega "hatt-tricka" iz let 1999–2001. Kanada, zmagovalka zadnjih dveh SP, je sicer s svojo najnevarnejšo napadalno trojko Nash-Thornton-Gagne (18 zadetkov, 23 podaj) vseskozi grozila, a je najboljši vratar tega SP Voukoun vse strele ubranil. Ključni igralec finala Jaromir Jagr je uspešno podajal, Prospal, Ručinsky in Vašiček pa so Česko s 3:0 zanesljivo pripeljali v zeleni pristan. Jagr se je tako skupaj z Jirijem Slegrom vpisal v zelo ekskluzivno skupino (16) hokejistov s tremi najpomembnejšimi lovorikami: olimpijski prvak, svetovni prvak in naslov prvaka lige NHL. Končno tretje mesto je osvojila Rusija, ki je sicer s 23 naslovi še vedno izenačena s Kanado. SP v Avstriji je bilo po kakovosti zagotovo najmočnejše do sedaj. K temu je pripomogel t. i. lockout, spor med sindikatoma igralcev in lastnikov, ki so želeli zmanjšanje klubskih proračunov, zaradi česar najmočnejša hokejska liga NHL letos sploh ni obratovala. Igralci NHL so se zato jadrno raztepli po evropskih (predvsem ruskih in švedskih) klubih in močno obogatili letošnje SP, ki je gostilo kar 120 igralcev NHL.

L. K.

turi? Z verodostojnostjo pri partnerjih, z dejanji, ki ji bodo povrnili ugled tudi v domači sredini? S tem vsekakor lahko začne! Začne lahko s čiščenjem najprej pred svojim pragom pa vse do prevetritve OKS, kateriga ustanovna članica je HZS!

Za uravnotežen hokej

Na prihodnji skupščini HZS se sanacija zveze ne bo opravila le s sprejetjem odstopov dosedanjih vodilnih. Treba bo resnično udejaniti željo po spremembah in poiskati ljudi z izvedljivim programom. Prava reforma aktov HZS bo mogoča takrat, ko bo pri večini prevladal občutek, da hokej ni le v prisotnosti Ljubljane in Jesenic. Šele ko bo HZS sposobna opravljati svoje prvenstvene pristojnosti, za kar je ustanovlje-

na (skrb za razvoj, vzgoja mladih, iniciativa za graditev objektov, vzpodbujanje množičnosti, vzpostavitev katedre na univerzi, šolski šport, mladinski šport, prispevek v mednarodnih dejavnostih, reprezentance, pravila, finance in medijsko sodelovanje), druge dejavnosti (npr.: vodenje lig) pa prepustila klubskim združenjem, se bodo zagotovile možnosti za uravnotežen razvoj hokeja na ledu in umestitev v slovenski prostor na mesto, ki mu nedvomno pripada. Samo s tem bi se uveljavila kot ena vodilnih panožnih zvez v OKS na domačem prizorišču, v mednarodni areni pa približala razmeram, ki jih je uspelo ustvariti drugim majhnim državam, kot so hokejske velesile Češka, Finska, Slovaška in še katera. Srđan Kuret

na kratko

BO V PRIMERU SENNA ZADOŠČENO PRAVICI?

Čeprav je od smrti trikratnega svetovnega prvaka formule 1 Ayrtona Senna minilo že 11 let, primer še vedno zaposluje italijansko sodstvo. Na prizivnem sodišču v Bo-

Krivci za Sennovo smrt še vedno niso znani.

logni se je namreč pred kratkim začel nov postopek, povezan z nesrečo. Slednji se je moral začeti znova, potem ko je rimsko kasacijsko sodišče, zadnja instanca italijanskega kazenskega sistema, januarja 2003 razveljavilo sodbo sodišča v Bologni iz leta 1999. V njej je sodišče kot krivca za nesrečo spoznalo tehničnega vodjo motstva Williams Renault Patricka Heada in konstruktorja Williamsa Adriana Neweyja, s čimer pa se niso strinjali sodniki kasacijskega sodišča in so sodbo z utemeljitvijo, da napa-

ke v krmilnem drogu, ki naj bi bila razlog za smrtno nesrečo, ni mogoče dokazati, razveljavili. Proti takšni odločitvi se je pritožil bolognski glavni tožilec Rinaldo Rosini, ki je zoper razsodbo vložil pritožbo in z njo uspel, kar pomeni, da je kasacijsko sodišče zadevo vrnilo na začetek.

NA SP V NEMČIJI PAMETNA ŽOGA

Predsednik Mednarodne nogometne zveze (FIFA) Joseph Blatter je pretekli teden dejal, da bo do igranja tekem na svetovnem

prvenstvu leta 2006 v Nemčiji najverjetneje uporabili t. i. pametno žogo. Slednjo je razvilo nemško podjetje Adidas v sodelovanju z nemškim inštitutom Fraunhofer in podjetjem Cairros AG, žoga pa naj bi imela v sebi skrit mikroprocesor, ki bo sodniku sporočil, kdaj je žoga prešla golovo črto. Pametno žogo (smartball) naj bi prvič preizkusili na kadetskem SP v Peruju med 16. septembrom in 2. oktobrom letos.

Evrovizija pred Evrovizijo

Letošnje leto prinaša jubilejno petdeseto prireditev Eurosong, ki bo tokrat potekala v Kijevu. Ukrajina si je gostovanje "priborila" prvič, in sicer z lansko zmago divje Ruslane v Istanbulu. Poleg velike jubilejne obletnice pa Eurosong letos podira še en svojevrsten rekord, saj je pod svoje okrilje privabil kar 39 držav. Poleg 36 lanskih je posebna dobrodošlica namenjena še trem novim – Bolgariji, Madžarski in Moldaviji. 14 držav, vključno z zmagovalko leta 2004 Ukrajino, si je udeležbo na velikem tekmovanju že zagotovilo, 25 držav pa se bo za dodatnih 10 mest potegovalo v polfinalnem nastopu, ki bo potekal 19. maja. Finale bo dva dni kasneje, to je 21. maja, oboje pa boste seveda lahko spremljali prek televizijskih sprejemnikov. Evrovizijske popevke pa lahko sedaj poslušate že pred prireditvijo, saj je dvojni cd s pesmimi vseh 39 držav udeleženk od včeraj v prodaji. Na njem boste poleg nekaterih morebitnih uspešnic, med katerimi se zagotovo skriva tudi prihodnja zmagovalka, našli tudi avstrijsko predstavnico, atrakcijo global.kryner, in prvič na cedecu izdano rokovsko različico pesmi Stop slovenskega predstavnika Omarja Naberja.

Vojna zvezd

Cd Star Wars: Episode III – Revenge of the Sith, ki spremlja tretjo epizodo znanstveno-fantastične sage Vojna zvezd, vsebuje novo glasbo Johna Williamsa, 5-kratnega dobitnika oskarja in 43-kratnega

nominiranca za to najvišje filmsko priznanje, z ekskluzivnim dodatkom – dvd Star Wars: A Musical Journey. John Williams, ki je zagotovo eden najbolj znanih filmskih skladateljev, je tudi tokratno glasbo nadgradil na podlagi že slišane in verjetno najbolj znane glasbene teme iz Vojne zvezd. Pod Williamsovo dirigentsko taktirko jo je odigral isti Londonski simfonični orkester, ki je pred 28 leti posnel prvo temo Vojne zvezd in nato še vse

nadaljnje. Ob tokratni izdaji so ustvarili tudi poseben 70-minutni dvd, na katerem je 16 čisto novih glasbenih videospotov, izbranih iz vseh šestih filmskih cedev, ki gledalca popeljejo na kronološko urejeno popotovanje skozi celotno sago. Vsak posnetek, ki ga predstavi igralec Ian McDiarmid (v filmu Senator Palpatine), je posebej zmontirana zgodba, ki jo nadgrajujejo odlomki filmskih dialogov, zvočni efekti in seveda glasba Johna Williamsa, ki je za to priložnost tudi na novo remastirana v 5.1. surround zvoku.

Nebeško kraljestvo

Skladatelj Harry Gregson-Williams je pri ustvarjanju glasbe za zgodovinski spektakel Nebeško kra-

popkultura

ljestvo združil glasbo, ki posebejla mogočno dramsko zgodbo in epsko razsežnost velikana filmske režije Ridleyja Scotta. Z najčistejšo mešanico nadčasovne glasbe, ki odzvanja tako v mimoidočih koralnih pejzažih in subtilnih orkestralnih izmenjavah kot orientalskih vplivih (odlično gostovanje Natashe Atlas), ustvarja spoštljivo zvočno kuliso, zaradi katere celoten film (še posebej pa scene veličastnega bojevanja) kar oživi pred našimi očmi. Kingdom of Heaven je cd, ki predstavlja prav čaroben glasbeni dogodek.

Nagrada amadeus

Avstrijska glasbena skupina global.kryner, ki bo v Kijevu na izboru za pesem Evrovizije s pesmijo Y Asi predstavljala svojo državo, je v četrtek, 5. maja, prejela nacionalno glasbeno nagrado amadeus kot najboljša popskupina minulega leta. Takoj po evrovizijskem nastopu izide tudi njihova nova plošča z naslovom Krynology, na kateri bo 15 skladb in videospot za evrovizijski singel Y Asi. Tako kot na prvi plošči so se tudi tokrat poleg avtorskih skladb in že omenjenega evrovizijskega singla lotili predelav nekaterih izredno zanimivih pesmi. Kako zvenijo, pa počakajmo do 23. maja, ko bo nova plošča Krynology tudi uradno izšla v Sloveniji.

Jamiroquai se vrača!

Kot kaže, bo letošnje poletje precej vroče, saj je 20. junija napovedan izid nove plošče zasedbe Jamiroquai, ki tik po uradnem izidu 26. junija gostuje v Hali Tivoli v Ljubljani. Naslov albuma, na katerem bo 13 pesmi (Fe-

els Just Like It Should, Dynamite, Seven Days In Sunny June, Electric Mistress, Starchild, Love Blind, Talulah, Give Hate A Chance, World That He Wants, Black Devil Car, Hot Tequila Brown, Beatbox, Time Won't Wait) bo uradno izšel tudi napovedni singel Feels Just Like It Should. Skupina je zadnji studijski album A Funk Odyssey izdala daljnega leta 2001.

**Barčica po morju plava...
... plava v Novigrad.**

Med 17. in 24. septembrom bo tam pestra družina. Imeli se bomo fletno. Radio Ognjišče, Kompas Holidays in VI?

Bi šli zraven?
01/2006-111.

Poletje je (skoraj) tu.

TLP kot NLP

Za oddajo Tistega lepega popoldneva se na RTVS hvalijo, da je njihova uspešnica. Če je res tako, je to v veliki meri tudi velika uganka, saj kolikor mi je je uspelo ujeti minuli konec tedna, v njej presežkov ni bilo prav v izobilju.

Kolikor pač ne stejem za presežek voditeljice Anje Tomažin, ki je že pred meseci pokazala, da daleč presega svojega voditeljskega partnerja, razvpitega Lada Bizovičarja. Tako kot tudi kaže, da je večja privlačnost nedeljskih večerov Ana Liza kot Mario. A vrnimo se k Tistemu lepemu popoldnevu. Oddaja je očitno namenjena predvsem zapečkarjem. Naša družina nedeljske popoldneve običajno preživlja daleč stran od medijskih vplivov, le mene je nehvaležna mavčna obloga na binokostno nedeljo prikovala doma. In sem si temu stanju primerno dovolila vpliv Anje in Lada. Pravzaprav me še najbolj zanimajo njuni dialogi in občasne duhovitosti, vse drugo spolzi skozi sive celice kot lubenica. Ostale so mi cene v dolarjih za torbice iz krokodilje kože v dobri reportazi iz Los Angelesa. Zapomnila sem si voznico Nino in njen trud za originalno Ferrarijevo jakno. Tudi legende z RTV, tokrat Tugo Klasinc, gotovo sodijo med boljši del oddaje. Kek oz. Keks je bil z radioaktivno tekočino tokrat manj atraktiven, kot je pri njem navada. Vsaj v začetkih TLP je prav on s svojo skrito kamero sodil med vrhunce oddaje. Tako kot so v začetkih predvsem medijski kritiki kovali v nebo Lada Bizovičarja (Anje nihče niti opazil ni), mene pa je njegova popačena govorica, pravzaprav sleng, tako motila, da sem preklopila, brž ko sem ga zagledala. Ščasoma se gledalci pač na vse navadimo in Bizovičar je na zaslonih zdaj že tako doma kot vsaka druga (redka) zvezda slovenskih medijev. Iz Tomažinove pa iz dneva v dan raste bolj prijetna, zabavna, pevsko-voditeljska zvezda, začeni z njenim stilingom, ki je že od vseh začetkov nekoliko drzen, a še vedno dostojen in sproščujoč.

No, tisto, česar v oddaji pač ne morem prezreti, pa je vdor prikritega oglaševanja v oddajo, ki se mi zdi za nacionalko popolnoma neprimeren. Čudim se, da novinarji, ki znajo na nacionalki dvigniti glas za vsako malenkost, ne znajo urediti lastnih vrst. Če namreč nekdo v oddaji govori o modi, smo ga pa vse leto gledali kot preforsiranega nastopača za vzmetnice DORMEO, bi morala nacionalka z ljudmi, ki jim dovoli vstop na ekran, to vendarle urediti. Tudi tokrat, ko je bil govor o modi in Versaceju, sem se spraševala, ali je bila reportaža Lorele Flego narejena iskreno in objektivno ali pa je voditeljico honorirala prav ta firma. Si predstavljate, da bi eden boljših dopisnikov Bojan Peček, nacionalkin novinar, ki poroča iz Prekmurja, visel na vseh reklamnih panojih po Ljubljani kot maneken za tekstilno podjetje MURA, zvečer bi vam pa pri Dnevniku govoril o krizi tekstilne industrije v Pomurju?! Da o reklamah za avtomobile, ki se v TLP in tudi drugih oddajah TVS vedno pokažejo nekoliko iznenada, predvsem pa ne v reklamnih blokih, in ustvarjajo napačen vtis, da gre za objektivno novinarsko oceno, niti ne pišem. Če bi se to videlo na POP TV, bi zamizala in preklopila, pri nacionalki pa bi mi zato, ker jo plačuje tudi naša družina, tako mižanje moralo biti prihranjeno. Če seveda resno jemljemo razlike med nacionalnim medijem in komercialnimi postajami. **Manična gledalka**

horoskop

Bik (21. april – 21. maj)

Trma se bo izplačala in nihče več vas ne bo po nepotrebem nadlegoval. Oprite se na prijatelje, za katere se boste prepričali, da so zares vaši in zares prijatelji. Konec tedna bo minil v zanimivi družbi in na zanimivem kraju – če se vam bo le ljubilo!

Dvojčka (22. maj – 21. junij)

Privoščite si malo miru in zadovoljstva samo tako, kot je vam všeč. Vse moči se vam bodo pomirile in sproščeni se boste lahko spet posvetili svojim načrtom, ki so vse prej kot skromni. Tudi uspeh bo prišel, če boste dovolj pogumni in vztrajni.

Rak (22. junij – 21. julij)

Rakci se boste ta teden zabavali na račun drugih. Dobro bi bilo le, če bi to bilo čim bolj tiho in skrito, sicer si vas utegne kdo preveč zapomniti in kasneje z vami obračunati. No, bo že bolje, samo mirno kri ohranite glede svojega dela.

Lev (22. julij – 21. avgust)

Ponosni ste in težko gledate, kako se nekdo, ki ga imate radi, uničuje. Pomagajte mu lahko samo s podporo. Nikar pa si preveč ne očitajte. Niste vi krivi. Okoliščine so takšne, da nikakor ni hotelo iti prav. Toda vse se bo popravilo.

Devica (22. avgust – 21. september)

Kmalu se boste srečali z največjim preračunljivcem, kar jih je kdaj hodilo po svetu. Pripravite se na protinapad. Dela vam ne bo nihče olajšal, sami si boste morali počistiti pot pred seboj in narediti vse, kar je treba. Sicer pa boste imeli srečo.

Tehtnica (22. september – 22. oktober)

Preden udarite, vedno dobro premislite. Ni vedno vse tako, kot si predstavljate. Življenje vam bo polepšalo nenadno srečanje s starim prijateljem, ki vas bo povabil na pijačo in vam povedal svojo pretresljivo življenjsko zgodbo.

Škorpiljon (23. oktober – 21. november)

Samotarji ste že po naravi, pa morda to ni niti tako zelo napačno! To vas varuje pred najrazličnejšimi neumnimi zvezami, v katere bi se sicer zapletli. Če pa ste se po kakšni nesreči že zapletli v kakšno godljo, ki vam ne ustreza, se hitro poberite!

Strelec (22. november – 20. december)

Kar pogumno novim zmagam naproti! Saj se boste tudi iz te godlje rešili, brez skrbi! Vse bo še dobro. Dobili boste vse, kar si resnično zaslužite. Fante strelce bodo te dni zanimala daljna potovanja, pa tudi strelke ne bi imele nič proti njim.

Kozorog (21. december – 19. januar)

Z veseljem si boste privoščili kakšno pijačo s prijatelji. Počutili se boste popolnoma blažene, še posebej zato, ker vas bo, kozoroginje, nekdo povabil na večerjo. Kozorogi se boste za svoje udobe morali bolj potruditi.

Vodnar (20. januar – 18. februar)

Delo vas bo te dni zelo, zelo veselilo, saj boste zelo uspešni. Dnevi se vam ne bodo prav nič vlekli, pa še utrujeni ne boste, tako kot ste bili prejšnji teden. Ne bi radi ponovili tiste zgodbe iz prejšnjega tedna – pa saj je tudi ne boste.

Ribi (19. februar – 20. marec)

Vreme vam ni prav nič všeč, čeprav ste riba. Dež, dež in sam mraz ... Kot da ne bo nikoli poletja. Kar pogumno naprej, poletje bo prišlo, pa čeprav tako pozno kot letos že dolgo ni bilo. Nedelja bo lepša od drugih dni.

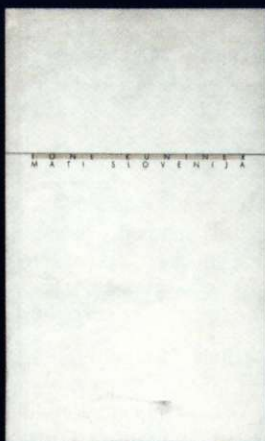
Oven (21. marec – 20. april)

Prav nenavadni ste! Včasih celo zase, ne le za tiste, s katerimi živite oziroma naj bi živeli. Vaše delovanje ne kaže na ne vem kako veliko naklonjenost. Morali bi imeti toliko poguma in stvar razrešiti in urediti drugače – pa bodo vsi bolj srečni.

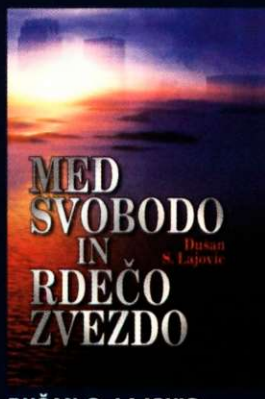
IZ ARHIVOV SLOVENSKE POLITIČNE POLICIJE

Komunistične tajne službe od svojega nastanka do leta 1950, vključno z imeni njihovih vodilnih članov. 519 strani, 5.000 SIT

TONE KUNTNER MATI SLOVENIJA

Pesmi pesnika slovenske pomladi, tradicije, vrednot. 72 strani, 2.200 SIT

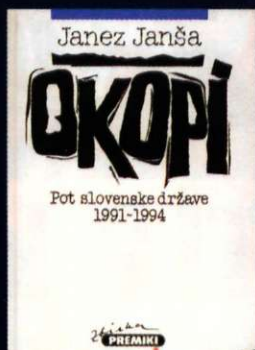
DUŠAN S. LAJOVIC MED SVOBODO IN RDEČO ZVEZDO

Priprava iz časa druge svetovne vojne in po njej. Dodan seznam sodelavcev Udbe. 347 strani, 6.200 SIT

JANEZ JANŠA PREMIIKI

Knjiga, ki je bila prodana že v več kot 61.000 izvodih. Nastajanje in obramba slovenske države 1988–1992. 363 strani, cena 2.200 SIT

JANEZ JANŠA OKOPI

Politični razvoj slovenske države do leta 1994. Prodana je bila že v več kot 17.000 izvodih. 309 strani, 2.200 SIT

JAN F. TRISKA POZABLJENA FRONTA I. SVETOVNE VOJNE

Iz dnevnika češkega vojaka, ki se je udeležil bojev ob Soči in PIAVI. 240 strani, 5.500 SIT

MILAN ZAJC, FRANCE KOZINA, FRANCE DEJAK UŠLI SO SMRTI

Poročila treh rešencev iz množičnega grobišča v Kočevskem rogu leta 1945. 244 strani, 3.906 SIT

Pučnikova znanstvena in politična misel

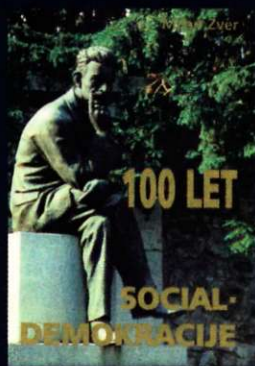
MILAN ZVER IN DRUGI PUČNIKOVA ZNANSTVENA IN POLITIČNA MISEL

Zbornik razprav in referatov, ki so nastali za simpozij ob prvi obletnici Pučnikove smrti. 155 strani, 3.000 SIT

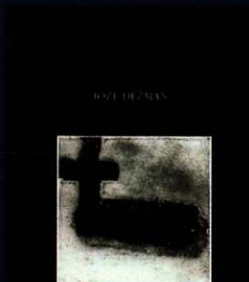
ALBERT SVETINA-ERNO OD OSVOBODILNEGA BOJA DO BANDITIZMA

Nekdanji Mačkov pomočnik opisuje svojo razburljivo življenjsko pot. Slikovito predstavlja delovanje Ozne. 367 strani, 6.700 SIT

MILAN ZVER 100 LET SOCIALDEMOKRACIJE

Prikaz klasičnega obdobja slovenske socialdemokracije in njene vnovične oživitve konec prejšnjega stoletja. 125 strani, 2.200 SIT

MOČ PREŽIVETJA

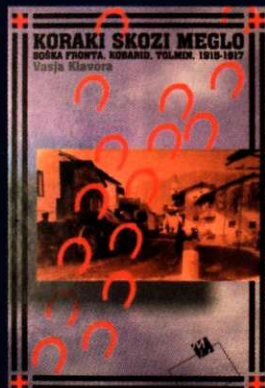
JOŽE DEŽMAN MOČ PREŽIVETJA

Knjiga opisuje krute zgodbe sirot, ki so jim partizani med 2. svetovno vojno pobili očeta ali oba roditelja. 336 strani, 6.510 SIT

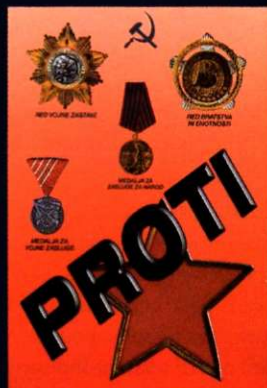
MILAN ZVER DEMOKRACIJA

Avtor je razčlenil koncepte demokracije v politični misli na Slovenskem v prvi polovici 20. stoletja. 254 strani, 4.400 SIT

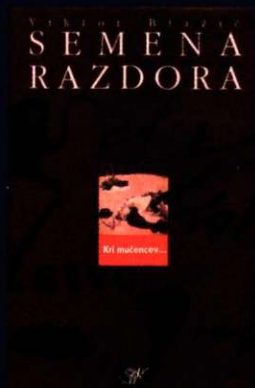
VASJA KLAVORA KORAKI SKOZI MEGLO

SOSKA FRONTA, KOBARID, TOLMIN, 1915–1917. Avtor opisuje dogajanje na bojišču vse do preboja in zloma italijanske fronte pri Kobaridu in Tolminu. 335 strani, 6.460 SIT

IVE A. STANIČ PROTI

Nad sto avtorjev pojasnjuje in razkriva pravo podobo revolucije in protirevolucije na Slovenskem. Prispevke je zbral in uredil publicist Ive A. Stanič. 288 strani, 3.900 SIT

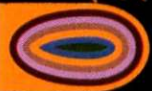

VIKTOR BLAŽIČ SEMENA RAZDORA

Komunistična partija je nevihtno vojno ozračje izkoristila za obracun z drugače mislečimi in v ta okvir sodijo tudi politični umori. 196 strani, 6.770 SIT

28 založb in skoraj 400 knjižnih naslovov

Samorog

Velike misli,
dogodki in osebnosti preteklosti,
žive teme sedanjosti,
literarni junaki in njihove zgodbe,
pesniške širine duha in
pravljica obzorja sveta.

Kot član kluba nimate nobenih obveznosti v klubu

Knjižni klub Samorog, Dalmatinova 1, 1000 Ljubljana, telefon: 01 433 43 06,
e-pošta: knjizni.klub@samorog.com, spleti: www.samorog.com

SESTAVIL: MIRAN ERCEG		GESLO		PREBIVALEC IRANA		KITAJSKO SLANO JEZERO V TIBETU		PREBIVALKA ATEN		LOPATA ZA MALTO		ORANŽADA	
ELEKTRO- MEHANSKA NAPRAVA													
ORAČ (ZASTARELO)													
TANKA KOVINSKA PLOŠČICA													
NICK NOLTE						NIKOLA TESLA						DANSKI OTOK V MALEM BELTU	
IGLASTO DREVO												LADKO KOROŠEC	
BELG. POLITIK (ACHILLE)												INDUS- TRISKA RASTLINA	
UMETNI JEZIK													
STO LET STAR MOŠKI								PREBIVALCI SL. KRAJA VERAČE		KAREL LAMAČ		IVAN LEVAR LAJSTNOST OČITNEGA	
RUSKI JEZIKO- SLOVEC (VIKTOR)										PRITOK EBRA		PODEŽELSKO NASELJE	
MUSLIM. M. IME													
ANETOV ROMAN													
PREBIVALEC OŠEVKA													
PRITOK SAVE													
JAP. PISATELJ (HAKUSEKI)				PETAR UGRIN								FRANCOSKA IGRALKA (ANOUK)	
ŽOGA Z IGRIŠČA												JUNAK INDIJSKEGA EPA	
ITALIJANSKA RADIOTE- LEVIZIJA				HERCE- GOVEC		REMIJU PODOBNA IGRA S KARTAMI						MADŽARSKI FILMSKI REŽISER (KAROLY)	
NEMŠKA REŽISERKA HOFMAN- NOVA				EDEN OD STARŠEV, OČE		PRETEPAČ (KNJIŽNO) KOSITER				KRAJ NA DANSKEM			
										PRAVNA ZADEVA			
NAJBOLJ CRN PREMOG								PRIJETEN VONJ					
								ZYGUNT LEMPICKI					
ALKALOID V TOBAČNIH LISTIH								DOLOČENA KOLIČINA DENARJA					
LUKA V IZRAELU				NAŠA PEVKA DEŽMANOVA				MANJŠI LIST					

rešitev prejšnje križanke

DAVES, ONAGER, LATINA,
NT, DON, JOKAVT, RALO,
OA, STANKO LEBEN,
ALTIMETER, VILAJET, ASA,
TT, EGEJ, RO, KNE, ET,
ATEROM, RATA,
ROB, ATON, ANITA,
REALIZEM, AJDOVO ZRNO,
ISA, SEAN, NONA, NEN

nagajenci 18. številke

- 1. nagrada: BRANKO VODELŠEK,**
Knafelčeva 32, 2000 Maribor
- 2. nagrada: VLADIMIR KOČEVAR,**
Celovška 287, 1000 Ljubljana
- 3. nagrada: LJERKA PRIVŠEK,**
Dobriša vas 2/a,
3301 Petrovče

Dobitnikom čestitamo in jih hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

nagrade

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 7.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 5.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 3.000,00 tolarjev za nakup knjige Nove revije iz knjižnega kluba Samorog

Nagradno križanko izrežite in najpozneje do
26. 5. 2005 pošljite na naš naslov:
Demokracija, p.p. 4315, 1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagrada križanka".

- **16. 5. 1703** je Peter I. Veliki na Zajčjem otoku v ustju Neve položil temeljni kamen Petro-pavlovske trdnjave, okrog katere so začeli graditi novo mesto – Sankt Peterburg.
- **16. 5. 1786** so kapucini v Novem mestu prejeli odlok o razpustitvi samostana.
- **16. 5. 1934** so tekmovalkam v Wimbledonu dovolili kratke hlače.
- **17. 5. 1749** se je rodil angleški podeželski zdravnik Edward Jenner, ki je odkril cepivo proti črnim kozam.
- **17. 5. 1821** se je rodil bavarski duhovnik in zdravilec Sebastian Kneipp.
- **17. 5. 1873** se je rodil francoski pisatelj Henri Barbusse. Nekoč je prijatelj kipar med pogovorom o raznih oblikah posod vzkliknil: "Kaj je lepšega od amfore in skladnejšega od etruščanske vaze?" Barbusse je na kratko odgovoril: "Liter."
- **17. 5. 1890** je v Ljubljani začel delovati vodovod.
- **17. 5. 1942** je odšla prva oborožena skupina protikomunistično usmerjenih borcev na teren. Šlo je za odgovor na nasilje komunistov, ki so začeli z bratomorno vojno. Komunistična tajna policija VOS je do 22. maja 1942 umorila najmanj devetsto Slovencev.
- **18. 5. 1861** se je rodil slovenski slikar Ferdo Vesel.
- **18. 5. 1920** se je v Wadovicah na Poljskem rodil papež Janez Pavel II.
- **19. 5. 1580** je nadvojvoda Karel podpisal pogodbo o prevzemu Lipice.
- **19. 5. 1823** so v Mariboru ustanovili kazinsko in bralno društvo.
- **19. 5. 1900** se je na Jesenicah rodil slovenski nadškof Anton Vovk. Doživljal je mučna zaslisevanja, 20. januarja 1952 pa so ga v Novem mestu polili z bencinom in zažgali.
- **20. 5. 1799** se je rodil francoski pisatelj Honoré de Balzac. Trdil je, da mora živeti pisatelj častno življenje brez ljubezenskih avantur, da se mu lahko razvije domišljija. Ko so mu prijatelji našli več znamenitih pisateljev, ki so imeli številna razmerja, je Balzac odgovoril: "Le kdo bi vedel, kaj vse bi naredili brez tega!"
- **21. 5. 1948** so preimenovali AZU v Slovensko akademijo znanosti in umetnosti – SAZU. Enako imenovanje iz leta 1944 so komunisti preklicali, ko so prevzeli oblast.
- **22. 5. 1813** se je rodil nemški skladatelj Richard Wagner. Ko so ga predstavili kneginji Metternich, ga je vprašala, na kakšno glasbilo igra. Skladatelj ji je odgovoril: "Za silo se razumem na klavir, pravzaprav pa igram samo na orkester."
- **22. 5. 1859** se je rodil angleški zdravnik in pisatelj Arthur Conan Doyle, avtor slavnega detektiva Sherlocka Holmesa.

Prepovedano beraštvo

V letih 1849–1853 so bile žetve zelo skromne. Sledila sta pomanjkanje in draginja zaradi rusko-turške vojne, tako da je "vse beračilo". Oblasti so prosjake preganjale in skušale nadzorovati red v državi tudi z občasnimi pregoni, vendar se beraškega problema ni dalo zatreti samo s silo. To je kmalu spoznalo tudi cesarsko-kraljevo namestništvo v Ljubljani, zato je **16. maja 1851** sklenilo, da je treba vsako jemanje živil, dajanje opazk in nadlegovanje potujočih zatreti.

Nasploh so državne oblasti menile, da bi morala za reveže poskrbeti lokalna samouprava. V vseh krajih naj bi jih "odrajtovali od hiše do hiše". Kjer to ne bi bilo mogoče, pa bi se župani z ustreznim dopisom obrnili na ubožnico. Vse tuje reveže bi morali takoj poslati v domačo občino. Tujih beračev se je občina lahko znebila z odgonom, za lastne pa je morala poskrbeti sama.

Nekateri župani so se "znašli" in so se z odgonom znebili tudi domačih beračev. Preden so prijete berača odgnali domov, je moral prestati 48 ur zapora s postom, saj ga ni bilo mogoče oglobiti.

Naprej, zastava Slave

Davorin (Martin) Jenko je **16. maja 1860** na Dunaju zložil napev pesmi svojega prijatelja Simona Jenka Naprej, zastava Slave. Pesem je bila pripravna za koračnico in je kmalu postala neuradna slovenska himna, kar je ostala do sprejetja sedme kitice Prešernove Zdravljice za slovensko državno himno.

Naprej, zastava Slave je kot pesem prvič izšla 1. decembra 1860 v Janežičevem Slovenskem Glasniku v Celovcu. Prvič so jo zapeli 22. oktobra 1860 na bésedi slovenskega pevskega društva na Dunaju. Z njo se je končala tudi prva béseda Narodne čitalnice v Ljubljani ob Vodnikovem dnevu 6. februarja 1861. Odtlej so jo peli na koncu bésed, taborov in na drugih narodnih prireditvah. Leta 1885 je bila prevedena v angleščino. Prevod je delo Andreja Jurtela, prvega predavatelja slovanskih jezikov v Oxfordu.

Izselitev Tatarov

Za Stalina je bilo značilno, da je dal izseliti cele narode. Tako so **18. maja 1944** sovjetske specialne enote naložile v vagone še preostanek Tatarov na polotoku Krim in jih izgnale v Srednjo Azijo. Deportirali so jih

približno 200.000. Skoraj polovica jih je umrla na poti in v prvem letu izgnanstva.

Med drugo svetovno vojno je dal Stalin deportirati okoli 1,6 milijona pripadnikov malih narodov. Nekateri še danes ne vedo, zakaj so jih nasilno izgnali v srednjeazijske stepe, druge pa je obveščevalna služba KGB obtožila sodelovanja z okupatorjem. Med slednjimi je bilo tudi ljudstvo turskega izvora, ki je živel na polotoku Krim ob Črnem morju, imenovano krimski Tatarji. Ruske obtožbe o sodelovanju krimskih Tatarov z Nemci niso bile povsem iz trte izvite. Nemci so v posebne domobranske enote rekrutirali kakih 20.000 Tatarov, vendar se jih je vsaj dvakrat toliko bojevalo tudi v vrstah Rdeče armade. Sovjetska oblast jih je pobrala s front in jih deportirala skupaj z drugimi rojaki.

V nasprotju z večino zatiranih narodov, ki so se po Stalinovi smrti lahko vrnili, krimskim Tatarom tega niso dovolili. Prvi so se lahko vrnili šele leta 1989. Na Krimu, kjer so

njihove domove in zemljo zasedli kolonisti, jih niso pričakali gostoljubno. Tatarji so nekoč živeli na ozemlju, kjer danes stojijo počitniški objekti. Ko so se vrnili, so se morali poseliti na slabi, neobdelani zemlji. Brez vode in elektrike so živeli v šotorih in zabojnikih. V zadnjih petnajstih letih se je domov vrnilo okoli 250.000 krimskih Tatarov, kar je približno 15 odstotkov prebivalstva Krima. Mnogi še vedno živijo v nemogočih razmerah.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridruzuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

DEMOKRACIJA

stala ječa slovenskega prebivalstva ...", in je tudi obžaloval, "da je v preteklosti prihajalo do nesporazumov, ki so izvirali iz dejstva, da so se političnostrankarski interesi (partije namreč, op. a.) postavili nad interese celega naroda". (PR-Primorski rodoljub, št. 11/2004). Zato je skrajno neokusno danes lepiti tigrovcem terorizem, in to v njegovem slabšalnem pomenu. Tudi zaradi tega,

ker je že splošno priznano dejstvo, da pri tigrovskem boju ni šlo za ubijanje ljudi, ampak za uničevanje potujočevalnih ustanov, in je le v nekaj primerih, bolj po nesreči, prišlo tudi do človeških žrtev. Da ne omenjam pri tem posebej dejstva, da se z žigovanjem tigrovcev za teroriste solidariziramo, tudi če nehote, z obsodbami posebnih fašističnih sodišč, ki so jih kot teroriste obsodila na smrt. Še bolj neokusno pa je Lukšičevo izenačevanje tigrovcev s sodobnim terorizmom v njegovi najslabši izpeljanki in iz tega izveden topoglav sklep, da se slovenska vlada s povzdigovanjem tigrovstva "odmika od protiteroristične koalicije, ki je danes ena najmočnejših koalicij v mednarodni skupnosti". Neokusno ne samo zaradi narave tigrovstva, ampak tudi zaradi problematičnosti "najmočnejše protiteroristične koalicije", ki je čez noč vrgla v en koš akterje krvavega napada 11. septembra in borce proti vsakršnim zavojvalcem, med katerimi so tudi taki (Čečeni, Palestinci idr.), ki smo jih nedavno tega tudi sami razglašali za borce za svobodo, tudi če ne moremo odobravati vseh njihovih dejanj. Nisem namreč vedel, da se je slovenska "uradna" levica kar nenadoma tako zelo solidarizirala z Bushem. Sicer pa o naravi tigrovstva govori tudi njegov program. V 13. številki tigrovskega glasila Svoboda iz leta 1936 na primer beremo: "Vsı se borimo za isto stvar: proti fašizmu za svobodno demokracijo, proti zatiranju narodov za njihovo samoodločitev, proti izkoriščanju in lakoti za kruh in socialno pravičnost, proti vojni za mir in bratstvo med narodi ..." (PR, št. 17/2002).

Zakaj niso bili tigrovci povabljeni

v OF, pa je mnogo bolj zapleteno vprašanje, kot bi nam danes radi prikazali. O tem nam npr. veliko pove tudi zapisnik zloglasne seje izvršnega komiteja CK ZKSz dne 13. junija 1958 (PR, št. 5/2001), na kateri so obravnavali pobude prizadetih tigrovcev, da bi se popravile storjene krivice tej organizaciji in njenim članom. Na njem so se poldrugo desetletje po vojni padale po tigrovstvu tudi sledeče uničujoče ocene; da "Tigr ni bilo napredno gibanje, čeprav je bilo usmerjeno proti fašizmu", ker "to ni bila zavestna politična akcija, ampak narodnoosvobodilno gibanje" (Mitja Ribičič), "da se za sedanjo akcijo teh ljudi skriva načrtna tuja (t. j. imperialistična) obveščevalna vohunska akcija" (Boris Kraigher) in "da naj vse te, nam sovražne elemente zasliši notranja uprava" (Ivan Maček). To je bilo tudi sprejeto in tako so bili v dobri stari partijski maniri spet dani "v obdelavo".

Milan Gregorič, Koper

Deveti maj in Rusija

O poskusih revizije zgodovine. Odgovor veleposlaniku Rusije v Sloveniji Mihailu Vaninu na njegov članek v Delu 5. maja

Ekselencja, Vaš članek bi najbrž z odobravanjem brali prebivalci Rusije, ki so bili kar 72 let popolnoma odrezani od informacij, ki bi obveščale prebivalce ZSSR, da svet ni čisto tak, kakršnega so ves čas prikazovali sovjetski informacijski mediji. Ljudje iz ZSSR, ki so potovali na Zahod, niso smeli, potem ko so se vrnili domov, pripovedovati, kako je tam v resnici. Prebivalci niso mogli kupovati zahodnih časopisov in knjig, uvoz kakršne koli "protidržavne literature" pa je bil strogo prepovedan. Zahodne radijske postaje so motili, televizija v ZSSR pa je imela tak sistem, da na tamkajšnjih sprejemnikih ni bilo mogoče gledati zahodnih oddaj. Po vojni so v Vaši deželi pozaprli celo večino ruskih ujetnikov, ki so jih iz nemških taborišč osvobodili Američani, Britanci ali Francozi, ker so bili nekako "kontaminirani".

Tisti, ki nismo bili izpostavljeni ta-

ko vodotesni informacijski zapori, pa poznamo tudi precej drugih dejstev, ki mečejo na nekdanjo ZSSR bolj slabo luč. Res je, da je bilo sodelovanje Sovjetske zveze v vojni proti Nemčiji bistvenega pomena za uničenje nacistične in fašistične tiranije. Ampak brez sodelovanja Britancev, ki so se bojevali proti Nemčiji (in Italiji) že takrat, ko sta bila Hitler in Stalin še zaveznika, brez gibanja za osvoboditev Francije, ki ga je vodil general de Gaulle, še posebno pa brez vstopa Američanov v vojno, ki so med drugim na debelo in kljub številnim svojim žrtvam pošiljali vojaško opremo Rusom, bi se vojna za ZSSR zelo slabo končala.

Bistvena razlika med vojnimi cilji zahodnih zaveznikov in ZSSR pa je bila naslednja: ko so Američani, Britanci in Francozi osvobajali z nacisti okupirane države, so v njih kar najhitreje omogočili svobodne demokratične volitve. Res pa je, da so v Italiji pomagali preprečiti, da bi zavladali komunisti, ker so se le-ti čutili bolj zavezani direktivam iz Moskve kot tistim iz Rima. Sovjetska zveza je že od vsega začetka imela namen, da nad državami, iz katerih bo pregnala nacistično vojsko, tudi zavlada. Tam ni bilo svobodnih volitev, temveč so postavljali v ZSSR izšolane vazalske vlade. Namesto svobode so tam utrdili komunistično diktaturo, ki je trajala vse do padca berlinskega zidu.

Ekselencja, popolnoma se strinjam z Vašim prikazom Münchenskega sporazuma. Tam se je 29. septembra 1938 Neville Chamberlain osramotil, ker je tako rekoč prodal takratno Čehoslovaško Hitlerju, da bi se izognil vojni. Pa je že čez slabo leto dni izbruhnila tudi vojna. Vendar Hitlerjev napad na Poljsko ne more opravičiti Stalina, ki je že 17 dni po začetku vojne tudi sam napadel to državo. Oba diktatorja sta si jo razdelila s tajnim delom sporazuma, ki sta ga podpisala Molotov-Ribbentrop tedni dni pred začetkom vojne. Ta usodna kolaboracija med Hitlerjem in Sta-

Tigr in terorizem

Na nedavni govor premierja Janeza Janše na Mali gori se je odzval tudi podpredsednik Socialnih demokratov Igor Lukšič in med drugim dejal, da je bil Tigr "teroristična organizacija, ki je hotela z nasilnimi akcijami opozoriti svetovno javnost na vprašanje narodnih manjšin v Italiji, in je izvajal konkretne teroristične akcije, da bi tako zbujal pozornost in simpatije širših množic". (Delo, 29. 4. 2005). Nekaj podobnega se je zreklo tudi predsedniku borbevske organizacije Janezu Stanovniku, ko je v polemiki pojasnjeval, da Tigr ni bil povabljen v OF, ker je pri svojem boju uporabljal teoristične metode.

Kot prvo, upam, da se g. Lukšič in g. Stanovnik strinjata z ugotovitvijo, da ima vsak narod v primeru nasilja nad njim ali genocida pravico do upora. O tem posredno govori tudi listina OZN, ki vsakemu narodu priznava pravico, da sam odloča o svoji usodi. Celo papež Janez Pavel II. je nekoč izjavil, "da je v primeru dolgotrajne in neznosne tiranije upor etično upravičen". Drugič, menim, da se šibkejša stran lahko uspešno spopada z močnejšo samo prek gverile. To so počeli tudi partizani, ki so bili s strani okupatorja prav tako ožigosani za teroriste, a jih je lastno ljudstvo kot v vseh primerih osvobodilnih bojev častilo kot borce za svobodo oz. junake. Končno je to tigrovcem priznal tudi sam Stanovnik, ko je maja 2004 v govoru na Mali gori med drugim dejal, da se je Tigr bojeval "za manjšinske in človekove pravice v državi, ki je po-

» linom je že takrat povzročila 70.000 žrtev. Omogočila oziroma povzročila je začetek druge svetovne vojne, ki je v šestih letih terjala dobrih petdeset milijonov večinoma nedolžnih žrtev.

Če je bilo sovjetsko sodelovanje z zavezniki tako trdno, zakaj so potem na pomlad 1940 agenti KGB pobili 21.000 poljskih častnikov? Približno 4.500 od njih so jih leta 1943 izkopal Nemci v množičnem grobišču v Katynskem gozdu, drugi pa ležijo v grobiščih pri Harkovu in še druge. Kako koristni bi bili ti častniki v boju proti nacizmu? Še danes vlada Rusije noče priznati, da je šlo takrat za genocid. Ekselencia, gotovo Vam je znano, da so se avgusta 1944, ko se je sovjetska vojska približevala Varšavi, tamkajšnji prebivalci uprli Nemcem. Vendar se je napredujoča sovjetska vojska ustavila tik pred mestom in počakala, da so Nemci do oktobra zatrli upor in pobili večino vstajnikov. Takrat Rusi svojim zahodnim zaveznikom niso dovolili niti tega, da bi iz letal odmetavali opremo upornikom in potem pristajali na sovjetskih letališčih. Z vsem tem so hoteli prepričati, da bi poljsko ljudstvo samo izbralo svojo vlado, ker so v ZSSR že imeli pripravljeno s strani Stalina blagoslovljeno "lublinsko vlado".

Niso Zahodnjaki postavili ograje iz bodeče žice čez vso Evropo in berlinskega zidu, temveč Sovjeti. Sam Hruščov v svojih spominih (Khrushchev Remembers, Bantam Books 1971) omenja, da so postavili berlinski zid zato, ker so jim tam na Zahod zbežali številni intelektualci in strokovnjaki iz takratne NDR. Če je bil sovjetski sistem najboljši, kot piše Hruščov, zakaj so potem ljudje trumoma bežali na Zahod? Sovjetske čete so zatrle vstajo približno milijona Vzhodnih Nemcev (po 17. juniju

1953), upor v Budimpešti (oktobra 1956), praško pomlad leta 1968 in še bi lahko naštevati. (Prijatelj iz Budimpešte mi je pripovedoval, kako so takrat sovjetski tanki zavozili v množico demonstrantov ...)

Ekselencia, opažam, da Vaš članek izraža popolnoma enako politično filozofijo, kot jo je zagovarjal Molotov, ko je leta 1939 podpisal tisti usodni sporazum. Današnja Evropa je že močno drugačna, zato takšna filozofija ne ustreza več realnim razmeram. Zares bo treba temeljito revidirati tisto zgodovino, kakršno so doslej pisali v vzhodni polovici Evrope, in sicer tako, da bo – brez zamolcanih dejstev – prikazovala celovito in neolepšano resnico.

Dr. Peter Starič, Ljubljana

Kamenodobna sporočila

Kaj torej sporoča napis Naš Tito? Kot se je zapisalo novinarju Dela g. Ježu v Delu 23. 3. in 26. 3. 2005, naj bi s tem 25 metrov visokim kamnitim napisom nad Solkanom dražili le sosede Italijane. Žal to ne drži. Sam sem v pogovoru z zamejskimi Slovenci lahko ugotovil, da napis škodi prav njim. Da bi s takim napisom častili Tita kot simbol našega naroda, presega vse meje zdravega razuma. Res pa bi bilo mogoče razumeti pisca, ki trdi, da "napis na Sabotinu sporoča marsikaj zgodovinskega"...

Ne smemo si zatiskati oči in ne

brisati iz spomina vsaj dela Titovega govora po koncu vojne z balkona ljubljanske univerze zbrani množici, ko je dejal, "da ne bodo tisti, ki jih vračajo s Koroske, nikoli več gledali zelenih lepot slovenskih hribov in dolin". Tako je KNOJ, torej borci NOB, na slovenskih tleh zverinsko likvidiral čez 200.000 zajetih neoboroženih in izmučenih ljudi, od otrok do žena in mož, ne da bi jim bila izrečena kakršna koli obsodba. Kazenska sankcija za takšno genocidno dejanje po haški konvenciji vojnega prava iz leta 1929 in po ženevskem kazenskem zakoniku, katerega podpisnica je bila tudi SFRJ, ali po 144. členu KZ SFRJ ne zastara. Po vseh teh paragrafi je Tito kot vrhovni komandant NOB in KNOJ nesporno sankcioniran kot vojni ..., ki bi se moral zagovarjati tam, kjer je danes Slobodan Milošević in kjer pričakujejo še Karadžića in Mladića.

Tisti, ki se ideološko tolažite, da je Titova zasluga, da je le del in ne, kot se vam zapisuje, cela Primorska priključena Jugoslaviji, vedite, da je resnica ta, da je danes le manjši del Istre priključen matični Sloveniji. Žal nekateri očitno ne želijo poznati zgodovinske resnice. Kje so Koroska, Štajerska, Benecija, Furlanija itd? Kot mi je znano, niso pod slovensko oblastjo. Verjamem, da je v arhivskih listinah zapisano, po čigavi zaslugi smo izgubili vse to, tako kot leta 1952 cono A. Takšna so na žalost zgodovina

ska dejstva, ki jih danes ne bi smeli pačiti, še manj za prihodnje rodove. Kot je znano, so tudi nekateri Nemci, predvsem po letu 1945, Adolfa Hitlerja slavili kot svojega heroja. Ob tem se je vredno zamisliti. Zanimiv in vedodostojen je podatek angleškega zgodovinarja v knjigi Genocidni voditelji 20. stoletja (med avtorji je tudi R. J. Rummel, London 1995), kjer je navedeno, da je J. B. Tito z 1.170.000 žrtvami revolucije na devetem mestu na svetu, njegov učitelj in vzornik tov. Stalin pa je na prvem mestu s 43 milijoni žrtev. Nič manj zanimivo ni eno od mnogih Kardeljevih sporočil Titu iz leta 1942, "da se VOS sestoji iz eksekutivnega in obveščevalnega aparata", da se VOS "bojijo kot hudiča, kar daje KP značaj resnične oblasti". Ali pa primer z dne 15. 4. 1944: "Naša glavna naloga je neusmiljeno iztrebljati notranjega sovražnika." Ali pa pogledjmo odločbo ministra MNZ-NVS, št. 334/45 z dne 12. 6. 1945: "... tako so tudi v bližini naših mest nastala številna skrbno urejena grobišča – pokopališča ..., zato se izda nalog, po katerem moraj NOO urediti vse potrebno, da se takoj odstranijo – izravnaajo z zemljo vsa njihova pokopališča kakor tudi njihovi posamezni grobovi." Že samo iz teh razlogov bi moral biti upravičen moj javni poziv lastnikom parcel na Sabotinu k. o. San Mauro (Šmaver), par. št. 379/3 gozd, 379/4 pašnik, 379/5 pašnik, 379/7 pašnik, vsi italijanski državljani iz San Maura, kot tudi Skladu kmetijskih zemljišč RS, ki je lastnik parcel 379/6 in 379/8 v skupni izmeri 7.542 m², da vložijo tožbo zaradi motenja posesti na njihovih parcelah, kolikor se ugotovi, da se s tem glomaznim napisom posega v njihovo zakonito posest. Tako naj se enkrat za vselej konča ideološko izzivanje nestrpnosti tako za državljane sosednje Italije kot tudi za zamejce. Skrajni čas

bi že bil, da si enkrat za vselej zapiše-
mo: "Ne vrag, le sosed bo mejak!"

Milan Muhič, Ambrus

Dominantni mediji

V medijih smo še vedno v prejšnjem režimu. V zadnjem času namreč opažamo, da si novinar, tako imenovani humorist prvega razreda in najsmučar ter blatilec vsega, kar sedaj stori naša nova vlada, gospod Tof na vse načine prizadeva ter laže in blati vse nove vladne institucije, ukrepe in zakone. Menim, da Nedeljski s tem ne bo pridobil več bralcev, če se gospod ne bo malo pomiril in nehali vsem in sam sebi lagati. Prav tako je s številnimi drugimi mediji, še zlasti z Delom in Dnevnikom, ki se držita rekla, da papir vse prenese. Naj še enkrat povem, da ne bom nikoli razumel, kako je mogoče, da že toliko let vodi nadzor na svetu RTV zagrizeni komunist g. Kocijancič. Kdo za vruga mu daje to večno vladarsko mesto in sposobnosti, saj je že to, da vodi olimpijski komite, pretirano. Športniki bi morali zahtevati odstavitve človeka, ki bi bil lahko že davno upokojen. Ne razumem, da se zdi medijem pomembnejša reklama za avtomobile, kot da bi pisali o naraščanju narkomanije, da morajo ženske pri zaposlitvi še vedno podpisati, da ne bodo zanosile itd. Pa to, da je prejšnja vlada kar dvanajst let delala vse mogoče napake, pa ni pomagalo nobeno pisanje in kritiziranje s strani opozicije, ki je sedaj na oblasti.

Pozdravljam pa ministra Viranta in tudi poslance DeSUS, ki bi morali dati vse od sebe, da upokojenci ne bomo še naprej brez dveh pokojnin, ki nam ju dolguje prejšnja vlada. Enako pozdravljam tudi prizadevanje ministra g. Drobniča, še zlasti pa ministra za gospodarstvo in seveda premierja g. Janša.

Jožef Zemljčič, Škofja Loka

Odštekanj ocenjevalci (1)

M. V. je dne 5. maja 2005 v vašem tedniku objavila svoj zapis, v katerem je obravnavala tudi TV-oddajo Trenja z dne 21. aprila. Med drugim je zapisala: "Škoda, ker je Nova slovenska zaveza poslala v oddajo človeka, ki je naredil več škode kot nje-

gov bratranec, predsednik ZZB ..."

Nova slovenska zaveza v oddajo Trenja ni poslala nobenega človeka, tudi ne bratranca, ki ga avtorica omenja. Navedena oddaja je tako po sestavi udeležencev, med katerimi je navadno preveč "odštekanj", kot po načinu vodenja namenjena bolj zabavi in naslajanju gledalcev kot resnemu in strokovnemu razgovoru o zahtevnih vprašanih našega skupnega življenja. Tako razdor med nami bolj pogloblja, kot odpravlja.

Zato sem sam odklonil udeležbo pri tej oddaji, čeprav so me povabili še pred navedenim "bratranecem", in tudi njemu udeležbe nisem svetoval. Škoda, ker avtorica ni prej vprašala ... Lahko bi se izognila napaki, ki v zvezi z NSZ ni prva.

Anton Drobnič, predsednik

Nove slovenske zaveze, Ljubljana

Domobranksa prisega

Dvajsetega aprila 1944 so domobranci izrekli prisego na ljubljanskem stadionu, ki se je glasila:

"Prisegam pri vsemogočnem Bogu, da bom zvest, hraber in svojim nadrejenim pokoren, da bom v skupnem boju z nemško oboroženo silo, stoječo pod poveljstvom vodje Velike Nemčije, četami in policijo, proti banditom in proti komunizmu kakor tudi njegovim zaveznikom svoje dolžnosti vestno izpolnjeval za svojo slovensko domovino kot del svobodne Evrope. Za to sem pripravljen žrtvovati tudi svoje življenje. Tako mi Bog pomagaj!" Partija je to besedilo ponaredila v prisegi Hitlerju in to ponavlja še danes, kot smo slišali v nedeljskem intervjuju. K temu so bili prisiljeni, sicer bi morali na nemško fronto. Dvaindvajsetega aprila 1942 je bila v kraju Rudno v vzhodni Bosni ustanovljena 1. proletarska udarna brigada. Ob tej priložnosti so partizani prisegli Stalinu in zapeli še Internacionalo. Vsi so zamenjali znake na kapah z rdečo zvezdo, ki so jo potem nosili skozi vso vojno in po zmagi tja do osamosvojitve. Domobranci pa so vseskozi nosili samo slovensko zastavo na kapah in peli slovenske narodne pesmi, tudi tisto Slovenec sem, Slovenec bom ostal.

Tončka Grm, Dobropole

Revizija preteklosti

Prav tega, kar dobesedno pomeni beseda revizija, t. j. vnovične presoje ali ocenitve polpreteklih dogodkov, se nekateri zgodovinpisci (ne le pri nas) in njihovi usmerjevalci krčevito branijo. Mar "zmagovalci" po šestih desetletjih ne zmorejo toliko poštenosti, da bi govorili tisto, kar je bilo res, in nehali s pravljicami, ki jim verjamejo le sami? Resnica je, kot je videti, pogosto težja za zmagovalce kot za poražence. Borčevska proslava v Ajdovščini je pokazala, kako se lahko manipulira z množicami. Seveda brez "ta pravih" partizanskih borcev, kot so Rop, Kacin in Pavliha, proslava ne bi bila tako pavlihovska. Govornik in večina glavnih navzočih ploskačev resnico brez dvoma poznata in prav zaradi tega je bila proslava v Ajdovščini pohabljenja. Ampak njih se to ne dotakne, kako le, saj je to zanje že davno evergrin. Oni so bili junaki in to so jim znova zatrdili, le o množičnih pobojih, ki so sledili, tam niso govorili. Pravzaprav pa o tem NIHČE noče nič vedeti. In vendar so bili. Druga proslava oz. parada v Moskvi 9. maja je bila kljub množičnosti sodelujočih manj vsiljiva in manj lažniva kot tista na Primorskem. Govor Vladimirja Putina je bil kratek in tako se je lahko izognil neumestnim slavospevom, ki bi lahko užalili mnoge navzoče. V samem središču nekdanje vodilne boljševistične dežele je bilo izrečenih manj zastarelih komunističnih floskul in bilo manj – številčno – komunističnih obeležij kot v Ajdovščini. Pa so tudi Putinove besede, da je bila pred šestdesetimi leti to zmaga dobrega nad slabim, le pohabljenja resnica. Kaj dobrega so baltski narodi, ki so jih dvakrat zasedli Sovjeti in enkrat nacisti, prisvojeni del Poljske in od leta 1955 vse države Varšavskega pakta imeli od zmage nad "nacifasizmom"? En teror je zamenjal drugi, pogosto še hujski, ker je komunistični trajal več kot pol stoletja. Temeljna resnica je, da brez vojaškega sodelovanja zahodnih zaveznikov Sovjetska zveza ne bi sama premagala tretjega rajha, s katerim je več kot dve leti paktirala in družno z njo ves svetovni komunizem. Mar to ni bila kolaboracija? Že na samem začetku nemškega prodiranja v SZ, kjer je bilo pomanjkanje vsega zastrašujoče, so ZDA s trgovskim ladjevjem dovažale Sovjetski zvezi vse, od oborožitve do obleke in hrane. Brez te pomoči Sovjetska zveza ne bi preživela. Vladimir Putin je potrdil, da je bila zmaga mogoča le ob vojaškem sodelovanju zahodnih zaveznikov. Zavezniki so marca 1945 prestopili Ren, zasedli Hannover, Sasko, Bavarsko, aprila pa Avstrijo in Češko. Sovjeti so zasedli Varšavo januarja 1945, pred tem pa le streljaj pred njo čakali, da je nemški okupator zaradi vstaje domoljubnih nekomunističnih Poljakov slednje pobil in mesto porušil. Srečanje zaveznikov in Sovjetov je bilo 25. aprila 1945 v Torgauu in 3. maja v Wismarju. (Mesti sta pozneje pripadli NDR.) Kapitulacija Wehrmachta je bila 7. maja podpisana v francoskem Reimsu in 9. maja v Berlinu. Nacistični uničevalni velegresiji so botrovali in pomagali dolgoletna popustljiva, šlevasta politika Francije in V. Britanije, kolaboracija Sovjetske zveze in prilizunski molk svetovnega komunizma. To je pravična ocena nedavne zgodovine in ne politikantsko predstavljanje preteklosti. Vsi dogodki od leta 1933, to je Hitlerjevega prevzema oblasti, terorja boljševisma v SZ in satelitih vse do današnjih dni, bodo morali biti znova pošteno ocenjeni. To mora storiti Evropa!

Marija Vodišek

Kdo omejuje demokracijo?

Na tiskovni konferenci Liberalne akademije je njen predsednik dr. Darko Štrajn ostro napadel sedanjo vlado, najprej zaradi tega, ker naj bi vladajoča koalicija skušala rehabilitirati kolaboracijo z nacifašizmom, nato pa še zaradi novega zakona o RTV Slovenija, ki naj bi bil "poskus arogantnega podrejanja javnega zavoda in posledično vseh medijev interesom vladajoče koalicije".

Dr. Štrajn je tudi pozval javnost, civilno družbo, predsednika države, varuha človekovih pravic in parlamentarno opozicijo, naj "se z vsemi legitimnimi in legalnimi političnimi sredstvi zoperstavijo očitnim poskusom omejevanja demokracije v Sloveniji". Takšni pozivi so seveda veliko sprenevedanje, če pomislimo, da si je dr. Štrajn v času vladanja LDS zatiskal oči pred pojavi, ki so ogrožali demokracijo. Tudi dejstvo, da obsoja samo kolaboracijo, ne pa tudi komunistične revolucije, mu kot deklariranemu liberalcu ne more biti prav v čast.

Radijski "politkomisar"

Čeprav se razprava glede zakona o RTV Slovenija vrti predvsem okoli nacionalne televizije, ne smemo pozabiti na Radio Slovenija, ki v nasprotju s svojim poslanstvom – objektivno informiranje poslušalcev – ostaja še naprej levičarska trdnjava.

Precej zaslug za to ima odgovorni urednik radijskega informativnega programa Bojan Veselinovič, ki je znal doslej nekdanji opoziciji (oz. sedanji oblasti) vedno postavljati dovolj težka vprašanja, sam pa je bil doslej zadolžen tudi za radijske intervjuje s Kučanom (udeležuje se mnogih sprejemov za novinarje, tudi cerkvenih). No, bolj problematično je, da je predvsem drugi program Radia Slovenija močno politično obarvan, saj nekaterim moderatorjem ni nerodno prek radijskih valov izražati tipično levičarskih stališč, o čemer smo v Demokraciji že poročali. Takšno stanje pa je v veliki meri odvisno prav od kadrovskega vrha radijske hiše oz. javnega zavoda RTV. Bo novi zakon to spremenil?

Bo tudi on "noter padel"?

Dr. Bojko Bučar, profesor na FDV za področje mednarodnih odnosov, je v letošnjem letu prevzel novo nalogo – postal je minister za zunanje zadeve v senci. Tako je njegova naloga predvsem spremljati in kritizirati svojega nekdanjega sodelavca na FDV Dimitrija Rupla, ki je bil zunanji minister že v času, ko je vladala LDS.

Glede na to, da so doslej še vsi neodvisni strokovnjaki, ki jih je LDS povabila k sodelovanju (na primer nekdanji ministri, kot so dr. Anton Grizold, dr. Marko Pavliha, dr. Matej Lahovnik in še nekateri), "noter padli" oziroma se včlanili v LDS, lahko nekaj podobnega pričakujemo tudi pri dr. Bučarju. Nenavadno pa je, da za zunanjega ministra v senci ni bil imenovan dr. Ivo Vajgl, ki je lani kot minister nasledil Rupla, potem ko se je slednjemu LDS odrekla. Vajgl je zdaj svetovalec predsednika države za zunanjo politiko. Dr. Bučar bo imel kar težko delo, če bo hotel prepričljivo kritizirati sedanjo zunanjo politiko. V svojem nedavnem nastopu za Večer je omenjal Avnoj.

Partizanska županja

Medtem ko so slovesnosti ob 60. obletnici konca druge svetovne vojne minile v razmeroma spravljivem ozračju (največ zaslug za to ima s svojimi uravnoteženimi govori predsednik vlade Janez Janša), je ljubljanska županja Danica Simšič še enkrat pokazala, da njena miselnost ne seže dlje od lastnih ideoloških plotov in okopov.

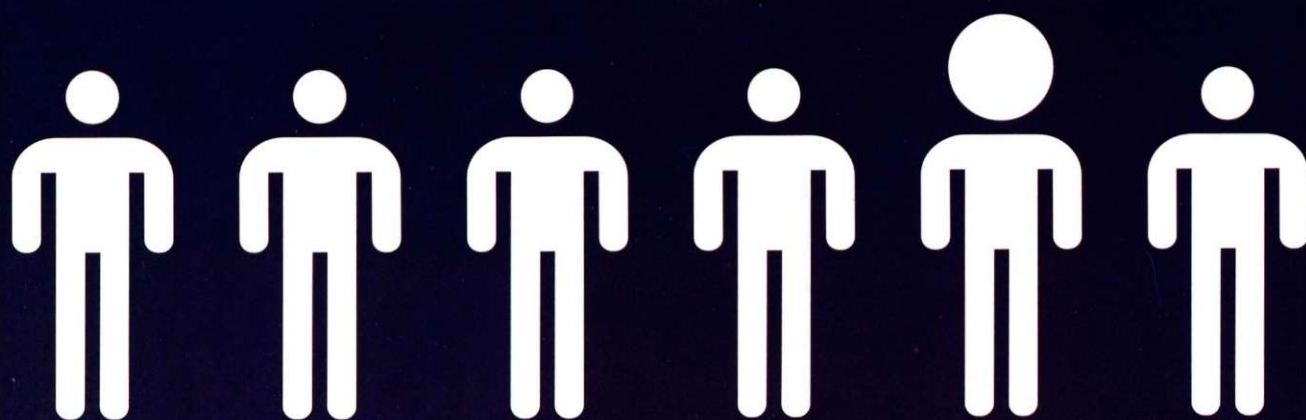
Tako je v govorih, ki jih je imela na slovesnostih ob 60. obletnici konca druge svetovne vojne, vseskozi poudarjala pozitivne strani narodnoosvobodilnega boja in revolucije, medtem ko je na njune temne plati preprosto pozabila – kot da zunajsodnih pobojev desetisočev Slovencev med vojno in po njej sploh ne bi bilo. Ob tem se lahko seveda vprašamo, kdo v 21. stoletju pravzaprav vodi Ljubljano – pozabljiva županja ali politkomisarka. No, kot kaže, pa Simšičeva ne skrbi samo za to, da bi mlade generacije izvedele čim manj o senčnih plateg NOB in revolucije, ampak tudi za to, da se mladim čim bolj prikrije dejstvo, da med vojno ni šlo samo za NOB, ampak tudi za komunistično (boljševiško) revolucijo. Tako so morali pripravljavci razstave ob 60. obletnici zmage nad nacizmom, ki so jo odprli v ljubljanski Kresiji, tik pred odprtjem razstave na zahtevo osebja iz županjininega kabineta z nje umakniti letak, ki je poveljeval Stalina. Očitno želi županja prikriti dejstvo, da je bil za slovensko komunistično partizansko vodstvo sovjetski diktator Stalin velik vzornik.

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Koliko informacij prenesete?

www.rtv slo.si

OBIŠČITE NAS NA SEJMU HEVREKA!

24. - 28. maj 2005

HEVREKA!

SEJMA SLOVENIJSKIH
KOLEKTIVNIH MEDIJ

RTV Slovenija, Kolodvorska 2, 1550 Ljubljana

**RADIO
TELEVIZIJA
SLOVENIJA**

Kako hitro je življenje?

Med prvimi operaterji na svetu in kot edini slovenski smo uvedli UMTS (univerzalni Mobitelov telekomunikacijski sistem), tretjo generacijo mobilnih telekomunikacij.

Zaradi izpopolnjenega prenosa podatkov (do 384 kb/s) zagotavlja UMTS uporabo vsebinsko bogatih avdio in video storitev ter pošiljanje in sprejemanje multimedijskih vsebin nekajkrat hitreje kot sistem GSM. S tem omogočamo bolj kakovostno uporabo že znanih in razvoj novih storitev. **Mobilnik je tako postal prenosni multimedijski pripomoček**, ki združuje lastnosti telefona, fotoaparata, kamere, interneta, televizije in radia.

Začenjamo novo štetje na področju slovenskih mobilnih telekomunikacij.

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

